

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. БІЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. №92646

прим. №

м. ДНІПРО

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Замовник:	Департамент по роботі з активами Дніпровської міської ради
Договір:	від 25.03.2024 №3/8

В.о. директора	Олег Головань
Заступник директора по науці, головний економіст проекту, д.г.н., професор	Юрій Палеха
Начальник архітектурно-планувальної майстерні №1	Олена Малишева
Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська
Головний інженер проекту	Люмила Безкоровайна
В.о. начальника АПУ, начальник відділу НМЗМП	Анатолій Економов

Київ 2024

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» розроблена в архітектурно-планувальній майстерні №1 (начальник Олена Малишева) разом із фахівцями інженерно-планувального відділу (начальник Олег Головань) та Центру ГС (керівник Юрій Палеха) авторським колективом:

Планувальна частина

Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська	-----
Керівник групи	Тетяна Любак	-----
Архітектор 1 категорії	Катерина Рашківська	-----

Економічна частина

Провідний науковий співробітник, к.г.н.	Ірина Соломаха	-----
Головний економіст	В'ячеслав Сухина	-----

Охорона навколишнього природного середовища
(в обсязі Звіту про стратегічну екологічну оцінку)

Головний інженер	Володимир Муха	-----
------------------	----------------	-------

Інженерна підготовка та захист території (гідротехнічні заходи, дощова
каналізація)

Головний інженер проекту	Людмила Безкоровайна	-----
Керівник групи	Ольга Геращенко	-----

Водопостачання, каналізація, санітарне очищення території

Головний інженер	Елла Тимчук	-----
------------------	-------------	-------

Енергопостачання (теплопостачання, газопостачання, електропостачання)

Головний фахівець	Олексій Срібний	-----
-------------------	-----------------	-------

Розділ «Транспортна інфраструктура» розробив головний фахівець Дмитро Жуков.

Розділ «Прогноз чисельності та статевовікової структури населення міста» виконано фахівцями інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної Академії наук України: зав. відділом міграційних досліджень, к.е.н. Олексій Позняк, головний економіст сектору міграційних досліджень Ганна Швидка, с.н.с. відділу демографічного прогнозування, к.е.н. Павло Шевчук.

Координаційно-адміністративну допомогу в роботі здійснювали: начальник головного архітектурно-планувального управління департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради – головний архітектор міста **Дмитро Волик**, заступник начальника головного архітектурно-планувального управління **Віктор Мішарін**.

СКЛАД ПРОЕКТУ

Назва матеріалів	Вид	Облікові номери
<i>Графічні матеріали</i>		
1. Схема розташування населеного пункту в системі розселення. Масштаб 1:50000	папір	027464, дск
2. План існуючого використання території. Масштаб 1:10000	папір	192934
3. Схема існуючих планувальних обмежень. Масштаб 1:10000	папір	192935
4. Генеральний план (основне креслення). Масштаб 1:10000	папір	192936
5. Схема проектних планувальних обмежень. Масштаб 1:10000	папір	192937
6. Схема вулично-дорожньої мережі. Масштаб 1:20000	папір	192938
7. Схема міського та зовнішнього транспорту. Масштаб 1:20000	папір	192939
8. Схема інженерної підготовки та захисту території (гідротехнічні заходи, дощова каналізація). Масштаб 1:20000	папір	192940
9. Схема інженерного обладнання території. Електропостачання. Масштаб 1:20000	папір	192941
10. Схема інженерного обладнання території. Теплопостачання та газопостачання. Масштаб 1:20000	папір	192942
11. Схема інженерного обладнання території. Каналізація. Масштаб 1:20000	папір	192943
12. Схема інженерного обладнання території. Водопостачання. Масштаб 1:20000	папір	027465, дск
<i>Текстові матеріали</i>		
13. Пояснювальна записка	книга	92646
14. Основні положення	брошура	92647
15. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища (в обсязі звіту про Стратегічну екологічну оцінку)»	книга	92648
16. Розділ «Водопостачання та каналізація»	брошура	027466, дск
17. Розділ «Зовнішній транспорт»	брошура	027475, дск
<i>Інші матеріали</i>		
18. Графічні та текстові матеріали у цифрових форматах	оптичний диск	785
19. Графічні та текстові матеріали «для службового використання» у цифрових форматах	оптичний диск	1031, дск

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА.....	9
1. ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА	9
2. ІСНУЮЧЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА.....	15
3. АНАЛІЗ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.....	18
4. УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	23
5. ЖИТЛОВИЙ ФОНД.....	29
6. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ.....	31
7. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА.....	39
8. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА	66
9. ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ.....	74
II. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	81
1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ.....	81
2. ТРУДОВІ РЕСУРСИ	96
3. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА МІЖСЕЛЕННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	97
4. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО.....	112
5. РОЗМІЩЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.....	121
6. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ	123
7. КЛАДОВИЩА	131
8. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	134
9. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ	136
10. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ	142
11. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА	144
12. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ.....	169
13. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА	182
14. ПРИОРИТЕТНІ ЗАХОДИ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА	198
15. ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ «ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА»	201
III. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	202
IV. ПОПЕРЕЧНІ ПРОФІЛІ ВУЛИЦЬ.....	206
V. ДОДАТКИ (документи та зменшені графічні матеріали)	212

ПЕРЕДМОВА

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» виконана ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міста «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя» відповідно до договору від 25.03.2024 №3/8, укладеного з Департаментом по роботі з активами Дніпровської міської ради.

Підставою для проектування є Рішення Дніпровської міської ради від 22.02.2023 №39/34 «Про надання дозволу на розроблення проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра».

Необхідність внесення змін до генерального плану обумовлене виникненням потреби у розміщенні об'єктів, що забезпечують громадські інтереси, а саме – зміна функціонального призначення окремих територій міста з метою розміщення нових кладовищ традиційного поховання, а також зміна функціонального використання окремих територій міста з метою урахування громадських інтересів та реалізації інвестиційного проекту.

Відповідно розділу II «Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» (від 17 червня 2020 року №711-IX) у п. 3 вказано, що містобудівна документація на місцевому рівні, затверджена до набрання чинності цим Законом, зберігає чинність. До 1 січня 2025 року внесення змін до такої документації допускається без урахування вимог цього Закону щодо її складу та змісту.

Враховуючи положення вищезазначеного закону щодо складу та змісту містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» виконано відповідно ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту».

Цілі та завдання розроблення містобудівної документації:

1. Проведення містобудівного моніторингу згідно окремого завдання.
2. Завершення розробки проекту містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра». Цілі внесення змін до містобудівної документації:

а) Зміна функціонального призначення окремих територій міста з метою розміщення кладовищ, а саме:

- в районі колишнього селища Таромське, вул. Миколи Зерова, 35,7 га;
- в районі вул. Мукачевської, орієнтовна загальна площа 30,8 га;
- в районі вул. Андрія Сахарова, орієнтовна площа 183,6 га.

б) Зміна функціонального використання окремих територій міста з метою урахування громадських інтересів та реалізації інвестиційних проєктів:

- в районі вул. Набережна Заводська;
- в районі вул. Запорізьке шосе;
- в районі вул. Набережна Перемоги;

- в районі вул. Макарова.

в) Вирішення окремих питань розвитку транспортної інфраструктури відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 «Деякі питання будівництва інженерних споруд, у тому числі суміщених (автомобільно-залізничних)» (за окремим завданням).

У складі містобудівної документації виконати розділ «Охорона навколишнього природного середовища» та надати його в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку який має відповідати вимогам Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Розділи чинного генерального плану міста, яких не стосуються цілі та завдання зазначеного проєкту залишаються без змін.

Відповідно ДБН Б.1.1-15:2012, для обчислення прогностичних показників у містобудівній документації на етап генерального плану, прийнятий розрахунковий строк 01.01.2046.

Вихідна інформація оновлена і є станом на 01.01.2024.

У документації існуюча чисельність населення міста залишена станом на 01.01.2019, так як останній показник чисельності населення (за даними Держстату України) є станом на 01.01.2022.

За 2022 р. та 2023 р. статистичні дані про населення на рівні міст, які оприлюднював Держстат України, є недоступними або відсутніми. Згідно з листом Головного управління статистики у Дніпропетровській області від 11.04.2024 №10-11/903-24, отримання територіальними органами Держстату України адміністративних даних щодо реєстрації актів цивільного стану щодо народження і смерті, а також даних про декларування/реєстрацію та зняття із задекларованого/зареєстрованого місця проживання у повному обсязі наразі є неможливим. Відповідно формування органам державної статистики об'єктивної статистичної інформації щодо чисельності населення, починаючи з 01.03.2022, призупинено.

Наразі, доступними є лише дані реєстраційної статистики Міністерства юстиції України про загальні числа народжених і померлих на рівні областей у цілому, що не дає можливості видокремити дані для адміністративних районів чи територіальних громад.

Відповідно Завдання на розроблення «Проєкту внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2019 р.) не виконувалися розділи: характеристика сучасного стану та перспективи розвитку господарського комплексу міста; телефонний зв'язок, мережі радіомовлення, телекомунікації.

Розділи «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період» та «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час» у складі документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» (2019 р.) виконані за окремими завданнями на розроблення. Зміни до зазначених розділів не вносяться.

Також, під час роботи над проектом, у містобудівній документації внесені правки щодо топонімики міста відповідно рішення черговій сесії Дніпровської міської ради Дніпра від 31.01.2024.

Містобудівна документація виконана відповідно чинного законодавства України, зокрема відповідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про генеральну схему планування території України», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

При виконанні застосовувалися діючі державні будівельні норми України:

- » ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- » ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- » інші державні будівельні норми та нормативні документи (посилання на них є у тексті пояснювальної записки).

Також застосовувався «Порядок проведення містобудівного моніторингу», затверджений Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.09.2011 №170 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 14 грудня 2021 року № 333).

При внесенні змін до генерального плану були враховані:

- » містобудівна документація «Місто Дніпропетровськ. Генеральний план» (затверджена рішенням міської ради від 25.07.2007 №2/17);
- » містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра» (затверджена рішенням міської ради від 20.09.2017 №82/24);
- » містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (виконана у 2019 р., затверджена рішенням міської ради від 21.02.2024 №74/47);
- » містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра (уточнення генерального плану щодо будівництва багатоквартирного житлового будинку з комерційними приміщеннями та паркінгом в районі вулиці Довга балка)» (затверджена рішенням міської ради від 19.09.2018 №92/35);
- » містобудівна документація «План зонування території м. Дніпра» (затверджена рішенням міської ради від 22.07.2015 №54/66, зі змінами);
- » містобудівна документація «Місто Дніпро. Внесення змін до плану зонування території міста (зонінг)» (виконана у 2020 р., затверджена рішенням міської ради від 21.02.2024 №75/47);
- » проект містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2023 р.);

- » науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план. Визначення меж, режимів використання, режимів регулювання забудови історичних ареалів м. Дніпро» (ТЗОВ «Міжнародний центр культурної спадщини та культурних цінностей», м. Київ, 2019 р.) розроблена у складі чинної документації «Місто Дніпро. Проект внесення змін до генерального плану розвитку» (2019 р.);
- » землевпорядна документація «Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж земель водного фонду та водоохоронної зони р. Дніпро на території міста Дніпро» (2019 р.);
- » розроблені та затверджені детальні плани територій;
- » проекти містобудівної документації (розроблені та розглянуті містобудівною радою документація);

У містобудівній документації враховані державні інтереси відповідно інформації Управління містобудування та архітектури Дніпропетровської облдержадміністрації (лист від 20.02.2019 №155/0/253-19).

Містобудівна документація розроблена як набір цифрових геопросторових даних з наступним формуванням векторних цифрових карт (документів карт – креслень) та друком комп'ютерних зображень на папері.

Графічна частина документації виконана з використанням технології геоінформаційних систем (ліцензійні програми ArcGis 10.4).

Схеми виконані на оновленій цифрованій (векторній) картографічній основі, зробленій на містобудівній карті масштабу 1:10000 (виконаної для містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпропетровськ» (2015 р.), у єдиній системі класифікації та кодування об'єктів (у форматі *.shp).

Для розроблення графічних матеріалів використовувалася місцева система координат м. Дніпро (похідна від СК-42), яка має зв'язок із системою координат УСК-2000.

Також були використані надані:

- » матеріали аерофотознімання масштабу 1:2000 (ортофотоплани) території міста в цифровому форматі;
- » наявні топографічні плани масштабу 1:500 окремих територій міста у цифровому форматі;
- » перелік об'єктів топоніміки
- » наявні матеріали земельного кадастру м. Дніпро..

При розробленні містобудівної документації враховано «Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України», затвердженого Наказом Мінрегіонбуду України від 06.06.2011 №68 (зі змінами, внесеними наказами Мінрегіонбуду України від 16.09.2013 №452, від 17.09.2014 №259, від 29.02.2016 №43), мають обмежувальний гриф «для службового користування».

I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1. ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Місто Дніпро – одне з найбільших адміністративних, економічних, наукових та культурних центрів України, третє за чисельністю населення місто України. Дніпро є обласним та районним центром, центром міжобласної (входять Дніпропетровська, Запорізька та Кіровоградська області) та міжрайонної систем розселення (за матеріалами «Генеральної схеми планування території України»).

Місто розташоване в середній течії р. Дніпро на обох його берегах та на лівобережній притоці Дніпра – р. Самарі. Відстань до Києва – 592 км.

Дніпро засноване в 1776 році. Статус міста отримало у 1783 році. З цього ж року – адміністративний центр Катеринославського намісництва, з 1802 р. – Катеринославської губернії. З 1776 р. – Катеринослав, 1797 р. – Новоросійськ, з 1802 по 1926 р. – Катеринослав, з 1926 по 2016 – Дніпропетровськ, у 2016 року отримав нинішню назву – Дніпро.

Місто поділено на 8 адміністративних районів. п'ять розташовані на правому березі Дніпра: Новокодацький, Центральний, Чечелівський, Соборний та Шевченківський, а три – на лівому березі: Амур-Нижньодніпровський, Індустріальний та Самарський. До складу міської ради входить селище Авіаторське.

ЧИСЕЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

За статистичними даними від початку 2019 р. до початку 2022 р. чисельність наявного населення Дніпра скоротилася з 998,103 до 968,502 тис. осіб (тобто на 3,0%). Це скорочення майже повністю пояснюється природним убутком. Натомість людність селища Авіаторського, яке входить до Дніпровської громади, збільшилася з 2,473 до 2,576 тис. осіб (на 4,2%). Звісно, зростання чисельності населення селища відбулося за рахунок міграційного припливу, який виявився більшим за природний убуток.

На даний момент відсутні дані про фактичну чисельність населення м. Дніпро враховуючи виїзд певної кількості населення у більш безпечні області та за кордон в перші місяці збройної агресії російської федерації проти України, а також поступове повернення людей, які виїхали.

Також у м. Дніпро за даними департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної військової адміністрації станом на початок 2024 року зареєстровано більше 180 тис. внутрішньо переміщених осіб, що складає біля 20% від загальної чисельності населення територіальної громади станом на 1 січня 2022 р.

Середня густина населення становить 2,46 тис. осіб на 1 км².

Біля 1/3 населення міста проживає на лівому березі Дніпра, на правобережжі Дніпра мешкає біля 2/3 населення міста.

Таблиця 1. Динаміка чисельності наявного населення за 2003 – 2022 роки, осіб

На початок року	Дніпровська міська рада	м. Дніпро	селище Авіаторське
2003	1071421	1062894	2315
2004	1062894	1060594	2300
2005	1056497	1054219	2278
2006	1049629	1047347	2282
2007	1041770	1039465	2305
2008	1031815	1029507	2308
2009	1019831	1017514	2317
2010	1013514	1011177	2337
2011	1007210	1004853	2357
2012	1001962	999577	2385
2013	1000157	997754	2403
2014	995512	993094	2418
2015	992179	989763	2410
2016	986258	983836	2422
2017	978943	976525	2418
2018	1002944	1000506	2438
2019	1000576	998103	2473
2020	993220	990724	2496
2021	983444	980948	2567
2022	971078	968502	2576

Таблиця 2. Розподіл чисельності наявного населення по адміністративних районах міста (станом на 01.01.2019)

	тис. осіб	%
Лівий берег	346,3	34,70
Амур-Нижньодніпровський район	146,4	14,67
Індустріальний район	127,6	12,78
Самарський район	72,3	7,24
Правий берег	651,8	65,30
Новокодацький район	164,7	16,50
Соборний район	167,4	16,77
Центральний район	60,1	6,02
Чечелівський район	115,8	11,60
Шевченківський район	143,8	14,41
РАЗОМ	998,1	100,00

ТЕРИТОРІЯ

Згідно даних управління Держгеокадастру у м. Дніпро площа міста складає 40507,67 га (таблиця 3).

Крім того, місто використовує 464,14 га земель (анклавних ділянок) інших адміністративно-територіальних одиниць. Усього місто займає та використовує площу 40971,8 га.

Таблиця 3. Існуюче використання території м. Дніпро

Функціональне використання земель	га	%
1. Забудовані землі:	25777,1	62,9
⌘ багатоквартирна забудова	6580,0	16,1
⌘ одноквартирна забудова (з присадибними ділянками)	5047,7	12,3
⌘ громадська забудова	4054,5	9,9
⌘ землі промисловості, технічної інфраструктури, кар'єри	3178,6	7,8
⌘ землі транспорту та зв'язку	2880,8	7,0
⌘ вулиці	3477,1	8,5
⌘ землі відпочинку	108,4	0,3
⌘ кладовища	450,0	1,1
2. Незабудовані землі:	15194,7	37,1
⌘ сільськогосподарські землі	2850	7,0
⌘ ліси та лісовкриті площі	3690,6	9,0
⌘ зелені насадження загального користування	856,5	2,1
⌘ відкриті землі без рослинного покриву	191,5	0,5
⌘ відкриті заболочені землі	310,6	0,8
⌘ внутрішні води	7295,5	17,8
Усього	40971,8	100,00

Аналіз використання земель за звітом дає висновок, що фактично забудованою є біля 63% території міста, що вказує про високий рівень освоєння території міста.

Житлова забудова в місті займає близько 28,4% території міста.

Досить значні території займають внутрішні води – 17,8% території міста

Усього у середньому на 1 мешканця нині припадає біля 410 м² міських земель.

ГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС

Виробничий (матеріальний) сектор

Основною характеристикою господарського комплексу м. Дніпро є багатогалузева промисловість, завдяки якій забезпечується відносна стійкість до коливань в економічній ситуації у країні.

Промисловість

В місті розташовані великі підприємства чорної металургії, електроенергетики, машинобудування і металообробки, хімічної і нафтохімічної промисловості, індустрії будматеріалів.

Згідно даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області обсяг реалізованої промислової продукції по місту за 2021 р. склав 124,8 млрд. грн., що 14,8 млрд. грн. більше, ніж у 2019 р.

Найбільшими підприємствами міста за чисельністю працівників та обсягами виробництва є ПАТ «Дніпровський металургійний завод», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», ВАТ «Дніпрококс», ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», ВАТ «Дніпрошина», АТ «Дніпроважмаш».

У товарній структурі експорту промислових підприємств переважають машини й устаткування.

Будівництво

Капітальне будівництво є не тільки важливою складовою господарського комплексу Дніпра, а й основним суб'єктом містобудівної діяльності. До числа головних завдань капітального будівництва Дніпропетровська належить: реалізація програми житлового будівництва; будівництво, реконструкція та капітальний ремонт об'єктів комунального господарства міста, його інженерно-транспортної інфраструктури, господарських об'єктів та закладів соціальної сфери.

Транспорт та зв'язок

Транспорт та зв'язок є важливим складовим господарського комплексу міста. У місті розвинені усі види зовнішнього транспорту: автомобільний, залізничний, авіаційний та річковий. У Дніпрі діють залізничний вокзал, автовокзал, аеропорт, річковий порт.

Внутрішні міські транспортні перевезення здійснюють: метрополітен, тролейбус, автобус, трамвай та маршрутні таксі.

Невиробничий сектор

Невиробничий сектор нині є переважаючим в структурі господарського комплексу міста (за чисельністю працівників). У структурі невиробничого сектора значними за кількістю працівників освіта, охорона здоров'я і надання соціальної допомоги, оптова та роздрібна торгівля.

Освіта

Згідно даних: <https://vstup.osvita.ua> у місті станом на початок 2024 р. нараховувалось 28 державних та приватних вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації (включаючи передислоковані заклади Донецької та Луганської областей) та 44 заклади професійної та фахової освіти I - II рівнів акредитації (включаючи передислоковані заклади Донецької та Луганської областей).

Найбільшими закладами є: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Університет «Дніпровська політехніка», Дніпровський національний університет залізничного транспорту, Український державний хіміко-технологічний університет, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Університет митної справи та фінансів, Дніпровський університет імені Альфреда Нобеля, Дніпровський гуманітарний університет, Національна металургійна академія України, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Дніпровська медична академія МОЗ України, Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, Міжрегіональна академія бізнесу та права.

Ємність закладів дошкільної освіти складає 30,1 тис. місць. Ємність загальноосвітніх шкіл – 108,1 тис. місць.

Дніпро – один із найбільших наукових центрів України. У ньому функціонує Придніпровський науковий центр Національної академії наук України та окремі інститути: геотехнічної і технічної механіки; чорної металургії; транспортних систем і технологій, проблем природокористування і екології.

У місті функціонують 165 закладів загальної середньої освіти, до числа яких, крім загальноосвітніх шкіл, входять гімназії, ліцеї, школи-інтернати та спеціалізовані заклади для хворих дітей. Загальна місткість загальноосвітніх шкіл I-III ступеня складає 97654 місць. Крім того, у Дніпрі функціонують 180 закладів дошкільної освіти (дитячих садків) загальною місткістю 35356 місць та 131 закладів позашкільної освіти, зокрема 9 центрів позашкільної роботи.

Охорона здоров'я

У Дніпрі діє 17 лікарень (в т.ч. 6 міських клінічних лікарень) та інших стаціонарних медичних закладів на 8855 ліжок. За останні роки мережу закладів охорони здоров'я було оптимізовано шляхом об'єднання. Їх загальна ємність зменшилася на 1205 ліжок. Натомість, ємність станцій (підстанцій) екстреної медичної допомоги зросла на 20 одиниць і досягла 78.

Загальна місткість поліклінічних закладів – 17,4 тис. відвідувань у зміну. В зв'язку із реформою системи охорони здоров'я і запровадженням амбулаторій практики сімейної медицини та реорганізації консультативно-діагностичної служби (приєднання самостійних поліклінік до лікарень) загальна ємність поліклінічних закладів скоротилася за останні 3 роки на 6401 відвід. на зміну.

Культура

Дніпро є одним з 6 міст України, де працює оперний театр та заклад вищої музичної освіти – консерваторія. В місті також діє обласна філармонія, регіональне відділення Спілки композиторів України.

Функціонують різні види театрів: Дніпровський академічний театр опери та балету, Дніпровський академічний український музично-драматичний театр імені Тараса Шевченка, Дніпровський академічний театр драми і комедії, Дніпровський академічний молодіжний театр, театр одного актора «Крик», Дніпровський молодіжний драматичний театр «Вірино!», театр «Маски» тощо.

В місті функціонують великі музеї: Дніпропетровський художній музей і Дніпропетровський історичний музей імені Д.І. Яворницького. Останній включає 5 філій: діорама «Битва за Дніпро», Музейний центр О.П. Блаватської та членів її родини, музей «Літературне Придніпров'я», меморіальний будинок-музей Д.І. Яворницького, музей місцевого самоврядування Дніпропетровської області. З 2016 р. функціонує музей «Громадянський подвиг Дніпровщини в подіях АТО» (Музей АТО).

Місто обслуговують 2 центральні масові бібліотеки (одна з яких для дітей), філії яких розташовані по місту таким чином, що цілком задовольняють потреби читачів. До спеціалізованих бібліотек віднесено Універсальну наукову ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія. Кількість одиниць зберігання в усіх типах бібліотек складає 820,5 тис. одиниць.

Оптова та роздрібна торгівля

Рівень забезпеченості мережею магазинів продовольчих і непродовольчих товарів в цілому задовільний. Станом на початок 2024 р. переважна частка ринку торгівлі представлена торгівельними закладами змішаного типу – продовольчими та непродовольчими. Серед торговельних закладів в місті можна виділити магазини, супермаркети, гіпермаркети, торговельні центри, спеціалізовані магазини та ринки. Сучасні торговельні центри включають у себе магазини з різними видами продукції: від фармацевтичної, текстильної, різних видів техніки до продовольчих супермаркетів типу «Fozzy», «Метро», «Varus», «Сільпо», які в більшості ТЦ міста Дніпро є основними орендарями комерційної площі.

З кожним роком зростає кількість продукції, що реалізується інтернет-магазинами з різними видами оплати та доставки. Цей вид реалізації продукції не враховується при розрахунках нормативних показників. Тенденція до зростання забезпеченості закладами торгівлі поширюється і на підприємства харчування та побутового обслуговування. Зокрема, діє мережа швидкої доставки продуктів харчування.

Детальний аналіз стану закладів соціальної інфраструктури наводиться у розділі 4.

Висновки:

- ⌘ чисельність населення міста має динаміку позитивного росту;
- ⌘ місто має високий рівень інвестиційної привабливості, проте відсутні вільні територіальні ресурси для розміщення нових та розвитку існуючих підприємств;
- ⌘ позитивним моментом, що впливає на сталість господарського комплексу міста, є високий рівень розвитку усіх видів підприємництва.

2. ІСНУЮЧЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА

Дніпро – багатофункціональне місто обласного підпорядкування — великий адміністративний, промисловий, транспортний, економічний, організаційний і культурний центр; центр дніпровської агломерації; центр районної, міжрайонної, обласної і надобласної систем розселення.

Місто розташоване на обох берегах річки Дніпро при впадінні в нього лівої притоки Самари.

Територія міста складає 40507,67 га. В існуючій межі міста присутні сім анклавів загальною площею близько 464,14 га.

На акваторії, острови, ліси та лісопарки припадає біля 28% площі міста. Частка забудованих земель становить близько 64% від загальної площі території міста.

Акваторія річок поділяє територію міста на три нерівні частини. Найбільша — правобережна (центральна, південна, західна планувальні зони), лівобережна (північна планувальна зона), лівобережна Самарська (східна планувальна зона). Правобережна частина міста розчленована глибокими балками і ярами.

Усі планувальні зони міста представляють собою потужні сільбищно-виробничі утворення, з'єднані розвиненою мережею залізниці і міських автошляхів та вулиць. В лівобережній частині автомобільна магістральна мережа розвинена значно слабкіше. Правий і лівий береги пов'язані шістьма автомобільними і трьома залізничними переходами через річки Дніпро і Самара.

Адміністративно територія міста поділяється на 8 районів: правобережні Соборний, Шевченківський, Центральний, Чечелівський, Новокодацький; лівобережні Амур-Нижньодніпровський, Індустріальний, Самарський.

Загальноміський центр сформований вздовж проспекту Дмитра Яворницького, де зосереджені основні громадські і адміністративні установи.

Житловий фонд становить близько 23,6 млн. м² загальної площі. Частка багатоквартирної і одноквартирної (садибної) забудови (за загальною площею) складає відповідно 72,7% та 27,3%. Території під багатоквартирною забудовою займають близько 6580 га, під одноквартирною забудовою – біля 5048. га.

Забудова переважно другої половини ХХ ст. і має задовільний технічний стан, за винятком історичних кварталів центральної частини міста.

Найстаріші середньо- і багатоповерхові житлові райони склалися в центральній планувальній зоні: в історичному центрі міста, вздовж міських магістралей меріодіонального напрямку (проспекти Науки, Олександра Поля, вулиці Богдана Хмельницького, вулиця Робоча, проспект Івана Мазепи). За індустріальними методами пізніше звелися райони багатоквартирної забудови «Перемога», «Мандриківка», «Сокіл».

Сельбищна забудова центральної частини міста більш компактна та розділяється на невеликі житлові квартали. Зв'язки між окремими районами міста ускладнені, багато магістралей правобережної частини перетинаються в одному рівні із залізницею.

В південній планувальній зоні крім району «Тополя» багатоповерхову забудову здійснено по вулицях Богдана Хмельницького, Квартальна.

Житловий район «Західний» і збудовані на намивних територіях райони «Красний Камінь», «Парус», «Покровський» — житлові багатоповерхові комплекси Західної планувальної зони.

Решта сельбищної забудови правобережжя зайнята індивідуальною садибною забудовою, досить щільною, регулярно спланованою, за винятком менш інтенсивно освоєних районів: Лоцмано-Кам'янка, Краснопілля, Сухачівка, селище Таромське.

На лівобережжі багатоквартирну (середньо- і багатоповерхову) забудову здійснено по Слобожанському проспекту, вулиці Калиновій, вулиці Добробатів на прибережних територіях. Це житлові масиви «Новомосковський», «Калинівський», «Північний», «Сонячний», «Мануйлівський». Обабіч Донецького шосе зведені житлові масиви «Ломівський», «Кам'янський» «Лівобережний».

В східній планувальній зоні під багатоквартирною (мало- і багатоповерховою) забудовою — район Придніпровськ.

Більша ж частина сельбищної території лівобережжя зайнято садибною забудовою — райони Ломівка, Калинівський, Шевченко і, в східній планувальній зоні, райони Ігрені, Придніпровськ – Чаплі.

Діюча мережа установ і підприємств обслуговування розвинена по їх видах нерівномірно, рівень забезпеченості по основних підприємствах та закладах обслуговування біля нормативного.

Найбільш різноманітний і повний комплекс обслуговування склався в історичному центрі Дніпра.

Периферійні центри обслуговування тяжіють до районів багатоповерхової житлової забудови і до прохідних найбільш потужних підприємств міста. Такі комплекси формуються на масивах «Перемога», «Тополя», «Сокіл» біля південної групи промислових районів по вулицях Робоча, Незалежності, Богдана Хмельницького, біля західної групи промислових районів по проспекту Івана Мазепи, Сергія Нігояна, на житлових масивах «Красний Камінь», «Парус».

На лівому березі такими центрами є по Слобожанському проспекту район масиву «Сонячний», вулиці Калинова, житловий масив Лівобережний.

В східній планувальній зоні більш сформованим є комплекс закладів обслуговування Придніпровська.

Виробнича зона міста представлена великими підприємствами чорної металургії, електроенергетики, машинобудування і металообробки, хімічної і нафтохімічної промисловості, індустрії будматеріалів.

Промислові зони зосереджені переважно в трьох групах – Західній, Північній та Південній, що примикають до залізниці.

Більш ніж 700 підприємств виробничої зони міста об'єднано в 27 промислові райони, які поділяються на правобережні промислові райони і лівобережні та займають площу майже 3,0 тис. га. Близько 40 підприємств різних галузей розташовано на окремих ділянках в оточенні житла, у т. ч. близько 30 на правому березі Дніпра в Центральній планувальній зоні.

На правому березі утворилися дві групи промислових районів:

- західна група, що прилягає до центральної частини міста, розміщена вздовж правого берега Дніпра і залізниці (промислові райони П-1 –Фабричний, П-3 – Кайдацький, П-2 – Західний, П-13 – Річковий);
- південна група, що замикає на півдні забудову міста і розміщена вздовж залізниці Сухачівка — Нижньодніпровськ-вузол (промислові райони П-4 – Південно-Західний, П-8 – Будівельний, П-7 – Краснопільський, П-12 – Сурсько-Литовський і, трохи осторонь, П-11 – Сокіл).

На лівому березі промислові райони розміщуються вздовж залізниці від Кайдацького мосту до станції Нижньодніпровськ-вузол і далі в північному напрямку до району Самарівка.

В східній планувальній зоні виробничі території (промрайон Л-12 – Придніпровський) розташовані на прибережних територіях району Придніпровськ вздовж залізничної колії від станції Ігрені.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 місто Дніпро віднесене до історичних міст України.

У 2019 році ТОВ «Міжнародний центр культурної спадщини та культурних цінностей» розроблена науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план. Визначення меж, режимів використання, режимів регулювання забудови історичних ареалів м. Дніпро», в якому визначені історичні ареали міста, межі комплексних охоронних зон, режими використання зон охорони окремих пам'яток і зон регулювання забудови.

Об'єктами архітектури та містобудування національного значення визначено 20 пам'яток.

Крім цього, 128 споруди визначені як пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення. 87 об'єктів щойно виявлених пропонуються до взяття на облік у пам'ятки архітектури та містобудування.

В роботі визначені:

- територія пам'яток археології,
- територія археологічного культурного шару,
- Ігреньська заповідна територія,
- зони охорони пам'яток архітектури,
- зони охорони пам'яток археології,
- зони охорони пам'яток історії та монументального мистецтва,
- межі історичних ареалів,
- зони регулювання забудови.

3. АНАЛІЗ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Віддаленість у часі від останнього перепису населення стає все більшою. Тому викривлення і невідповідності поточної оцінки окремих демографічних показників реальній ситуації можуть накопичуватися, зокрема через неповну реєстрацію міграцій. Виявити їх аналітично складно, оскільки не завжди ясно, за рахунок чого саме одні показники не зовсім відповідають іншим: через спотворення даних чи звичайну варіативність, властиву демографічним процесам.

При розрахунках використовувалися офіційні дані Держстату України, в яких не враховано незареєстровану міграцію, що може впливати на чисельність і статеву-вікову структуру населення міськради Дніпра. Розробка прогнозу здійснювалася в травні 2019 року, коли була доступна лише загальна оцінка чисельності населення по міськраді. Детальні дані (за віком і статтю) про населення, його природний і міграційний рух були ще не оприлюднені. Оскільки чисельність населення селище Авіаторське складає менше 1% всієї людності міськради, а досить детальні демографічні дані по таких поселеннях не розробляються, всі деталізовані демографічні розрахунки здійснювалися по м. Дніпро, вважаючи, що населення селища має подібну демографічну поведінку. В деяких випадках, які зазначені спеціально, для Авіаторського здійснено окремий розрахунок.

Тому порогом прогнозу виступає початок 2018 р., хоча сумарна чисельність населення міськради на початок 2019 р. та окремі показники природного руху за 2018 р. точно відповідають оцінці облстату.

Демографічна ситуація в міськраді Дніпра

Динаміка чисельності та вікова структура населення

Чисельність наявного населення м/р Дніпра з дати перепису 2001 р. до початку 2018 р. знизилася на 7.4% тоді як людність Дніпропетровської області скоротилася на 9.4%. Зменшення чисельності населення міськради зумовлене природним убутком (переважанням числа померлих над числом народжених). До 2017 р. міграційне сальдо також було переважно від'ємним, хоча додатна величина в 2018 р. переважила втрати всіх попередніх років.

Оцінка статево-вікової структури населення Авіаторського на початок 2018 р. була здійснена на основі різниці між структурою міського населення області та 5-ти найбільших міст області. Це – найближчий можливий варіант оцінити вікову структуру населення селища за доступних даних. Цікаво, що отримані вікові структури мало відрізняються, за винятком частки осіб у віці близько 20 років (рис. 1), що зумовлено імміграцією молоді в Дніпро з метою продовження навчання.

У Дніпрі дещо підвищена частка осіб у віці 16–59 років. Питома вага дітей до 16 років є порівняно низькою внаслідок порівняно низької народжуваності. Частка осіб похилого віку є близькою до обласної (табл. 4).

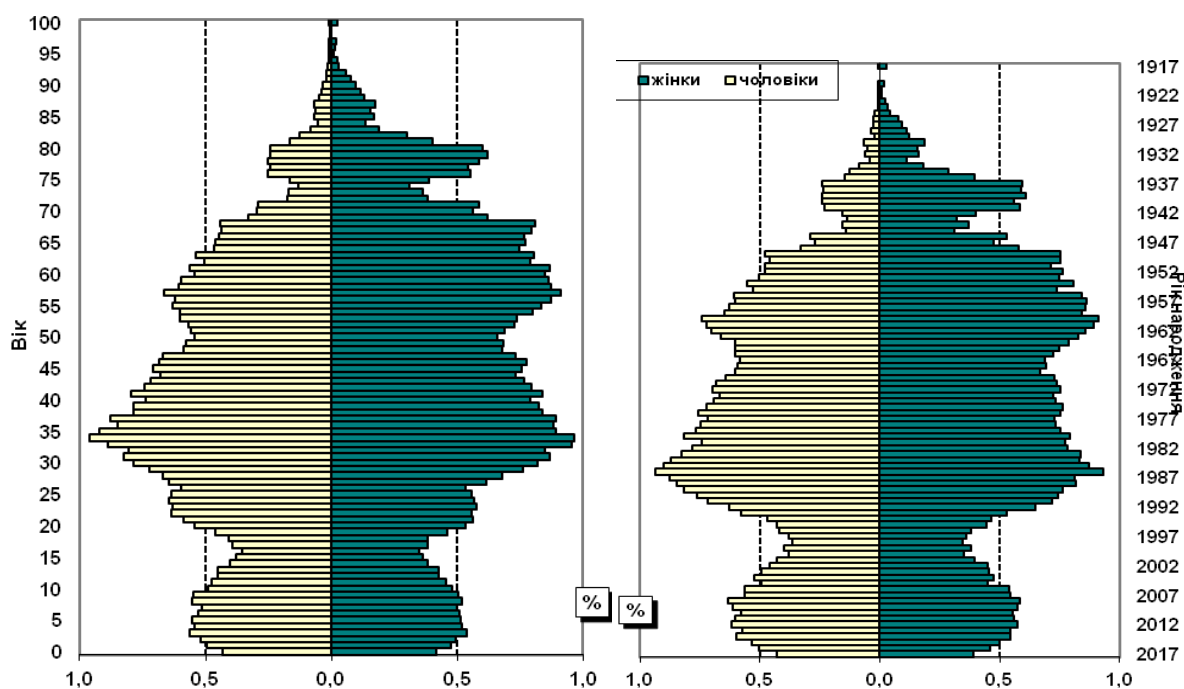

Рисунок 1. Статтєво-віковт пірамїди населення м. Днїпро (лїворуч) та селїще Авїаторське на початок 2018 р.

Джерело: Днїпро – за даними Держстату України, Авїаторське – оцїнка на основї даних Держстату України.

Таблиця 4. Питома вага укрупнених вікових груп населення на 01.01.2019, %

Вік	Континентальна частина України	Дніпропетровська область	м. Дніпро	селище Авїаторське
До 16 років	16.3	16.4	15.4	17.0
16–59	60.8	60.3	61.1	60.0
60 і старше	22.9	23.3	23.5	23.0
Разом	100	100	100	100
в т.ч.:				
Жінки 15–49 років	23.7	23.4	24.2	23.2

Джерело: обчислено за даними Держстату України, Авїаторське – оцїнка на їх основї

Народжуваність

Загальні коефіцієнти народжуваності в Днїпрї близькі до обласних. Динаміка коефіцієнтів по селище Авїторське (рис. 2) свідчить сама за себе: мінливість зумовлена малою чисельністю населення, а ніби низький рівень показників зумовлений реєстрацією народжень у РАГСх Днїпра, внаслідок чого до статобробки по Авїторському потрапляє менше народжень.

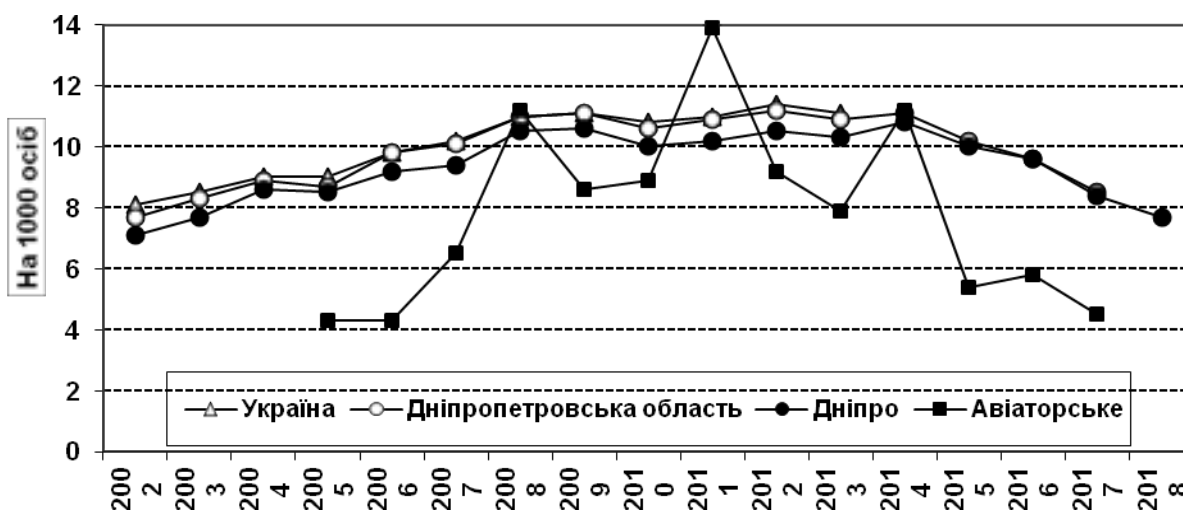

Рисунок 2. Загальні коефіцієнти народжуваності в Україні, Дніпропетровській області, м. Дніпро та селище Авіаторське

Джерело: за даними Держстату України.

Зважаючи на те, що частка жінок у репродуктивному віці в Дніпрі вища за обласний показник (табл. 4), краще порівнювати показники сумарної народжуваності, які є адекватнішим мірилом рівня народжуваності. Враховуючи вікову структуру жінок Дніпра, рівень народжуваності в місті насправді нижчий за обласний (рис. 3), що властиво для великого міста.

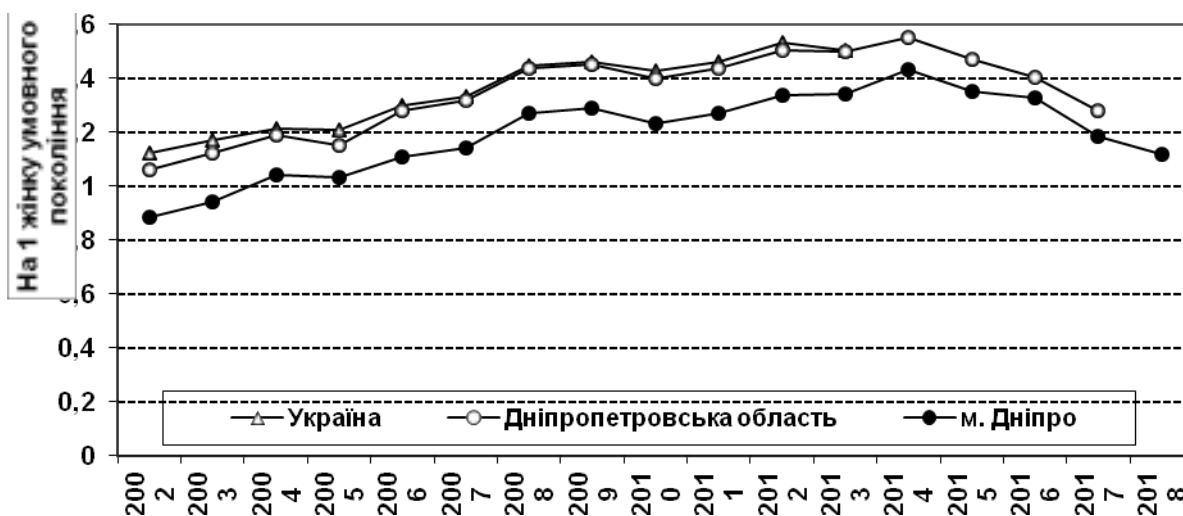

Рисунок 3. Показник сумарної народжуваності в Україні, Дніпропетровській області та м. Дніпро

Джерело: оцінка на основі даних Держстату України.

Як і в інших країнах, в Україні відбувається старіння материнства – зростання середнього віку матері при народженні дитини, причиною чого є відкладання або перенесення жінками дітонародження на більш пізній період свого життя. Якщо до 2013 р. в Дніпрі спостерігалася лише реалізація раніше відкладених народжень, що виражалось в зростанні народжуваності порівняно старших жінок репродуктивного віку (рис. 4), то в останні роки з приходом у репродуктивний вік нових поколінь, окреслюється тенденція до подальшого відкладання дітонародження, а саме – зниження народжуваності серед жінок до 25 років (рис. 4).

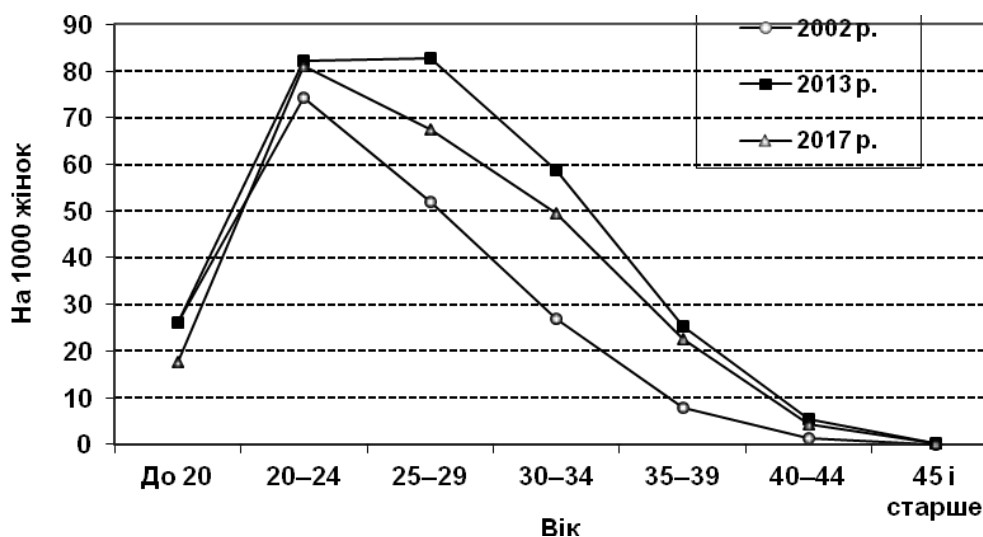

Рисунок 4. Коефіцієнти народжуваності за віком матері в м. Дніпро

Джерело: обчислено за даними Держстату України.

Смертність і природний приріст населення

Загальні коефіцієнти смертності в Дніпрі нижчі за відповідні показники в цілому по області (рис. 5), що зумовлено нижчим рівнем смертності. Рівень загальних коефіцієнтів смертності в Авіаторському (як і відповідних коефіцієнтів народжуваності) зумовлений особливостями реєстрації, а коливання – невизначеністю внаслідок малої чисельності населення.

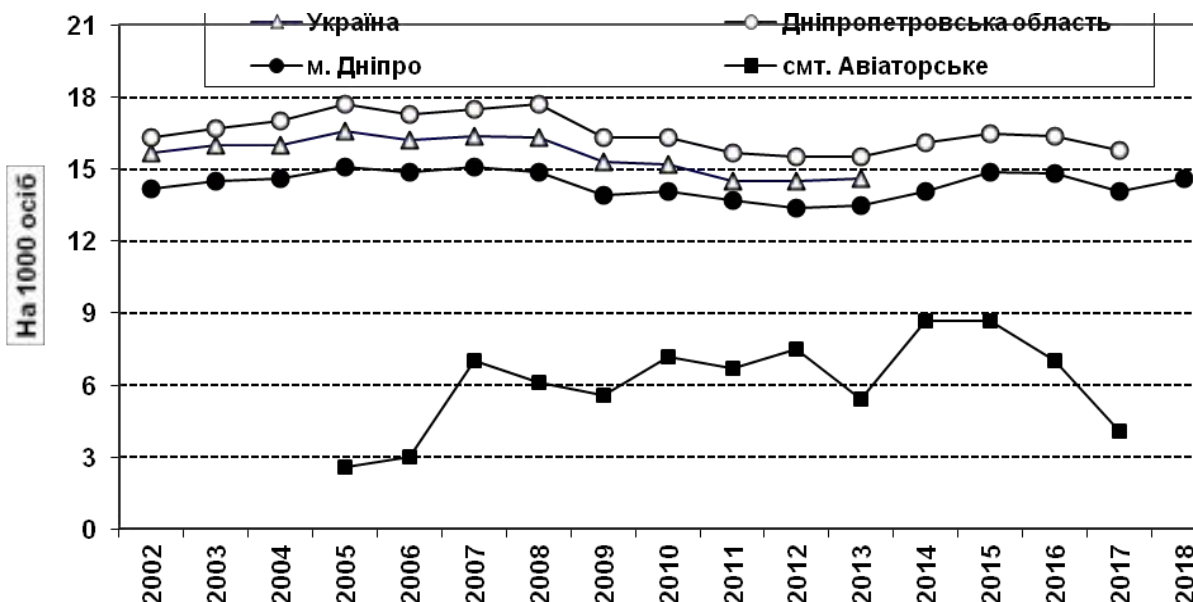

Рисунок 5. Загальні коефіцієнти смертності в Україні, Дніпропетровській області, м. Дніпро та селище Авіаторське

Джерело: за даними Держстату України.

Смертність у Дніпрі справді нижча за показники області. Так, ймовірність смерті тут в 2017 р. була нижче в майже всіх вікових групах (рис. 6).

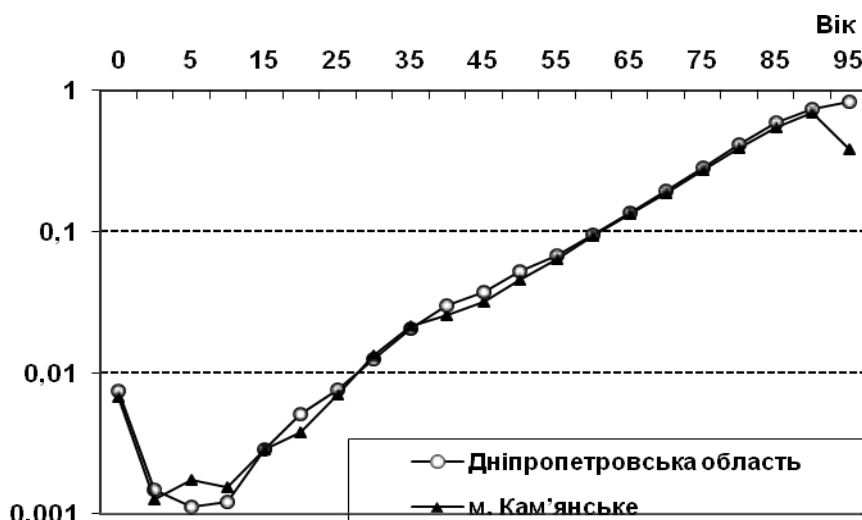

Рисунок 6. Ймовірність смерті в Дніпропетровській області та м. Дніпро за віком у 2017 р. (обидві статі, логарифмічна шкала)

Джерело: обчислено за даними Держстату України.

Середня очікувана тривалість життя при народженні в Дніпрі в 2017 р. становила 67.5 року для чоловіків (із 95% довірчим інтервалом від 66.6 до 68.2 року) і 77.2 року – для жінок (із 95% довірчим інтервалом від 76.8 до 77.7 року). В цілому в Дніпропетровській області середня очікувана тривалість життя при народженні в 2017 р. склала 65.8 року для чоловіків (із 95% довірчим інтервалом від 65.7 до 66.3 року) і 75.7 року – для жінок (із 95% довірчим інтервалом від 75.6 до 76.2 року). За весь період після останнього перепису в Дніпрі середня очікувана тривалість життя при народженні була вище, ніж у середньому по області на мінімум 1.4 року для чоловіків і на мінімум 0.7 року – для жінок.

Загальні коефіцієнти природного приросту в Дніпрі вищі за відповідні показники по області (рис. 7).

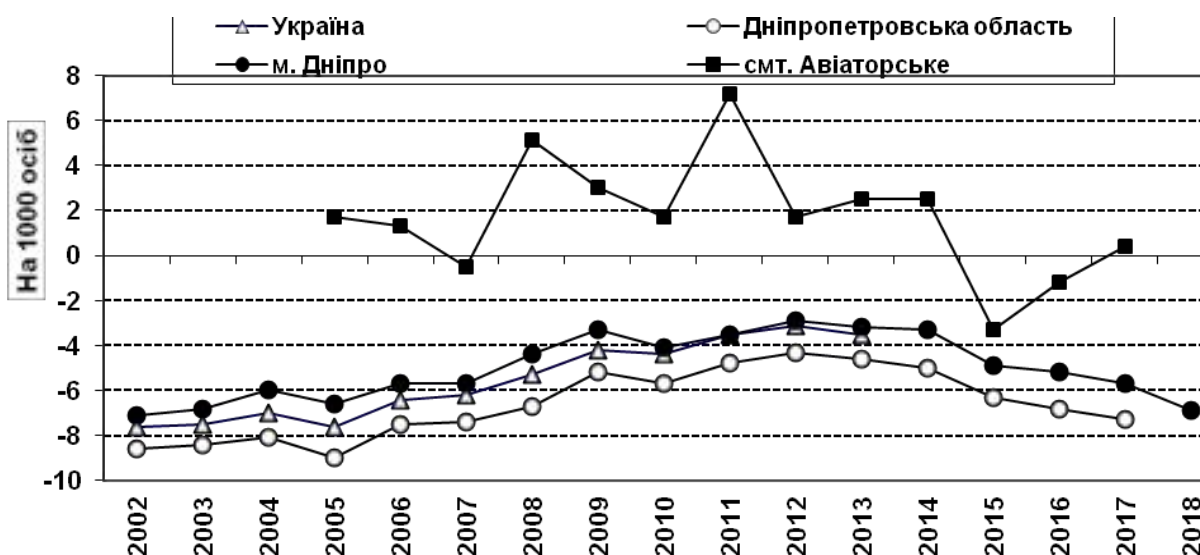

Рисунок 7. Загальні коефіцієнти природного приросту в Україні, Дніпропетровській області, м. Дніпро та селище Авіаторське

Джерело: за даними Держстату України.

4. УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Заклади освіти

Аналіз існуючого стану щодо забезпеченості дітей закладами дошкільної освіти показав, що в м. Дніпро налічується 195 дошкільних закладів типу ясла-садок та центру розвитку дитини, і 23 навчально-виховних комплексів (НВК) та гімназій з дошкільними підрозділами. Розрахунок ємностей показав, що станом на 01.01.2024 внаслідок від'ємної міграції викликаной військовою агресією російської федерації проти України ємність дитячих садків перевищує фактичну кількість дітей як в цілому по місту так і в окремих районах (табл. 5). В той же час, на передодні війни станом на 1.01.2022 року спостерігалось перевантаження закладів в середньому до 10% по місту.

Таблиця 5. Заклади дошкільної освіти

Адміністративні райони міста	Кількість місць	Фактично відвідує дітей
Амур-Нижньодніпровський	4655	3452
Шевченківський	4403	3249
Соборний	3703	3131
Індустріальний	3882	3208
Центральний	2027	1811
Чечелівський	4782	4616
Новокодацький	4210	4172
Самарський	2351	1875
Всього	30128	25559

Слід відмітити, що ємність закладів дошкільної освіти за останні 10 років постійно зростає: з 2013 році на початок 2024 року майже на 2,5 тис. місць. (з врахуванням закладів дошкільної освіти санаторного та спеціального типів). Не зважаючи на це розрахунки ємностей на перспективу показують недостатню кількість місць майже 50%.

Найбільш актуальною у довоєнний час була потреба у додатковому будівництві закладів дошкільної освіти у житлових масивах: Кам'янський (АНД район), Лівобережний-3 (Індустріальний район), Таромське, Діївка (Новокодацький район), по вул. Добробатів (Самарський район), Перемога-1, Перемога-2 (Соборний район), по просп. Дмитра Яворницького та вул. 128-ї Бригади Тероборони (Центральний район), по просп. Лесі Українки та в селищі Краснопілля (Чечелівський район), один заклад у Шевченківському районі.

Мережа закладів загальної середньої освіти складається з навчальних закладів різного типу, серед яких найбільше загальноосвітніх шкіл (табл. 6).

Порівняльний аналіз фактичного використання заклади загальної середньої освіти у порівнянні з існуючою кількістю місць показує, що забезпеченість закладами загальної середньої освіти як на 1.01.2022 року так і на 01.01.2024 року задовільна як в цілому по місту, так і в окремих районах (табл. 7), але вільних місць до війни було значно менше.

Таблиця 6. Типи навчальних закладів

Назва навчального закладу	Кількість закладів
Заклади загальної середньої освіти, гімназії та НВК (I-III ступеня)	123
Спеціалізовані заклади загальної середньої освіти, та школи з поглибленим вивченням окремих дисциплін (I-III ступеня)	26
Комунальні заклади освіти – ліцеї спеціалізованого спрямування (III ступеня)	4
Комунальні заклади освіти з неповною середньою освітою (I-II ступеня)	1

Таблиця 7. Заклади загальної середньої освіти

Райони	Кількість місць	Фактична кількість учнів	Вільні місця
Амур-Нижньодніпровський	14615	12807	1808
Шевченківський	13940	11777	2164
Соборний	13429	11347	2081
Індустріальний	12466	11416	1050
Центральний	8607	8331	276
Чечелівський	10148	8617	1531
Новокодацький	17660	15094	2566
Самарський	6789	5964	826
Всього	97654	85352	12302

В той же час, розрахунки ємностей на розрахунковий строк показують на недостатню кількість місць - майже 11,5%.

Розрахунок ємності установ та підприємств соціальної інфраструктури (застосування цього терміну більш вдале, ніж терміну «обслуговування») здійснюється у відповідності із нормативами ДБН Б.2.2-12: 2019 «Планування і забудова територій».

Ємність установ розраховувалась по багаторівневій системі, яка враховує роль Дніпра, як центра міжобласної¹ (Дніпропетровська, Кіровоградська, Запорізька області), обласної, міжрайонної (Дніпровська та Кам'янська міські ради; міста Вільногірськ, Новомосковськ, Синельникове; Верхньодніпровський, Дніпровський, Криничанський, Магдалинівський, Новомосковський, Петриківський, Синельниківський, Солонянський, Царичанський райони) та районної систем розселення, а також по рівнях обслуговування безпосередньо міста – епізодичного, періодичного і повсякденного обслуговування.

Показники коливаються як у цілому по місту, так і по окремих адміністративних районах.

Вищі та середні спеціальні навчальні заклади. Протягом 2018/2019 навчального року, з огляду на роль міста Дніпра як міжобласного, обласного і міжрайонного центра, існуюча кількість місць у вищих навчальних закладах перевищує кількість студентів на прогнозний період, у закладах професійної та фахової перед вищої освіти – кількість місць задовольняє потреби на 70%.

¹ Межі та склад міжобласної та міжрайонної систем розселення визначені згідно «Генеральної схеми планування території України»

В місті на вказаний період нараховувалось близько 20 державних та приватних вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації, та 24 заклади професійної та фахової передвищої освіти I - II рівнів акредитації. При цьому за останні 12 років спостерігається загальне постійне зменшення кількості студентів у закладах усіх рівнів акредитації.

Найбільше зменшення кількості студентів, спостерігається у вузах технічного профілю, а зростання – у вузах медичного та юридичного напрямків освіти.

Подібна ситуація спостерігається в усій країні і пов'язана не лише з попитом на робочі місця, а й оплатою праці і престижністю отриманої спеціальності. Також останніми роками суттєво збільшилася кількість молоді, яка отримує вищу освіту у вузах за кордоном.

З 1 вересня 2018 року припинили свою діяльність 4 міжшкільні навчально-виробничі комбінати. Їх закриття пов'язано з низьким рівнем відвідування – 12% школярів 8 - 11 класів, та повним дублюванням спеціальностей, які пропонують професійно-технічні училища та технікуми.

Спеціалізовані заклади позашкільної освіти. Показники забезпеченості позашкільними закладами перевищують нормативні, тобто потреби міста в них цілком задовільні.

Мережа позашкільних закладів досить розгалужена і включає школи мистецтв, художні, класичного танцю, а найбільшу кількість серед них складають музичні школи; функціонує багато центрів дитячої та юнацької творчості з великою кількістю гуртків, в тому числі технічної тематики. Згідно розрахованих нормативів в Дніпрі не вистачає станції юних туристів та станції юних натуралістів (станом на 2014 рік їх було дві, але з 2018 року станція юних натуралістів №2 у стані ліквідації), в той же час слід відмітити, що сучасні функціонуючі будинки школярів, до яких відноситься «Міській палац дітей та юнацтва» мають велику кількість гуртків різного спрямування, в тому числі натуралістичної та туристичної тематики. Крім того в місті функціонує комунальний заклад «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді», який має розгалужену мережу філій по всій області. Отже, аналіз діючої мережі подібних позашкільних закладів вказує на відсутність потреби у додаткових станціях.

Функціонуючі дитячі юнацько-спортивні школи (СДЮШОР) не задовольняють потреби міста. В той же час, слід відмітити, що кількість спортивних секцій розвивається при закладах загальної середньої освіти. Враховуючи фактичну кількість місць в секціях не має потреб в додаткових спортивних школах.

Заклади охорони здоров'я

Медичну допомогу населенню м. Дніпра здійснює багатопрофільна система лікувально-профілактичних установ: 7 консультативно-діагностичних відділень (забезпечують відвідування вузьконаправлених спеціалістів), 64 амбулаторій загальної практики сімейної медицини (терапевтичні та педіатричні відділення), 17 лікарень (в тому числі обласних, дитячих, як багатогалузевих так і вузькоспеціалізованих) та стаціонарних диспансерів, центрів реабілітації.

В Чечелівському районі працює «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». За підрахунками нормативних показників забезпеченість міста автомобілями швидкої допомоги складає 70%.

В Дніпрі функціонує єдиний міський центр зайнятості, який в рік відвідує близько 25 тисяч осіб. За нормативними підрахунками на перспективу необхідне його збільшення на 33%.

Серед закладів соціального захисту населення Дніпровській міській раді та Дніпропетровській обласній ради підпорядковані Дніпровському центру підтримки ветеранів праці та громадян похилого віку «Милосердя», Дніпровський геріатричний пансіонат, які здійснюють підтримку особам літнього віку та інвалідам, таким чином вони об'єднують функції будинків-інтернатів для людей похилого віку та дорослих з інвалідністю. Тому розраховані нормативні показники не в повній мірі відбивають існуючу ситуацію. Слід зазначити, що в Дніпрі функціонують приватні пансіонати для людей похилого віку, які не враховувались при підрахунках нормативних показників.

До психоневрологічних інтернатів віднесені: Дніпровська клінічна психіатрична лікарня, Дніпровський наркологічний диспансер та дитячий психоневрологічний санаторій №4, підпорядковані Дніпропетровській обласній держадміністрації.

В цілому, розрахунок об'єктів охорони здоров'я, здійснений згідно нормативів, показує недостатню кількість місць в закладах соціального захисту населення на бюджетному фінансуванні.

Фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди

В місті Дніпрі до споруд спортивного призначення відносяться: стадіони, універсальні спортивно-видовищні зали, спортивні зали, басейни, спортивні майданчики.

Серед великих стадіонів, кількість яких 11, виділяються: «Дніпро-Арена», розрахований на 31 тис. глядачів; «Метеор» - 24381 глядацьких місць; «Авангард», «Славутич», «Метал», «Максимус», а також стадіони при вищих навчальних учбових закладах. Універсальна спортивно-видовищна зала І категорії розташована у спорткомплексі «Метеор». Також в спортивному комплексі «Метеор» розташований спортивний спеціалізований центр (єдиний в місті) – водна станція. Згідно нормативних показників на перспективу відчувається значна потреба у додатковому будівництві стадіонів та спеціалізованих спортивних центрів. В кожному адміністративному районі міста створені 60 міні-футбольних майданчиків зі штучним покриттям стандартною площею 924 м².

У місті велика кількість спортивних залів та приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, до яких відносяться зали для різних видів спорту, проведення занять з фітнесу, йоги, тренажерні зали, спортивні зали при загальноосвітніх школах, відкриті для відвідування різних спортивних секцій, яка значно перевищує розраховані нормативи.

Слід зазначити, що в Дніпрі функціонує велика кількість спортивних секцій, які не підпорядковані Управлінню молоді і спорту і здійснюють свою діяльність як приватні установи, тому нормативні показники були розраховані екстраполяційно.

Кількість басейнів недостатня. Показник на перспективу задовольняє нормативи лише на 77%. Ця тенденція зберігається протягом кількох останніх років по всій Україні.

Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвіллєві

Культурно-розважальне життя міста включає відвідування театрів, кінотеатрів, цирку, концертних залів, філармонії, будинку органної та камерної музики, культурно-дозвільних центрів. В місті діє 6 кінотеатрів, які функціонують як окремі заклади, розраховані на значну кількість глядачів, а також велика кількість кінотеатрів при торговельно-розважальних центрах. Сучасні зали кінотеатрів відповідають сучасним вимогам розвитку кіноіндустрії, є зали ІМАХ. Також в Дніпрі функціонує так званий кінотеатр «Кінодром» - для тих, хто любить дивитись фільми не виходячи з власного авто. Функціонують різні види театрів: академічний, національний, молодіжний, «Одного актора», ляльок, телевізійний тощо.

В місті функціонують великі музеї: Дніпровський художній музей і Дніпровський історичний музей імені Д.І. Яворницького. Останній включає 5 філіалів: діорама «Битва за Дніпро», Музейний центр О.П. Блаватської та членів її родини, музей «Літературне Придніпров'я», меморіальний будинок-музей Д.І. Яворницького, музей місцевого самоврядування Дніпропетровської області. Поряд з ними функціонують невеликі музеї комунальних позашкільних навчальних закладів, історії Придніпровської ТЕС, музей «Історії лоцманів Дніпрових порогів».

Згідно з розрахунками нормативних показників тільки цирк задовольняє потреби міста та відповідних систем розселення. Інші заклади потребують збільшення. В той же час, слід відмітити, що аналіз відвідування театрів, кінотеатрів, музеїв, концертних залів та клубних закладів і центрів дозволяє прийти до висновку у відсутності необхідності будівництва додаткових об'єктів.

Місто обслуговують 2 центральні масові бібліотеки (одна з яких для дітей), філії яких розташовані по місту таким чином, що цілком задовольняють потреби читачів. До спеціалізованих бібліотек віднесено Універсальну наукову ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія. Кількість одиниць зберігання в усіх типах бібліотек цілком задовольняє потреби і навіть перевищує нормативні показники. В той же час існує гостра необхідність у будівництві приміщень для Наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія, оскільки три приміщення зайняті на умовах оренди з постійними вимогами від орендарів звільнити приміщення.

Підприємства торгівлі, харчування та побутового обслуговування

Рівень забезпеченості мережею магазинів продовольчих і непродовольчих товарів задовільний. Станом на початок 2024 року значна частка ринку представлена торгівельними закладами змішаного типу – продовольчими та непродовольчими. Серед торговельних закладів в місті можна виділити магазини, супермаркети, торговельні центри, ринки. Сучасні торговельні центри включають у себе магазини з різними видами продукції: від фармацевтичної, текстильної, різних видів техніки до продовольчих супермаркетів типу Varus, Сільпо, Велмарт, які в більшості ТЦ міста Дніпро є основними орендарями комерційної площі.

З кожним роком зростає кількість продукції, що реалізується інтернет-магазинами з різними видами оплати та доставки. Цей вид реалізації продукції не враховувався при розрахунках нормативних показників на перспективу.

Підприємства харчування, побутове обслуговування. Тенденція до зростання забезпеченості закладами торгівлі у 2019 році поширюється і на заклади громадського харчування. У місті є заклади, що спеціалізуються на продукції громадського харчування, та заклади ресторанного типу. Загальна їх кількість перевищує 800 об'єктів. До закладів громадського харчування відносимо ресторани, кафе та піцерії, кафетерії та кав'ярні, закусочні.

Тенденція до зростання забезпеченості підприємствами торгівлі поширюється і на підприємства харчування. У місті є заклади, що спеціалізуються на продукції харчування, та заклади ресторанного типу. Загальна їх кількість перевищує 800 одиниць.

Щодо підприємств побутового обслуговування, слід відмітити їх поширення як приватних організацій з різними видами надання послуг, а також здійснення сервісу через інтернет-замовлення. Комунальні заклади з наданням послуг пралень, хімчисток та інших спеціалізованих майстерень в місті відсутні. Тому розраховані нормативні показники не відтворюють існуючу ситуацію. В нормативах подані розрахунки лише для зареєстрованих підприємств.

Існуючі кредитно-фінансові та управлінські установи в місті повністю задовольняють розраховані на перспективу нормативні показники. Слід відзначити, що до відділень зв'язку віднесені відділення «Укрпошти» та «Нової пошти».

Ємність житлово-експлуатаційних та наближених до них за своїм значенням організацій значно перевищує нормативні необхідні показники. Те ж саме відноситься до бюро похоронного обслуговування та пунктів приймання вторинної сировини.

Недостатня кількість готельного фонду.

5. ЖИТЛОВИЙ ФОНД

Житловий фонд м. Дніпро станом на 01.01.2024 складає біля 23,6 млн. м² загальної площі. У структурі житлової забудови, як за кількістю помешкань, так і за загальною площею, переважає багатоквартирна забудова (таблиця 8).

Житлова забезпеченість становить у середньому по місту близько 24,3 м² на 1 мешканця, зокрема 21,4 м² на 1 мешканця у багатоквартирній забудові і 32,2 м² на 1 мешканця в одноквартирній (садибній) забудові.

Таблиця 8. Житловий фонд Дніпровської міської ради на 01.01.2024

Тип забудови	Житловий фонд				Населення (оціночно)		Житлова забезпеченість
	тис. м ²	%	квартир	%	осіб	%	м ² /людину
Багатоквартирна	17 138,9	72,7	321 950	80,3	800,6	79,8	21,4
Одноквартирна (садибна)	6 445,5	27,3	78 977	19,7	200,0	20,1	32,2
РАЗОМ	23 584,4	100,0	400 927	100,0	1000,6	100,0	24,3

У місті відсутнє незавершене будівництво. Існує поточне будівництво.

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області в місті налічується 32 будинків аварійного житлового фонду (8834 м² загальної площі житлових приміщень), в якому 294 осіб, які мають реєстрацію місця проживання в них.

Відповідно листа Департаменту житлового господарства Дніпровської міської ради (лист від 21.03.2024 №3/15-135) станом на 01.01.2024 в органах самоврядування (виконавчі комітети районних у місті Дніпро рад) на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і мають право на отримання житлових приміщень в будинках державного або громадського житлового фонду перебувало 9133 громадян.

Крім того, на обліку громадян, які бажають вступити до членів житлово-будівельного кооперативу, на підприємствах і в організаціях міста, які самостійно ведуть квартирний облік своїх працівників, перебувало 1769 громадян.

Таким чином, на різних квартирних обліках, усього перебувало **10902** громадян.

Утім, ситуація щодо квартирного обліку нині не є найбільшим чинником щодо визначення обсягів житлового будівництва.

Як показав аналіз динаміки квартирного обліку, в місті йде значне скорочення обліку громадян, що перебувають на ньому. Даний процес відбувається з різних причин, переважно бажанням «черговиків» самостійно поліпшити свої житлові умови шляхом купівлі житла, обміну житла з доплатою, купівля іпотечним кредитом і т.п.

Так на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і мають право на отримання житлових приміщень в будинках державного або громадського житлового фонду на 01.01.2003 перебувало 24683 осіб, на 01.01.2019 – 11420 осіб, на 01.01.2024 – 9133 осіб.

Заяви від громадян міста на виділення земельних ділянок для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку не приймаються через відсутність територій.

Дніпро займає лідируючі позиції за кількістю створених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Нині у місті 1 838 будинків (близько 30% від усіх багатоквартирних будинків), які створили об'єднання або кооперативи (понад 1 тис. ОСББ).

Висновки:

- ⌘ місто має на даний час задовільний показник житлової забезпеченості на 1 мешканця, що є більше загальноукраїнського (біля 24,3 м²/людину);
- ⌘ переважає багатоквартирна забудова;
- ⌘ у місті є потреба в забезпечені житлом соціальних верств населення, що перебувають на квартирному обліку, учасників бойових дій, а також попит внутрішньо переміщених осіб щодо житла.

6. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

ГІДРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ

Територію міста з півночі на південь перетинає ріка Дніпро і ділить місто на правобережну та лівобережну частини. У східній частині міста ріка Дніпро приймає ліву притоку ріки Самари. Ріка Дніпро зрегульована значними водосховищами: Середньодніпровським вище за течією від міста, Дніпровським - нижче за течією, створи гребель яких розташовані за межею міста.

Русло ріки Дніпро та гирлова частина ріки Самари в межі міста знаходяться в підпорі Дніпровського водосховища. В зв'язку з цим гирлова частина ріки Самари в межах міста оформилась в озеровидну мілководну дельту, яка заросла очеретом. Рівень води в р. Дніпро після будівництва Дніпровської ГЕС в районі міста піднявся на 4,4 м, що спричинило підтоплення лівобережної та, і частково, правобережної частин міста. Річний хід рівнів ріки Дніпро на ділянці, що розглядається ускладнений роботою каскаду дніпровських водосховищ, які розташовані вище за течією.

Відмітка максимального рівня 1% забезпеченості проходження повені в межах міста складає 53,4 - 53,8 м (за даними інституту «Укргідропроєкт» ім. С.Я. Жука).

Понад половини території міста (лівобережна та, частково, правобережна частини) попадають в зону затоплення при катастрофічному прориві греблі Середньодніпровської греблі, абсолютна відмітка якого, за даними ДСНС України складає 63,4 м.

На даний період майже всі, потенційно схильні до руйнування, береги в місті, в основному, закріплені: правий берег ріки Дніпро від житлового масиву Покровський до житлового масиву Перемога, укріплений благоустроєною набережною протяжністю 24,9 км; лівий берег ріки Дніпро на ділянці від житлового масиву Сонячний до Усть-Самарського моста закріплений благоустроєною набережною, протяжністю 5,0 км; ділянки берега загальною протяжністю 2,0 км в районі Придніпровської ГРЕС та бази річкового порту - закріплені кам'яною накидкою та залізобетонними плитами; ділянка правого берега р. Самари в районі селища Шевченко протяжністю 1,0 км - закріплена кам'яною накидкою.

Існуючі набережні виконують не тільки функцію захисту берега від руйнування, але й функцію захисних споруд протипаводкового захисту прилеглих територій. Вони побудовані з урахуванням незатоплюваності прилеглих територій паводковими водами 1% забезпеченості.

Рельєф міста характеризується різноманітністю форм.

Основні проблемні питання з інженерного захисту висвітлені у «Програмі комплексних заходів інженерного захисту території міста Дніпропетровська» (Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2014 №1256), в якій вказані райони міста, що потребують заходів:

- інженерний захист житлового масиву «Тополя 1, Тополя 2, Тополя 3» (Зустрічна балка);

- інженерний захист житлового масиву «Сокіл-2» (Євпаторійська балка);
- інженерний захист території житлової забудови обмеженої вул. Незалежності – Вакуленчука (Рибальська балка);
- інженерний захист по вул. Космічній (Тунельна балка);
- стабілізація зсуву у верхів'ї та відвершках Червоноповстанської балки (вулиці Сірка, Савурська, Куп'янська, Архітектора Олега Петрова, Паторминського, Бронетанкова);
- реконструкція та захист прилеглої території зливового колектора Аптекарської балки;
- виконання протизсувних заходів по Дієській балці (вулиці Гайдамацька-Чорноземна);
- захист від підтоплення по 2-ому Ізюмському провулку (Аптекарська балка);
- захист від підтоплення по вул. Мандриківській;
- захист схилу Червоноповстанської балки, житлової забудови по вул. Виконкомівська;
- протизсувний захист безіменного яру в районі вул. Переможна, Подвійна, Десантна;
- протизсувний захист по вулицях Токарна, Карла Роде, Червона (Аптекарська балка);
- протизсувний захист по вул. Василя Сліпака, Осипа Бодяньського (Зустрічна балка);
- виконання заходів водопониження в районі с. Чаплі;
- виконання заходів водопониження по вул. Здоров'я (Самарський район);
- виконання заходів водопониження та протизсувних по вул. Войцеховича.

Правобережна частина міста розташована на водороздільному плато. Тут, згідно інженерно-геологічному обґрунтуванню отримали широке розповсюдження небезпечні геологічні процеси: ерозія, зсуви, просідання, підтоплення та інші.

Лівобережна частина міста розташована на надзаплавних терасах ріки Дніпро із спокійним рельєфом, низькими абсолютними відмітками поверхні. Із небезпечних геологічних явищ тут отримали розвиток в основному підтоплення.

В останні роки на території міста також спостерігається прогресуюче підняття рівня ґрунтових вод, який на окремих ділянках піднімається зі швидкістю 1,0 - 1,5 м/рік, створюючи підтоплення багатоповерхової забудови, де рівень ґрунтових вод піднявся до 3,0 м від поверхні землі, малоповерхової та індивідуальної забудови, де рівень ґрунтових вод піднявся до 2,0 м від поверхні землі.

На підставі візуального обстеження, проведеного Дніпровським філіалом інституту «УкркомунНДПроект», даних інженерних досліджень Дніпропетровської комплексної геологічної партії та даних промислових підприємств в підтопленому стані, включаючи землі держлісфонду, тальвеги балок, пойми рік, заболоченості навкруги озер, знаходилось 9,4 тис. га міських земель з рівнем залягання ґрунтових вод до 3 м, та потенційно підтоплених – 9,2 тис. га міських територій, на яких рівень ґрунтових вод за останнє десятиріччя піднявся і знаходиться на глибині 3 - 10 м від поверхні землі.

У місті підтоплені (з рівнем залягання ґрунтових вод на глибині менше 2,0 м) 6,3 тис. га земель, в тому числі територій, які зайняті селитьбою та пром підприємствами – 2,9 тис. га, а 3,3 тис. га – це землі держлісфонду, тальвеги ярів і балок, заплава ріки Дніпро та Самари, заболоченості навкруги озер та ін.

У зоні підтоплення знаходиться ряд пром підприємств та житлових будинків. Підтоплення спричиняє величезні збитки міському господарству.

На даний період боротьба з підтопленням велась лише в аварійних ситуаціях локальними ділянками без ліквідації основних причин, які викликають підтоплення, а тільки по врятуванню від підтоплення окремо стоячих будинків і споруд, шляхом улаштування відкритих і закритих дренажів.

Крім того, широкого розвитку отримав захист від підтоплення промислових площадок пром підприємств за допомогою влаштування горизонтального дренажу (Нижньодніпровський трубопрокатний завод, комбайновий завод, стрілочний завод) та променевого дренажу (ВО «Дніпрошина»).

З метою отримання достовірних даних про зміни гідрогеологічного становища на території міста є опорна мережа із 162 спостережних свердловин, яка створена ПГО «Південукргеологія», для вивчення режиму підземних вод. Спостережними свердловинами охоплені не всі райони міста, які підлягають підтопленню, підйому рівня ґрунтових вод, зсувам, обвалам, за даними яких можливо отримати дійсну картину розташування та напрямку змінення рівня ґрунтових вод по місту, це потребує виконання окремої роботи.

Ерозійні процеси отримали широке розповсюдження, в основному, на правобережжі, на загальній площі 394,0 га.. Рельєф правобережної частини міста ускладнений розвинутою яружно-балочною мережею. На території правобережжя нараховується більше 15 балок та 20 ярів. Найбільш крупними балками є: Войцеховська, Довга, Аптекарска, Тунельна, Сухий яр, Євпаторійська, Діївська та інші протяжністю кожна 4 - 5 км та глибиною 20 - 30 м і більше. Круті схили балок і ярів зсувонебезпечні. Неупорядкована експлуатація балок призводить до активізації зсувів. На схилах балок правобережжя зафіксовано та описано 89 зсувів, із них 26 древніх і 63 активних з загальною площею осипів і обвалів 287 га.

Нині відбувається інтенсивний розвиток ерозійних процесів, активізувались зсувні процеси. Тому в останні десятиріччя місто має дефіцит вільних під будівництво територій. В таких умовах місто змушене було залучати до освоєння під житлово-цивільне будівництво території схили балок, а також прияржні та прибалкові ділянки, що приводить до активізації зсувних та обвальних процесів. Для захисту окремих будівель і споруд в місті застосовувались і застосовуються профілактичні і спеціальні протиерозійні, протиобвальні та протизсувні заходи.

Боротьба з ерозією, зсувами та обвалами ведеться недостатньо: локальними ділянками і в основному в аварійних ситуаціях. Не приділяється достатньої уваги будівництву багатьох захисних споруд, здійснення яких ведеться на низькому технічному рівні. Багато споруд не відповідають сучасним технічним вимогам (Аптекарьська балка, Довга балка район вулиць Полігонна і Сірко, Євпаторійська балка).

Особливо низька якість протизсувних споруд при захисті зсувного схилу Євпаторійської балки в районі житлового масиву Сокіл я. В результаті візуального обстеження схилу встановлено, що в натурі не достатньо організовано відвід поверхневого і підземного стоку, пристінні лотки не працюють, вода переливається через підпірну стінку та ін.

Правобережна частина міста площею 13,6 тис. га складена лесовими суглинистими ґрунтами, які мають просадні властивості. Величина просадки при замочуванні досягає від 5,0 до 70,0 см. Виявлено 90 будівель і споруд, які підлягають впливу просадних явищ. Значна кількість будинків і будівель підлягають деформації в центральній частині міста (вул. Холодноярська, вул. Міського Лісу, житловий масив Тополь 1).

Із вищевикладеного витікає, що боротьба з небезпечними геологічними явищами в місті ведеться вкрай недостатньо і неефективними методами. Дуже мало уваги приділяється вищеперерахованим небезпечним процесам і недооцінюється небезпека, яку таять в собі ці явища. Місто несе значні матеріальні збитки від розвитку цих процесів.

Висновок. На перспективу пропонуються наступні основні гідротехнічні заходи з інженерної підготовки та захисту території:

- » захист від підтоплення;
- » розчистка русел рік і водойм, ліквідація заболоченостей; берегоукріплення;
- » протизсувні та протиерозійні заходи;
- » заходи на просадних ґрунтах;
- » рекультивація порушених територій.

ДОЩОВА КАНАЛІЗАЦІЯ

Довжина мереж дощової каналізації складає близько 560 км, з них відкриті мережі становлять приблизно 15 км, закриті близько 545 км. Більшість мереж періодично прочищаються та знаходяться в технічно справному стані.

На балансі КП «Гідроспороди» знаходиться близько 180,0 км (30% від загальної протяжності) закритих зливових колекторів, 12,7 км дренажів, 0,9 км відкритих водовідвідних каналів та більше 3,0 лотків.

Схема існуючого розташування мереж дощової каналізації на території міста не затверджена та не є офіційною. Існують без господарські мережі. Необхідне проведення масштабної інвентаризації з відображенням матеріалів у графічному та електронному вигляді.

Остання інвентаризація дощових мереж міста, проводилась інститутом «Укркомунпроект» (м. Харків, 1993 р.), згідно якої нараховувалось 174 випуски поверхневих стічних вод у балки, водні об'єкти, р. Дніпро. На сьогодні ці дані не актуальні, схема розташування на території міста мереж зливової каналізації не офіційна та не затверджена, знаходиться в єдиному екземплярі у підприємстві КП «Гідроспороди», дані застарілі. Необхідне проведення масштабної інвентаризації мереж з відповідним графічним відображенням.

По основних місцях скидання зливових стоків, вздовж берегової лінії Дніпра, по основним місцям скидання зливових стоків ПП «АСГАРД» у 2017 р. запроектовано очисні споруди дощової каналізації, включаючи житловий масив Покровський, район Набережної Перемоги та інші випуски. На даний час, проекти не реалізовані, знаходяться на стадії експертизи.

Очисні споруди дощової каналізації в місті Дніпро відсутні.

В минулому будівництво дощової каналізації здійснювалось по окремих вулицях та мікрорайонах, подекуди локальними ділянками, без ув'язування в загальну систему. Скидання поверхневого стоку здійснюється без очищення в існуючі балки. пониження, в річки Самару та Дніпро.

Згідно топографічних умов територія міста розділена р. Дніпро на правобережну та лівобережну частини.

Правобережна частина міста є підвищеною територією, розділеною чисельними ярами та балками на окремі пагорби, має 24 водозбірних басейни.

Балки: Євпаторійська, Тунельна, Довга, Аптекарьська, Сухий яр, Діївська, Рибальська та інші є природними водозборами поверхневих вод. На сьогодні схили балок засмічені, поверхневі води протікають по не закріпленим тальвегам балок, в які скидаються стоки з прилеглих територій, випуски із локальних колекторів дощової каналізації, стоки із вигрібних ям, та інше, що приводить до подальшого розвитку яроутворення, зсувів та ерозії. Балки є початком головних колекторів дощової каналізації. Найбільш густа мережа дощової каналізації розташована в центральній частині міста та у житлових мікрорайонах 1970 - 1975 роках забудови: Парус, Покровський, Червоний Камінь, Тополя, Сокіл, Перемога.

При забудові вищезгаданих мікрорайонів заходи щодо влаштування дренажу, дощової каналізації з очисними спорудами були виконані не в повному обсязі, передбаченому проектною документацією, існують скиди з колекторів на незакріплені схили балок.

На території мікрорайонів, прилеглих до схилів балок, дощові стоки здебільшого скидаються в верхній частині схилів, колектори не добудовані до тальвегів балок, що приводить к розмиву схилів, обрушенню ґрунту, росту балок та їх утворенню нових балок.

У прибережних мікрорайонах, побудованих на територіях утворених в заплаві частині р. Дніпро: Парус, Покровський, Червоний Камінь, Перемога, колектори дощової каналізації прокладено з мінімальними ухілами, на незначній глибині. Це призводить до різкого підняття рівня ґрунтових вод, затоплення підвальних приміщень та проїзних частин вулиць під час злив. Згадані мережі не передані на баланс експлуатуючої організації.

На правому березі р. Дніпро існує 43 великих випуски дощової каналізації в р. Дніпро та більше 30 локальних випусків в балки.

На сьогодні найбільш проблемними ділянками правобережної частини міста є:

- ⌘ недобудована ділянка аптекарського водостоку, перебіта ділянка водостоку Ø 1000 мм по вул. Щепкіна - Залізнична, що робить неможливим відведення стоку з території прилеглої до вул. Щепкіна - узвіз Ярмарковий;
- ⌘ випуск стоку безпосередньо на рельєф з дощового колектору Ø 600 мм по вул. Светлова на лівому схилі Довгої балки, що привело до активізації осідально-зсувних процесів в районі житлових будинків по Кельнського бульвару №№ 56-60,83-89;
- ⌘ недобудована ділянка водостоку (відсутність скидальної частини) Ø 600 мм по Печерському узвозу, що негативно впливає на стан схилу балки та призводить до обвальних явищ у районі житлової забудови;
- ⌘ зруйновано і не добудовано ділянку дощового колектора Ø 1000 мм до Євпаторійської балки у житловому масиві Сокіл, що призвело до осідання проїзної частини біля житлових будинків №№ 98,100 та активізації зсувних процесів;
- ⌘ не завершено будівництво скидальної частини дощового колектора, дренажу та очисних споруд (згідно проекту інституту «Дніпрокомунпроект»), який проходить по тальвегу балки Зустрічна, житлові масиви Тополя 1,2;
- ⌘ не завершено будівництво колектору перетином 3,0 x 3,0 м по тальвегу Діївської балки. Не виконано підключення водостоку Ø 600 мм, який на сьогодні підключено до недобудованого колектору 2,6 x 2,6 м, що проходить по території електровозного депо метрополітену, що призвело до виникнення осідальних явищ на території депо;
- ⌘ внаслідок затоплення території Діївської заплави, в районі житлових масивів Червоний Камінь, Покровський, Парус та Діївка, розташованих вздовж берега р. Дніпро, відсутній доступ до ріки та місць рекреації. Необхідно відновлення проточності та улаштування дренажно-паводкового каналу.

Лівобережна частина міста представляє заплавну плоску терасу та терасу з кучугурним рельєфом, більш, як 8 тис. гектар якої підтоплені. Через плоский рельєф територія має 15 нечітко виражених водозбірних басейнів. Відведення поверхневих та дренажних вод в р. Дніпро виконується системою відкритих дренажноповувених каналів, основним із них є Гнилокіш.

Дощові мережі мають мікрорайони 1970-80 рр. забудови, окремі мережі побудовані з випусками в озера та системи дощової каналізації. Дощову каналізацію побудовано у Ломівському мікрорайоні, по вул. Донецьке шосе, вул. Янтарній, просп. Слобожанському, вул. Сонячній набережній та іншим.

Тільки вздовж вул. Сонячна Набережна від просп. Слобожанський до Самарського мосту нараховується 21 випуск локальних колекторів дощової каналізації в р. Дніпро. Всього в лівобережній частині міста нараховується більше 30 випусків стоку в водні об'єкти. Очисні споруди відсутні.

Найбільш проблемними ділянками відведення поверхневих вод з території лівобережної частини міста є:

- ⌘ дощовий колектор Ø 1000 мм по просп. Слобожанський, який на деяких ділянках прокладено зі зворотнім ухилом та на відмітці, яка не забезпечує підключення внутрішньоквартальних водостоків з прилеглих територій та водостоків по вулицям Петра Яцика, Старочумацька, Холодильна;
- ⌘ мережі дощової каналізації мікрорайонів Лівобережний 1,2,3, які побудовано не в повному обсязі, не виконане підключення внутрішньо кварталних водостоків до магістральних колекторів;
- ⌘ при утворенні території житлового масиву Мануйлівський, існуючі випуски дощової каналізації були засипані, а нові, передбачені проектом, не побудовані, що призвело до затоплення території;
- ⌘ колектор Ø 800 мм, що відводить поверхневі води з території обмеженої вулицями Вільхового Лісу – Артільна – Бердянська - просп. Слобожанський, знаходиться в аварійному стані, а на ділянці поблизу опор Мануйлівського шляхопроводу - взагалі зруйновано;
- ⌘ заболочені ділянки підтопленої території в районі Лівобережних озер (Куряче, Карпенкове, Одинаковка, Ломівське та ін.). необхідне влаштування дренажноповувених каналів з розчищенням існуючих озер;
- ⌘ скидання поверхневих вод без очищення в р. Дніпро, що призвело до погіршення екологічного стану, особливо і районі житлових масивів Західний та Перемога.
- ⌘ потребує реконструкції скидний колектор в районі будинків №18-а,18-б по вул. Незалежності;
- ⌘ існує проблема з випускним колектором по пров. Добровольців;
- ⌘ існує проблема в районі будинку №1 по вул. Князя Володимира Великого (колектор потребує реконструкції).
- ⌘ потребують перекладання та реконструкції мережі на житловому масиві Калинівський, вул. Козака Мамая, вул. Квартальній, вул. Гетьманській та ін:

Висновки. Згідно проведеного аналізу відведення поверхневих вод з території м. Дніпро можна зробити висновок, що за існуючих складних гідрогеологічних умов, організація відведення поверхневих вод вирішена в недостатньому обсязі:

- ⌘ на балансі експлуатуючої організації знаходиться тільки близько 30% існуючих колекторів дощової каналізації;
- ⌘ не проведена інвентаризація усіх мереж;
- ⌘ недостатні обсяги фінансування для нормативного утримання мереж в належному стані та будівництва нових колекторів;
- ⌘ очисні споруди дощової каналізації не побудовані, що приводить до забруднення водойм;
- ⌘ в районах де будівництво дощової каналізації виконано не в повному обсязі, спостерігається розвиток небезпечних явищ (підтоплення, зсуви, просадні явища).

Назріла нагальна необхідність в реконструкції існуючої мережі, будівництва нових дощових та дренажних систем, будівництва очисних споруд дощової каналізації та здійснення заходів з інженерного захисту території.

7. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА

На сьогоднішній день вулично-дорожня мережа в місті складена за різними схемами. Так в центральній частині міста магістралі проходять по ярко вираженій прямокутній схемі. В периферійних районах на правому березі також домінує прямокутне розміщення магістралей, хоча деякі магістралі проходять по вільній схемі. З периферійних частин правого берега є потужні зв'язки в меридіональному напрямку до центральної частині міста, а в широтному напрямку такі зв'язки практично відсутні.

На лівому березі магістралі в Індустріальному районі також проходять по прямокутній схемі. В Амур-Нижньодніпровському районі практично всі магістралі проходять по вільній схемі і характеризуються великою кількістю широтних магістралей. Це обумовлено історично – складеною забудовою, а більш впорядкована структура магістралей присутня лише в відносно нових районах.

Магістралі в Самарському районі проходять в основному по прямокутній схемі, з потужним зв'язком по вулицях Гаванська, Німецька та Дніпрогесу, що з'єднують в Самарському районі Придніпровський промвузол з Ігреном та Одинцовкою.

У місті переважає прямокутна система проходження магістралей, хоча і на значній території міста магістралі проходять по вільній схемі.

Існуюча загальна довжина магістральної вуличної мережі м. Дніпро складає 350,0 км, із них 8,5 км – загальноміського значення безперервного руху, 137,0 км – загальноміського значення регульованого руху, 204,5 км – районного значення. Щільність магістральної мережі становить 1,4 км/км², з них загальноміського значення регульованого руху – 0,53 км/км², районного значення – 0,8 км/км².

За функціональним значенням до магістралей загальноміського значення у меридіональному напрямку відносяться:

а.) Слобожанський проспект - вул. Михайла Коцюбинського - вул. Михайла Грушевського – вул. Богдана Хмельницького – вул. Запорізьке шосе, з них:

- *Слобожанський проспект* - має вихід на зовнішню мережу доріг (вихід на Харків, Донецьк), забезпечує основні транспортні зв'язки лівобережної частини міста, фактично на ділянці проспекту від вул. Кільчицької до Центрального мосту магістраль виконує функцію магістралі безперервного руху на 6 смуг руху, ширина проїзної частини -22,50 -30,0 м;
- зв'язок лівобережної частини міста з правобережною забезпечує у створі Слобожанського проспекту Центральний міст (6 смуг руху), який приймає найбільші навантаження із усіх існуючих мостів міста;
- транспортний зв'язок з Центрального мосту у правобережній частини міста забезпечує вул. Михайла Коцюбинського, технічні параметри якої обмежені (ширина проїзної частини - 14,0 м);

- вул. Михайла Грушевського – вул. Богдана Хмельницького - забезпечують транспортні зв'язки центральної частини правобережжя з південними районами, ширина проїзної частини вулиць – від 22,5 -25,0 м (6 смуг руху);
- Запорізьке шосе забезпечує транспортні зв'язки південної правобережної частини, має вихід на зовнішню мережу автодоріг (вихід на Запоріжжя), ширина проїзної частини -20,0 м .

б) вул. Каруни – вул. Пастера - вул. Надії Алексєєнко забезпечують важливі транспортні зв'язки центральної лівобережної та правобережної частин міста:

- зв'язок між берегами виконує Амурський міст (сумісний з залізницею), який має 4 смуги руху (у 2004 році здійснено капітальний ремонт мосту).

в) Донецьке шосе - правобережний підхід від Кайдацького мосту до проспекту Свободи:

Донецьке шосе забезпечує транспортні зв'язки лівобережної частини , має вихід на зовнішню мережу доріг (вихід на Харків, Донецьк), ширина проїзної частини - 24,0 м;

Зв'язок західної лівобережної частини з правобережною забезпечує Кайдацький міст, який має 6 смуг руху з трамвайними коліями на відокремленому полотні.

Будівництво правобережного підходу до Кайдацького мосту з улаштуванням проїзної частини - 22,5 м здійснено тільки до пр. Свободи.

Головна транспортна артерія широтного напрямку вул. Набережна Заводська – вул. Січеславська набережна – вул. Набережна Перемоги, яка значно завантажена транспортними потоками (найбільше навантаження до 5000 приведених одиниць у годину „пік” в одному напрямку приймає ділянка від Амурського до Центрального мосту).

Крім того, достатнє навантаження приймають магістралі загальноміського значення широтного напрямку :

пр. Дмитра Яворницького - головна вулиця міста, яка забезпечує основні транспортні зв'язки центральної частини , ширина проїзної частини -21,0 м ;

пр. Лесі Українки – вул. Святослава Хороброго важлива магістральна зв'язка, яка дублює пр. Дмитра Яворницького, існуючи технічні параметри проїзної частини – 14,0 м).

До основних магістральних вулиць широтного напрямку лівобережної частини міста відносяться: нова ділянка автодороги Н-31 від Донецького шосе до виходу на Царічанку (вул. Передова) - ширина проїзної частини -15,0 м, пр. Мануйлівський, вул. Сонячна Набережна-10,0 м, вул. Каштанова – 10,0 м , вул. Холодильна -12, 0 м.

Висока концентрація транспортних потоків на головних вулицях міста, особливо – в центральній його частині, обумовлена недостатнім розвитком магістральної мережі, дефіцитом магістральних вулиць безперервного руху та недостатньою кількістю мостових переходів через р. Дніпро; рухом через місто транзитного автотранспорту.

Інші магістральні вулиці менш завантажені та виконують в основному функцію по обслуговуванні населення, що проживають вздовж цих магістралей. Також деякі магістральні вулиці, що розміщуються поблизу промислових зон, використовуються для пропуску вантажного транспорту. Всі ці магістралі ще не вичерпали свого ліміту по пропускній здатності і майже всі відносяться до магістральних вулиць районного значення. Нижче, в таблиці 9, наведено перелік цих магістралей.

Таблиця 9. Характеристика магістральних вулиць м. Дніпро

Назва магістралі	Значення магістралі	Ширина проїзної частини, м	Маршрут проходження,
Проспект Олександра Поля	районного	2*11,25	Від пр. Лесі Українки до вул. Незалежності, посередині бульвар шириною 20 метрів
Вул. Зимівницька	районного	2*8	Від вул. Володимира Антоновича до вул. Криворізької, посередині трамвайні колії в одному рівні з проїзною частиною
Вул. Київська	загально-міського	16-18	Від пр. Івана Мазепи до вул. Криворізьке шосе
Вул. Криворізьке шосе	загально-міського	16	Від вул. Київської до виходу з міста
Вул. Криворізька	загально-міського	14	Від вул. Київської до вул. Надії Алексеєнко
Проспект Металургів	районного	2*6,5	Від вул. Криворізької до вул. Новоорловської, посередині трамвайні колії
Вул. Новоорловська	районного	8	Від пр. Металургів до проспекту Сергія Нігояна
Вул. Андрія Сахарова	загально-міського	15-22,5	Від вул. Київської до пр. Сергія Нігояна, по середині магістралі проходять лінії руху трамваю
Проспект Пилипа Орлика	загально-міського	10-12	Від пр. Олександра Поля до пр. Богдана Хмельницького
Проспект Науки	загально-міського	2*8	Від вул. Запорізьке шосе до Соборної площі, посередині бульвар
Вул. Сімферопольська	районного	8	Від Лоцманського спуску до пр. Дмитра Яворницького
Вул. Незалежності	районного	12	Від вул. Надії Алексеєнко до бульвар Зоряний
Проспект Героїв	районного	15	Від пр. Героїв до вул. Близнюківська
Бульвар Слави	районного	2*11,25	Від вул. Набережна Перемоги до просп. Героїв
Вул. Космічна	районного	14	Від вул. Запорізького шосе до площі Перемоги
Вул. Кротова	районного	2*7,5	Від вул. Богдана Хмельницького до вул. Новошкільна, посередині бульвар в одному рівні з проїзною частиною
Вул. Німецька	загально-міського	8-10	Проходить між Усть-Самарським та Самарським мостовим переходам

Назва магістралі	Значення магістралі	Ширина проїзної частини, м	Маршрут проходження,
Вул. Гаванська	загально-міського	2*8	Від вул. Леоніда Каденюка до вул. Німецька, посередині бульвар. Ділянка від Південного мосту до вул. Леоніда Каденюка має проїзну частину шириною 8 метрів в обох напрямках
20-річчя Перемоги	районного	7-8 метрів	Проходить між вулицями Гаванська та Леоніда Каденюка, найбільш завантажена вулиця в Самарському районі, велика концентрація маршрутних таксі
Вул. Зимових Походів	районного	10,5	Від Самарського мостового переходу до вул. Любарського
Вул. Любарського	районного	10,5	Від вул. Зимових Походів до Слобожанського проспекту
Вул. Федора Вовка	районного	6,5	Від пр. Мануйлівського до вул. Вітчизняна
Вул. Богомаза	районного	7	Проходить від вул. Вітчизняної до Донецького шосе
Слобожанський проспект	загально-міського	22,5-30,0	Від центрального мостового переходу до виходу з міста
Передова	районного	12,0-15,0	На ділянці від вул. Янтарна до виходу з міста
Донецьке шосе	загально-міського	15-22,5	Проходить від Кайдацького моста до виходу з міста
Вітчизняна	районного	8,0	На перспективу після введення Павловського моста буде виконувати функцію магістралі загальноміського значення
Пр. Мануйлівський	районного	15,0	Проходить між вул. Каруни та Слобожанського проспекту
Вул. Василя Сухомлинського	загально-міського	8,0	На ділянці між Слобожанським проспектом до виходу з міста
Вул. Каштанова, Курсантська	загально-міського	15,0	Від Слобожанського проспекту до Самарського мостового переходу
Пр. Дмитра Яворницького	загально-міського	22,5	Від залізничного вокзалу до вул. 6 Стрілецької Дивізії
Пр. Лесі Українки	загально-міського	15,0	Від пр. Сергія Нігояна до вул. Михайла Грушевського
Вул. Робоча	районного	12,0	Магістраль проходить між пер. Січковий та вул. Коріжська
Вул. Михайла Грушевського	загально-міського	22,5	Від пр. Дмитра Яворницького до пр. Богдана Хмельницького
Пр. Богдана Хмельницького	загально-міського	15-22,5	Проходить від вул. Михайла Грушевського до виходу з міста
вул. Запорізьке шосе	загально-міського	22,5	Магістраль проходить від пр. Богдана Хмельницького до виходу з міста
вул. Заводська набережна	загально-міського	22,5	Проходить по правому березі вздовж Дніпра
вул. Січеславська набережна	загально-міського	22,5	Проходить по правому березі вздовж Дніпра
вул. Набережна Перемоги	загально-міського	22,5	Проходить по правому березі вздовж Дніпра

Планувальною особливістю міста є розчленованість його території заплавами річок Дніпро та Самара, що ускладнює забезпечення сталих транспортних зв'язків.

У Дніпрі діють 4 великі автодорожні мости через Дніпро, 2 – через р. Самару та 1 пішохідний міст через протоку р. Дніпро до парку ім. Шевченка.

Нижче в таблицях 10 - 12, наведено перелік основних мостових переходів, що діють в м. Дніпро.

Таблиця 10. Габарити та стан мостових переходів через р. Дніпро та р. Самара

Мости	Проїзна частина		Стан споруди
	Кількість смуг руху	Ширина (м)	
Кайдакський через р. Дніпро	6	30,0 (з відокремленим трамвайним полотном 7,0 м посередині)	Потребується заміна земляної вставки
Амурський через р. Дніпро	4	18,0 (з трамвайним полотном 6,0 м суміщеним з проїзною частиною)	У 2004 році був проведений капітальний ремонт. Нині потребується заміна деформаційних швів, фарбування перильної огорожі.
Центральний через р. Дніпро	6	26,0	Був проведений капітальний ремонт у 2018 - 2019 рр.
Південний через р. Дніпро	4	16,0	Необхідний поточний ремонт дорожнього покриття проїзної частини, фарбування перильного огороження та балок прольотної споруди
Усть-Самарський через р. Самара	4	17,0	Необхідне фарбування перильної огорожі та балок прольотної споруди
Самарський через р. Самара	2	7,0	Було проведено капітальний ремонт в 2003 році. Потребує фарбування перильної огорожі

За результатами обстежень, що проводились у м. Дніпро в межах розробки Комплексної Схеми транспорту було встановлено, що найбільш завантаженими мостами є Центральний, Амурський та Кайдакський. Причому Центральний міст вже нині вичерпав свою пропускну спроможність, а Амурський і Кайдакський працюють на межі.

За прогнозом, на кінець розрахункового строку без влаштування додаткових мостів ці мостові переходи лишаться перевантаженими. Інші мостові переходи на перспективу ще не вичерпають свій ліміт по пропускній спроможності.

В 2019 році було здійснено реконструкцію Центрального мосту в рамках реконструкції було змінено покриття проїзної частини та укріплені конструкції.

Крім того, на даний час в місті налічується 19 дрібних мостів, 18 шляхопроводів на перетині автодоріг із залізницею та в транспортних розв'язках та 12 підземних пішохідних переходів.

Таблиця 11. Перелік основних шляхопроводів, що розташовані в м. Дніпро

Розташування шляхопроводу	Стан споруди
1. Юр'ївська розв'язка (проспект Слобожанський)	Був проведений капітальний ремонт в 2011 році
2. Біля ТРЦ "Правда" (проспект Слобожанський та вул. Каруни): східне та західне розширення	Потребує проведення капітального ремонту, повний ремонт проїзної частини, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру, заміна тротуару та перильного огороження
3. Київська (на вул. Криворізьке шосе)	Потребує заміну деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру, заміна тротуару та перильного огороження
4. Євпаторійський (вул. Гальченко – вул. Панікахи)	Необхідна заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру
5. По вул. Михайла Коцюбинського	Було проведено капітальний ремонт у 2000 році. На даний момент потребується заміна деформаційних швів
6. По вул. Холодильній	Потребує проведення капітального ремонту, повний ремонт проїзної частини, заміну гідроізоляції, влаштування високого бордюру, заміну тротуару та перильного огороження
7. По проспекту Мануйлівському	Капітальний ремонт було проведено у 2002 році. На даний момент необхідне фарбування перильного огороження
8. По вул. Степана Бандери (Січеславська набережна)	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції та влаштування високого бордюру.
9. По просп. Богдана Хмельницького	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції та влаштування високого бордюру.
10. По вул. Кирилівський	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції та влаштування високого бордюру.
11. У ж/м Сонячний	Було проведено капітальний ремонт в 2001 році, необхідна заміна деформаційних швів та гідроізоляції
12. Ново-Кайдакський	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру та заміна тротуару і перильного огороження.
13. Через вул. Мільмана	Стан задовільний
14. Шляхопровід через під'їдні шляхи ПДТЭС	Стан задовільний
15. По вул. Кротова №1	Потребує повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру та заміна тротуару і перильного огороження.
16. По вул. Кротова №2	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру та заміна тротуару і перильного огороження.
17. По вул. Гаванський (через з/д ПДТЭС)	Стан задовільний
18. По вул. Передовій	Необхідний повний ремонт проїзної частини, заміна деформаційних швів, заміна гідроізоляції, влаштування високого бордюру.

Також в місті функціонує 14 транспортних розв'язок в різних рівнях, в тому числі 4 на правому березі, 8 на лівому березі та 2 у Самарському районі.

Таблиця 12. Транспортні розв'язки в різних рівнях

Перетин вулиць	Тип	Клас
1. Південний міст – вул. Гаванська (2 одиниці)	повна розв'язка	III
2. Південний міст – вул. Набережна Перемоги	повна розв'язка	III
3. Центральний міст – вул. Січеславська набережна	повна розв'язка	II
4. Центральний міст – вул. Сонячна Набережна	повна розв'язка	III
5. Слобожанський проспект – вулиця Люборського	повна розв'язка	II
6. вул. Янтарна – вул. Каруни	неповна розв'язка	V
7. Слобожанський проспект – вул. Старозаводська	неповна розв'язка	V
8. Амурський міст – вул. Січеславська набережна	повна розв'язка	III
9. Кайдацький міст – вул. Набережна Заводська	повна розв'язка	III
10. вул. Донецьке шосе – вул. Передова	неповна розв'язка	V
11. вул. Донецьке шосе – вул. Василя Сухомлинського	повна розв'язка	II
12. Слобожанський проспект – вул. Холодильна	неповна розв'язка	V
13. Слобожанський проспект – вул. Каштанова	повна розв'язка	II
14. вул. Полтавське шосе – вул. Моторна	повна розв'язка	II

З метою збільшення пропускної спроможності вуличної мережі в місті впроваджено односторонній рух транспорту на низці вулиць, зокрема – в центральній частині, а також обмежено проїзд вантажного транспорту.

Односторонній рух впроваджено по вулицях:

Михайла Грушевського, Глінки, Січових Стрільців, Воскресенська, Короленка, Володимира Мономаха, Пастера, Князя Ярослава Мудрого, Князя Володимира Великого, Ламана, Січовий провулок, Володимира Антоновича, Героїв УПА, Львівська, Щепкіна, Леоніда Стромцова, Гавриленка, Олеся Гончара, Володимира Винниченка, Степана Бандери.

Перелік вулиць з обмеженням рухом вантажного транспорту:

Центральний мостовий перехід, проспект Слобожанський, просп. Дмитра Яворницького, вул. Богдана Хмельницького, вул. Осіння, вул. Детальбудівська, вул. Луговська, вул. Калинова, вул. 93-ї Холодноярської Бригади, вул. Староказацька, вул. Андрія Фабра, вул. Володимира Моссаковського, вул. Сергія Єфремова, вул. Михайла Коцюбинського, Крутогірний узвіз, вул. Воскресенська, вул. Володимира Мономаха, вул. Володимира Антоновича, просп. Олександра Поля, вул. Гусенка, вул. Січових Стрільців, вул. Олександра Кониського, вул. Левка Лук'яненка, Площа Старомостова, просп. Лесі Українки, вул. Новокримська, проспект Науки, вул. Володимира Вернадського, вул. Архітектора Олега Петрова, вул. Героїв Крут.

Легковий транспорт

За даним УДАІ МВС Дніпропетровської області, в місті Дніпрі на 01.01.2024 налічувалось 280050 одиниць автотранспорту. Загальний парк зареєстрованого автотранспорту щороку збільшується. Для порівняння в 2019 парк автотранспорту складав 255788 одиниць, рівень автомобілізації 257 автомобілів на 1000 мешканців. Це призводить до вичерпання пропускної спроможності вуличної мережі, особливо в центральній частині міста.

Таблиця 13. Звітна кількість автомобілів та рівень автомобілізації по видах транспорту

Вид автотранспорту	Кількість автомобілів, одиниць	Рівень автомобілізації, одиниць на 1000 мешканців
Легкові автомобілі, зокрема приватні легкові	236000 211000	218,6 195,4
Вантажні автомобілі	32550	30,3
Автобуси, мікроавтобуси	11500	10,7
Всього	280050	259,3

Відповідно даних Головного управління ДФС у Дніпропетровській області в м. Дніпро технічне обслуговування автотранспорту в місті здійснюють 72 АЗС та 125 СТО (не враховуючи невеликі).

На сьогодні потреба у АЗС складає:

$$N_{\text{існ}} = P \cdot Kt / q = 266325 \cdot 1,2 / 800 \approx 400 \text{ колонок.}$$

Приймаючи одну АЗС у 6 колонок, одержуємо: $400 / 6 \approx 70$ АЗС

де: P – кількість автотранспорту в місті;

Kt – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q – показник кількості заправного парку на одну колонку.

Необхідна кількість СТО:

$$N_{\text{існ}} = P_{\text{легк}} \cdot Kt / q = 266325 \cdot 1,2 / 400 \approx 800 \text{ постів.}$$

Приймаючи одну СТО на 10 постів ($800 / 10$) необхідно ≈ 80 СТО

де: Kt – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q – показник кількості автомобілів на один пост СТО (400 од.)

P – кількість автотранспорту в місті

Відповідно до розрахунків, кількості існуючих АЗС та СТО на сьогодні достатньо.

Для постійного зберігання легкових автомобілів в межах міста функціонують 199 гаражних кооперативів боксових гаражів та 215 відкритих автостоянок. По наявній на момент розроблення генплану 2017 року інформації в місті налічувалось 40418 місць для постійного зберігання автотранспорту.

Проте, враховуючи ємність гаражних кооперативів та автостоянок, по яким не надано точної інформації та зважаючи на площу ГБК, загальна кількість місць постійного зберігання становить орієнтовно 75880 машино-місць. Близько 41,4 тис. одиниць легкового індивідуального транспорту зберігається на території садибної забудови. Забезпеченість місцями постійного зберігання автомобілів для мешканців багатоквартирної забудови становить біля 57%.

МІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Пасажирські перевезення у місті здійснюються трамваєм, тролейбусами, метрополітенем, автобусами та мікроавтобусами, а також легковим автотранспортом. Основні об'єми пасажирських перевезень виконує громадський транспорт.

Громадським пасажирським транспортом за 2023 рік було перевезено близько 187,7 млн. пасажирів, зокрема метрополітенем – 4,2 млн. пасажирів та наземним транспортом – 183,3 млн. пасажирів. Рухомість населення на громадському транспорті становить приблизно 340 поїздок на 1 мешканця на рік.

Загальна протяжність мережі наземного пасажирського транспорту 390,0 км (з урахуванням ділянок накладання маршрутів), щільність мережі становить 1,7 км/км².

Таблиця 14. Основні характеристики роботи громадського пасажирського транспорту м. Дніпро

Найменування показників	Одиниця виміру	Громадський пасажирський транспорт				
		Метрополітен	Всього, наземний транспорт	зокрема		
				Трамвай	Тролейбус	Автобус та мікроавтобус
Протяжність мережі пасажирського транспорту в двохпутному обчисленні	км	7,1	390,0	58,0	90,0	385,8
Річний обсяг пасажироперевезень	млн. пас.	4,2	183,3	28,7	26,1	128,5
Частка обсягів пасажироперевезень на громадському пасажирському транспорті	%	2,3	97,7	15,7	14,2	67,8

Метрополітен

На сьогодні в місті використовується швидкісний рейковий пасажирський транспорт - метрополітен. Функціонує ділянка метрополітену «ст. Покровська – ст. Вокзальна» першої запланованої лінії метрополітену «ст. Покровська – ст. Південний вокзал», яка забезпечує пасажирські перевезення від західних житлових масивів Червоний Камінь та Парус до залізничного вокзалу та центру міста.

На лінії працюють 6 станцій: Покровська, пр. Свободи, Заводська, Металургів, Метробудівників, Вокзальна. Всі станції, крім ст. Покровська - мілкого залягання; ст. Покровська - глибокого залягання. Експлуатаційна довжина лінії - 7,1 км.

Загальний обсяг перевезень метрополітеном за 2023 рік складає біля 4,2 млн. пасажирів, що становить лише 2,7% від загальних пасажироперевезень по місту. В середньому за добу Дніпровським метрополітеном перевозиться 11,35 тис. пасажирів. Динаміка пасажирських перевезень метрополітеном м. Дніпро з 1996 р. приведена у таблиці 15.

Таблиця 15. Перевезення пасажирів Дніпровським метрополітеном по роках

Роки	Річний обсяг перевезень, млн. пас.	Середньодобовий обсяг перевезень, тис. пас.
2000	14,93	40,9
2003	12,05	33,0
2005	13,11	35,9
2008	12,48	34,2
2010	9,14	25,0
2012	8,13	22,2
2014	7,99	21,3
2018	7,49	20,51
2023	4,14	11,35

Слід відмітити поступове скорочення обсягів перевезень на метрополітені. Так, з періоду пуску лінії в 1996 році обсяги пасажироперевезень скоротились на 77,3%. Така ситуація обумовлена факторами:

- зростанням кількості легкових автомобілів і рухомості мешканців на індивідуальних автомобілях;
- безконтрольним розвитком мережі наземного пасажирського транспорту, маршрути якого дублюють напрямки метрополітену;
- недосконалістю обліку пасажирів.

Оскільки обсяг пасажироперевезень на лінії незначний. Час роботи метрополітену триває з 5.30 до 23.00; інтервал руху в години "пік" становить 7 хвилин, у поза піковий час - 15 хвилин. Поїзд складається з трьох вагонів (після відкриття составу були п'ятивагонні).

Обслуговування потягів здійснюється в електродепо "Діївка", яке знаходиться (Рубіжний провулок, 12а, площа депо 13,718 га). Депо обслуговує 45 вагонів типу 81-717(714) 5.м. Ремонтна база функціонує в повному обсязі. Стан виробничих приміщень, устаткування та рухомого складу – задовільний.

Слід зазначити, що показники перевезень по станціях поки що низькі і не мають розрахункового навантаження, що пояснюється тим, що по-перше, не завершено будівництво першої лінії, проходження якої заплановано через центральне ядро міста, по-друге - не зменшена кількість дублюючих міських маршрутів трамваю та мікроавтобусу.

Найбільші пасажирообороти нині спостерігаються на кінцевих станціях: Покровська, яка розташована в районі великого житлового масиву Парус та Вокзальна. Решта станцій мають вельми незначні пасажирообороти.

Таблиця 16. Пасажиропотоки між станціями метрополітену (за даними проекту продовження першої лінії)

Найменування перегонів	Пасажиропотік, тис. пас. за сер. добу
Покровська - Проспект Свободи	23,7
Проспект Свободи - Заводська	25,6
Заводська - Металургів	25,2
Металургів - Метробудівників	25,0
Метробудівників - Вокзальна	24,0

Пасажиропотік практично не змінюється по всій довжині лінії. Тобто пасажирів прямують від кінцевої станції до кінцевої. На ст. Вокзальна більшість з них робить пересадку на інші види наземного пасажирського транспорту, що свідчить про низьку рентабельність роботи метрополітену.

Міський електротранспорт

Важливу роль у забезпеченні пасажирських перевезень у м. Дніпро відіграє міський наземний електротранспорт – трамвай і тролейбус, – роботу якого забезпечує комунальне підприємство «Дніпромиськелектротранс».

До складу підприємства входять такі основні структурні підрозділи: 1 трамвайних депо, трамвайний парк; 2 тролейбусних депо; енергогосподарство; служба колії; служба руху; інші об'єкти інфраструктури.

За 2023 рік загальний обсяг пасажирських перевезень склав 55,7 млн. пасажирів.

Трамвай

Трамвайний транспорт забезпечує 15,7% обсягів пасажирських перевезень на громадському пасажирському масовому транспорті. Існуюча трамвайна мережа складає 58,0 кілометри. У місті організовано 13 трамвайних маршрутів сумарною довжиною в обороті 224,5 км. Перевезення пасажирів здійснюється 240 трамваями (рівень зношеності рухомого складу 60%). За 2023 р. обсяг пасажирських перевезень склав 63,6 млн. пасажирів.

Трамвайна мережа забезпечує насамперед зв'язки віддалених промислових зон Південна, Західна, Індустріальна та житлових масивів Червоний Камінь, Лівобережний, Ломівський з центром міста, автовокзалом, залізничним вокзалом.

На сьогодні спостерігається концентрації трамвайних ліній у центральній зоні міста, особливо в ядрі центру. Лінії трамваю проходять по пр. Дмитра Яворницького, пр. Лесі Українки, вул. Святослава Хороброго, вул. Архітектора Олега Петрова, вул. Княгині Ольги, пр. Науки. Трамвайні колії проходять по осі проїзної частини вулиць, що значно зменшує пропускну здатність магістральної вуличної мережі.

Таблиця 17. Характеристика роботи трамвайних маршрутів за 2023 рік

Номер маршруту	Найменування маршрутів	Довжина	Кількість трамваїв на лінії	Інтервал руху в годину «пік»	Експлуатаційна швидкість
		км	од.	хвилин	км/год
	Трамвайне депо №3				
1	Залізничний вокзал - Транспортний університет	15,6	55	1-3	14,2
5	Ж/м Західний – Транспортний університет	9,8	16	6-8	13,9
6	Пл. Старомостова - інститут мінеральних ресурсів	10,9	5	5-6	16,4
9	Пл. Старомостова – М'ясокомбінат	19,2	14	5-6	16,6
11	Залізничний вокзал - завод ДМЗ	17,4	20	5-6	16,0
12	Пл. Старомостова - завод Металоконструкцій	16,7	11	6-7	17,0
16	Вул. Ігоря Сікорського - Шинний завод	15,0	10	6-7	16,9
17	Пл. Старомостова - Миколая Руденка	8,0	7	6-7	14,8
	Разом	-	138	-	-
	Трамвайний парк депо №3				
5	Ж/м Західний –ДДУІЗТ	27,2	13	8,6	14,5
7	Пл. Старомостова - ДДУІЗТ	13,8	7	8,5	12,5
14	Ж/м Західний – залізничний вокзал	16,0	11	6	14,9
15	Вул. Криворізька – залізничний вокзал	14,5	30	4	14,8
18	ж/м Лівобережний-3 -ДСВЗ	21,2	11	7	19,4
19	Пл. Старомостова –ж/м Лівобережний 3	29,0	30	6	
	Разом	-	102	-	-

Щільність трамвайної мережі по місту становить 0,25 км/км²; в центральній зоні вона досягає 1,5 км/км². Маршрутний коефіцієнт – 1,9.

Крім того, лінії руху трамваю проходять по навантажених радіальних вулицях до центральної зони: вул. Михайла Грушевського, вул. Богдана Хмельницького, вул. 128-ї Бригади Тероборони, вул. Зимівницька, вул. Миколи Руденка, вул. Івана Мазепи, пр. Науки.

На зв'язку між лівобережною та правобережною частинами міста трамвайні лінії проходять по Амурському та Кайдацькому мостах.

У лівобережній частині міста трамвайні лінії прокладені по Донецькому шосе, вул. Каруни, вул. Зимових Походів.

Трамвайне депо №3: вул. Миколи Руденка, 67; площа 6,5 га; нормативна місткість 226 вагонів (пасажирських 230, спеціальних 19), фактична 224, кількість трамваїв 224 (204 пасажирські, 20 спеціальні).

Трамвайний парк депо №3: пр. Сергія Нігоняна, 49; площа 2,3 га. Місткість нормативна 226, фактична 48, кількість трамваїв – 48 (35 пасажирських, 13 спеціальних).

Тролейбус

Тролейбусний транспорт забезпечує 14% обсягів пасажирських перевезень на громадському пасажирському масовому транспорті.

Існуюча троллейбусна мережа складає 90,0 кілометри. У місті організовано 22 троллейбусних маршрути (характеристика маршрутів наведена нижче у таблиці 27), на яких працюють 149 одиниць рухомого складу (рівень зношеності рухомого складу – 56%).

За звітними даними Департаменту транспорту та транспортної інфраструктури, річний обсяг пасажироперевезень склав – 39,4 млн. пас. Щільність мережі ліній троллейбусу відносно забудованої частини міста – 0,5 км/км².

Тролейбусні маршрути функціонують на зв'язках віддалених житлових угруповань із промисловими зонами, центром.

У правобережній частині міста троллейбусні маршрути проходять по Набережній (Заводська, Січеславська, Перемоги); через центральне ядро міста: Михайла Грушевського, пр. Сергія Нігоняна та по радіальних вулицях Степана Бандери – Зимівницька - Незалежності; просп. Олександра Поля; просп. Науки; просп. Богдана Хмельницького – вул. Запорізьке шосе.

У лівобережній частині міста: пр. Слобожанський; вул. Богдана Хмельницького, вул. Каштанова; вул. Калинова, вул. Березинська, пр. Миру, вул. Генерала Захарченко.

Зв'язки правобережної частини міста з лівобережною забезпечують троллейбусні маршрути, які проходять по Амурському та Центральному мостах.

Рухомий склад обслуговується в депо №1, розташованого по вул. Холодильна, 2, площа 6,5 га, нормативна місткість 120 од., фактична – 74 од.

Таблиця 18. Характеристика роботи тролейбусних маршрутів за 2023 рік

Номер маршруту	Найменування маршрутів	Довжина	Кількість тролейбусів на лінії	Інтервал руху в годину “пік”	Експлуатаційна швидкість
		км	од.	хвилин	км/год
3	Тролейбусне депо - пл. Старомостова	21,4	13	5-6	17,6
4	Ст. метро Металургів – пл. Соборна	16,5	15	3-4	15,4
7	Тролейбусне депо – парк Сагайдак	17,0	11	5-6	17,8
10	Пл. Соборна - ж/м Перемога 5	13,0	12	3-4	18,5
12	Вул. Глінки - ж/м Перемога 2	18,3	12	4-5	19,0
13	Вул. Глінки - ж/м Парус 2	26,0	4	18	21,6
14 ^a	Пр. Правди - пр. Михайла Грушевського	3,6	1	15	14,7
15	Пл. Старомостова – вул. Каштанова	19,0	4	15-16	18,5
17	Ж/м Калинівський 6 – Парк Сагайдак	19,0	15	4-5	18,2
18	Вул. Європейська - ж/м Лівобережний 1	20,2	9	9-10	17,8
20	Площа Старомостова - ж/м Лівобережний 3	23,7	23	4-5	18,8
	Разом		119		
1	Вул. Незалежності - пл Соборна	17,3	8	8-9	15,7
2	Ж/м Парус 2 - вул. Глінки	30,8	8	13-14	17,0
5	Вул. Незалежності - пр Дмитра Яворницького	8,5	8	3-4	17,7
8	Пр. Лесі Українки - з-д Металовиробів	20,3	7	7-8	18,7
9	Соборна пл. - з-д Металовиробів	25,9	6	12-13	18,4
11	Ж/м Тополя 3 - з-д Металовиробів	11,0	3	11-12	18,6
16	Пл. Соборна - ж/м Тополя 3	22,0	14	5-6	17,3
19	Вул. Професора Герасюти - ж-м Тополя 3	17,1	7	8-9	17,2
19 ^a	Ж/м Тополя 3 - з-д Пресів-вул. Національної Гвардії	21,4	6	12-14	17,1
А	Пр. Олександра Поля – Історичний музей	17,1	15	4-5	17,0
Б	Пр. Олександра Поля - Поштамт	20,7	17	4-5	16,0
	Разом		99		

Депо №2, розташовано по пр. Богдана Хмельницького, 31а, площа 5,5 га, нормативна місткість -120 од. фактична – 74 од. кількість тролейбусів – 74.

У період 2018 - 2023 років створені 3 тролейбусні маршрути:

- маршрут №2, вул. Глінки – вул. Європейська – вул. Князя Володимира Великого – вул. Січеславська Набережна - вул. Набережна Заводська – ж/м Парус 2;
- маршрут №14 вул. Глінки – вул. Європейська – Центральний міст – ж/м Сонячний;
- маршрут №21 пл. Соборна – ж/м Сокіл 2.

Подовжено 6 маршрутів: маршрут №1 «вул. Незалежності – пл. Свободи»; маршрут №4 «Станція метро «Металургів» - пл. Соборна»; маршрут №5 «вул. Незалежності – проспект Олександра Поля»; маршрут №10 «подовжено до пл. Соборна»; маршрут №19 «подовжено з двох напрямків по вул. Запорізьке шосе до вул. Панікахи , з боку вул. Робоча до вул. Уральської» «Ж/м Тополя 3 – вул. Національної Гвардії.

Рухомий склад, що працює на тролейбусних маршрутах обслуговується на двох тролейбусних депо.

Тролейбусне депо № 1 знаходиться за адресою вул. Холодильна, 2; його площа становить 5,9 га, нормативна місткість - 100 одиниць, проте фактично депо обслуговує 120 одиниць рухомого складу.

Тролейбусне депо № 2 знаходиться за адресою пр. Богдана Хмельницького, 31. Його площа становить 6,4 га, нормативна місткість – 180 одиниць, а фактично депо обслуговує 100 одиниць рухомого складу.

Автобус

Відповідно до укладених угод з організації перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, станом на 01.01.2023 обслуговування 123 міських автобусних маршрутів по місту здійснюється 18 автотранспортними приватними підприємствами з рухомим складом різної місткості загальною кількістю 1601 одиниць.

Автобус та мікроавтобус є основним перевізником у місті. Річний обсяг перевезених пасажирів автобусами та мікроавтобусами орієнтовно становить 128,5 млн. пас (67,8% від загального обсягу перевезень на громадському транспорті).

Основною проблемою функціонування автобусних маршрутів, є застосування великої кількості мікроавтобусів, загальна пасажиромісткість яких не перевищує 25 осіб. Велика кількість мікроавтобусів створює додаткове навантаження на вулично-дорожню мережу міста, особливо на мостових переходах та в центральній частині міста.

Найбільша кількість маршрутів проходить по Слобожанському проспекту, проспекту Богдана Хмельницького, вул. Набережна Перемоги та вул. Січеславська Набережна, вулиці Калиновій та проспекту Лесі Українки. Це обумовлено тим, що по даних магістралях проходять маршрути автобусів та мікроавтобусів з житлових масивів до центру.

Значна кількість маршрутів автобусу та мікроавтобусів проходять також по мостових переходах, забезпечуючи тим самим транспортні зв'язки між правим та лівим берегом. Найбільша їх кількість зосереджена на Центральному мостовому переході. Це обумовлено тим, що сам міст виходить в центральну частину на правому березі р. Дніпро, а на лівому - на Слобожанський проспект, що є основною радіальною магістраллю – планувальною віссю лівобережної частини міста.

Таблиця 19. Перелік маршрутів автобусу м. Дніпро

Номер маршруту	Маршрут руху
35	ж/м Придніпровськ — вул. 20-річчя Перемоги — Усть-Самарський міст — вул. Сонячна Набережна — Центральний міст — вул. Князя Володимира Великого
37	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька — вул. Журналістів — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна
38	пл. Успенська — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Березинська — просп. Миру – ж/м «Лівобережний-3»
43	вул. Михайла Коцюбинського — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Богдана Хмельницького — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна
51	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Янтарна — вул. Березинська — просп. Миру
57A	вул. Богдана Хмельницького. просп. Слобожанський. Центральний Міст. вул. Володимира Великого. вул. Володимира Мономаха
62	просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Січеславська Набережна — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька
66*	ж/м Парус-2 — вул. Набережна Заводська — вул. Павлова — вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — просп. Богдана Хмельницького — проїзд Гальченка — вул. Панікахи — ж/м Тополя 2, 3
88	вул. Глінки — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Образцова — вул. Строчумацька – ж/м «Калиновський-6»
95	проспект Петра Калнишевського — вул. Калинова — вул. Березинська — вул. Донецьке шосе — Кайдацький міст — вул. Кайдацький Шлях — просп. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська — ж/м Парус-2
95A	проспект Петра Калнишевського — вул. Строчумацька — вул. Янтарна — вул. Березинська — Донецьке шосе — Кайдацький міст — вул. Кайдацький Шлях — просп. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська — ж/м Парус-2
107	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — вул. Космічна — Запорізьке шосе — вул. Панікахи
115	пл. Успенська — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Сухомлинського (сел. Слобожанське)
120	ж/м Перемога — просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Січеславська Набережна — вул. Володимира Мономаха — вул. Глінки
121	ж/м Парус-2 — вул. Набережна Заводська — вул. Січеславська Набережна — вул. Мономаха
125	пл. Старомостова — вул. Набережна Заводська — Кайдацький міст — Донецьке шосе — ж/м «Лівобережний-2»
152	вул. Княгині Ольги — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — просп. Героїв — вул. Мільмана — вул. Лоцманська
152A	вул. Княгині Ольги — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — просп. Героїв

* на маршруті №66 курсують — автобуси та маршрутні таксомотори.

Таблиця 20. Перелік маршрутів мікроавтобусу м. Дніпро

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
1	вул. 20-річчя Перемоги, 43Д («Варус»)	вул. Чаплинська — вул. Усть-Самарська — вул. Палісадна	сел. Чаплі
2	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — вул. Німецька — вул. Андрія Сахарова	ж/м «Ігрен»
4	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Солончакова (у зворотному напрямку: вул. Симиренківська — вул. Яхненківська) — вул. Передова	вул. Моторна
5	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — вул. Німецька — Самарський міст — Самарський узвіз — вул. Зимових Походів	М'ясокомбінат
6	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — вул. Німецька — вул. Спогадів	сел. Одинківка
7	Вокзал	пл. Старомостова — Амурський міст — пр. Мануйлівський — вул. Сонячна Набережна — Самарський міст — вул. Академіка Сахарова	ж/м Ігрен
9	пл. Старомостова	вул. Академіка Белелюбського — вул. Ударників — пр. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська — вул. Юрія Кондратюка — вул. Велика Діївська — вул. Доблесна — вул. Мостова	сел. Сухачівка
10	вул. Виробнича	вул. 20-річчя Перемоги — вул. Чаплинська	вул. Ялинова
11 ¹	ж/м «Придніпровськ»	вул. Леоніда Каденюка — вул. Гаванська — вул. 20-річчя Перемоги	ж/м «Придніпровськ»
15	вул. Кайдацький Шлях	пр. Свободи — вул. Велика Діївська — вул. Метробудівська — вул. Моніторна — вул. Велика Діївська — вул. Мамаєва Балка — вул. Миколи Невидаїла	вул. Павла Тушкана
18	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — Південний міст — просп. Героїв — вул. Космічна — Запорізьке шосе — вул. Панікахи — проїзд Гальченка — просп. Богдана Хмельницького — вул. Кротова	Завод «Дніпрошина»
19 (119)	ж/м «Перемога-б»	просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Яружна — просп. Дмитра Яворницького	пл. Соборна
20	ж/м «Перемога-б»	просп. Героїв — вул. Космічна — ж/м «Сокіл» — вул. Панікахи — проїзд Гальченка — просп. Богдана Хмельницького — пров. Синявського	сел. Мирне (вул. Кука)
21	пл. Успенська	Центральний міст — вул. Сонячна Набережна — Самарський міст — вул. Сахарова	ж/м «Ігрен»

¹ Кільцевий, працює лише по робочих днях

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
22	пл. Успенська	Центральний міст — вул. Любарського — вул. Зимових Походів — Самарський узвіз — Самарський міст — вул. Спогадів	сел. Одиноківка
23	Автостанція «Новий Центр» (вул. Глінки)	Центральний міст — просп. Мануйлівський — вул. Каруни — вул. Грінченка — вул. Передова — Донецьке шосе	ж/м «Ломівський»
25	Завод «Комінмет»	вул. Промислова — вул. Федора Вовка — вул. Берегова	ж/м «Ломівський»
27	пл. Старомостова	Амурський міст — пр. Мануйлівський — вул. Любарського — вул. Зимових Походів — Самарський узвіз — Самарський міст — вул. Спогадів	сел. Одиноківка
29	ж/м «Перемога-6»	просп. Героїв — вул. Космічна — Запорізьке шосе — вул. Незалежності — просп. Олександра Поля	просп. Лесі Українки
31	пл. Старомостова	Амурський міст — просп. Мануйлівський — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька — просп. Калнишевського — вул. Хмельницького	вул. Осіння
32	Вокзал	вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — просп. Богдана Хмельницького — вул. Баженова — вул. Росії	сел. Мирне (вул. Суміжна)
33	пл. Старомостова	вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — просп. Орлика — просп. Богдана Хмельницького — пров. Синявського	сел. Мирне (вул. Кука)
34	вул. 128-ї Бригади Тероборони	вул. Львівська — вул. Робоча — вул. Криворізька — вул. Зимівницька — вул. Будівельників — просп. Богдана Хмельницького — вул. Казакевича — вул. Перемоги	ж/м «Корея»
35	вул. Глінки	вул. Князя Володимира Великого — Центральний міст — вул. Сонячна Набережна — Усть-Самарський міст — вул. 20-річчя Перемоги	ж/м «Придніпровськ»
36	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Янтарна — вул. Калинова	вул. Образцова
37	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька — вул. Журналістів — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна	ж/м «Північний»
38	пл. Успенська	Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Березинська — просп. Миру	ж/м «Лівобережний 3»
39	ж/м «Парус-2»	вул. Моніторна — вул. Метробудівська — вул. Велика Діївська — вул. Юрія Кондратюка — вул. Набережна Заводська — вул. Панаса Мирного — просп. Свободи — вул. Посполита — вул. Скіфська — вул. Данила Галицького — вул. Ближня	ж/м «Західний» (лікарня № 4)

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
40	ж/м Парус-2	вул. Набережна Заводська — вул. Княгині Ольги — вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — вул. Святослава Хороброго — вул. Архітектора Олега Петрова — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м Тополя-1, 2, 3
41	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Грінченка — вул. Незламна — вул. Щитова	вул. Брилів Шлях
42	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Янтарна — вул. Строчумацька — вул. Образцова — вул. Сухомлинського — вул. Магдалинівська — вул. Кринична — вул. Висока — вул. Виробнича	сел. Самарівка (ГРС)
43	пл. Успенська	вул. Юрія Коцюбинського — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Богдана Хмельницького — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна	ж/м Північний
44	ТЦ «Слов'янський»	вул. 128-ї Бригади Тероборони — Ярмарковий узвіз — вул. Канатна — вул. Володимира Антоновича — вул. Героїв УПА (у зворотному напрямку: вул. Олександра Оксаченка) — вул. Орлівська — вул. Карла Роде — вул. Амбулаторна	вул. Керченська
45	просп. Петра Калнишевського	вул. Строчумацька — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Коцюбинського — вул. Липинського — вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького — вул. Кротова — вул. Райдуги	пров. Блакитний (сел. Дороге)
48	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Солончакова (у зворотному напрямку: вул. Симиренківська — вул. Яхненківська) — вул. Передова — вул. Гуртова — вул. Белградська — вул. Дворічна — вул. Широка	Лікарня № 20
50 ¹	Завод металовиробів	просп. Богдана Хмельницького	Сурсько-Литовське кладовище
51	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Янтарна — вул. Березинська — просп. Миру	ж/м «Лівобережний 3»
54	Вокзал	вул. Княгині Ольги — вул. Князя Ярослава Мудрого — вул. Князя Володимира Великого (у зворотному напрямку: вул. Січеславська Набережна) — Центральний міст — вул. Сонячна Набережна — Самарський міст	вул. Бехтерева (психіатрична лікарня)
55	ж/м «Перемога-6»	просп. Героїв — вул. Космічна — ж/м «Сокіл» — Запорізьке шосе — ж/м «Тополя 2, Тополя 3» — вул. Панікахи — проїзд Гальченка — просп. Богдана Хмельницького — вул. Кротова — вул. Новошкільна — вул. Потічна — вул. Криворізьке шосе — вул. Криворізька — вул. Робоча	вул. Професора Герасюти

¹ Працює лише у святкові дні

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
56	вул. Харківська	вул. Коцюбинського — Центральний міст — вул. Сонячна Набережна	ж/м «Сонячний»
57 ¹	просп. Петра Калнишевського	вул. Строчумацька — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Юрія Коцюбинського — вул. В'ячеслава Липинського — вул. Михайла Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — вул. Святослава Хороброго — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — вул. Зимівницька — вул. Криворізька — вул. Робоча	вул. Професора Герасюти
57A	вул. Глінки	Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Хмельницького	просп. Петра Калнишевського
58	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — вул. Донецьке шосе — Кайдацький міст — вул. Кайдацький Шлях — просп. Свободи — вул. Посполита — вул. Скіфська — вул. Галицького — вул. Ближня	ж/м «Західний» (лікарня № 4)
59	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Янтарна — вул. Петра Яцика — вул. Образцова — вул. Сухомлинського — вул. Теплична	вул. Березнева (селище Слобожанське)
60	Вокзал	пл. Старомостова — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — вул. Космічна — вул. Запорізьке шосе	Аеропорт
62	ж/м «Перемога-6»	просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Січеславська Набережна — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька	ж/м Калиновський-6
63 ²	вул. Глінки	Центральний міст — просп. Мануйлівський — вул. Каруни — вул. Грінченка — вул. Передова — вул. Березанівська	Санаторій «Лісовий»
64Г ³	пл. Успенська	Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Березинська — Донецьке шосе — вул. Незламна — вул. Гуртова	ДРСУ (вул. Передова)
66	ж/м «Парус-2»	вул. Набережна Заводська — вул. Павлова — вул. Щепкіна — вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — просп. Хмельницького — проїзд Гальченка — вул. Панікахи	ж/м «Тополя 2, Тополя 3»
70	пл. Старомостова	Амурський міст — просп. Мануйлівський — вул. Сонячна Набережна — Усть-Самарський міст — вул. 20-річчя Перемоги	ж/м «Придніпровськ»

¹ Працює лише по буднях

² Працює лише по будням у «годину пік»

³ Маршрут № 64 курсує так само, але до вул. Богомаза (ж/м «Лівобережний-2»)

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
72 ¹	вул. Передова, 173 («Сільпо»)	вул. Передова — вул. Гуртова — вул. Моторна	Школа № 117
73	вул. 128-ї Бригади Тероборони (Вокзал)	вул. Львівська — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — просп. Орлика — просп. Богдана Хмельницького — Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-1, 2, 3»
75	ТЦ «Слов'янський»	вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — вул. Робоча — вул. Криворізька — Криворізьке шосе	сел. Краснопілля (вул. Дзеркальна)
76	вул. Юрія Магалецького (ж/м «Лівобережний-3»)	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Юрія Коцюбинського — вул. В'ячеслава Липинського — вул. Михайла Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького — вул. Стромцова (у зворотному напрямку: вул. Гавриленка) — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — вул. Зимівницька — вул. Криворізька — вул. Робоча	вул. Національної Гвардії
77	вул. Пастера	вул. Княгині Ольги — вул. Набережна Заводська — вул. Кайдацький шлях — просп. Свободи — вул. Велика Діївська — вул. Андрійченка — вул. Зерова — вул. Генерала Волівача	сел. Таромське (вул. Старий Шлях)
79	ж/м Лівобережний-3	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Янтарна — вул. Каруни — Амурський міст — пл. Старомостова — вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — вул. Святослава Хороброго — вул. Архітектора Олега Петрова	ТЦ «Нагорка»
82	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Грінченка — вул. Незламна — вул. Моторна — вул. Передова	вул. Великий Луг
83 ²	пл. Старомостова	Амурський міст — вул. Каруни — вул. Солончакова (у зворотному напрямку: вул. Симиренківська — вул. Яхненківська) — вул. Передова — вул. Полтавське шосе — вул. Мохова — вул. Рабкорівська — вул. Березанівська	Санаторій «Лісовий»
85	ПК «Шинник»	вул. Кротова	вул. Нечая
86	Вокзал	вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Сергія Нігояна — вул. Скіфська — вул. Галицького — вул. Ближня	ж/м «Західний» (Лікарня № 4)

¹ Працює лише у святкові дні

² Працює лише по будням у «годину пік

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
87А¹	Парк ім. Писаржевського	вул. Незалежності — вул. Зимівницька — вул. Криворізька — вул. Робоча — вул. Національної Гвардії — вул. Юрія Савченка — вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — вул. Фабра — просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара — просп. Науки — Запорізьке шосе	Парк ім. Писаржевського
87Б¹	Парк 40-річчя визволення Дніпра	Запорізьке шосе — просп. Науки — пл. Соборна — просп. Дмитра Яворницького — вул. Андрія Фабра — пр. Лесі Українки — вул. Степана Бандери — вул. Юрія Савченка — вул. Національної Гвардії — вул. Робоча — вул. Криворізька — вул. Зимівницька — вул. Незалежності	Парк 40-річчя визволення Дніпра
88	вул. Глінки	Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Образцова — вул. Строчумацька	ж/м «Калиновський 6»
90	Вокзал	вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Сергія Нігояна — просп. Мазепи — вул. Київська — Криворізьке шосе — вул. Народна — вул. Привокзальна	селище Таромське (вул. Ріжкова)
91	Автостанція «Новий Центр» (вул. Глінки)	вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького — Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-1, 2, 3»
92	Вокзал	вул. Княгині Ольги — вул. Набережна Заводська — вул. Кондратюка — вул. Велика Діївська — вул. Мукачівська	сел. Діївка-2
92А	ст.метро «Покровська»	вул. Велика Діївська — вул. Мукачівська	вул. Геологічна
95	просп. Петра Калнишевського	вул. Калинова — вул. Березинська — Донецьке шосе — Кайдацький міст — вул. Кайдацький Шлях — просп. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська	ж/м «Парус 2»
95А	просп. Петра Калнишевського	вул. Строчумацька — вул. Янтарна — вул. Березинська — Донецьке шосе — Кайдацький міст — вул. Кайдацький Шлях — просп. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська	ж/м «Парус-2»
96	Південмаш	вул. Криворізька — Криворізьке шосе	Краснопільське кладовище
97	пл. Успенська	Центральний міст — вул. Сонячна Набережна — Самарський міст — вул. Оранжерейна	Новоігрнське кладовище

¹ Кільцевий

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
98	пл. Успенська	вул. Коцюбинського — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Хмельницького — вул. Дніпросталівська — вул. Добробатів — вул. Кадрова	сел. ім. Шевченка (вул. Столярна)
100	ж/м «Тополя-2, 3»	вул. Панікахи — проїзд Гальченка — просп. Богдана Хмельницького — вул. Будівельників — вул. Зимівницька — вул. Криворізька — вул. Київська — просп. Мазепи — просп. Сергія Нігояна — вул. Скіфська — вул. Галицького — вул. Ближня	ж/м «Західний» (Лікарня № 4)
101A	Вокзал	просп. Дмитра Яворницького — вул. Олеся Гончара (у зворотному напрямку: просп. Науки — просп. Яворницького) — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-1, 2, 3»
105	пл. Успенська	Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Петра Яцика — вул. Менделєєва — вул. Холодильна	Центральна районна лікарня
106	пл. Старомостова	вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — вул. Робоча — вул. Зимівницька — вул. Незалежності — просп. Богдана Хмельницького — проїзд Гальченка — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-2, 3»
107	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — вул. Космічна — вул. Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м Тополя-1, 2, 3
108	ст. метро «Покровська»	вул. Велика Діївська — вул. Ватутіна — вул. Юрія Кондратюка	вул. Алчевська (лісництво)
109	Вокзал	вул. Степана Бандери — просп. Лесі Українки — вул. Святослава Хороброго — вул. Архітектора Олега Петрова — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — вул. Панікахи — ж/м «Тополя-3» — Запорізьке шосе — Аеропорт — вул. Паркова	с. Старі Кодаки
111	Вокзал	вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Щепкіна — вул. Павлова (у зворотному напрямку: вул. Набережна Заводська — пл. Старомостова) — вул. Набережна Заводська	ж/м «Парус 2»
113	пл. Героїв Майдану (ЦУМ)	просп. Дмитра Яворницького — вул. Андрія Фабра — просп. Лесі Українки — просп. Олександра Поля — вул. Незалежності — вул. Зимівницька	вул. Фабрично-заводська (автобаза ПМЗ)
115	пл. Успенська	Центральний міст — просп. Слобожанський	вул. Сухомлинського
116	ж/м «Тополя-3»	вул. Панікахи — Запорізьке шосе — просп. Науки — пл. Соборна (у зворотному напрямку: просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара) — пл. Шевченка — вул. Вернадського — просп. Дмитра Яворницького — вул. Юрія Коцюбинського — Центральний міст — просп. Слобожанський — вул. Сухомлинського — вул. Теплична	вул. 8-го Березня (сел. Слобожанське)

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
118	ж/м «Перемога-6»	просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Яружна — пр. Дмитра Яворницького — вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — вул. Святослава Хороброго — просп. Лесі Українки — просп. Нігояна — вул. Скіфська — вул. Галицького — вул. Ближня	ж/м «Західний» (лікарня № 4)
119 (19)	ж/м «Перемога-6»	просп. Героїв — вул. Космічна — Запорізьке шосе — просп. Науки	пл. Соборна
120	вул. Глінки	вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — просп. Героїв	ж/м «Перемога 6»
121	вул. Володимира Мономаха	вул. Глінки — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Заводська	ж/м «Парус-2»
122	ж/м «Парус-2»	вул. Набережна Заводська — вул. Княгині Ольги — вул. Князя Ярослава Мудрого — вул. Князя Володимира Великого (у зворотному напрямку: вул. Січеславська Набережна) — вул. Січеславська Набережна — вул. Яружна — просп. Дмитра Яворницького	пл. Соборна
124A	ж/м «Ломівський»	вул. Донецьке шосе — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Коцюбинського — вул. В'ячеслава Липинського — просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара (у зворотному напрямку: просп. Науки — просп. Дмитра Яворницького) — просп. Науки	вул. Козакова
125	пл. Старомостова	вул. Княгині Ольги — вул. Набережна Заводська — Кайдацький міст — Донецьке шосе	ж/м «Лівобережний 2»
126	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — Донецьке шосе — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Коцюбинського — вул. Липинського — просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара (у зворотному напрямку: просп. Науки — пл. Соборна — пл. Шевченка — вул. Вернадського — просп. Дмитра Яворницького) — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-1, 2, 3»
127	пл. Соборна	вул. Гончара (у зворотному напрямку: просп. Науки) — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — просп. Богдана Хмельницького — пров. Синявського	сел. Мирне (вул. Василя Кука)
131	вул. Набережна Перемоги (зупинка «Студентська»)	вул. Набережна Перемоги — вул. 6-ої Стрілецької Дивізії — вул. Івана Акінфієва — пл. Шевченка	Агроуніверситет
134	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — Південний міст — просп. Героїв — вул. Набережна Перемоги — вул. Яружна — просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара (у зворотному напрямку: просп. Науки — просп. Дмитра Яворницького) — просп. Науки	Космічний майдан (ТРЦ «Дафі»)

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
136	ж/м «Лівобережний-3»	просп. Миру — вул. Березинська — вул. Калинова — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Коцюбинського — вул. Липинського — вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького	ДНВЦ
136А	Автостанція «Новий Центр» (вул. Глінки)	вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького	ПК «Шинник»
137	ж/м «Придніпровськ»	вул. 20-річчя Перемоги — Усть-Самарський міст — вул. Сонячна Набережна — просп. Слобожанський — вул. Строчумацька — вул. Журналістів — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна	ж/м «Північний»
141	вул. 128-ї Бригади Тероборони	вул. Львівська — просп. Сергія Нігояна — вул. Скільська — вул. Посполита — просп. Свободи — вул. Панаса Мирного — вул. Набережна Заводська — вул. Метробудівська — вул. Моніторна — вул. Велика Діївська — вул. Доблесна — вул. Мостова — вул. Старий Шлях — вул. Лояна	сел. Таромське (платформа 169 км)
146А	Південмаш	вул. Криворізька — просп. Металургів — просп. Івана Мазепи — просп. Сергія Нігояна — вул. Львівська — вул. 128-ї Бригади Тероборони — просп. Дмитра Яворницького — вул. Гончара — просп. Науки — вул. Запорізьке шосе — вул. Незалежності — вул. Зимівницька — вул. Криворізька	Південмаш
146Б	Південмаш	вул. Криворізька — вул. Зимівницька — вул. Незалежності — вул. Запорізьке шосе — просп. Науки — просп. Дмитра Яворницького — вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Нігояна — просп. Мазепи — просп. Металургів — вул. Криворізька	Південмаш
148	просп. Петра Калнишевського	вул. Строчумацька — просп. Слобожанський — Центральний міст — вул. Січеславська Набережна (у зворотному напрямку: вул. Князя Володимира Великого) — вул. Юліуша Словацького — вул. Андрія Фабра — просп. Лесі Українки — просп. Нігояна — просп. Івана Мазепи	вул. Київська (Лікарня № 6)
149	пл. Старомостова	Амурський міст — просп. Мануйлівський — просп. Слобожанський	вул. Сухомлинського
151А	Автостанція «Новий Центр» (вул. Глінки)	вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького — вул. Кротова — вул. Новошкільна — вул. Дзеркальна — Криворізьке шосе	сел. Краснопілля (вул. Потічна)
151Б	Автостанція «Новий Центр» (вул. Глінки)	вул. Грушевського (у зворотному напрямку: вул. Січових Стрільців) — просп. Богдана Хмельницького — вул. Кротова — вул. Новошкільна — вул. Потічна — вул. Криворізьке шосе	сел. Краснопілля (вул. Дзеркальна)

Номер маршруту	Початкова зупинка	Маршрут руху	Кінцева зупинка
152	Вокзал	вул. Княгині Ольги — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — просп. Героїв — вул. Мільмана — вул. Лоцманська	вул. Верхоянська
152А	Вокзал	вул. Княгині Ольги — вул. Січеславська Набережна — вул. Набережна Перемоги — просп. Героїв	вул. Близнюківська
153	пл. Старомостова	Амурський міст — просп. Мануйлівський — просп. Слобожанський — вул. Магдалинівська — вул. Кринична — вул. Висока — вул. Виробнича	сел. Самарівка (Дачі)
155	Вокзал	вул. Степана Бандери — вул. Ю. Савченка — вул. Надії Алексеєнко — вул. Зимівницька — вул. Незалежності — Запорізьке шосе — вул. Панікахи	ж/м «Тополя-1, 2, 3»
156	ж/м Парус-2	вул. Набережна Заводська — вул. Панаса Мирного — просп. Свободи — вул. Посполита — вул. Скіфська — просп. Нігояна — просп. Івана Мазепи — вул. Київська — вул. Криворізька — вул. Зимівницька — вул. Незалежності — бульв. Зоряний — вул. Запорізьке шосе	Космічний майдан (ТРЦ «Дафі»)
156А	ж/м «Парус-2»	вул. Метробудівська — вул. Велика Діївська — просп. Свободи — вул. Посполита — вул. Скіфська — просп. Сергія Нігояна — просп. Мазепи — вул. Діамантна — вул. Чеботарьова	Хлібозавод № 9
157А	ж/м «Сокіл»	вул. Космічна — вул. Набережна Перемоги — вул. Яружна — просп. Дмитра Яворницького — вул. 128-ї Бригади Тероборони — вул. Львівська — просп. Сергія Нігояна — просп. Мазепи	вул. Київська (Лікарня № 6)
158	пл. Старомостова	Амурський міст — просп. Мануйлівський — просп. Слобожанський — вул. Хмельницького — вул. Дніпросталівська — вул. Семафорна	ж/м «Північний»
177	ж/м Придніпровськ	вул. 20-річчя Перемоги — Усть-Самарський міст — вул. Сонячна Набережна — просп. Слобожанський — вул. Калинова — вул. Березинська — просп. Миру	ж/м «Лівобережний 3»

Існуюча довжина мережі автобусу та мікроавтобусу по осі вулиць складає 385,8 км; щільність - 1,67 км/км².

Висновки.

Основні проблеми транспортної системи м. Дніпро:

- дуже повільні строки будівництва метрополітену (за 20 років не введено в дію не однієї станції);
- значна зношеність рухомого складу міського електротранспорту;
- використання маршрутних таксомоторів малої та дуже малої місткості (значно перевантажують магістральну мережу, та, насамперед, мостові переходи);
- автобуси великої місткості практично не використовуються;
- зупинні пункти пасажирського транспорту не облаштовані заїзними карманами;
- відсутні території для відстою маршрутних таксомоторів;
- тролейбусне депо №1, відповідно таблиці «Характеристика роботи тролейбусних маршрутів за 2023 рік», обслуговує 120 одиниць рухомого складу при нормативній місткості 100 одиниць парку. Разом з тим, тролейбусне депо №2, навпаки, недовантажене: нормативна місткість - 180 одиниць, фактична - 99 одиниць. Через це, частину тролейбусів з ДЕПО №1 доцільно перевести на постійне обслуговування та зберігання в ДЕПО №2.

8. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА

Електропостачання

Електропостачання в місті Дніпро забезпечується через мережі та підстанції АТ «ДТЕК «Дніпровські Електромережі» та ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК». На балансі ПАТ «ДТЕК «Дніпрообленерго» знаходяться 20 ПС-150 кВ та 7 ПС-35 кВ, а на балансі ПАТ «ЦЕК» -4 ПС-150 кВ. Також електропостачання міста здійснюється через абонентські підстанції напругою 150 кВ та 35 кВ.

Електропідстанції АТ «ДТЕК «Дніпровські Електромережі»: ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова» (2×40 МВА+1×15 МВА+1×63 МВА), ПС 150/35/10 кВ «Придніпровська» (2×40 МВА), ПС 150/6/6 кВ «Ливарна» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Кільцева-Лівобережна» (3×40 МВА+1×63 МВА), ПС 150/6/6 кВ «Амур-Нижньодніпровська» (2×32 МВА), ПС 150/6 кВ «Міська-1» (2×40 МВА), ПС 150/6/10 кВ «Міська-2» (2×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Міська-5» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Привокзальна» (2×63 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Заводська» (2×63 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Проспект» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Лівобережна-1» (2×63 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Тополь» (2×32 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Передова» (2×40 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Газопровід» (2×40 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Комбайнова» (2×32 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Діївка» (2×32 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Славута» (2×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Киснева» (1×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Наддніпрянська» (2×40 МВА), ПС 35/6 кВ «Нагорна» (2×16 МВА+1×20 МВА), ПС 35/6 кВ «Лівобережна-2» (2×10 МВА), ПС 35/10 кВ «Міська-4» (2×16 МВА), ПС 35/6 кВ «Університет» (2×10 МВА), ПС 35/10 кВ «Комунальна» (2×6,3 МВА), ПС 35/6/10 кВ «Набережна» (2×25 МВА).

Електропідстанції ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК»: ПС 154/10/6 кВ «ПЛМ» (2×32МВА+1×40МВА), ПС 154/35/6 кВ «КПО» (2×25МВА), ПС 150/35/6 кВ «ДШЗ-1» (2×25МВА), ПС 154/6/6 кВ «Трубна» (2×32МВА).

Основне джерело електропостачання – Придніпровська ТЕС, що введена в експлуатацію у 1954 році, встановленою потужністю 910 МВт: енергетичне обладнання складає 4 блоки по 150 МВт та 1 блок 310 МВт. Видача електричної потужності від електростанції здійснюється на напругу 150 кВ та 330 кВ з відкритих розподільчих пристроїв (ВРП-330 кВ, ВРП-150 кВ), середньорічний відпуск електроенергії складає близько 4,00 млрд. кВт×годин/рік. Також на території міста є ряд промислових ТЕЦ.

Схема електропостачання базується на двох підстанціях 330 кВ: ПС 330/150 кВ «Дніпровська» (3×250 МВА) та ВРП-330 кВ Придніпровської ТЕС (з двома автотрансформаторами потужністю 2×400 МВА). Придніпровська ТЕС приєднана до об'єднаної електроенергетичної системи України повітряними лініями електропередачі 330 кВ: «Придніпровська ТЕС – Павлоград», «Придніпровська ТЕС – Кам'янське», «Придніпровська ТЕС – Первомайська». ПС-330 кВ «Дніпропетровськ» отримує живлення по ПЛ-330 кВ від Придніпровської ТЕС, а також з'єднана з ПС-330 кВ «Кам'янське» та ПС-750 кВ «Запорізька» по ПЛ-330 кВ. Через ці підстанції здійснюється зв'язок з Запорізьким, Криворізьким і Дніпродзержинським енерговузлами.

Для електропостачання ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь» побудована підстанція 330/35/6 кВ ПС «Пічна» (2×160 МВА+2×63 МВА) та прокладені дві кабельні лінії 330 кВ від Придніпровської ТЕС.

Розподілення електроенергії від ПС-330 кВ «Дніпровська» та ВРП-330 кВ Придніпровської ТЕС між споживачами міста здійснюється на напрузі 150 кВ та 35 кВ. Від підстанцій 330 кВ відходять лінії 150 кВ, які живлять розподільчі ПС 150/35/6-10 кВ, 150/6-10 кВ, розташовані на території міста. Більшість мереж 150-35 кВ – повітряні. До міської мережі 150-35 кВ приєднані 31 підстанція напругою 150 кВ та 43 підстанції напругою 35 кВ. Протяжність ліній електропередачі напругою 150 кВ складає 160,364 км, напругою 35 кВ складає 65,809 км.

За даними ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» річне споживання електроенергії міста Дніпро через мережі 0,4-10 кВ за 2018 рік склало близько 3477,515 млн. кВт×годин; максимальне навантаження – 572,02 МВт.

Основною проблемою електропостачання міста є те, що на існуючих електропідстанціях працює фізично та технологічно застаріле обладнання, а значна кількість мереж відпрацювала свій нормативний ресурс. Зокрема, в межах міста Дніпро проходять ПЛ-330 кВ, що відпрацювали свій нормативний ресурс (50 років і більше), це:

- ⌘ ділянка ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Першотравнева/ Придніпровська ТЕС – Дніпродзержинська» – 6,7 км;
- ⌘ ділянка ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС –Павлоградська» – 3,5 км;
- ⌘ ділянка ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Дніпропетровська» – 6,6 км,
- ⌘ ділянка ПЛ-330 кВ «Запорізька-750 – Дніпропетровська» – 2,4 км.

Також на Придніпровській ТЕС має місце недостатня експлуатаційна гнучкість та надійність роботи ВРП 150 кВ через відсутність СВ 150 кВ на 1 СШ 15 0кВ та відсутність вимикача у розв'язці 150 кВ АТ№2 до 1 СШ 150 кВ, а також недостатня вимикаюча здатність вимикачів на шинах 150 кВ.

Газопостачання

На теперішній час газопостачання природним газом м. Дніпро здійснюється від магістрального газопроводу «Шебелинка – Дніпро - Кривий Ріг - Ізмаїл» через 9 ГРС, 229 ГРП, 435 ШРП. Біля південно-західної межі міста розташована КС «Краснопілля».

Система газопостачання у межі міста є багатоступеневою з подачею газу по розподільчих газопроводах:

- ⌘ високого тиску (до 1,2 МПа) – 10,68 км;
- ⌘ високого тиску (до 0,6 МПа) – 85,91 км;
- ⌘ середнього тиску (до 0,3 МПа) – 990,28 км;
- ⌘ низького тиску (до 0,005 МПа) – 1904,25 км.

Сумарний річний розмір газоспоживання по місту у 2023 р. склав приблизно 810,30 млн. м³/рік, зокрема по населенню 259,80 млн. м³/рік, опалювальних котельнях 227,40 млн. м³/рік, промисловості 323,10 млн. м³/рік.

Теплопостачання

Теплопостачання м. Дніпро здійснюється централізованими та децентралізованими системами. Основними джерелами централізованого теплопостачання багатоквартирного житлового фонду, підприємств та закладів обслуговування міста є ДТЕК «Придніпровська ТЕС», районні, квартальні і місцеві опалювальні котельні, основна кількість з яких знаходиться в експлуатації підприємства КП «Коменергосервіс».

Встановлена теплова потужність Придніпровської ТЕС складає 675,00 Гкал/год. Протяжність тепломереж складає близько 263,12 км. Транспортування теплової енергії від ТЕС здійснює КП «Коменергосервіс».

За інформацією Департаменту благоустрою та інфраструктури ДМР щодо КП «Теплоенерго», станом на 01.01.2024р., на балансі підприємства 366 опалювальні котельні, встановленою потужністю 2221,42 Гкал/год, приєднаною – 733,50 Гкал/год, протяжністю мереж 576,50 км. Найбільшими з них є:

- ⌘ котельня по вул. Полігонна, 7. Встановлена потужність – 41,50 Гкал/год, приєднане навантаження – 11,94 Гкал/год, протяжність мереж – 10,326 км;
- ⌘ котельня по вул. Науки, 131К. Встановлена потужність – 21,60 Гкал/год, приєднане навантаження – 8,39 Гкал/год, протяжність мереж – 6,348 км;
- ⌘ котельня по вул. Національної Гвардії, 19К. Встановлена потужність – 60,00 Гкал/год, приєднане навантаження – 31,83 Гкал/год, протяжність мереж – 19,438 км;
- ⌘ котельня по вул. Академіка Янгеля, 31 РК-3. Встановлена потужність – 30,00 Гкал/год, приєднане навантаження – 23,18 Гкал/год, протяжність мереж – 48,537 км;
- ⌘ котельня по вул. Батумська, 21Д. Встановлена потужність – 133,20 Гкал/год, приєднане навантаження – 42,67 Гкал/год, протяжність мереж – 35,33 км;
- ⌘ котельня по просп. Слобожанський, 99. Встановлена потужність – 44,40 Гкал/год, приєднане навантаження – 21,45 Гкал/год, протяжність мереж – 17,837 км;
- ⌘ котельня по вул. Ламана, 17Т. Встановлена потужність – 23,10 Гкал/год, приєднане навантаження – 5,11 Гкал/год, протяжність мереж – 5,664 км;
- ⌘ котельня по вул. Калинова, 87Ж. Встановлена потужність – 199,90 Гкал/год, приєднане навантаження – 81,99 Гкал/год, протяжність мереж – 52,91 км;
- ⌘ котельня по вул. Миколи Руденка, 67. Встановлена потужність – 94,90 Гкал/год, приєднане навантаження – 21,07 Гкал/год, протяжність мереж – 15,728 км;
- ⌘ котельня по вул. Космічна, 10 «Перемога». Встановлена потужність – 175,00 Гкал/год, приєднане навантаження – 80,40 Гкал/год, протяжність мереж – 59,394 км;
- ⌘ котельня по вул. Космічна, 10 «Сокіл». Встановлена потужність – 138,20 Гкал/год, протяжність мереж – 44,38 км;

- ⌘ котельня по вул. Князя Володимира Великого, 16. Встановлена потужність – 52,70 Гкал/год, приєднане навантаження – 11,48 Гкал/год, протяжність мереж – 9,28 км;
- ⌘ котельня по вул. Воскресенська, 36К. Встановлена потужність – 41,50 Гкал/год, приєднане навантаження – 9,48 Гкал/год, протяжність мереж – 8,326 км;
- ⌘ котельня по вул. Панікахи, 33. Встановлена потужність – 208,20 Гкал/год, приєднане навантаження – 54,70 Гкал/год, протяжність мереж – 39,99 км;
- ⌘ котельня по просп. Богдана Хмельницького, 139Т. Встановлена потужність – 84,77 Гкал/год, приєднане навантаження – 15,83 Гкал/год, протяжність мереж – 14,989 км;
- ⌘ котельня по вул. Коробова, 3П. Встановлена потужність – 49,80 Гкал/год, приєднане навантаження – 16,83 Гкал/год, протяжність мереж – 34,62 км;
- ⌘ котельня по вул. Фосфорна, 11Т. Встановлена потужність – 33,20 Гкал/год, приєднане навантаження – 12,38 Гкал/год, протяжність мереж – 10,12 км;
- ⌘ котельня по бульв. Рубіновий, 14. Встановлена потужність – 150,00 Гкал/год, приєднане навантаження – 48,09 Гкал/год, протяжність мереж – 29,364 км;
- ⌘ котельня по вул. Надії Алексеєнко, 21. Встановлена потужність – 24,90 Гкал/год, приєднане навантаження – 7,99 Гкал/год, протяжність мереж – 7,063 км;
- ⌘ котельня по вул. Робоча, 24А. Встановлена потужність – 31,56 Гкал/год, приєднане навантаження – 6,49 Гкал/год, протяжність мереж – 5,50 км.

За інформацією Департаменту благоустрою та інфраструктури ДМР щодо КП «Коменергосервіс», станом на 01.01.2024 на балансі підприємства 3 газові котельні сумарною встановленою потужністю 63,43 Гкал/год, приєднаною – 27,32 Гкал/год, протяжністю мереж – 6,39 км:

- ⌘ котельня по вул. Семафорна, 16. Встановлена потужність – 48,30 Гкал/год, приєднана – 20,78 Гкал/год, протяжність мереж – 4,835 км;
- ⌘ котельня по вул. Липова, 1. Встановлена потужність – 13,0 Гкал/год, приєднана – 4,55 Гкал/год, протяжність мереж – 1,162 км;
- ⌘ котельня по вул. Люблянська, 6. Встановлена потужність – 2,13 Гкал/год, приєднана – 1,99 Гкал/год, протяжність мереж – 0,393 км.

В одноквартирній забудові використовується індивідуальне теплотехнічне обладнання.

Більшість промислових підприємств мають власні джерела теплопостачання.

Як основне паливо для ТЕС і ТЕЦ використовується вугілля, резервне – мазут і природний газ, для котелень – природний газ.

У зв'язку з великою часткою зношеності обладнання котелень та теплових мереж, система теплопостачання міста у теперішньому режимі експлуатації потребує реставрації та реконструкції.

Санітарне очищення території

Стратегія та заходи, щодо управління відходами в м. Дніпро визначаються законодавством України, комплексними програмними документами із стратегії екологічної безпеки та запобігання змінам клімату (у рамках реалізації обласної комплексної програми), програмами «Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року», «Стратегія Дніпра 2030», «Правил благоустрою території міста Дніпра» (рішення Дніпропетровської міської ради від 27.11.2013 №44/43 із змінами) та ін.

Утворювачами відходів в межах міста є населення, підприємства, організації, установи та інші суб'єкти господарювання населеного пункту. Утворювачі відходів укладають договори щодо управління відходами з юридичною особою, яка органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах та у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України визначена виконавцем послуг з вивезення ТПВ на відповідній території та здійснюють оплату вищезначених послуг.

Із 01.06.2020 виконавцем послуг з вивезення відходів в межах Дніпра визначено ТОВ «Екологія-Д».

Спосіб збирання та організація вивезення муніципальних відходів здійснюється у відповідності до розроблених та затверджених графіків. Згідно з останніми, ТОВ «Екологія-Д» здійснює щоденне вивезення сміття з контейнерних майданчиків багатоквартирної забудови м. Дніпро. Вивезення великогабаритних та будівельних відходів здійснюється з відповідних майданчиків, які облаштовано на прибудинкових територіях. Відходи які зібрані власниками домогосподарств одноквартирної забудови міста вивозяться 1 раз на тиждень. Комунальні відходи організацій та підприємств транспортуються до полігону згідно з умовами індивідуальних договорів.

Діючою на даний час «Схемою санітарної очистки м. Дніпропетровська» (рішення міської ради від 27.02.2013 №31/32) передбачено застосування планово-регулярної системи санітарного очищення території з регулярним (за графіком та визначеним маршрутом) вивезенням побутових відходів спеціальним автотранспортом до місця їх подальшого захоронення, а саме до «Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний» (далі - Полігон) КП «Еко Дніпро» Дніпровської міської ради.

Полігон приймає для захоронення побутові відходи (ТПВ) крім рідких і небезпечних, вуличний змет, садово-паркові відходи, будівельні відходи, які утворюються в житловій забудові та деякі близькі по своєму складу до ТПВ промислові відходи (ПВ) 4-го класу небезпеки з дозволу місцевих органів санітарно-епідеміологічної, екологічної та пожежної безпеки.

Полігон розташовано на земельній ділянці площею 131,5 га, в межі Новоолександрівської сільської територіальної громади, на державних землях несільськогосподарського призначення (кадастровий номер ділянки 1221486200:04;008;0031). Територія Полігону відноситься до балки Пташина, яка тягнеться з півночі та північного заходу від залізничної колії Сухачівка - Дніпро на південь та південний схід, в районі колишньої залізничної станції Войцехово.

Протяжність балки 2,2 км, дно балки широке від 75 м до 125 м, глибина врізання до 40 - 55 м. Згідно з Державним актом, право постійного користування земельною ділянкою надано КП «Еко Дніпро». Призначення земельної ділянки: розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості.

Розташування Полігону відповідає вимогам ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування» та ДСП №173-96. Визначений розмір санітарно-захисної зони у 500 метрів від межі полігону до житлової та громадської забудови дотримано. Відповідно, найближча житлова зона, по відношенню до межі карти складування полігону знаходиться на відстані: селище Діївка більш 0,6 км, будівлі військового містечка 1,7 км, селище Краснопілля 2,0 км, лікарня № 4 на ж/м Західному 1,7 км.

Комплекс «Правобережний» введено в експлуатацію в 2012 році. Він є об'єктом нового будівництва і відповідно до проектних рішень має поділ на черги будівництва та відповідні пускові комплекси (ПК). При будівництві згідно проектних рішень у складі 1 ПК виконано: виробничу та господарську зони, об'єкт в'їзного контролю, шламбаум, вагова станція, побутові приміщення (тимчасові споруди), полігон ТПВ, полігон промислових відходів (ПВ). В основу котловану полігону ТПВ для запобігання забруднення підземних вод фільтратом, що утворюється в масиві ТПВ укладено захисний протифільтраційний екран (геомембрана) з захисним геотекстилем (з коефіцієнтом фільтрації 10⁻⁹ м/с). Влаштовано систему збору фільтрату, тимчасові під'їзні дороги, розвантажувальні площадки, наглядові свердловини. Обладнано освітлення території, систему збирання та відведення дощових та талих вод, систему пасивного відведення біогазу, 2 протипожежних резервуари, ванну щодо дезінфекції транспортних засобів що виїжджають з полігону (відповідно сезону), туалет-септик.

Ділянка, що була визначена як 1-й пусковий комплекс функціонувала з 2012 р. по 2015 рік. Наразі цю ділянку заповнено і закрито. На ній здійснено основні технічні заходи щодо рекультивації.

З 2019 року на Полігоні впроваджено технологію вилучення і утилізації біогазу (звалищного газу), який утворюється при анаеробному розкладанні органічної складової відходів у тілі карт ділянок 1-го і 2-го пускових комплексів. Утилізація біогазу здійснюється на газопоршневій електростанції Jenbacher. Вироблена електроенергія реалізується за «зеленим» тарифом.

Приймання відходів на ділянці площею 4 га, яка визначена як 2-й пусковий комплекс, почалося з 2015 року і триває донині. Наразі завершуються роботи по введенню в експлуатацію ділянки 4-го пускового комплексу. Після введення в дію даної ділянки розпочнуться роботи із рекультивації площини нині діючого 2-го пускового комплексу.

На Полігоні функціонує сміттесортувальна станція з лінією потужністю до 100 тис. т/рік. Метод сортування комбінований (механізовано-ручний). В результаті роботи лінії мають зменшуватись обсяги твердих побутових відходів, що підлягає захороненню, а ресурсоцінні компоненти, які визначаються в залежності від морфологічного складу сировини, відокремлюватись для подальшого рециклінгу.

На Полігоні здійснюється постійний контроль за впливом на навколишнє природне середовище: досліджуються та беруться проби ґрунтів, води, повітря. Плановою діяльністю передбачається проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних обробок.

Таблиця 21. Основні показники функціонування системи управління відходами

Показник	за 2014 р.	за 2018 р.	за 2023 р.
Об'єм накопичених та вивезених на Полігон відходів, тис. м ³	1546,7	2064,0	—
Обсяг прийнятих на Полігоні відходів, тис. т.	380,9	424,9	389,0
	на 01.01.2015	на 01.01.2019	на 01.01.2024
Загальна кількість прийнятих відходів (ТПП/ ПВ) з початку функціонування, тис. т	539,4	1446,6	2948,4
Оснащеність спецавтотранспортом: сміттєвози навантажувачі самоскиди	42	35 (КП «Житло-сервіс-2»)	71 (ТОВ «Екологія-Д») 42 11 18
Амортизаційний знос спецавтотранспорту, %	до 50%	0% (нова техніка)	—
Охоплення території міста в схемі санітарного очищення, %	95	95	100

Комунальна мережа пунктів приймання вторинної сировини в м. Дніпро наразі відсутня.

Рідкі побутові відходи з ділянок одноквартирної забудови міста, які дотепер не охоплені мережею централізованої каналізації, вивозяться спецавтотранспортом у відповідності до укладених договорів. Злив нечистот здійснюється до двох приймальних камер міських очисних споруд (Лівобережна та Південна станції аерації).

Згідно з листом Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області, станом на 2019 рік в межах міста Дніпро діючі худобомогильники та ями Беккарі відсутні.

Вирішенні питань поводження з безпритульними тваринами у місті здійснюється КП «Зооконтроль». Установа розташована на північній околиці міста, за адресою: вул. Березинська, 60. На території комунального підприємства знаходиться десять стаціонарних споруд де безпритульним тваринам забезпечується тимчасова ізоляція, стерилізація, вакцинація, проведення профілактичних обробок з подальшим поверненням тварин на місце колишнього мешкання (місце відлову) або передачі під опіку.

КП «Зооконтроль» також здійснює контроль за дотриманням правил утримання домашніх тварин, проводить інформаційні кампанії щодо відповідального власництва та догляду за тваринами.

В межі міста земельна ділянка для захоронення домашніх тварин наразі відсутня. Питання екологічної утилізації загиблих домашніх та бездоглядних тварин до кінця не вирішено.

Будівництво комплексу з термічної утилізації, яке передбачалось на ділянці Полігону призупинено в зв'язку з дією військового часу. Оператором потужностей, який наразі здійснює господарську діяльність з метою утилізації відходів тваринного походження є ТОВ «УкрЕкоПром» м. Одеса, відповідно до укладеного договору.

Аналіз статистичних даних та існуючого стану утримання території демонструє в цілому позитивну динаміку розвитку та функціонування служб санітарного очищення міста. При цьому залишається актуальною оперативна відповідь на виклики, що виникають та вирішення нагальних проблем, таких як:

- ⌘ виникнення стихійних сміттєзвалищ побутових та промислових відходів;
- ⌘ відсутність стратегії управління «відходами руйнувань»;
- ⌘ необхідність рекультивації відпрацьованих полігонів, закритих рішеннями міської ради звалищ, а також ділянок скидання сміття, які наразі не мають відповідного правового статусу. Недопущення несанкціонованого стихійного скидання відходів на цих майданчиках;
- ⌘ порушення технології укладання відходів на картах Полігону;
- ⌘ відсутність можливості екологічної утилізації та наявності офіційно дозволених місць поховання неінфекційних трупів загиблих домашніх тварин;
- ⌘ відсутність розробленої програми заходів щодо розвитку циркулярної економіки;
- ⌘ відсутність дієвої схеми роздільного збирання відходів;
- ⌘ необхідність оновлення та збільшення чисельності контейнерів для збору відходів;
- ⌘ відсутність достатніх обсягів фінансування для будівництва сміттєпереробного комплексу;
- ⌘ відсутність дієвого механізму притягнення до відповідальності власників індивідуальної забудови щодо невиконання вимог п.6.2; 6.4 «Правил благоустрою території міста Дніпра» .

9. ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ

У 2019 році ДП «ДІПРОМІСТО» виконав містобудівну документацію «Проект внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» з розрахунковим строком 01.01.2041.

Вихідна інформація для розроблення містобудівної документації надавалася станом на 01.01.2019.

Аналіз соціально-економічного розвитку міста за ретроспективний період показує наступне.

ТЕРИТОРІЯ

У містобудівній документації, згідно завдання на розроблення проекту, передбачався територіальний розвиток міста – включення в міську межу 1512,3 га земель Дніпровської міської ради (селище Авіаторське) та Новоолександрівської сільської ради (нині Миколаївської сільської громада) Дніпровського району. На даний час рішення не реалізоване.

ЧИСЕЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

На даний час відсутні дані про фактичну чисельність населення міста.

ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

За 2019 - 2023 в місті було збудовано (прийнято в експлуатацію будівель) 9340 квартир загальною площею 755,7 тис. м².

Аналіз житлового будівництва за 2019 – 2023 роки показує значне переважання у структурі забудови нової багатоквартирної забудови, на яку припадало 60% від усієї загальної площі та 71,3% від усіх нових помешкань (квартир). Виняток – 2022 рік (перший рік війни), коли темпи житлового будівництва значно впали, особливо багатоквартирного будівництва.

Таблиця 22. Прийняття в експлуатацію житлових будівель у м. Дніпро (згідно даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області від та управління державного архітектурно-будівельного контролю))

Роки	Усього		Багатоквартирне будівництво		Одноквартирне (садибне) будівництво	
	кількість квартир	загальна площа, м ²	кількість квартир	загальна площа, м ²	кількість квартир	загальна площа, м ²
2019	2713	220073	1779	149515	934	70558
2020	1395	133058	877	59946	518	73112
2021	2398	194179	1963	133946	435	60233
2022	745	61169	445	23333	300	37836
2023	2089	147214	1599	86276	490	60938
Разом	9340	755693	6663	453016	2677	302677

Таблиця 23. Введення в експлуатацію житлових будинків по Дніпровській міській раді за період 2002 – 2023 років, тис. м² загальної площі

Роки	Усього по місту	Багатоквартирне будівництво	Одноквартирне будівництво
2002	178,9	57,5	121,4
2003	117,9	56,6	61,3
2004	133,0	59,0	74,0
2005	147,0	74,0	73,0
2006	165,0	83,0	82,0
2007	181,0	89,0	92,0
2008	188,0	100,0	88,0
2009	71,0	67,0	4,0
2010	101,0	55,0	46,0
2011	118,0	66,0	52,0
2012	128,0	48,0	80,0
2013	122,8	47,7	75,1
2014	109,3	69,3	40,0
2015	161,5	85,0	76,5
2016	182,2	138,8	43,4
2017	260,6	217,2	43,3
2018	156,6	124,7	31,8
2019	220,1	145,5	70,6
2020	133,1	60,0	73,1
2021	194,2	134,0	60,2
2022	61,2	23,3	37,9
2023	147,2	86,3	60,9

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Таблиця 24. Рівень реалізації проектних рішень щодо об'єктів громадського обслуговування

Назва показників	Одиниці виміру	на 01.01.2019	на 01.01.2024	Рівень реалізації, %
Дитячі дошкільні установи	місць	35003 ¹	30128	86
Загальноосвітні школи	місць	100163	108106	108
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	м ² торг. площі	459320	459320	...
Підприємства харчування	місць	53000	53000	...
Клуби, будинки культури	місць	2331	3231	...
Кінотеатри	місць	4417	4417	...
Театри	місць	3698	3698	...
Готелі	місць	3502	3502	...

¹ Примітка: кількість місць в НВК розраховувалась у відсотковому відношенні.

ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

Гідротехнічні заходи

Містобудівною документацією намічалися наступні гідротехнічні заходи:

- ⌘ захист території від затоплення і підтоплення, шляхом наміву (підсипки) до незатоплюваних відміток на окремих ділянках загальною площею 237,0 га;
- ⌘ розчистка русел рік і струмків 27,0 км;
- ⌘ розчистка і благоустрій водойм 452,0 га;
- ⌘ берегоукріплення на окремих ділянках з влаштуванням набережної, протяжністю 2,2 км;
- ⌘ укріплення правого берега р. Дніпро з влаштуванням пляжів на окремих ділянках берега та на острові;
- ⌘ проведення протизсувних та протиерозійних заходів по дну та на схилах балок і ярів; організація поверхневого стоку на територіях які прилягають до балок і ярів;
- ⌘ влаштування нових та реконструкція існуючих захисних споруд в межі міста, а саме: будівництво дренажів на підтоплених територіях, розчистка водоймищ, малих річок, струмків та каналів, регулювання русла ріки Шиянка і озер – 5,5 км;
- ⌘ рекультивація порушених територій 75,0 га.

Із вище перерахованих гідротехнічних заходів виконувались частково лише деякі із них:

- ⌘ намів окремих ділянок на житлових масивах Парус, Покровський, Красний Камінь, Кам'янський, Мануйлівський райони будівництва, загальною площею біля 709,0 га;
- ⌘ правий берег р. Дніпро, в основному укріплений, а лівий берег – частково;
- ⌘ протиерозійні заходи виконувались на окремих ділянках; дощова каналізація будувалась в районах нової забудови;
- ⌘ заходи по зниженню рівня ґрунтових вод (захист від підтоплення) виконувались шляхом влаштування водовідведення – колекторами дощової каналізації та влаштування дренажів на деяких площадках забудови, житлових масивів Мандриківка, Історичний, Новий, Перемога, Строитель, Спортивний, Парус, Покровський, Красний Камінь, Західний, Кам'янський, Лівобережний, Сонячний, Данила Заболотного, Старий Данила Заболотного, Ювілейний, Підгородне, Таромське, Ясне, Чаплі, Ігрені та заходи по усуненню просадних якостей ґрунтів на території вище перерахованих житлових масивів.

Дощова каналізація

Рішеннями містобудівної документації передбачалася організація відведення поверхневих стічних вод комбінованим методом: поверхневим способом по спланованій поверхні землі, відкритим водовідвідним канавам, лоткам проїзних стоків на очисні споруди дощової каналізації.

За ретроспективний період будівництво дощової каналізації проводилось по окремих ділянках та вулицях, а також проводилась реконструкція, капітальний ремонт мереж та виконання поточних робіт з належного утримання та прочищення колекторів, оглядових та дощоприймальних колодязів.

Очисні споруди дощової каналізації не побудовані. Випуски не очищених стоків здійснюються на рельєф, схили балок, у водойми та ріки.

У цілому рішення щодо організації та упорядкуванню атмосферних вод реалізуються поетапно в залежності від обсягів фінансування.

Так, за минулий період виконано роботи з будівництва, капітального ремонту та реконструкції на таких об'єктах:

- » реконструкція мережі дощової каналізації по вул. Павла Нірінберга, на ділянці від вул. Якова Самарського до вул. Ламаної;
- » реконструкція мереж дощової каналізації по вул. Ливарній;
- » капітальний ремонт випусків дренажних вод у районі вул. Михайла Коцюбинського з прочисткою трубопроводів дощової каналізації;
- » реконструкція мереж дощової каналізації вул. Любарського, у районі перехрестя з вул. Мурманською до існуючого колектору в районі буд. №44 по вулиці Сонячна Набережна;
- » ремонт колектору зливової каналізації по вул. Набережна Перемоги, в районі бульв. Слави.

У наслідок виконання поточного ремонту колекторів дощової каналізації відновлено пропускну здатність колекторів та ліквідовано підтоплення по наступним ділянкам: вул. Воскресенська в районі перехрестя з вул. Старокозацькою; вул. Донецьке шосе, 2Г та 124Б; вул. Щепкіна; пров. Біологічний; вул. Яхненківська; вул. Архангельська; вул. Юрія Савченка, 83; вул. Далека; ж/м Парус, буд. 1; вул. Євпаторійська; вул. Кавалерійська, 9; вул. Богомаза, 196; вул. Богомаза, 200; вул. Юрія Кондратюка, 16; вул. Котляревського, 5 та 11; просп. Героїв, 7; вул. Панікахи, 53; вул. Холодильна; просп. Богдана Хмельницького, 119-127; просп. Героїв; вул. Конотопська; вул. Набережна Перемоги в районі вул. Яружної.

Проведено очищення дощоприймальної мережі вулиць Дніпра, а саме: 3653 дощових колодязів, 1199 оглядових колодязів та очищення 14,8 км труб дощових колекторів. Проведено очищення випускних частин зливових мереж та відкритих русел водостоків завдовжки 9,5 км.

Також на території Центрального парку культури та відпочинку ім. Т.Г. Шевченка, парку «Зелений гай», парку ім. Писаржевського та інших постійно проводяться роботи з утримання, догляду, ремонту та прочищення дощової мережі.

ТРАНСПОРТ

Таблиця 25. Реалізація рішень та заходів по транспорту

<i>Захід, що був запропоновано до реалізації</i>	<i>Реалізація</i>
Будівництво II черги об'їзної дороги, яка з'єднає Київський, Миколаївський та Запорізькі напрямки	Реалізовано частково
Будівництво північної частини об'їзної дороги міста, яка пройде між населеними пунктами Новомосковськ та Партизанське	Не реалізовано
Будівництво перехоплюючих автостанцій на Донецькому та Запорізькому напрямках	Не реалізовано
Будівництво Павлівського мостового переходу	Не реалізовано
Будівництво магістральних вулиць загальноміського та районного значення	Не реалізовано
Будівництво мостового переходу, який проходитиме поблизу центрального переходу та виходитиме на лівий берег в районі Мануїльського проспекту (колишній проспект Воронцова)	Не реалізовано
Влаштування системи магістральних вулиць загальноміського значення з безперервним рухом	Не реалізовано
Будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях	Не реалізовано

ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

Електропостачання

Містобудівною документацією 2019 року, було намічено: річне споживання електроенергії 2811,94 млн. кВт*год, а загальне навантаження – 486,34 тис. кВт; реконструкція ВРП 150 кВ з встановленням СВ 150кВ та вимикача у розв'язці 150 кВ АТ№2, заміна вимикачів, що не відповідають струмам КЗ на Придніпровській ТЕС; побудувати ПС 330/150 кВ «Лівобережна» (2×250 МВА) в районі міста Підгородне, живлення підстанції виконати комбінованою ЛЕП-330 кВ від Придніпровської ТЕС; провести будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» (2×250 МВА) з підключенням у розріз ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Першотравнева»; провести будівництво ПС 150/6(20) кВ «Пролісок» (вул. Національної Гвардії, 17) та ПЛ-150 кВ до підстанції, реконфігурація мережі Чечелівського району зі зміною класу напруги 6/10 кВ на 20 кВ; провести будівництво ПС 150/10 кВ «Зимових Походів» з двома трансформаторами потужністю 40 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-150 кВ «Амур-Нижньодніпровська – Метизна»; провести будівництво ПС 35/6 кВ ПС «Мирний» з двома трансформаторами потужністю 10 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-35 кВ «ДШЗ-1 – Газопровід»; провести комплексну реконструкцію ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова», ПС 150/35/6 кВ «Очисні споруди», ПС 150/35/6 кВ «КЛ» (з розширенням земельної ділянки); для збільшення пропускної здатності передбачити реконструкцію наступних ПЛ-330 кВ: «Південна – Першотравнева №1/2», «Придніпровська ТЕС – Першотравнева» та «Кам'янське – Першотравнева». Нині зазначені проектні рішення не реалізовано.

Газопостачання

Рішенням містобудівної документації було намічено: збільшення розміру газоспоживання по житлово-комунальному сектору до 1451,8 млн. м³/рік, побудувати 51 ГРП (ШРП), прокласти близько 24,3 км розподільчих газопроводів високого та середнього тисків. Нині зазначені проектні рішення не реалізовано.

Теплопостачання

Рішенням містобудівної документації по житлово-комунальному сектору було намічено: збільшення теплового потоку до 1931,58 МВт, будівництво необхідної кількості котелень та теплових мереж. Нині зазначені проектні рішення не реалізовано.

Водопостачання та каналізація

Містобудівною документацією були визначені першочергові заходи загальноміського значення щодо удосконалення та розвитку систем водопостачання та каналізації міста а також к розділі «Водопостачання та водовідведення», були визначені першочергові заходи для короткострокового періоду, щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання м. Дніпра. На даний час реалізація даних заходів враховуючи дію військового стану наступна:

Водопостачання

Закінчені проекти (введено в експлуатацію):

- капітальний ремонт кабельної лінії 6кВ від підстанції Ливарної до КНФС.
- *Проекти у процесі виконання:*
- реконструкція фільтрів (№17,18) 1912 року будівництва КНФС.
- реконструкція фільтрів 1948 року будівництва КНФС.
- реконструкція фільтрів 1968 року будівництва КНФС. Коригування II.
- капітальний ремонт фільтрів 1961 року будівництва КНФС.
- автоматизація роботи фільтрів КНФС. Технічне переоснащення.
- реконструкція фільтрів (№1, 2, 3, 4) 1968 року будівництва ЛНФС.
- реконструкція водогонів 2 Ø1200 мм по вул. Квартальна від НСВ №5 до вул. Шинної, 25.

Каналізація

- реконструкція 4-х кабельних ліній 6кВ мережі електропостачання НСВ-1, 5.6 км.
- реконструкція будівлі решіток з заміною обладнання на Південній станції аерації (ПСА).
- об'єкти введено в експлуатацію.
- для міста залишається актуальним нарощування темпів розбудови каналізаційного господарства та вирішення таких проблем як:

недосконалість технології очищення стоків по відношенню до складу забруднюючих речовин у стічних водах, необхідність доведення ступеню очищення до нормативних вимог;

забезпечення моніторингу якості очищення стічних вод до визначеного необхідного ступеню;

залучення новітніх розробок у сфері очищення та знезараження стоків;

вдосконалення технології обробки та утилізації осаду після біологічного очищення стоків;

переоснащення насосних станцій з застосуванням енергоощадного обладнання;

реконструкція/санація ділянок каналізаційної мережі, які знаходяться у незадовільному технічному стані;

забезпечення мережею каналізації максимальної площі забудови міста з одночасною мінімізацією обсягів рідких відходів, що транспортуються спецавтотранспортом;

необхідність гармонізації параметрів обчислення мережевих витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи водовідведення;

низький рівень інвестиційного забезпечення каналізаційного господарства при недостатньому фінансуванні з державного та місцевого бюджетів.

II. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ

Прогноз народжуваності, розроблений у 2013 р. до містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2017 р.) виявився завищеним за обома варіантами. Хоча число зареєстрованих народжень у 2014 р. опинилося між варіантами прогнозу (рис. 8), воно зумовлено особливостями реєстрації, а саме – додатковими народженнями внутрішньо переміщених осіб, що передбачити було неможливо. Також у 2013 р. не було можливості передбачити різке падіння народжуваності в 2015–2017 рр.

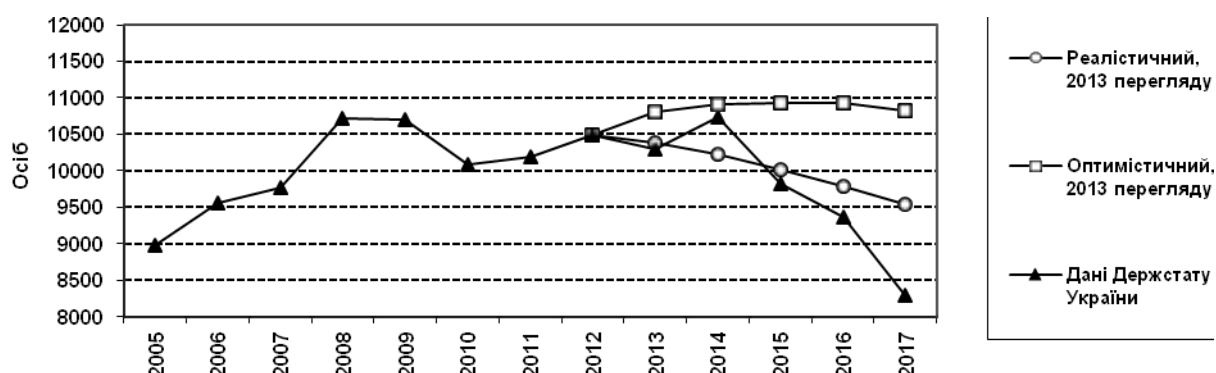

Рисунок 8. Число народжених у м. Дніпро за варіантами прогнозу 2013 р.

Джерело: власні розрахунки, якщо не вказано інше.

Прогноз смертності, розроблений у 2013 р. виявився заниженим за обома варіантами. У 2013 р. не було можливості передбачити зростання числа смертей внаслідок поранень, отриманих внаслідок воєнних дій та додаткового числа прибулого населення (внутрішньо переміщених осіб).

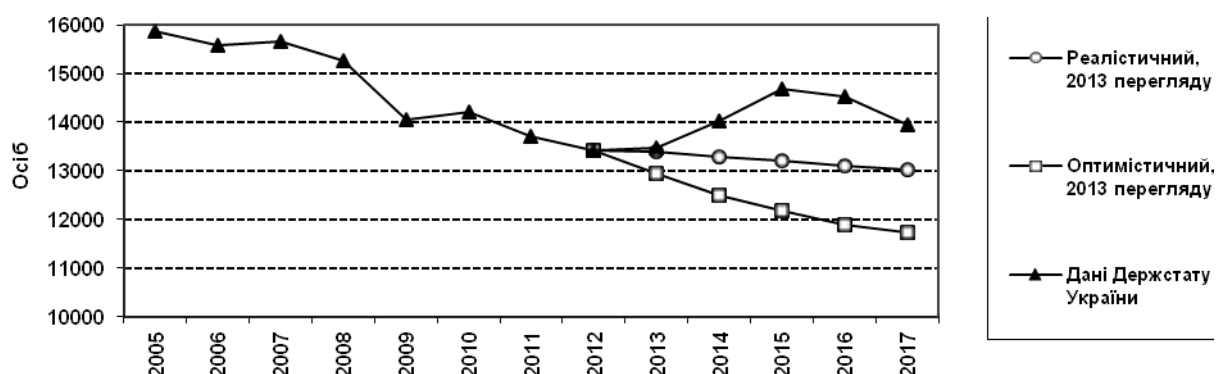

Рисунок 9. Число померлих у м. Дніпро за варіантами прогнозу 2013 р.

Джерело: власні розрахунки, якщо не вказано інше.

Прогноз міграцій, розроблений у 2013 р. виявився заниженим за обома варіантами. У 2013 р. не було можливості передбачити різке зростання сальдо міграцій у 2017 р., хоча така значна зафіксована величина міграційного приросту може бути наслідком недостатньої надійності даних.

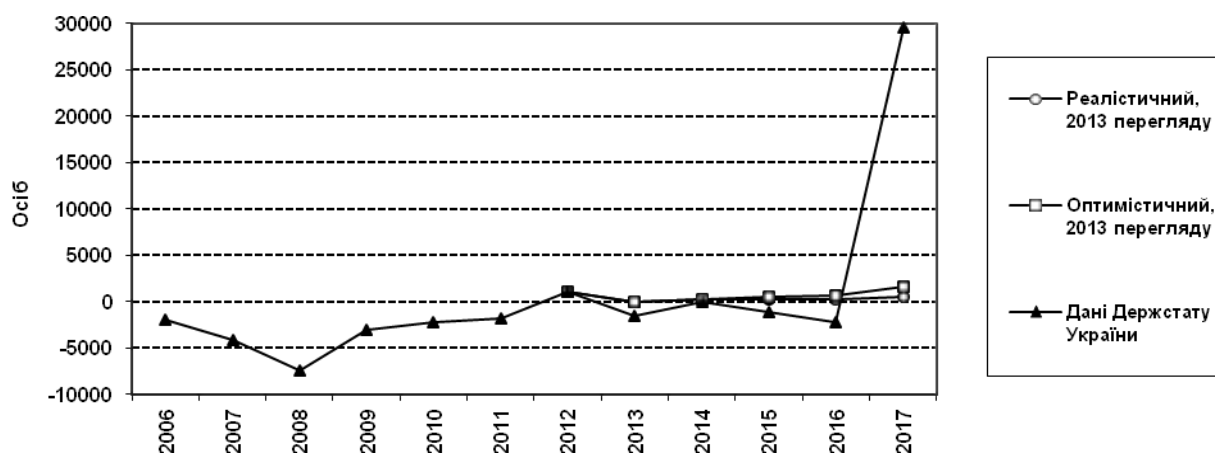

Рисунок 10. Сальдо міграцій у м. Дніпро за варіантами прогнозу 2013 р.

Джерело: власні розрахунки, якщо не вказано інше.

Цікаво, що в результаті накопичення такої кількості помилок, вони частково нівелювали одна одну й, станом на початок 2018 р. похибка прогнозу чисельності наявного населення Дніпра становила не більше 1.8% (рис. 11).

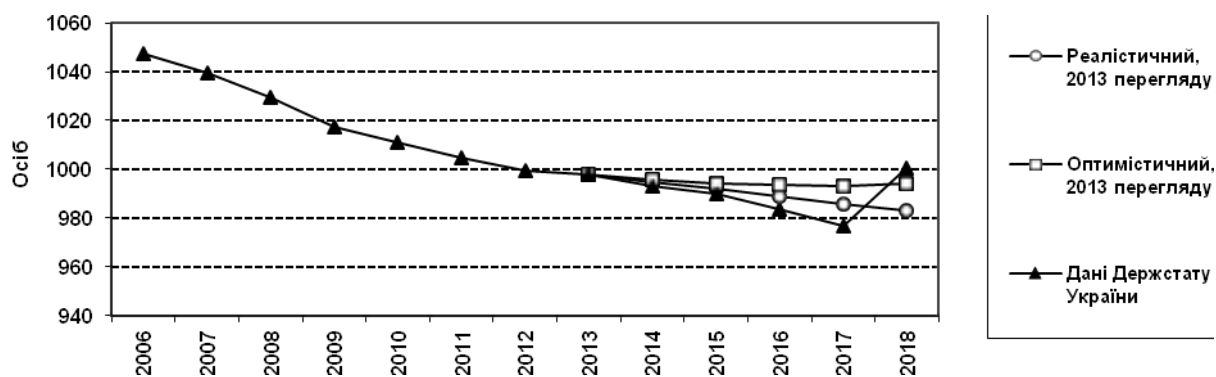

Рисунок 11. Чисельність наявного населення у м. Дніпро за варіантами прогнозу 2013 р.

Джерело: власні розрахунки, якщо не вказано інше.

Прогноз народжуваності

Низька народжуваність є характерною рисою великих міст, яким є Дніпро. Проте, досягнутий рівень близько 1.1 на жінку умовного покоління є одним із нижчих за всю історію України, а у разі його подальшого зниження велика частина жінок залишиться взагалі бездітними, що наразі видається малоймовірним.

Тому реалістичний варіант прогнозу передбачає принаймні незниження цього рівня. Показник сумарної народжуваності залишатиметься на рівні 1.1–1.3 дитини на жінку в середньому (табл. 26). Загальні коефіцієнти народжуваності при цьому знижуватимуться до близько 6.3‰ наприкінці 2020-х, що буде зумовлене входженням у найбільш активний дітородний вік малочисельних поколінь, народжених у середині 1990-х. Після цього загальні коефіцієнти зростатимуть і до кінця прогнозного періоду перевищать сучасний рівень, досягши близько 9‰ унаслідок змін у віковій структурі населення міста.

Таблиця 26. Прогноз показника сумарної народжуваності за варіантами (дітей на жінку умовного покоління)

	2018*	2019	2020	2025	2030	2035	2040	2045
Реалістичний	1.12	1.13	1.15	1.19	1.22	1.25	1.28	1.30
Оптимістичний		1.20	1.26	1.44	1.52	1.56	1.58	1.60

Джерело: * оцінка за попередніми даними Держстату України; решта – прогноз.

Оптимістичний варіант враховує можливість деякого збільшення народжуваності серед жінок молодших вікових груп репродуктивного періоду внаслідок можливого покращення упевненості в майбутньому та продовження зростання народжуваності серед жінок у віці 25 і старше внаслідок реалізації відкладених народжень в 2015–2018 р. та як продовження загальноєвропейської тенденції до старіння материнства. Таким чином є можливим поступове зростання показника сумарної народжуваності до 1.6 дитини на жінку в середньому (табл. 39). Загальні коефіцієнти народжуваності знаходитимуться на рівні, близькому до сучасного – 7.7–8.4‰ до початку 2030-х, після чого зростатимуть до 11.0–11.2‰ на початку 2040-х. Як і у випадку з реалістичним варіантом – унаслідок змін у віковій структурі населення Дніпра.

Як було показано вище, розробка окремих гіпотез для селище Авіаторське не має сенсу як унаслідок малої питомої ваги в населенні міськради, так і нестабільності демографічних показників, зумовлених як малолюдністю (що спричиняє вищу стохастичність), так і особливостями реєстрації, коли народжені реєструються (швидше за все) в РАГСх Дніпра. Хоча розрахунок по селищу було виконано окремо (з власною віковою структурою), коефіцієнти народжуваності за віком матері прийнято тотожними коефіцієнтам Дніпра.

Порівняно з прогнозом 2013 р., даний перегляд прогнозу народжуваності приведений у відповідність останніми доступними даними і відповідно знижений на перспективу.

Прогноз смертності та тривалості життя

Негативні тенденції смертності в останні десятиліття ХХ ст. на тлі зниження (і подекуди досить стрімкого) в більшості країн світу призвели до того, що наразі Україна за тривалістю життя знаходиться між «менш розвиненими» і «найменш розвиненими» країнами. Проте, розрахунки показують, що в разі зниження смертності, це зниження розпочинається спершу в найбільших містах і триває швидшими темпами. Тому в разі, якщо позитивний тренд 2008–2013 рр. відновиться, Дніпро має гарні шанси на зростання середньої тривалості життя своїх мешканців.

Хоча з 2014 р. Дніпро мав чи не найбільші втрати життєвого потенціалу, про що вже побіжно згадувалося вище: через зростання числа смертей внаслідок воєнних дій та додаткового числа прибулого населення (внутрішньо переміщених осіб), яке не було зареєстроване як мігранти, отже, не потрапило в знаменник коефіцієнтів смертності, проте серед них траплялися смерті, які були зареєстровані в Дніпрі, тобто потрапляли в чисельник.

Але після різкого та нетривалого зниження середня очікувана тривалість життя при народженні в Дніпрі продовжила зростання. Тому за обома варіантами прогнозу передбачається зростання тривалості життя. Відмінності полягають лише у різному темпі.

За реалістичним варіантом передбачається зростання середньої очікуваної тривалості життя при народженні на 0.20 та 0.15 року на рік для чоловіків і жінок відповідно. Таким чином тривалість життя до 2045 р. в Дніпрі зросте до 72.9 та 81.2 року для чоловіків і жінок відповідно (табл. 27). Загальні коефіцієнти смертності за цим варіантом знаходитимуться на рівні, близько досягнутого – 14.3–14.7‰ до кінця 2020-х, після чого зростатимуть до 15.5–15.6‰ внаслідок демографічного старіння (збільшення частки осіб похилого віку).

Таблиця 27. Прогноз середньої очікуваної тривалості життя при народженні за варіантами (років)

	2018*	2019	2020	2025	2030	2035	2040	2045
Реалістичний								
чоловіки	67.6	67.8	68.1	69.3	70.3	71.2	72.1	72.9
жінки	77.2	77.4	77.6	78.5	79.2	79.9	80.5	81.2
Оптимістичний								
чоловіки	67.5	68.2	68.8	71.4	73.1	74.3	75.0	75.5
жінки	77.2	77.7	78.1	79.7	80.9	81.7	82.2	82.5

Джерело: * оцінка за попередніми даними Держстату України; решта – авторський прогноз.

Згідно оптимістичного варіанту можливе більш швидке зростання тривалості життя, яке спостерігалось в країнах Європи й не є неможливим – на 0.30 та 0.20 року за рік у середньому для чоловіків і жінок відповідно. Таким чином, середня очікувана тривалість життя при народженні зросте до 75.5 та 82.5 року для чоловіків і жінок відповідно. Загальний коефіцієнт смертності знижуватиметься до 12.7‰ наприкінці 2020-х, після чого зросте до близько 13.8‰ також через зростання питомої ваги осіб похилого віку.

Для Авіаторського використано ті ж прогнози гіпотези через причини, пояснені в розділі про народжуваність.

Порівняно з прогнозом 2013 р., даний перегляд прогнозу тривалості життя приведений у відповідність останніми доступними даними і відповідно знижений на перспективу

Прогноз міграцій населення

Міграційна ситуація у міськраді м. Дніпро в 2005-2018 рр. була нестабільною, механічний приріст населення в основному набував від'ємних значень. Сальдо міграції коливалося в межах від -7,4 до 29,6 тис. осіб.

Подальший розвиток міськради відбуватиметься під впливом статусу м. Дніпра як важливого освітнього центру та метрополійного міста. Міграційну привабливість міськради може підвищити впровадження і реалізація стратегій розвитку економічних секторів та їх окремих КВЕДів, а також створення і збереження робочих місць.

За реалістичним варіантом прогнозу сальдо міграції матиме тенденцію до зростання, при цьому, лише починаючи із 2026 р. міськрада матиме додатний міграційний баланс. Так, якщо значення міграційного сальдо у 2018 році у міськраді м. Дніпро складало 4,5 тис. осіб, то станом на 2045 рік воно складатиме близько 1,0 тис. осіб, що безумовно пояснюється стабілізацією (на перспективу) соціально-економічної ролі міськради у суспільному розвитку регіону.

Згідно з оптимістичним варіантом прогнозу ситуація теж характеризуватиметься тенденцією до зростання значення механічного приросту. Міграційний баланс з 2018 р. і до кінця прогнозного горизонту матиме лише додатні значення (у 2045 р. сальдо міграції населення складатиме приблизно 5,5 тис. осіб), що в свою чергу пояснюється зростанням (на перспективу) соціально-економічної ролі міськради у житті як регіону, так і макрорегіону.

Прогноз чисельності та статеві-вікового складу населення міськради Дніпра до 2046 року

Реалістичний варіант прогнозу передбачає зниження кількості населення, на кінець прогнозованого періоду чисельність жителів міськради зменшиться на 17% відносно 2018 року – і складатиме 832,4 тис. осіб (рис. 12). В середньому чисельність жителів міськради буде зменшуватися протягом прогнозного періоду на 6,0 тис. осіб щорічно.

На початку прогнозного горизонту (01.01.2018) серед мешканців міськради переважали жінки, які становили 54,7% від загальної чисельності населення. Протягом років прогнозу розглянута перевага збільшиться на 0,1 в.п. і частка жінок на початок 2046 р. складатиме 54,8%.

На кінець прогнозного горизонту (2046 р.) трохи більше половини (50,2%) жителів міськради перебуватиме у працездатному віці – це на 6,5 відсоткових пунктів менше, ніж на початку прогнозного періоду. Посилюватиметься процес старіння населення: на кінець прогнозного періоду, відносно початку 2018 р., частка осіб віком 60 років і старше у міськраді збільшиться на 9,4 в.п. і становитиме 32,9%.

За даним варіантом прогнозу, частка дітей віком до 15 років у міськраді на початок 2046 року зменшиться на 2,4 в.п. у порівнянні з 2018 роком і складатиме 12,3%.

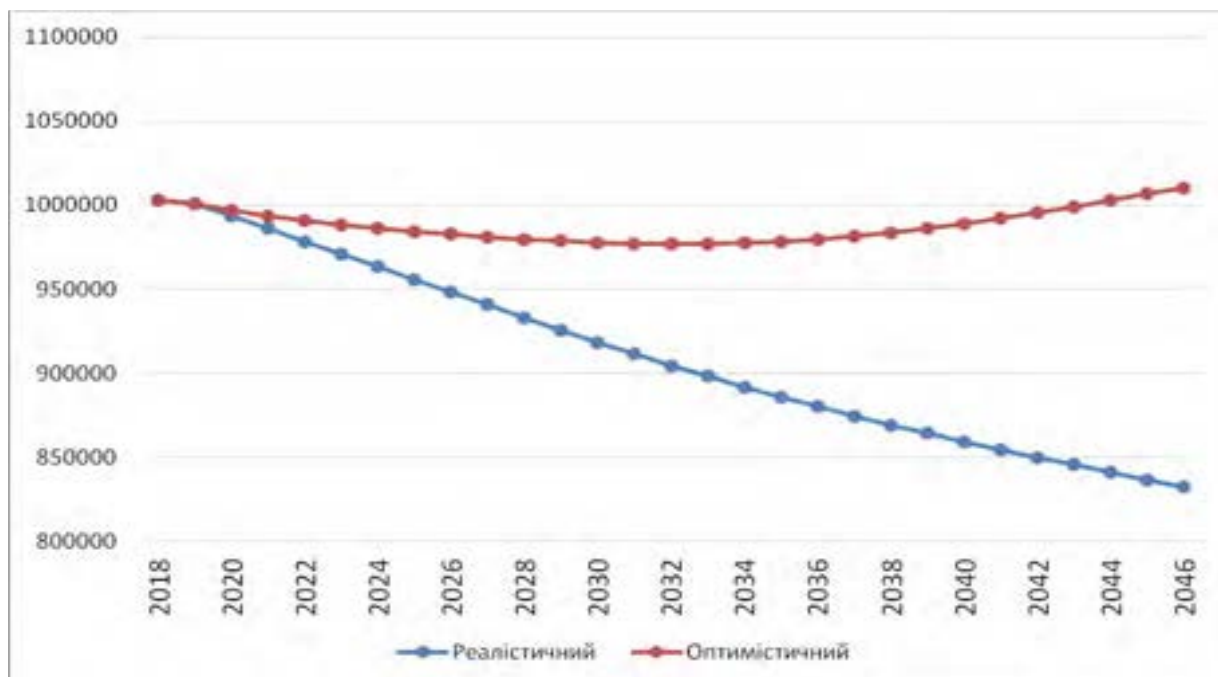

Рисунок 12. Чисельність населення міськради м. Дніпро у 2018–2046 рр. за варіантами прогнозу, осіб

Згідно з оптимістичним варіантом прогнозу на міськраду м. Дніпро очікує збільшення чисельності населення на 0,8% відносно початку 2018 року. На кінець прогнозного періоду чисельність населення міськради становитиме 1010,5 тис. осіб.

Протягом років прогнозу перевага жінок у структурі населення знизиться на 0,7 в.п. і їх частка на початок 2046 р. складатиме 54,0%. Трансформація вікового складу населення у міськраді призведе до зменшення частки осіб працездатного віку на кінець прогнозного періоду на 6,1 в.п. (до 50,6%). Абсолютна чисельність осіб даної категорії зменшиться на понад 58,2 тис. осіб.

У міськраді посилюватиметься процес старіння населення. Якщо у 2018 році частка осіб віком 60 років і старше складала 23,5% населення міськради, то у 2046 році вона збільшиться на 6,5 в.п. і становитиме вже 30,0%. Загалом, у міськраді на кінець прогнозного періоду на 0,6 в.п. збільшиться частка дітей віком до 15 років порівняно з 2018 р. (із 14,7% до 15,3%).

Після обробки результатів найближчого перепису даний прогноз доцільно оновити.

Для розрахунку об'ємів нового житлового будівництва, необхідної місткості установ обслуговування, а також інженерної та транспортної інфраструктури на розрахунковий строк дії проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста **чисельність населення м. Дніпро приймалася за оптимістичним варіантом прогнозу у 1010,5 тис. осіб.**

*Таблиця 28. Особливості статево-вікової структури населення міськради м. Дніпро на перспективу
(реалістичний варіант прогнозу)*

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	4344	4154	8498	3745	3543	7288	3142	2972	6114	3036	2874	5910	3431	3245	6676	3868	3659	7527	3921	3711	7632
1-2	10145	9737	19882	7687	7319	15006	6554	6249	12803	5920	5654	11574	6430	6138	12568	7367	7023	14390	7790	7423	15213
3	5640	5412	11052	4242	4100	8342	3421	3277	6698	2923	2810	5733	3027	2910	5937	3499	3355	6854	3844	3681	7525
4	5460	5181	10641	4858	4714	9572	3498	3364	6862	2931	2832	5763	2940	2843	5783	3386	3265	6651	3788	3644	7432
5	5556	5151	10707	5115	4927	10042	3580	3447	7027	2982	2886	5868	2881	2793	5674	3274	3166	6440	3710	3578	7288
6	5333	5106	10439	5584	5374	10958	3675	3533	7208	3088	2981	6069	2847	2755	5602	3153	3046	6199	3614	3482	7096
7-14	38996	36989	75985	42041	39900	81941	39413	37739	77152	29735	28724	58459	24414	23610	48024	22949	22252	45201	25354	24539	49893
15	3783	3658	7441	4570	4379	8949	5154	5058	10212	5083	4975	10058	3562	3511	7073	2970	2957	5927	2871	2868	5739
16	3582	3479	7061	4984	5021	10005	5998	5925	11923	6022	6131	12153	4152	4341	8493	3577	3806	7383	3342	3592	6934
17	3936	3832	7768	5478	5913	11391	6902	7147	14049	6879	7358	14237	5309	5952	11261	4796	5479	10275	4429	5145	9574
18	4087	3829	7916	6026	6756	12782	7026	7828	14854	7774	8305	16079	6546	7415	13961	5769	6653	12422	5305	6229	11534
19-54	251108	263923	515031	238877	248907	487784	227436	237090	464526	218680	228191	446871	209143	218191	427334	190403	199188	389591	176603	185836	362439
19-59	282449	307559	590008	267192	287548	554740	252660	269143	521803	247378	263023	510401	240551	255839	496390	224795	239648	464443	204279	218291	422570
60 і старше	81021	154525	235546	84329	160584	244913	86647	164921	251568	86574	162553	249127	90009	162685	252694	95750	165096	260846	103863	170090	273953
Працездатного віку	294054	275063	569117	283680	266597	550277	272586	257990	530576	268053	249985	518038	256558	235899	492457	238937	215126	454063	217355	200802	418157
Старше працездатного	81021	198161	279182	84329	199225	283554	86647	196974	283621	86574	197385	283959	90009	200333	290342	95750	205556	301306	103863	202545	306408
В т. ч. до 70	47548	121994	169542	48957	118202	167159	47905	108388	156293	43571	99605	143176	45108	99351	144459	51048	107592	158640	56707	105043	161750
Всього	454332	548612	1002944	445851	540078	985929	427670	520603	948273	410325	501106	911431	396099	484037	880136	385153	469405	854558	376110	456273	832383

Примітка: скорочення Ч - чоловіки, Ж - жінки

*Таблиця 29. Особливості статеві-вікової структури населення міськради м. Дніпро на перспективу
(оптимістичний варіант прогнозу)*

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	4344	4154	8498	4230	4000	8230	4039	3820	7859	4170	3943	8113	4966	4697	9663	5756	5438	11194	6019	5684	11703
1-2	10145	9737	19882	7987	7607	15594	8256	7856	16112	8066	7676	15742	9278	8817	18095	10992	10432	21424	11919	11305	23224
3	5640	5412	11052	4255	4115	8370	4187	4001	8188	3941	3768	7709	4339	4144	8483	5231	4983	10214	5881	5595	11476
4	5460	5181	10641	4868	4725	9593	4163	3993	8156	3909	3753	7662	4186	4012	8198	5059	4835	9894	5794	5527	11321
5	5556	5151	10707	5121	4937	10058	4098	3940	8038	3922	3774	7696	4067	3908	7975	4874	4669	9543	5671	5420	11091
6	5333	5106	10439	5589	5383	10972	3989	3833	7822	3995	3838	7833	3982	3825	7807	4671	4474	9145	5518	5272	10790
7-14	38996	36989	75985	42102	39972	82074	39679	38023	77702	33165	32002	65167	31918	30707	62625	32674	31418	64092	38101	36531	74632
15	3783	3658	7441	4592	4410	9002	5198	5109	10307	5150	5047	10197	4145	4066	8211	3986	3915	7901	4144	4065	8209
16	3582	3479	7061	5083	5164	10247	6113	6078	12191	6138	6272	12410	4562	4748	9310	4590	4776	9366	4599	4788	9387
17	3936	3832	7768	5721	6260	11981	7174	7522	14696	7110	7658	14768	5522	6207	11729	5842	6516	12358	5723	6413	12136
18	4087	3829	7916	6326	7173	13499	7446	8403	15849	8126	8770	16896	6843	7792	14635	6837	7757	14594	6654	7603	14257
19-54	251108	263923	515031	240365	250502	490867	235089	245426	480515	232863	243638	476501	229496	240600	470096	218286	230340	448626	215460	229298	444758
19-59	282449	307559	590008	268768	289194	557962	260794	277740	538534	262665	279035	541700	262664	279170	541834	255107	272143	527250	245810	263535	509345
60 і старше	81021	154525	235546	84690	161141	245831	89141	168197	257338	92056	169162	261218	98803	172401	271204	107771	177361	285132	118792	184127	302919
Працездатного віку	294054	275063	569117	285898	269099	554997	281527	267429	548956	284039	266338	550377	279591	259347	538938	272376	249389	521765	262786	248102	510888
Старше працездатного	81021	198161	279182	84690	199833	284523	89141	200511	289652	92056	204559	296615	98803	210971	309774	107771	219164	326935	118792	218364	337156
В т. ч. до 70	47548	121994	169542	49122	118365	167487	48992	109227	158219	45720	101280	147000	48435	101980	150415	55766	111412	167178	62627	110151	172778
Всього	454332	548612	1002944	449332	544081	993413	444277	538515	982792	442413	534698	977111	445275	534494	979769	453390	538717	992107	464625	545865	1010490

Таблиця 30. Природний та механічний рух населення міськради м. Дніпро (реалістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	1002,9	-17014	3503	-20517	22617	43134
2021 - 2025	985,9	-37656	-1684	-35972	33285	69257
2026 - 2030	948,3	-36842	1189	-38031	29732	67763
2031 - 2035	911,5	-31295	3946	-35241	31690	66931
2036 - 2040	880,1	-25578	4794	-30372	36167	66539
2041 - 2045	854,6	-22176	4960	-27136	38557	65693
2046	832,4					

Таблиця 31. Природний та механічний рух населення міськради м. Дніпро (оптимістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	1002,9	-9531	8644	-18175	24080	42255
2021 - 2025	993,5	-10620	12585	-23205	40921	64126
2026 - 2030	982,8	-5682	15974	-21656	39737	61393
2031 - 2035	977,1	2658	19383	-16725	44890	61615
2036 - 2040	979,8	12338	22781	-10443	53133	63576
2041 - 2045	992,1	18383	26179	-7796	58081	65877
2046	1010,5					

¹ на початок періоду

Таблиця 32. Особливості статево-вікової структури населення м. Дніпро на перспективу (реалістичний варіант прогнозу)

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	4334	4145	8479	3735	3532	7267	3133	2964	6097	3026	2866	5892	3419	3236	6655	3856	3650	7506	3911	3700	7611
1-2	10120	9714	19834	7673	7305	14978	6537	6233	12770	5903	5638	11541	6410	6119	12529	7345	7002	14347	7769	7403	15172
3	5625	5399	11024	4232	4091	8323	3412	3269	6681	2915	2802	5717	3018	2901	5919	3488	3345	6833	3833	3671	7504
4	5446	5168	10614	4846	4703	9549	3489	3355	6844	2923	2824	5747	2931	2834	5765	3376	3255	6631	3777	3633	7410
5	5541	5137	10678	5102	4915	10017	3571	3438	7009	2974	2878	5852	2872	2785	5657	3264	3156	6420	3699	3568	7267
6	5318	5092	10410	5569	5361	10930	3666	3524	7190	3080	2973	6053	2838	2747	5585	3143	3037	6180	3603	3472	7075
7-14	38887	36887	75774	41925	39791	81716	39314	37647	76961	29662	28655	58317	24346	23545	47891	22879	22185	45064	25275	24463	49738
15	3772	3647	7419	4558	4368	8926	5140	5044	10184	5070	4963	10033	3553	3502	7055	2962	2949	5911	2862	2859	5721
16	3571	3469	7040	4970	5008	9978	5982	5909	11891	6006	6116	12122	4142	4331	8473	3568	3797	7365	3333	3583	6916
17	3927	3823	7750	5463	5898	11361	6884	7129	14013	6862	7341	14203	5302	5943	11245	4785	5467	10252	4418	5134	9552
18	4077	3820	7897	6010	6739	12749	7008	7809	14817	7755	8285	16040	6532	7400	13932	5757	6639	12396	5293	6216	11509
19-54	250511	263304	513815	238296	248313	486609	226856	236496	463352	218096	227593	445689	208567	217596	426163	189867	198631	388498	176112	185320	361432
19-59	281768	306834	588602	266535	286856	553391	252014	268467	520481	246723	262339	509062	239898	255158	495056	224176	238997	463173	203702	217681	421383
60 і старше	80824	154161	234985	84111	160194	244305	86416	164515	250931	86342	162147	248489	89770	162277	252047	95500	164686	260186	103597	169673	273270
Працездатного віку	293343	274416	567759	282978	265958	548936	271888	257343	529231	267346	249335	516681	255874	235270	491144	238286	214534	452820	216746	200253	416999
Старше працездатного	80824	197691	278515	84111	198737	282848	86416	196486	282902	86342	196893	283235	89770	199839	289609	95500	205052	300552	103597	202034	305631
В т. ч. до 70	47426	121704	169130	48826	117911	166737	47774	108115	155889	43453	99352	142805	44991	99109	144100	50920	107338	158258	56567	104781	161348
Всього	453210	547296	1000506	444729	538761	983490	426566	519303	945869	409241	499827	909068	395031	482778	877809	384099	468165	852264	375072	455056	830128

*Таблиця 33. Особливості статево-вікової структури населення м. Дніпро на перспективу
(оптимістичний варіант прогнозу)*

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	4334	4145	8479	4218	3988	8206	4028	3810	7838	4159	3931	8090	4953	4683	9636	5739	5421	11160	6003	5669	11672
1-2	10120	9714	19834	7972	7592	15564	8235	7836	16071	8044	7655	15699	9251	8792	18043	10960	10402	21362	11886	11274	23160
3	5625	5399	11024	4245	4106	8351	4176	3991	8167	3930	3758	7688	4327	4132	8459	5216	4969	10185	5864	5579	11443
4	5446	5168	10614	4856	4714	9570	4152	3983	8135	3899	3743	7642	4174	4001	8175	5044	4821	9865	5777	5511	11288
5	5541	5137	10678	5108	4925	10033	4088	3930	8018	3912	3764	7676	4055	3897	7952	4860	4655	9515	5655	5404	11059
6	5318	5092	10410	5574	5370	10944	3979	3823	7802	3984	3828	7812	3971	3814	7785	4657	4461	9118	5502	5257	10759
7-14	38887	36887	75774	41986	39863	81849	39580	37930	77510	33084	31926	65010	31832	30625	62457	32581	31329	63910	37989	36424	74413
15	3772	3647	7419	4580	4399	8979	5184	5095	10279	5137	5034	10171	4134	4056	8190	3975	3905	7880	4132	4053	8185
16	3571	3469	7040	5069	5151	10220	6097	6062	12159	6122	6257	12379	4551	4736	9287	4578	4764	9342	4586	4775	9361
17	3927	3823	7750	5706	6244	11950	7155	7503	14658	7092	7640	14732	5513	6197	11710	5828	6501	12329	5708	6397	12105
18	4077	3820	7897	6310	7155	13465	7427	8382	15809	8105	8749	16854	6827	7775	14602	6821	7739	14560	6638	7585	14223
19-54	250511	263304	513815	239783	249906	489689	234497	244821	479318	232253	243012	475265	228874	239956	468830	217679	229703	447382	214861	228659	443520
19-59	281768	306834	588602	268109	288500	556609	260136	277053	537189	261981	278323	540304	261961	278438	540399	254411	271410	525821	245118	262799	507917
60 і старше	80824	154161	234985	84471	160750	245221	88904	167784	256688	91810	168741	260551	98541	171970	270511	107491	176922	284413	118489	183676	302165
Працездатного віку	293343	274416	567759	285194	268456	553650	280815	266768	547583	283300	265658	548958	278852	258664	537516	271638	248707	520345	262050	247416	509466
Старше працездатного	80824	197691	278515	84471	199344	283815	88904	200016	288920	91810	204052	295862	98541	210452	308993	107491	218629	326120	118489	217816	336305
В т. ч. до 70	47426	121704	169130	48991	118074	167065	48858	108952	157810	45597	101023	146620	48311	101732	150043	55627	111150	166777	62473	109878	172351
Всього	453210	547296	1000506	448204	542757	990961	443141	537182	980323	441259	533349	974608	444090	533116	977206	452161	537299	989460	463347	544403	1007750

Таблиця 34. Природний та механічний рух населення м. Дніпро (реалістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	1000,5	-17016	3466	-20482	22570	43052
2021 - 2025	983,5	-37621	-1739	-35882	33200	69082
2026 - 2030	945,9	-36801	1142	-37943	29648	67591
2031 - 2035	909,1	-31259	3906	-35165	31595	66760
2036 - 2040	877,8	-25545	4762	-30307	36061	66368
2041 - 2045	852,3	-22136	4936	-27072	38451	65523
2046	830,1					

Таблиця 35. Природний та механічний рух населення м. Дніпро (оптимістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	1000,5	-9545	8600	-18145	24030	42175
2021 - 2025	991,0	-10637	12509	-23146	40818	63964
2026 - 2030	980,3	-5716	15892	-21608	39630	61238
2031 - 2035	974,6	2599	19295	-16696	44763	61459
2036 - 2040	977,2	12254	22687	-10433	52981	63414
2041 - 2045	989,5	18290	26079	-7789	57919	65708
2046	1007,8					

¹ на початок періоду

Таблиця 36. Особливості статеві-вікової структури населення селища Авіаторського на перспективу
(реалістичний варіант прогнозу)

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	10	9	19	10	11	21	9	8	17	10	8	18	12	9	21	12	9	21	10	11	21
1-2	25	23	48	14	14	28	17	16	33	17	16	33	20	19	39	22	21	43	21	20	41
3	15	13	28	10	9	19	9	8	17	8	8	16	9	9	18	11	10	21	11	10	21
4	14	13	27	12	11	23	9	9	18	8	8	16	9	9	18	10	10	20	11	11	22
5	15	14	29	13	12	25	9	9	18	8	8	16	9	8	17	10	10	20	11	10	21
6	15	14	29	15	13	28	9	9	18	8	8	16	9	8	17	10	9	19	11	10	21
7-14	109	102	211	116	109	225	99	92	191	73	69	142	68	65	133	70	67	137	79	76	155
15	11	11	22	12	11	23	14	14	28	13	12	25	9	9	18	8	8	16	9	9	18
16	11	10	21	14	13	27	16	16	32	16	15	31	10	10	20	9	9	18	9	9	18
17	9	9	18	15	15	30	18	18	36	17	17	34	7	9	16	11	12	23	11	11	22
18	10	9	19	16	17	33	18	19	37	19	20	39	14	15	29	12	14	26	12	13	25
19-54	597	619	1216	581	594	1175	580	594	1174	584	598	1182	576	595	1171	536	557	1093	491	516	1007
19-59	681	725	1406	657	692	1349	646	676	1322	655	684	1339	653	681	1334	619	651	1270	577	610	1187
60 і старше	197	364	561	218	390	608	231	406	637	232	406	638	239	408	647	250	410	660	266	417	683
Працездатного віку	711	647	1358	702	639	1341	698	647	1345	707	650	1357	684	629	1313	651	592	1243	609	549	1158
Старше працездатного	197	470	667	218	488	706	231	488	719	232	492	724	239	494	733	250	504	754	266	511	777
В т. ч. до 70	122	290	412	131	291	422	131	273	404	118	253	371	117	242	359	128	254	382	140	262	402
Всього	1122	1316	2438	1122	1317	2439	1104	1300	2404	1084	1279	2363	1068	1259	2327	1054	1240	2294	1038	1217	2255

Таблиця 37. Особливості статево-вікової структури населення селища Авіаторського на перспективу (оптимістичний варіант прогнозу)

	2018			2021			2026			2031			2036			2041			2046		
	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0	10	9	19	12	12	24	11	10	21	11	12	23	13	14	27	17	17	34	16	15	31
1-2	25	23	48	15	15	30	21	20	41	22	21	43	27	25	52	32	30	62	33	31	64
3	15	13	28	10	9	19	11	10	21	11	10	21	12	12	24	15	14	29	17	16	33
4	14	13	27	12	11	23	11	10	21	10	10	20	12	11	23	15	14	29	17	16	33
5	15	14	29	13	12	25	10	10	20	10	10	20	12	11	23	14	14	28	16	16	32
6	15	14	29	15	13	28	10	10	20	11	10	21	11	11	22	14	13	27	16	15	31
7-14	109	102	211	116	109	225	99	93	192	81	76	157	86	82	168	93	89	182	112	107	219
15	11	11	22	12	11	23	14	14	28	13	13	26	11	10	21	11	10	21	12	12	24
16	11	10	21	14	13	27	16	16	32	16	15	31	11	12	23	12	12	24	13	13	26
17	9	9	18	15	16	31	19	19	38	18	18	36	9	10	19	14	15	29	15	16	31
18	10	9	19	16	18	34	19	21	40	21	21	42	16	17	33	16	18	34	16	18	34
19-54	597	619	1216	582	596	1178	592	605	1197	610	626	1236	622	644	1266	607	637	1244	599	639	1238
19-59	681	725	1406	659	694	1353	658	687	1345	684	712	1396	703	732	1435	696	733	1429	692	736	1428
60 і старше	197	364	561	219	391	610	237	413	650	246	421	667	262	431	693	280	439	719	303	451	754
Працездатного віку	711	647	1358	704	643	1347	712	661	1373	739	680	1419	739	683	1422	738	682	1420	736	686	1422
Старше працездатного	197	470	667	219	489	708	237	495	732	246	507	753	262	519	781	280	535	815	303	548	851
В т. ч. до 70	122	290	412	131	291	422	134	275	409	123	257	380	124	248	372	139	262	401	154	273	427
Всього	1122	1316	2438	1128	1324	2452	1136	1333	2469	1154	1349	2503	1185	1378	2563	1229	1418	2647	1278	1462	2740

Таблиця 38. Природний та механічний рух населення селище Авіаторське (реалістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	2,4	2	37	-35	47	82
2021 - 2025	2,4	-35	55	-90	85	175
2026 - 2030	2,4	-41	47	-88	84	172
2031 - 2035	2,4	-36	40	-76	95	171
2036 - 2040	2,3	-33	32	-65	106	171
2041 - 2045	2,3	-40	24	-64	106	170
2046	2,3					

Таблиця 39. Природний та механічний рух населення селище Авіаторське (оптимістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення ¹	загальний приріст	механічний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2018 - 2020	2,4	14	44	-30	50	80
2021 - 2025	2,5	17	76	-59	103	162
2026 - 2030	2,5	34	82	-48	107	155
2031 - 2035	2,5	59	88	-29	127	156
2036 - 2040	2,6	84	94	-10	152	162
2041 - 2045	2,6	93	100	-7	162	169
2046	2,7					

¹ на початок періоду

2. ТРУДОВІ РЕСУРСИ

Ретроспектива трудових ресурсів в м. Дніпро визначена, перш за все, зміною чисельності населення в працездатному віці і починаючи з 1991 року характеризується наступним.

З 1991 року чисельність населення, проживаючого в місті зменшилася на 149,3 тис. осіб. При цьому, чисельність населення в працездатному віці зменшилася на 150,3 тис. осіб, а її частка в загальній чисельності населення зросла з 59,8% до 63,7%. У той же час, чисельність непрацюючих інвалідів та осіб пенсійного віку, які працюють, зросла до 9,5 тис. осіб.

Чисельність трудових ресурсів зменшилася на 57 тис. осіб, а їх частка в загальній чисельності населення міста зросла з 65,0% до 68,8%.

На період розрахункового строку за оптимістичним варіантом прогнозу очікується зростання чисельності населення міста до 1010,5 тис. осіб. При цьому буде спостерігатись скорочення чисельності населення в працездатному віці до 615,4 тис. осіб, що складе 60,9% від усієї чисельності населення. Очікується також скорочення загальної чисельності трудових ресурсів до 667,9 тис. осіб, що складе 66,1% від загальної чисельності населення. При цьому збільшиться чисельність осіб старшого віку, які працюють, на 6,5 тис. осіб; їх частка у загальній чисельності населення зросте на 0,6%.

Маятникова міграція може залишитись на існуючому рівні.

Показники, які характеризують розвиток чисельності трудових ресурсів до 2046 року наведені в таблиці 40.

Таблиця 40. Чисельність трудових ресурсів Дніпра (разом з селищем Авіаторське) та їх розподіл за сферами зайнятості

ПОКАЗНИКИ	на 01.01.2018		на 01.01.2046	
	тис. осіб	%	тис. осіб	%
Чисельність населення	1054,2	100,0	1010,5	100
Формування трудових ресурсів				
1. Чисельність населення у працездатному віці	638,8	63,7	615,4	60,9
2. Чисельність непрацюючих інвалідів та пенсіонерів у працездатному віці	8,0	0,8	8,0	0,8
3. Особи непрацездатного віку та підлітки, зайняті у господарчій діяльності	59,2	5,9	65,7	6,5
4. Трудові ресурси	690,0	68,8	667,9	66,1

3. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА МІЖСЕЛЕННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

ПАРАМЕТРИ СОЦІАЛЬНОГО ТА ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СОЦІАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ

Соціальна сфера становить суттєву частину сучасної економіки і представлена широкою мережею об'єктів сфери послуг, що задовольняють потреби населення.

Кожна складова соціальної сфери характеризується певною організаційною структурою, формами обслуговування населення, механізмом функціонування, що обумовлює різноманітність об'єктів соціальної сфери.

Для оцінки рівня соціального розвитку в світовій практиці використовуються різні індекси (індекс фізичного якості життя, індекс розвитку з урахуванням нерівності статей, показник добробуту Вандерфорда – Райлі тощо). Найбільш повним і універсальним індексом, що відповідає критеріям, зазначеним вище, відповідає індекс розвитку людського потенціалу – ІРЛП (Human Development Index – HDI), що розраховується щорічно для вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території. Він є стандартним інструментом при загальному соціальних показників різних країн і регіонів. Індекс публікується в рамках Програми розвитку ООН в звітах про розвиток людського потенціалу і був розроблений в 1990 р групою економістів на чолі з пакистанцем Махбубом-уль-Хаком.

ІРЛП залежить від трьох наступних показників:

$$1. \text{Індекс очікуваної тривалості життя (LEI)} = \frac{LE - 20}{83,2 - 20}$$

$$2. \text{Індекс освіти (EI)} = \frac{\sqrt{MYSI \times EYSI} - 0}{0,951 - 0}$$

$$\text{Індекс середньої тривалості навчання (MYSI)} = \frac{MYS - 0}{13,2 - 0}$$

$$\text{Індекс очікуваної тривалості навчання (EYSI)} = \frac{EYS - 0}{20,6 - 0}$$

$$3. \text{Індекс доходу (II)} = \frac{\ln(GNIpc) - \ln(163)}{\ln(108211) - \ln(163)}$$

ІРЛП (HDI) є середнім геометричним цих трьох індексів:

$$HDI = \sqrt[3]{LEI \times EI \times II}$$

LE — очікувана тривалість життя

MYS — середня тривалість навчання населення в роках

EYS — очікувана тривалість навчання населення, ще отримує освіти, в роках

GNIpc — ВНД на душу населення за ПКС в доларах США

Значення індексу ІРЛП необхідно розрахувати за період, не менший, ніж 10 років, для того, щоб мати можливість проаналізувати динаміку його зміни за ретроспективний період. Як показує аналіз зарубіжних джерел, зміна ІРЛП відображає загальний рівень соціального розвитку регіону і при зіставленні його з аналогічними індексами по інших регіонах дає можливість віднести регіон до того, або іншого типу за рівнем розвитку людського потенціалу (дуже високий, високий, середній, низький). При цьому аналіз окремих компонентів індексу дозволяє нам виявити проблемні точки в соціальному розвитку.

Методологія, яку ми пропонуємо в даному проєкті, передбачає не тільки проведення порівняльного аналізу динаміки ІРЛП в світовому розрізі, а й виявлення з його допомогою внутрішніх територіальних диспропорцій в соціальному розвитку. Для цих цілей індекс і його компоненти розраховуються для окремих регіонів країни.

Світова практика показує, що метою регіонального розвитку держави на довгострокову перспективу має служити зниження міжрегіонального розриву між показниками індексу людського розвитку. За нашою оцінкою, в перспективі, при переході до постіндустріальної моделі розвитку, розрив у показниках ІРЛП між регіоном з найбільшими його значеннями і регіоном з найменшими значеннями згодом повинен не рости, а скорочуватися. Оптимальне значення цього розриву повинно укладатися в 10 – 15%. У разі збільшення розриву за межі цього діапазону необхідно виявити причину «відставання» регіону по соціальному розвитку і пропонувати надалі конкретний сценарій для зміни ситуації.

Проте вимірювання регіональних відмінностей рівня людського розвитку за наведеною методикою в межах окремої країни пов'язане з низкою методологічних та інформаційних проблем, зумовлених, головним чином, особливостями національної статистики. Виникла необхідність створення власної методики оцінки рівня регіонального людського розвитку.

В Україні розрахунки індексу людського розвитку здійснювались за Методикою, яка була розроблена Держкомстатом разом із Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України, і яка була адаптована до національних умов, передусім до національної статистичної бази. Цю методику було затверджено Спільною Постановою Колегії Держкомстату України та Президії НАН України (від 05.04.2001 та від 14.03.2001 №182/76), згідно якої у практику роботи органів державної статистики були запроваджені щорічні розрахунки інтегральних показників, починаючи з даних за 1999 рік. На відміну від міжнародної методології розрахунку, вітчизняна методика передбачала проміжний етап – побудову узагальнюючих індикаторів, що характеризують кожен із аспектів людського розвитку. За десятирічний період її використання відбулись значні зміни у соціально-економічній ситуації, в інформаційно-статистичному забезпеченні досліджень, виникли нові аналітичні потреби.

Рішенням Президії НАН України та колегії Державної служби статистики України 13.06.2012 №123-м було затверджено нову Методику вимірювання регіонального людського розвитку, яка була розроблена фахівцями Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України за участю фахівців Державної служби статистики України.

До розрахунку регіонального індексу людського розвитку було включено 33 показники, об'єднані у 6 блоків відповідно до основних аспектів людського розвитку: відтворення населення; соціальне становище; комфортне життя; добробут; гідна праця; освіта (таблиця 54).

Розрахунки індексу людського розвитку дозволяють побудувати єдину шкалу, на якій у ранжованому порядку розміщуються всі регіони України. Конкретне значення інтегрального індексу (або індексів, що характеризують окремі аспекти людського розвитку) не мають економічної інтерпретації – важливим є лише місце, яке належить кожному конкретному регіону на єдиній для України шкалі.

Згідно розрахунків, виконаних фахівцями інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, Дніпропетровській області належить 8 місце серед регіонів України.

Показники розрахунків індексу регіонального людського розвитку по Дніпропетровській області за 2012 - 2014 роки наведені у таблиці 55.

Аналіз показників індексу регіонального людського розвитку дозволяє розділити їх на три групи у відповідності до рангу, який займає Дніпропетровська область серед регіонів України за даним показником.

Високий ранг (1-10); середній ранг (11-19); низький ранг (більше 20).

До показників високого рангу слід віднести: добробут; гідна праця; освіта.

До показників середнього рангу слід віднести: відтворення населення; соціальне становище; комфортне життя.

На перспективу для області та її обласного центру, м. Дніпра необхідно визначити цільові орієнтири, за якими регіон по показникам середнього рангу увійде до групи регіонів із високим показником.

Зазначені цільові орієнтири можуть бути досягнуті шляхом виконання відповідних регіональних програм.

Таблиця 41. Індекс регіонального людського розвитку

Відтворення населення	Соціальне становище	Комфортне життя	Добробут	Гідна праця	Освіта
1. Сумарний коефіцієнт народжуваності	1. Коефіцієнт злочинності	1. Забезпеченість житлом у міських поселеннях	1. Рівень бідності за відносним критерієм	1. Рівень зайнятості населення	1. Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком 3-5 років
2. Дитяча смертність	2. Кількість хворих із вперше встановленим діагнозом активного туберкульозу	2. Питома вага житла, обладнаного централізованою каналізацією та водовідведенням у сільській місцевості	2. Питома вага домогосподарств які робили заощадження або купували не рухомість	2. Рівень безробіття	2. Охоплення загальною середньою освітою дітей шкільного віку
3. Середня очікувана тривалість життя при народженні	3. Кількість хворих із вперше встановленим діагнозом алкоголізму і алкогольних психозів, розладу психіки та поведінки внаслідок вживання наркотиків та інших психоактивних речовин	3. Питома вага житла, обладнаного централізованим газопостачанням або підлоговою електроплитою у сільській місцевості	3. Кількість мінімальних продуктових кошиків, які можна придбати за середньодушовий дохід	3. Частка працівників, які отримують зарплату менше 1,5 прожиткових мінімумі	3. Частка осіб із освітою не нижче «базова вища» серед населення 25+
4. Ймовірність чоловіків дожити від 20 до 65 років	4. Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	4. Показник стану навколишнього середовища	4. ВРП на 1 особу	4. Частка працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам	4. Середня тривалість навчання осіб віком 25+
5. Ймовірність жінок дожити від 20 до 65 років	5. Коефіцієнт підліткової народжуваності	5. Планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів	5. Наявність базового набору товарів тривалого користування	5. Співвідношення середньої та мінімальної заробітної плати	5. Середній бал за результатами ЗНО
	6. Кількість померлих від навмисного самоушкодження	6. Обсяг реалізованих населенню послуг		6. Рівень охоплення соціальним страхуванням	

*Таблиця 42. Інтегральний регіональний індекс людського розвитку
Дніпропетровської області за період 2013 – 2015 років*

Показники	СКЗ (стандартизовані калібровані значення по відповідному блоку)	Ранг
Відтворення населення	0,6754	13
Соціальне становище	0,3754	19
Комфортне життя	0,5835	14
Добробут	0,7022	7
Гідна праця	0,5919	3
Освіта	0,8583	2
Індекс регіонального людського розвитку	3,7867	12

МІСЦЕ МІСТА В СИСТЕМІ РОЗСЕЛЕННЯ ТА СТРУКТУРА МІЖСЕЛЕННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.

Головна мета удосконалення розселення населення України полягає у створенні містобудівних умов для забезпечення рівної доступності кожного громадянина (незалежно від місця його проживання) до всіх видів культурних послуг та інших ресурсів, необхідних для повноцінного розвитку людини.

Системи розселення – це територіально зосереджені сукупності міських та сільських поселень, які об'єднуються розвиненими територіально-виробничими, трудовими та соціально-культурними зв'язками і внутрішньосистемною інженерно-транспортною інфраструктурою, взаємодоповненістю економічної бази та оздоровчо-рекреаційного господарства, спільністю проблем використання території і тяжіння до міста – системоформуючого центру.

Виходячи з цього, а також із завдань сталого розвитку населених пунктів, і з урахуванням адміністративно-територіального поділу України, економічного і соціального районування, Генеральною схемою планування території України, затвердженої 7 лютого 2002 року Законом України «Про Генеральну схему планування території України», намічено формування і розвиток систем розселення різного рівня: загальнодержавної, міжобласних, обласних, міжрайонних, районних і внутрішньорайонних.

Відповідно до Генеральної схеми планування території України Дніпропетровська область входить до складу Дніпропетровської міжобласної системи розселення (МОСР), яка включає територію Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей. Перспективна чисельність населення, згідно схем планування областей складає 4911,57 тис. осіб (без урахування чисельності населення м. Дніпра). Місто Дніпро визначений центром цієї міжобласної системи розселення.

Також м. Дніпро є центром обласної системи розселення, перспективна чисельність якої складає, без урахування самого Дніпра 2234,17 тис. осіб.

Для забезпечення 1,5-годининої доступності населення до комплексу установ епізодичного, стандартного і, частково, спеціалізованого обслуговування, передбачене формування мережі міжрайонних систем розселення.

Крім обласних центрів, центрами міжрайонних систем розселення Генеральною схемою визначені, як правило, міста обласного значення з мінімальною чисельністю населення 50 тис. осіб та зоною впливу – 150-200 тис. осіб.

Відповідно до Генеральної схеми в межах Дніпропетровської області формується 4 міжрайонних систем розселення (МРСР): Дніпровська (центр – м. Дніпро); Криворізька (центр – м. Кривий Ріг); Нікопольська (центр – м. Нікополь); Павлоградська (центр – м. Павлоград).

До складу Дніпровської МРСР включені території Дніпровської, Кам'янської, Новомосковської, Синельниковської та Вільногірської міських рад, Царичанського, Петриківського, Магдалинівського, Новомосковського, Дніпровського, Верхньодніпровського, Синельниковського, Солонянського та Криничанського районів. Перспективна чисельність населення, згідно схеми планування території Дніпропетровської області складає 836,77 тис. осіб (без урахування чисельності населення м. Дніпра).

Врешті, м. Дніпро є центром районної системи розселення (у межі Дніпровського району).

Таким чином, відповідно до Генеральної схеми планування території України м. Дніпро визначений центром міжобласної, обласної, міжрайонної та районної систем розселення. Відповідно до вимог ДБН Б.2.2–12/2019 «Планування та забудова територій» під час розрахунку кількості, складу та місткості об'єктів громадського обслуговування у містах – центрах систем розселення слід додатково враховувати кількість населення, що прибуває з інших населених пунктів, розташованих в зоні, обмеженій витратами часу на пересування до відповідних центрів.

Перспективна чисельність населення кожної з із систем розселення (без урахування самого м. Дніпра), яка враховується при розрахунку міжселенного обслуговування, наводиться у таблиці 43.

Таблиця 43. Перспективна чисельність населення систем розселення різного ієрархічного рівня (центр – м. Дніпро) ¹

Рівень системи розселення	Перспективне населення, тис. осіб
Міжобласна	4911,57
Обласна	2234,17
Міжрайонна	836,77
Районна	82,26

¹ Без урахування змін у системі адміністративно-територіального устрою Дніпропетровської області

Приміська зона

В сучасних умовах формування приміської зони відбувається на нових засадах, зумовлених змінами в соціально-економічній ситуації, взаємодії самостійних спроможних територіальних громад, територіальних об'єднань груп поселень.

Приміську зону необхідно розглядати, як зону «спільних інтересів міста і області», як єдиний просторовий організм в якому формується життєдіяльність суспільства, як групову форму розселення з визначенням меж, повноважень та завдань містобудівного та регіонального значення.

У відповідності до ДБН Б.2.2-12:2019 можна зазначити, що вся територія зони впливу міста Дніпро в межі креслення «Схема розташування населеного пункту в системі розселення» відноситься до приміської зони м. Дніпро з 60-ти хвилинною доступністю транспортом загального користування до межі міста.

Більш детально межі приміської зони м. Дніпро визначаються і обґрунтовуються проектом приміської зони на основі містобудівної документації регіонального рівня з урахуванням рішень схеми планування території Дніпропетровської області.

РОЗРАХУНОК ЄМНОСТІ УСТАНОВ ТА ПІДПРИЄМСТВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Розрахунок ємності установ і підприємств обслуговування для населення міста здійснений за додатком Е.1 (обов'язковий), для населення зони впливу за таблицею додатку Е.2 (довідковий) ДБН Б.2.2-12:2019.

Нижче, в таблицях 44 - 46, наводиться розрахунок необхідної місткості установ та підприємств обслуговування на розрахунковий строк.

Таблиця 44. Розрахунок додаткової місткості установ та організацій громадського обслуговування, які враховують зону впливу м. Дніпро на розрахунковий строк

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення				Потреба для населення в зоні впливу			
		між-обласного центру	обласног о центру	Міжрайон-ного центру	районного центру	між-обласного центру (4911,57 тис. осіб)	обласного центру (2234,17 тис. осіб)	між-районного центру (836,77 тис. осіб)	районного центру (82,26 тис. осіб)
I. Заклади освіти									
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти:									
будинки школярів	учні				10				104
дитячі школи мистецтв	учні				5				52
Заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (коледжі, технікуми)	студентів	3	3	3		14735	6703	5550*	
Заклади вищої освіти (університети, академії інститути)	студентів	4	4	3		19646	8937	5550*	
II. Заклади охорони здоров`я									
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль				0,1				8
III. Заклади соціального захисту населення									
Будинки-інтернати для людей похилого віку	місць			2	6			1674	494
Будинки-інтернати для дорослих і дітей з інвалідністю	місць			3				2510	
Психоневрологічні інтернати	місць			3				2510	
IV. Фізкультурно-оздоровчі і спортивні заклади									
Спортивні зали загального користування, включаючи приміщення реабілітаційного призначення	м² площі підлоги			5	6			4184	494
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м² дзер. води			1	2			834	165
Стадіони	га	0,05	0,05		0,1	246	112		8

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення				Потреба для населення в зоні впливу			
		між-обласного центру	обласного центру	Міжрайонного центру	районного центру	між-обласного центру (4911,57 тис. осіб)	обласного центру (2234,17 тис. осіб)	між-районного центру (836,77 тис. осіб)	районного центру (82,26 тис. осіб)
Спортивні спеціалізовані центри	га		0,1	0,1			223	84	
V. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля									
Універсальна зала	місць	0,1	0,1			491	223		
Будинок культури	місць				20				1645
Міські масові бібліотеки	тис. од. зберігання			0,5	0,5			418	41
Спеціалізовані бібліотеки	тис. од. зберігання	0,3	0,2			1473	447		
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць	0,2	0,3	1		982	670	837	
Кінотеатри	місце	0,2	0,3	1		982	670	837	
Театри	місце	0,1	0,3	0,5		491	670	418	
Концертні зали	місце	0,1	0,2	0,3		491	447	251	
Цирки	місце	0,1	0,1			491	223		
Музеї та виставкові зали	кв м	0,3	0,4	0,5	2	1473	894	418	165
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування									
Магазини продовольчих товарів	м ² торг. площі				1				82
Магазини непродовольчих товарів	м ² торг. площі				4				329
Універсальні та спеціалізовані магазини	м ² торг. площі	5	7	10	15	24558	15639	8368	1234
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	0,1	0,2	0,5	1,5	491	447	418	123
Майстерні побутового обслуговування	роб. місць			1	1			838	82

Примітка: * включаючи місто Дніпро

Таблиця 45. Розрахунок нормативної забезпеченості об'єктами громадського обслуговування населення м Дніпро на розрахунковий строк

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста			Загальна потреба для мешканців міста
		повсякденне обслуговування	періодичне обслуговування	епізодичне обслуговування	
I. Заклади освіти					
Заклади дошкільної освіти	місце	60% дітей віком 1-2 роки, 100% дітей віком 3-6 років			58612
групи загального розвитку	місце	85% від необхідної ємності в дитячих дошкільних закладах			49821
групи санаторного типу	місце	10% від необхідної ємності в дитячих дошкільних закладах			5861
групи спеціального типу	місце	5% від необхідної ємності в дитячих дошкільних закладах			2931
Заклади загальної середньої освіти	місце				
школи I-III ступенів	місце	100% дітей віком 6-15 років і 80% дітей віком 16-18 років			122255
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти, в т.ч.:			15,3% загальної к-ті школярів		19800
будинки школярів	учні		3,3% загальної к-ті школярів		4271
станція юних натуралістів	учні		0,4% загальної к-ті школярів		518
станція юних туристів	учні		0,4% загальної к-ті школярів		518
дитячо-юнацькі спортивні школи	учні		2,3% загальної к-ті школярів		2976
дитячі школи мистецтв	учні		2,7% загальної к-ті школярів		3494
інші	учні		6,2% загальної к-ті школярів		8023

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста			Загальна потреба для мешканців міста
		повсякденне обслуговування	періодичне обслуговування	епізодичне обслуговування	
Заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (коледжі, технікуми)	студентів				
Заклади вищої освіти (університети, академії інститути)	студентів				
II. Заклади охорони здоров'я					
Стаціонари усіх типів (включаючи спеціалізовані лікарні і диспансери)	ліжко			6	6 079
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів (включаючи консультативні поліклініки)	відвідувань у зміну		24		24 318
III. Заклади соціального захисту населення					
Будинки-інтернати для людей похилого віку	місць				
Будинки-інтернати для дорослих і дітей з інвалідністю	місць				
Психоневрологічні інтернати	місць				
IV. Фізкультурно-оздоровчі і спортивні заклади					
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	30	40		70926
Спортивні зали загального користування, включаючи приміщення реабілітаційного призначення	м ² площі підлоги	40	40		81058
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м ² дзеркала води	20	20		40530
Стадіони	га				
Спортивні спеціалізовані центри	га				

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста			Загальна потреба для мешканців міста
		повсякденне обслуговування	періодичне обслуговування	епізодичне обслуговування	
V. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля					
Універсальна зала	місць	10	5		15198
Будинок культури	місць				
Міські масові бібліотеки	тис. од. зберігання	3	1		4053
Спеціалізовані бібліотеки	тис. од. зберігання				
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць		35		35463
Кінотеатри	місце		12	10	22291
Театри	місце		2,1		2128
Концертні зали	місце		1,3		1317
Цирки	місце		0,2		203
Музеї та виставкові зали	кв м		10		10132
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування					
Магазини продовольчих товарів	кв м торгової площі	95	10	4	110442
Магазини непродовольчих товарів	кв м торгової площі	110	12	6	129693
Універсальні та спеціалізовані магазини	кв м торгової площі				
Ринкові комплекси	кв м торгової площі		20		20265
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	7	20	10	37490
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	1,5	3	2	6586

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста			Загальна потреба для мешканців міста
		повсякденне обслуговування	періодичне обслуговування	епізодичне обслуговування	
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень (спеццехи, спеціалізовані майстерні, пральні, хімчистки, тощо)	робочих місць		4		4 053
VI. Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку					
Відділення і філії банківських установ	операційне місце		1 на 3 тис.		338
Відділення зв'язку	об'єкт	0,16			162
Районні (міські) суди	робоче місце		1 суддя на 30 тис.		34
Обласні суди	робоче місце		1 член суду на 60 тис.		17
Юридичні консультації	робоче місце		1 юрист на 10 тис.		101
Нотаріальні контори	робоче місце		1 нотаріус 30 тис.		34
VII. Організації житлово-комунального господарства					
Житлово-експлуатаційні організації житлового району	об'єкт		1 об'єкт на житловий район з населенням до 20 тис. осіб		51
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт		1 об'єкт на 20 тис. осіб		51
Готелі	об'єкт		4,8		4864
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт			не менше 1 на 0,05 млн. осіб	20

Таблиця 46. Розрахунок нормативної забезпеченості об'єктами громадського обслуговування населення м Дніпро та зони впливу на розрахунковий строк

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи, що зберігаються	Необхідне нове будівництво
I. Заклади освіти				
Заклади дошкільної освіти	місце	58612	30128	28484
групи загального розвитку	місце	49821	29499	20322
групи санаторного типу	місце	5861	80	5781
групи спеціального типу	місце	2931	709	2222
Заклади загальної середньої освіти	місце			
школи I-III ступенів	місце	122255	108106	14149
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти, в т.ч.:		19800	33335	
будинки школярів	учні	4375	2530	1845
станція юних натуралістів	учні	518	420*	98
станція юних туристів	учні	518		518
дитячо-юнацькі спортивні школи	учні	2976	10063	
дитячі школи мистецтв	учні	3546	9 815	
інші	учні	8023	10507	
Заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (коледжі, технікуми)	студентів	26988	10 200	16788
Заклади вищої освіти (університети, академії інститути)	студентів	34133	84 200	
II. Заклади охорони здоров'я				
Стационари усіх типів (включаючи спеціалізовані лікарні і диспансери)	ліжко	6079	8855	
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стационарів	відвідувань у зміну	24318	17400	6918
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	109	78	31
Центри зайнятості населення базового рівня	відвідувач	152	102	50
III. Заклади соціального захисту населення				
Будинки-інтернати для людей похилого віку	місць	2168		
Будинки-інтернати для дорослих і дітей з інвалідністю	місць	2510		
Психоневрологічні інтернати	місць	2510	1765	745
IV. Фізкультурно-оздоровчі і спортивні заклади				
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м кв загальної площі	70926		
Спортивні зали загального користування, включаючи приміщення реабілітаційного призначення	м кв площі підлоги	85736	3365	82371
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м кв дзеркала води	41529	4888	36641
Стадіони	га	366	25	341

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи, що зберігаються	Необхідне нове будівництво
Спортивні спеціалізовані центри	га	307	1	306
V. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля				
Універсальна зала	місць	15912	6500	9412
Будинок культури	місць	1700	3231	
Міські масові бібліотеки	тис. од. зберігання	4512	820,535	3691
Спеціалізовані бібліотеки	тис. од. зберігання	1920	4552,7	
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць	37952	2331	35621
Кінотеатри	місце	24780	4417	20363
Театри	місце	3707	3698	9
Концертні зали	місце	2506	1714	792
Цирки	місце	917	1914	
Музеї та виставкові зали	кв м	13082	7041	6041
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування				
Магазини продовольчих товарів	кв м торгової площі	110524	112948	
Магазини непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130022	346372	
		240546	459320	
у т.ч. універсальні та спеціалізовані магазини	кв м торгової площі	49799	432965	
Ринкові комплекси	кв м торгової площі	20210	293779	
Підприємства харчування	місце	38969	53000	
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	7506		
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень (спеццехи, спеціалізовані майстерні, пральні, хімчистки, тощо)	робочих місць	4053	132	3921
VI. Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку				
Відділення і філії банківських установ	операційне місце	338	694	
Відділення зв'язку	об'єкт	162	181	
Районні (міські) суди	робоче місце	34	116	
Обласні суди	робоче місце	17	100	
Юридичні консультації	робоче місце	101	500	
Нотаріальні контори	робоче місце	34	62	
VII. Організації житлово-комунального господарства				
Житлово-експлуатаційні організації житлового району	об'єкт	51	60	
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт	51	70	
Готелі	місць	4864	3502	1362
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт	20	66	

4. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

Чинники, що обумовлюють масштаби житлового будівництва

При визначенні обсягів та структури житлового будівництва на розрахунковий строк для міста були враховані чинники:

- » нове населення міста;
- » кількість осіб (родин), які перебувають на квартирному обліку;
- » кількість заяв на земельні ділянки для індивідуального садибного будівництва,
- » аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки.
- » вибуття житлового фонду.

Нове населення міста. Для розрахунку обсягів житлового будівництва у проекті містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» проектна чисельність населення (на 01.01.2046) прийнята у **1010,5** тис. осіб згідно оптимістичного варіанту «Прогнозу чисельності та статевовікового складу населення м. Дніпро», виконаного інститутом демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України.

Таким чином, передбачається незначне зростання чисельності населення міста (включаючи селище Авіаторське) на **9,9** тис. осіб.

Кількість родин на квартирному обліку. Згідно листа Департаменту житлового господарства Дніпровської міської ради (лист від 21.03.2024 №3/15-135) станом на 01.01.2024 в органах самоврядування (виконавчі комітети районних у місті Дніпро рад) на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і мають право на отримання житлових приміщень в будинках державного або громадського житлового фонду перебуває 9133 громадян.

Крім того, на обліку громадян, які бажають вступити до членів житлово-будівельного кооперативу, на підприємствах і в організаціях міста, які самостійно ведуть квартирний облік своїх працівників, перебуває 1769 громадян.

Таким чином, на різних квартирних обліках, усього перебуває **10902** громадян.

Заяви від громадян міста на виділення земельних ділянок для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку не приймаються через відсутність територій.

Аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки. У середньому в рік (за період 2015 – 2023 років) будувалося біля 168,5 тис. м² загальної площі або близько 2050 квартир. За загальною площею в структурі нового будівництва переважає багатоквартирне будівництво. За 2015 – 2023 роки на нього припадало 66,9% загальної площі від усієї збудованої по місту та 81,1% квартир від усіх збудованих по місту.

Враховуючи відсутність вільних територій для садибного будівництва, одноквартирне (садибне) будівництво здійснюється на незначних за площею територіях, передбачених попередніми генеральними планами та за рахунок існуючої забудови. Тому будівництво садибних будинків має тенденцію до скорочення.

Вибуття житлового фонду на розрахунковий строк

На розрахунковий строк проектом передбачається вибуття аварійного житлового фонду, житлового фонду із санітарно-захисних зон найбільш екологічно небезпечних підприємств, житлового фонду під пробивання магістральних вулиць, при проведенні реконструктивних заходів.

Аварійний житловий фонд. За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області в місті налічується 32 будинки аварійного житлового фонду (8834 м² загальної площі житлових приміщень, близько 192 квартир), в якому 294 осіб, які мають реєстрацію місця проживання в них.

Вибуття житлового фонду, що знаходиться в санітарно-захисних зонах. Вибуття житлового фонду із санітарно-захисних зон найбільш екологічно небезпечних підприємств складе біля 615 садибних будинків загальною площею у 49,2 тис. м².

Вибуття житлового фонду під пробивання магістральних вулиць. З планувальних рішень щодо будівництва (реконструкції) магістральних вулиць, передбачається знесення 142 садибних будинків загальною площею біля 11,4 тис. м².

Вибуття житлового фонду при проведенні реконструктивних заходів. Згідно наявного детального плану території, пропонується реконструкція житлового кварталу, обмеженого просп. Поля, вулицями Міського Лісу, Леоніда Стромцова та Незалежності (площадка №16 за експлікацією). При цьому передбачається вибуття багатоквартирного житлового фонду загальною площею у 79,1 тис. м² (1869 квартир).

Таким чином, на розрахунковий строк передбачається вибуття **148,5 тис. м²** загальної площі (2818 квартир), що складе біля 0,63% від існуючого житлового фонду міста, з неї 87,91 тис. м² багатоквартирного житлового фонду, 60,6 тис. м² садибного житлового фонду.

Багатоквартирне будівництво

Розрахунок потреб нового багатоквартирного будівництва

Багатоквартирне будівництво передбачається для:

- ⌘ населення, яке перебуває на квартирному обліку.

Передбачається багатоквартирна забудова II категорії (соціальне) з середнім розміром квартири у 58,0 м² загальної площі:

$$58,0 \text{ м}^2 \times 10902 \text{ родин} = 632,3 \text{ тис. м}^2 \text{ загальної площі}$$

- ⌘ «нового» населення міста (9,9 тис. осіб або 3960 родин при існуючому коефіцієнті сімейності біля 2,5)

Передбачається багатоквартирна забудова I категорії (комерційне):

$$75,0 \text{ м}^2 \times 3960 \text{ осіб (родин)} = \mathbf{297,0 \text{ тис. м}^2} \text{ загальної площі.}$$

- » населення, яке проживає у аварійному житловому фонді

Передбачається багатоквартирна забудова II категорії (соціальне)

$$25,0 \text{ м}^2 \times 294 \text{ осіб} = \mathbf{7,4 \text{ тис. м}^2} \text{ загальної площі.}$$

- » населення, яке проживає у житловому фонді, що вибуває (із санітарно-захисних зон, пробивання магістральних вулиць):

Передбачається багатоквартирна забудова I категорії (комерційне)

$$75,0 \text{ м}^2 \times 757 \text{ квартир} = \mathbf{56,8 \text{ тис. м}^2} \text{ загальної площі.}$$

Таким чином, на розрахунковий строк необхідне розміщення в місті біля **993,5 тис. м²** загальної площі нової багатоквартирної забудови.

Також, при визначенні обсягів нового багатоквартирного будівництва, врахований новий чинник, що впливає на багатоквартирне будівництво - комерційне будівництво.

Даний чинник базується на аналізі житлового будівництва.

На даний час у великих містах відбувається інтенсивне житлове будівництво у комерційних цілях: для розселення (поліпшення житлових умов), для оренди (здавання у найм), а також як вкладання коштів у нерухомість (як варіант збереження коштів).

Прогнозування обсягів житлового будівництва комерційного напрямку є досить складно зробити на довгостроковий строк, так як тут простежується вплив багатьох економічних складових, що важко прогнозуються. Це можливі економічні кризи, «перегрівання» ринку нерухомості, зростання вартості будівництва 1 м² через зростання вартості будівельних матеріалів та будівельно-монтажні роботи.

Враховуючи вище викладене, можна прогнозувати, що обсяг нового багатоквартирного будівництва буде набагато вищим зазначеного необхідного для розміщення обсягу.

У той же час, аналіз територіальних ресурсів показав, що у місті фактично відсутні вільні території, які можливо використати під житлове будівництво.

Тому були проаналізовані можливості використання інших територій під багатоквартирну забудову: територій не діючих або ліквідованих об'єктів промисловості, складів та баз, військових частин, малоцінної садибної забудови.

При аналізі та виборі ділянок під нову багатоквартирну забудову були враховані наявні розроблені детальні плани територій.

Розміщення нової багатоквартирної забудови

На розрахунковий строк нова багатоквартирна забудова запроектована в існуючій межі міста на 16 площадках загальною площею біля 164,1 га, з них 138,0 га за рахунок вільних від забудови територій та за рахунок винесення об'єктів.

Таблиця 47. Розподілення нового багатоквартирного будівництва за станом територій, які намічені під освоєння у м. Дніпро

Території під будівництво	Кількість площадок	Площа площадок		Загальна площа	
	одиниць	га	%	тис. м ²	%
1. Вільні від забудови	6	66,2	40,3	777,6	40,5
2. За рахунок винесення об'єктів	9	71,8	43,8	850,9	44,3
3. За рахунок реконструкції	1	26,1	15,9	290,7	15,2
РАЗОМ	16	164,1	100,0	1919,2	100,0

Основний обсяг нового багатоквартирного будівництва у місті (44,3%) запроектований на територіях винесення об'єктів (підприємств, військової частини та ін.) У структурі нового багатоквартирного будівництва ці території переважають за площею (43,8%).

Близько 40,5% обсягів нового багатоквартирного будівництва припадає на вільні від забудови території.

На розрахунковий строк також передбачається 1 площадка багатоквартирного будівництва за рахунок реконструкції, на яку розроблений детальний план території, знаходиться в центральній частині міста і є привабливою для інвестування.

Таблиця 48. Площадки нового багатоквартирного будівництва у м. Дніпро на розрахунковий строк

Номер за експл.	Дислокація		Площа	Загальна площа	Кількість квартир	Населення
			га	тис. м	одиниць	тис. осіб
		А. На вільних територіях	66,2	777,6	11954	27,40
1	АНД район	мікрорайон «Мануйлівський»	28,8	377,3	5390	12,94
2	АНД район	вул. Беляєва – вул. Широка	19,5	185,6	3441	6,91
3	Новокодацький район	мікрорайон «Західний»	6,9	84,9	1212	2,91
4	Новокодацький район	вул. Чорноліська	0,9	10,4	149	0,36
5	Самарський район	вул. Івана Багряного	4,6	53,4	762	1,83
6	Центральний/ Шевченківський	вул. Довга Балка	5,5	66,0	1000	2,45
		Б. За рахунок винесення об'єктів	71,8	850,9	12155	29,17
7	АНД район	вул. Янтарна	1,3	15,1	215	0,52
8	Новокодацький район	мікрорайон «Червоний Камінь»	6,5	75,4	1077	2,59
9	Соборний район	вул. Колодязна	2,0	23,2	331	0,80
10	Соборний район	проспект Науки – вул. Академіка Баха	3,0	34,8	497	1,19
11	Соборний район	проспект Науки – вул. Миколи Гнатюка – вул. Армійська	2,5	29,0	414	0,99
12	Центральний район	вул. Князя Ярослава Мудрого («Олейна» та «Дніпромлин»)	15,8	183,3	2618	6,28
13	Чечелівський район	вул. Національної Гвардії (КЕЧ)	15,0	192,0	2743	6,58
14	Чечелівський район	вул. Академіка Белелюбського	12,0	139,2	1989	4,77
15	Чечелівський район	вул. Робоча – вул. Надії Алексєєнко	13,7	158,9	2270	5,45
		В. За рахунок реконструкції	26,1	290,7	4970	11,63
16	Центральний район	пр. Поля – вул. Міського Лісу – вул. Леоніда Стромцова - вул. Незалежності	26,1	290,7	4970	11,63
		ВСЬОГО	164,1	1919,2	29079	68,20

Загальний обсяг багатоквартирного будівництва визначений у **1919,2** тис. м² загальної площі (29079 квартир).

Нове багатоквартирне будівництво переважно (68%) розміщене на правобережжі Дніпра.

Щільність забудови найбільших за площею площадок будівництва (крім тих, на які розроблені детальні плани територій) прийнята від 11,6 до 13,1 тис. м²/га (від 10 до 16 поверхів).

Середня щільність по усіх ділянках становить біля 11,3 тис. м²/га, що відповідає десятиповерховій забудові. Щільності населення на 1 га території мікрорайону (брутто) становить 402 осіб/га.

Щорічне введення багатоквартирного житла складатиме біля 120 тис. м² загальної площі.

Одноквартирне (садибне) будівництво

Розрахунок потреб територій для одноквартирного (садибного) будівництва

Так як заяви від громадян міста на виділення земельних ділянок для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку не приймаються через відсутність територій, розрахунок потреб у територіях не здійснювався.

При аналізі територій міста були виявлені території, на яких можливе розміщення садибної (одноквартирної) забудови.

Таких територій є близько 506 га: 447,6 га в існуючій межі міста та 58,5 га за існуючою межею міста на територіях, що приєднуються до міста.

Розміщення нової одноквартирної (садибної) забудови

На розрахунковий строк садибна забудова запроектована на 21 площадках та вибірково (таблиця 49).

Більшість територій проектної одноквартирної забудови (близько 72,%) є на лівобережжі Дніпра (або 81,4% на лівобережжі в існуючій межі). Найбільша площадка – Ігрень Південна має площу 200,3 га.

Усього передбачається будівництво близько 7087 садибних ділянок (при середньому розмірі у 0,06 га (14 ділянок на 1 га)). Загальна площа нових будинків становитиме близько 850,4 тис. м² (при середньому розмірі садибного будинку у 120 м² загальної площі). Чисельність проектного населення – біля 17,15 тис. осіб (густота – біля 33,9 осіб/га).

Таблиця 49. Площадки нового садибного будівництва у м. Дніпро на розрахунковий строк

Номер експл.	Адміністративно-територіальна одиниця	Розташування	Площа	Кількість ділянок (квартир)	Загальна площа	Населення
			га	одиниць	тис. м ²	тис. осіб
	В межі міста		447,6	6268	752,1	15,19
1	АНД район	район озера Карпенкове	68,8	963	115,6	2,31
2	АНД район	район вул. Полтавське шосе	14,2	199	23,9	0,48
3	АНД район	район озера Сухе	28,2	395	47,4	0,95
4	АНД район	вибірково	4,9	69	8,2	0,16
5	АНД район	район озера Чередницького	17,4	244	29,2	0,58
6	АНД район	район вул. Зачепилівська	10,6	148	17,8	0,49
7	Індустріальний район	вул. Холодильна	6,7	94	11,3	0,23
8	Самарський район	Ігрені Південна	200,3	2804	336,5	6,73
9	Самарський район	район вул. Дирижабельна	6,8	95	11,4	0,23
10	Самарський район	вибірково	6,5	91	10,9	0,22
11	Новокодацький район	селище Новий	14,4	202	24,2	0,49
12	Новокодацький район	селище Таромське вибірково	4,7	66	7,9	0,16
13	Новокодацький район	селище Ясне	6,8	95	11,4	0,23
14	Новокодацький район	провулок Патріотів	8,5	119	14,3	0,29
15	Новокодацький район	вул. Алмазна	7,5	105	12,6	0,25
16	Чечелівський район	Краснопілля	31,2	437	52,4	1,05
17	Чечелівський район	вибірково	5,0	70	8,4	0,17
18	Центральний район	вибірково	1,7	24	2,9	0,06
19	Соборний район	вул. Євпаторійська	3,4	48	5,8	0,11
	За межею міста		58,5	819	98,3	1,96
20	Миколаївська сільська громада	район селища Ясне	4,2	59	7,1	0,14
21	Дніпровська міська рада	селище Авіаторське	54,3	760	91,2	1,82
		ВСЬОГО	506,1	7087	850,4	17,15

Примітка: проектні площадки садибного судівництва, що частково знаходяться в межах СЗЗ підприємств та кладовищ (на даний час діючих), можливо використання їх під забудову тільки після скорочення СЗЗ підприємств (реконструкції, модернізації підприємства), закриття кладовища та закінчення кладовищного періоду, або проведення спеціальних заходів

Проектний житловий фонд міста

На розрахунковий строк житловий фонд м. Дніпро зросте орієнтовно на 10,9% і складе біля 26,2 млн. м² загальної площі.

Переважатиме, як і нині, багатоквартирна забудова — 72,3% від загальної площі по місту. За кількістю помешкань частка багатоквартирної забудови складе близько 80,3%.

Житлова забезпеченість по місту збільшиться на 9,7% і досягне рівня 25,9 м² на одного мешканця: у багатоквартирній забудові — орієнтовно 23,5 м²/людину, у одноквартирній садибній забудові 35,4 м²/людину.

Кількість помешкань (квартир) по місту становитиме близько 434,3 тисяч.

Такі показники дозволять підняти рівень проживання в місті до комфортного і сприятиме підвищенню рівня життєдіяльності його мешканців.

Треба прийняти до уваги, що даний проект визначає стратегію розвитку міста. При розробленні детальних планів територій на окремих площадках структура та обсяги житлового будівництва будуть уточнюватися.

Нижче, у таблиці 50, наведена динаміка житлового фонду міста на розрахунковий строк (до 2046 року).

Таблиця 50. Динаміка житлового фонду по м. Дніпро (міська рада) на розрахунковий строк

Типи забудови	Існуючий стан		Вибуття		Нове будівництво		Проектний житловий фонд		Населення		Житлова забезпеченість	
	загальна площа	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	існуюче	проектне	існуюча	проектна
	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. осіб	тис. осіб	м ² /люд.	м ² /люд.
Багатоквартирна	17138,9	321950	87,9	2061	1919,2	29079	18970,2	348968	798,6	805,9	21,5	23,5
Одноквартирна	6445,5	78977	60,6	757	850,4	7087	7235,3	85307	202,0	204,6	31,9	35,4
РАЗОМ	23584,4	400927	148,5	2818	2769,6	36166	26205,5	434275	1000,6	1010,5	23,6	25,9

5. РОЗМІЩЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Відповідно листа Головного управління ДСНС України у Дніпропетровській області на даний час у місті розташовано вісім пожежних депо, що обслуговують забудову міста (таблиця 51) та 12 відомчих пожежних депо (у т.ч. 1 резервне, які практично не здійснюють виїзди за межі підприємств. На острові Монастирський приписаний один пожежний катер.

Таблиця 51. Пожежні депо м. Дніпро

Перелік пожежних депо	Адреса	Кількість автотранспорту ¹	Район обслуговування
1 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Телевізійна, 9	2 АЦ	Соборний
2 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Юрія Савченко, 2	2 АЦ, 1 АД	Центральний
3 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Любарського, 6	2 АЦ, 1 АД	Амур-Нижньодніпровський
4 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Ю. Кондратюка, 143-Б	2 АЦ, 1 АД	Новокодацький
5 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Енергетична, 18	1 АЦ	Чечелівський
18 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Журналістів, 17	2 АЦ	Індустріальний
19 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Панікахи, 23	1 АЦ, АД	Шевченківський
25 ДПРЧ 8 ДПРЗ	вул. Автопаркова, 3	1 АЦ	Самарський
Разом		13 АЦ, 4 АД	

Кожний з адміністративних районів міста має по одному пожежному депо.

Схема розміщення існуючих 8 пожежних частин засвідчує, що їх нормативні радіуси обслуговування (3 км по дорогах загального користування) не покривають значні території міської існуючої і проектної забудови.

За даними ГУ ДСНС України у Дніпропетровській області час прибуття пожежних підрозділів в такі райони міста, як Ігрені, Краснопілля, Сухачівка, Таромське, ж/м Лівобережний, ж/м Фрунзенський, вул. Передова та інші значно переважає нормативний.

Згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 у м. Дніпро необхідно 81 пожежних автомобілів:

- 67 основних пожежних автомобілів (автоцистерни або автонасоси), згідно вимоги таблиці 15.1 (для населених пунктів з населенням від 1000 до 2000 тис. осіб - 1 пожежна автомашина на 15,0 тис. осіб);
- 14 спеціальних автомобілі (автодрабини або автопідійомники) згідно таблиці 15.12 1 (для населених пунктів з населенням від 700 до 1250 тис. осіб – 9 АД (АП), 3 АГДЗ, 2 АЗО).

Таким чином, відповідно вимог державних будівельних норм, в місті не достатньо пожежних автомобілів. Дефіцит складає 64 одиниці.

ГУ МНС України у Дніпропетровській області надало пропозиції щодо розміщення нових пожежних депо:

- » пожежне депо (2 АЦ) в районі житлового масиву Ігрені (район обслуговування – Стара Ігрені, Рибальське, Красноармійськ, Одіноківка, Ксенєвка, Нова Ігрені);

¹ Скорочення: АЦ – автоцистерна, АД – авто драбина, АП – автопідійомник, АГДЗС - автомобіль газодимозахисної служби, АЗО - автомобіль зв'язку та оповіщення

- » пожежне депо (2 АЦ) в районі мікрорайону Б.А. Кротова (район обслуговування мікрорайон Б.А. Кротова, селище Мирний, промзона заводу «Дніпрошина»)
- » пожежне депо на (1 АЦ, 1 АД) в районі мікрорайону Лівобережний-3 (район обслуговування – мікрорайони Лівобережний-1, Лівобережний-2, Лівобережний-3, Кам'янський);
- » пожежне депо (1 АЦ) в районі селища Таромське (район обслуговування – селище Таромське).

Для м. Дніпро додатково також необхідно: 4 автопідйомники, автомобіль газодимозахисної служби, автомобіль зв'язку та оповіщення.

Враховуючи масштаби міста, його розміри та необхідність забезпечення нормативних вимог (радіус обслуговування пожежними депо прийнятий у 3 км по дорогах загального користування), пропонується:

- » Амур-Нижньодніпровський район – 2 пожежних депо: по вул. Передова (район будинку №705); по вул. Березинська;
- » Новокодацький район - 3 пожежні депо: по вул. Металургів; по вул. Мукачівська; по вул. Коксова
- » Самарський район - 2 пожежні депо по вул. Кокчетавська, по вул. Андрія Сахарова;
- » Соборний район – 2 пожежних депо: по вул. Космічна; в районі аеропорту.
- » Чечелівський район – 3 пожежних депо: по вул. Виборзька; по вул. Криворізьке шосе, по вул. Криворізька.
- » Шевченківський район – 1 пожежне депо по вул. Бориса Кротова

При розміщенні проектних пожежних депо враховані наведені розрахунки і необхідність дотримання нормативного радіусу обслуговування – 3 км по дорогах загального користування (див. «Генеральний план (основне креслення)»).

Територіальні органи пожежної охорони виходячи із місцевих умов визначають необхідну кількість інших (додаткових) типів спеціальних пожежних машин.

Пріоритетність будівництва та ємність нових пожежних депо вирішується планами соціально-економічного розвитку міста.

6. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

Згідно таблиці 8.1 ДБН Б.2.2-12:2019 потреба в зелених насадженнях загальноміського значення для населення м. Дніпро складає **1455,12** га, виходячи з розрахункової чисельності населення 1010,5 тис. осіб та нормативу 14,4 м²/людину,

- як для міста, розташованого у IV фізико-географічній зоні – Степова зона, (Північно-степова підзона)) - норма 12 м²/людину;
- як для міста, де розміщені промислові підприємства I та II класу за санітарною класифікацією (збільшення на 15-20%) та розміщуються залізничні вузли (збільшення на 5-10%).

На даний час, згідно листа Головного архітектурно-планувального управління департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради від 16.06.2019 №6/24-33, в місті зелені насадження загального користування займають площу біля **856,47** га.

Таблиця 52. Існуючі зелені насадження загального користування

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
1. СОБОРНИЙ РАЙОН	147,45
1.07 Центральний парк культури та відпочинку ім. Т.Г.Шевченка разом з Монастирським островом	57,75
1.02 Севастопольський парк	5,82
1.01 Вхідна зона у Севастопольський парк по просп. Науки	0,07
1.1 Вхідна зона у Севастопольський парк по просп. Науки	0,04
1.16 Парк Науки	26,51
1.17 Парк ім. Володі Дубініна	3,38
1.05 Сквер ім. Галини Андрусенко	0,47
1.06 Сквер Івана Старова	9,94
1.15 Сквер по Успенській площі	0,82
1.08 Зелена зона в районі вул. Полігонна та вул. Феодосіївської	0,14
1.10 Зелена зона в районі просп. Героїв та пров. Миколи Вороного	0,38
1.11 Територія, що має благоустрій в районі просп. Дмитра Яворницького	0,10
1.34 Земельна ділянка по просп. Дмитра Яворницького	0,29
1.14 Територія, що має благоустрій біля будівлі цирку в районі вул. Січеславська Набережна	0,57
1.18 Зелені зони по вул. Набережна Перемоги	3,60
1.38 Земельна ділянка в районі вул. Набережна Перемоги	12,40
1.21 Зелена зона в районі вул. Набережної Перемоги (біля кінотеатру "Салют")	0,40
1.03 Просп. Героїв (біля озера)	0,74
1.20 Зелені зони по просп. Героїв	4,56
1.22 Бульвар Слави	4,60
1.48 Земельна ділянка в районі бульвару Слави	1,19
1.40 Земельна ділянка в районі бульв. Слави - вул. Набережна Перемоги	2,63
1.24 Зелені зони в районі просп. Науки	0,74

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
1.25 Зелена зона в районі вул. Гусенка - вул. Феодосіївська	0,04
1.26 Зелені зони в районі вул. Космічної	4,35
1.27 Зелена зона в районі вул. Космічної (перед Дніпропетровською обласною дитячою клінічною лікарнею)	2,40
1.30 Зелена зона в районі Центрального моста по вул. Січеславська Набережна	0,26
1.35 Земельна ділянка по пров. Екіпажний	0,49
1.36 Зелена зона в районі вул. Переможна	1,89
1.37 Земельна ділянка по пров. Різничному	0,20
1.39 Земельні ділянки по Запорізькому шосе	0,56
1.41 Земельна ділянка в районі вул. Горяна	0,11
1.47 Зем. ділянка по вул. Лоцманська	0,01
2. ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН	42,75
2.05 Парк ім. Богдана Хмельницького	9,31
2.04 Парк 40-річчя визволення Дніпра	10,03
2.24 Сквер Героїв	0,37
2.01 Бульвари по вул. Святослава Хороброго, Вознесенська, вул. Вартових Неба	5,35
2.09 Зелена зона в районі вул. Запорізького шосе - просп. Науки	0,73
2.27 Зелена зона по вул. Запорізькому шосе	2,94
2.23 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,26
2.03 Зелена зона в районі вул. Каховська та вул. Мартовська	1,62
2.02 Зелена зона в районі вул. Чорноморська, вул. Подільська та вул. Мирна	1,55
2.06 Зелена зона по вул. Андрія Фабра	0,05
2.07 Зелені зони в районі просп. Науки	0,32
2.10 Зелені зони по вул. Запорізькому шосе	3,76
2.11 Зелена зона в ж/м. Тополя 2	0,35
2.12 Зелена зона по вул. Троїцька	0,02
2.14 Зелена зона на вул. Квартальна	0,42
2.15 Земельні ділянки по вул. Михайла Грушевського	0,90
2.16 Земельна ділянка по вул. Інженерна	0,67
2.18 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,29
2.25 Земельна ділянка в районі вул. Бориса Кротова - вул. Данили Галицького	3,74
2.26 Земельні ділянки по вул. Панікахи	0,07
3. ЦЕНТРАЛЬНИЙ РАЙОН	48,32
3.01 Центральний міський дитячий парк Л. Глоби	24,85
3.04 Парк ім. Писаржевського	7,42
3.02 Сквер Героїв	6,58
3.14 Сквер в районі вул. Юрія Савченка - вул. Степана Бандери	0,26
3.03 Зелені зони в районі вул. Січеславська Набережна	2,69
3.06 Сквер Героїв полку «Дніпро-1»	2,09
3.09 Бульвар між вул. Надії Алексеєнко та вул. Юрія Савченка	0,43
3.07 Зелена зона по вул. Княгині Ольги	0,87

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
3.10 Зелена зона в районі пл. Десантників	1,58
3.08 Зелені зони по вул. Столярова	0,87
3.11 Зелена зона в районі просп. Пилипа Орлика	0,06
3.12 Зелена зона по вул. Князя Ярослава Мудрого	0,47
3.13 Зелена зона по вул. Сергія Подолинського	0,15
4. ЧЕЧЕЛІВСЬКИЙ РАЙОН	42,87
4.06 Парк Зелений гай	29,98
4.05 Парк Пам'яті та Примирення	4,07
4.01 Сквер по вул. Робоча (біля будинку культури машинобудівників)	1,85
4.02 Сквер по вул. Академіка Янгеля (біля Будинку культури "Будівельник")	0,27
4.03 Алея від пам'ятнику Академіку Янгелю до вул. Новокримська	0,97
4.12 Зелені зони по вул. Робоча	0,50
4.04 Зелена зона в районі вул. Героїв УПА та вул. Олександра Оксаченка	0,73
4.16 Земельна ділянка в районі просп. Сергія Нігояна	0,09
4.08 Зелена зона в районі вул. Кленова	0,47
4.09 Зелені зони в районі вул. Криворізька	0,99
4.11 Зелена зона на розі вул. Національної Гвардії та вул. Робоча	0,15
4.14 Земельні ділянки по вул. Дзеркальна	0,94
4.18 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,17
4.18 Земельна ділянка по вул. Новокримська	0,31
4.19 Земельна ділянка по вул. Зимівницька - вул. Виробнича	0,70
4.21 Земельна ділянка по вул. Академіка Янгеля	0,42
4.22 Земельні ділянки в районі вул. Новопартизанська	0,26
5. АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН	125,76
6.01 Парк Сагайдак	33,94
5.09 Парк Козацької Слави - Кирилівка	11,16
5.01 Сквер Євгена Данила Заболотного	0,46
5.23 Сквер на ж/м Сонячний	0,78
5.03 Набережна по вул. Старих Каменярів – вул. Донецьке шосе до р. Дніпро	11,79
5.04 Набережна по вул. Степана Рудницького – вул. Донецьке шосе до р. Дніпро	12,70
5.07 Зелені зони по вул. Сонячна Набережна	2,70
5.05 Зелені зони в районі просп. Слобожанський	2,65
5.12 Зелена зона в районі вул. Обласної	4,41
5.11 Стадіон в районі пров. Східного	2,11
5.10 Зелена зона в районі вул. Кубанської України	0,74
5.13 Зелена зона на розі вул. Вітчизняна та вул. Груднева	1,74
5.20 Зелена зона в районі вул. Тернова	0,56
5.19 Зелена зона по вул. Передова (в районі кінноспортивної бази)	1,51
5.24 Земельна ділянка в районі вул. Передова та вул. Водопровідна	0,11
5.30 Земельні ділянки в районі вул. Передова - вул. Дмитренка	12,30

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
5.38 Земельна ділянка в районі вул. Передова - вул. Великий Луг	5,13
5.14 Зелені зони в районі вул. Калинова	0,59
5.22 Зелені зони в районі вул. Каруни - просп. Мануйлівський	0,45
5.27 Земельна ділянка в районі вул. Шпакова	1,62
5.16 Зелена зона в районі вул. Любарського -вул. Бердянська	0,33
5.29 Земельна ділянка в районі вул. Вітряна	0,04
5.28 Земельна ділянка в районі вул. Полтавського шосе -вул. Березанівська	8,81
5.36 Земельні ділянки в районі вул. Березанівська	0,04
5.35 Земельна ділянка в районі вул. Попудренка	0,02
5.34 Земельні ділянки в районі вул. Робкорівська	0,23
5.32 Земельна ділянка в районі вул.230-ї Стрілецької Дивізії	0,06
5.33 Земельні ділянки в районі вул. Мохова - вул. Робкоровська	0,38
5.39 Земельна ділянка в районі вул. Мінусинська	2,01
5.40 Земельна ділянка в районі вул. Житомирська	6,24
5.25 Земельна ділянка по вул. Широка	0,15
6. ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН	104,48
6.02 Парк Дружби	88,90
Сквер по вул. Янтарна	
6.04 Зелена зона в районі вул. Бердянська	2,92
6.05 Зелені зони в районі просп. Слобожанського	1,57
6.08 Зелена зона по вул. Академіка Образцова	0,14
6.10 Зелені зони в районі вул. Петра Калнишевського	4,64
6.11 Зелена зона по вул. Янтарна	0,37
6.12 Зелена зона по вул. Калинова - по вул. Янтарна	0,39
6.13 Земельна ділянка по вул. Калинова	1,07
6.15 Земельні ділянки по по просп. Миру	4,32
6.17 Земельна ділянка по вул. Бутова	0,16
7. САМАРСЬКИЙ РАЙОН	132,59
7.03 Сквер по вул. Ведмедівська	1,06
7.09 Зелена зона по вул.	2,55
7.02 Зелена зона в районі вул. Семафорна (біля стадіону)	2,55
7.12 Зелена зона по вул. Семафорна (зелена смуга біля Придніпровської залізниці)	33,12
7.01 Зелена зона в районі вул. Лісопаркова	0,43
7.04 Територія, що має благоустрій по вул. Енергетиків (перед лікарнею №10	7,15
7.05 Зелена зона від вул. Євгена Маланюка до човнового причалу	1,01
7.07 Зелена зона від вул. Василя Грунтенка до Придніпровської ТЕС	7,93
7.08 Зелена зона від вул. Леоніда Каденюка до території рибного господарства та збросного каналу ПД ТЕС	4,95
7.06 Зелені зони по вул. Кремінна	1,80

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
7.10 Зелена зона по вул. Червоногірська (біля лікувального об'єднання "Дніпропетр. комунальний міжобласний клінічний психоневрологічний центр")	2,36
7.11 Зелена зона по вул. Курсантська (біля меморіалу загиблим курсантам)	1,96
7.13 Зелена зона по вул. Добробатів (меморіал)	0,81
7.14 Зелена зона в районі вул. Автопаркова - вул. 20-річчя Перемоги	57,90
7.15 Зелена зона по вул. 20-річчя Перемоги в районі райвиконкому	1,56
7.16 Зелена зона по вул. Леоніда Каденюка в р-ні кінотеатру	0,46
7.17 Земельна ділянка в районі вул. Спогадів	0,63
7.19 Земельна ділянка в районі вул. Курсантська та вул. Курсанта Скоробогатько	1,63
7.21 Земельна ділянка в районі вул. Пономарчука	0,69
7.22 Земельна ділянка в районі вул. Прибрежна	0,56
7.23 Земельні ділянки в районі вул. Андрія Сахарова	0,03
7.24 Земельні ділянки в районі вул. Олександра Галича	0,24
7.25 Земельна ділянка в районі вул. Здоров'я	0,11
7.26 Земельна ділянка в районі вул. Соняшникова	0,94
7.27 Земельні ділянки в районі вул. Самарська	0,16
8. НОВОКОДАЦЬКИЙ РАЙОН	212,25
8.01 Міський молодіжний парк дозвілля та відпочинку Новокодацький	25,31
8.13 Сквер "Безіменна висота"	5,27
8.03 Зелена зона в районі вул. Госпітальна та вул. Матлахова	2,90
8.05 Зелена зона в районі вул. Київська та просп. Металургів	3,84
8.04 Бульвар по вул. Новоорловська	5,88
8.06 Зелена зона в районі вул. Новоорловська та вул. Орлівська	0,58
8.06 Лісопаркова зона	44,39
8.16 Земельна ділянка по вул.Привокзальна	0,13
8.15 Земельна ділянка в районі вул. Володимира Івасюка та вул. Віктора Троценка	0,07
8.25 Земельні ділянки в районі вул. Мостова	0,94
8.24 Земельна ділянка в районі пров. Декоративний	0,06
8.23 Земельна ділянка по вул. Данила Галицького	0,62
8.09 Зелена зона по вул. Юрія Кондратюка	2,19
8.08 Зелені зони уздовж вул. Набережна Заводська	4,83
8.02 Зелена зона по вул. Набережна Заводська (біля озера)	10,05
8.07 Зелена зона уздовж вул. Набережна Заводська (гідропарк)	93,16
8.10 Зелена зона в районі СШ №106	2,43
8.12 Зелені зони в житловому масиві "Покровський"	1,76
8.14 Зелені зони по вул. Метробудівській	5,95
8.18 Земельна ділянка по вул. Велика Діївська	1,21
8.19 Земельна ділянка по вул. Торговиця	0,38
8.20 Земельна ділянка в районі вул. Гідропаркова	0,30
УСЬОГО	856,47

На розрахунковий строк дефіцит зелених насаджень загального користування становить біля $1455,12 - 856,47 = 598,65$ га.

Проектом пропонується створення нових об'єктів, площею біля **874,4 га**.

Дефіцит площі зелених насаджень загального користування покриваються за рахунок створення нових парків та скверів у районах нового будівництва, пропозиції по організації ландшафтно-рекреаційних зон у балках, а також переведення в категорію лісопарків ділянок існуючих лісових масивів, урочищ і прибережних територій водних об'єктів в межах міста.

Таблиця 53. Проектні зелені насадження загального користування

Назва об'єкту	Площа
Соборний район	254,1
Бульвар Слави	4,0
Приярок Красноповстанської балки	9,7
Набережна Перемоги	17,4
Вул. Далека	10,2
Веслувальний канал	72,8
Урочище «Тунельна балка»	83,3
Урочище «Євпаторійська балка»	56,7
Шевченківський район	41,2
Розширення скверу Юрія Переможця	0,4
Урочище «Красноповстанська балка»	38,3
Бульвар в сел. Мирному	2,5
Центральний район	0,6
Зелена зона біля центрального мосту	0,6
Чечелівський район	23,0
Зелена зона по вул. Данила Нечая	10,0
Зелена зона по вул. Струмкова	10,1
Сквер на вул. Байрона	0,4
Зелена зона на вул. Київська	0,9
Сквер на вул. Амбулаторна	0,9
Сквер по вул. Олександра Оксаченка	0,7
Новокодацький район	198,0
Парк «Суха балка»	40,0
Таромський кар'єр	19,7
Спортивний парк «Войцехове»	50,0
Новокодацький парк по вул. Водіїв	44,1
Парк «Виконкомівський»	15,1
Урочище «Лесковате»	23,3
Парк по вул. Лірницька	5,8
Амур-Нижньодніпровський район	109,5
Узбережжя оз. Куряче	11,0
Узбережжя оз. Карпенкове	13,1
Узбережжя оз. Шпакове	21,6
Узбережжя оз. Чередицьке	16,3
Парк по вул. Полтавське шосе	11,5

Назва об'єкту	Площа
Парк по вул. Дворічна	1,4
Сквер по вул. Верховинська	0,4
Парк Хемінгуей (вул. Полтавське шосе)	9,3
Зелена зона по вул. Івана Шрама	3,7
Зелена зона по вул. Беляєва	2,1
Вул. Старосамарська набережна	6,0
Набережна вул. Сонячна Набережна	10,3
Сквер по вул. Любарського	1,1
Сквер по вул. Саперна	0,8
Сквер по просп. Мануйлівському	0,3
Сквер по пров. Універсальний	0,6
Індустріальний район	15,4
Узбережжя по вул. Бутова	12,4
Парк по просп. Слобожанський	3,0
Самарський район	232,6
Лісопарк в ж/м Північному	62,5
Лісопарк біля бази ФК «Дніпро»	20,8
Лісопарк «Новобогородицька фортеця»	55,8
Парк Самарський»	83,0
Сквер по вул. Ялинова	2,2
Парк по вул. Андрія Сахарова	3,4
Парк по вул. Андрія Сахарова	2,1
Сквер по вул. Апостолівська	2,8
ВСЬОГО	874,4

В межах перелічених об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і припустимим рекреаційним навантаженням.

В результаті стане можливим покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення об'єктів для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

На основному кресленні зазначені території можливого формування рекреаційних зон короткочасного відпочинку, рекреаційних зон активного відпочинку, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних рекреаційних, спортивних і громадських об'єктів.

Оптимальна доступність до об'єктів зеленої зони забезпечується за рахунок розвитку магістральної вуличної мережі.

Таким чином, на розрахунковий період, загальна площа зелених насаджень загального користування складе біля **1730,87** га (856,47 га існуючих + 874,4 га проектних), що становитиме біля 17,1 м²/мешканця.

ІНШІ ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

Також, проектом передбачена організація зелених насаджень спеціального користування. Озеленені території спеціального призначення не нормуються; їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озелених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств, об'єктів транспорту, складів та об'єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води;
- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту, озеленення вулиць;
- озеленення прибережних захисних смуг річок, струмків, ярів, навколо природних та штучних водоймищ.

Для формування єдиної системи зелених насаджень та їх реконструкції на території м. Дніпро необхідно розробити перспективну схему озеленення міста.

Необхідно зазначити, що дуже важливим є **переведення зелених насаджень загального користування в категорію земель рекреаційного призначення** (для цього необхідно підготувати рішення щодо переведення та затвердити їх на сесії міської ради). Це не дозволить забудову в зелених зонах міста та зменшення їх площ.

Визначення земель рекреаційного призначення та їх використання буде здійснюватися згідно ст. 50 та ст. 52 Земельного кодексу України та ст. 57 Лісового кодексу України.

7. КЛАДОВИЩА

Згідно наданих Замовником даних в межі міста розташовано 34 кладовищ, з них лише 2 діючих (відкритих). Під кладовищами у місті зайнято близько 450 га. Існуючий резерв діючого кладовища «вул. Мукачівська – вул. Богуна» складає 50% від площі під кладовищем або близько 6,8 га.

Таблиця 54. Характеристика кладовищ м. Дніпро

Місцезнаходження, адреса	Площа ділянки ¹ , га	Статус ²
вул. Потічна, 117а («Краснопільське»)	48,86	відкрите
вул. Мукачівська – вул. Богуна	12,67	відкрите
вул. Данила Самойловича, 20а («Ново-Ігреньське»)	49,0	закрите
пр. Богдана Хмельницького, 175а («Сурсько-Литовське»)	117,38	-/-
вул. Запорізьке шосе, 55а («Запорізьке»)	33,86	-/-
вул. Мукачівська, 210 («Дівка-2»)	16,7	-/-
вул. Березинська, 55 («АНД кладовище»)	50,76	-/-
вул. Правобережна, 36 (с-ще Західний)	12,7	-/-
вул. Чаплінська	35,0	-/-
вул. Янтарна	16,0	-/-
вул. Передова	2,5	-/-
вул. Райніса	1,8	-/-
вул. Моторна – пров. Променистий	1,8	-/-
вул. Белградська	0,5	-/-
вул. Незламна – вул. Новгород-Сіверська	1,0	-/-
вул. Незламна – пров. Донецький	1,8	-/-
вул. Незламна – вул. Інгульська	2,4	-/-
вул. Широка (район МКЛ №20)	1,7	-/-
вул. Широка (район Ломівської водозабірної станції)	1,0	-/-
вул. Лоцманська	4,9	-/-
вул. Григорія Сковороди	1,5	-/-
вул. Сеченова – вул. Катерини Білокур	7,5	-/-
вул. Порохова – вул. Миколи Лисенка	2,5	-/-
вул. Кармелюка	6,0	-/-
вул. Олександра Галича	1,5	-/-
вул. Шевченка (с-ще Таромське)	2,4	-/-
вул. Природна (с-ще Таромське)	6,0	-/-
вул. Кошова (с-ще Таромське)	1,0	-/-
вул. Золоосіння – вул. Піщана (с-ще Таромське)	1,0	-/-
вул. Золотоосіння (с-ще Таромське)	5,0	-/-
вул. Сержанта Андрющенка (с-ще Таромське)	1,5	-/-
вул. Хизовська (с-ще Таромське)	0,6	-/-
вул. Мостова – вул. Сержанта Андрющенка (с-ще Таромське)	1,0	-/-
вул. Мостова (с-ще Таромське)	0,2	-/-
Усього	450,03	

¹ Площа орієнтовна, за відсутністю землевпорядної документації.

² Відповідно Рішення виконавчого комітета Дніпропетровської міської ради від 07.11.2005 №4663

На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища традиційного поховання складає 242,52 га (виходячи з нормативного розрахунку - 0,24 га на 1 тис. мешканців згідно додатку Е.4 (довідковий) ДБН Б.2.2-12:2019).

А, відповідно, Наказу Мінрозвитку громад та територій від 26.09.2022 №174 «Порядок утримання кладовищ та інших місць поховання» (виходячи з нормативного розрахунку - 0,33 га на 1 тис. мешканців згідно п. 2.8 Наказу) – близько 333,5 га.

Таким чином, існуючого резерву є не достатньо. На розрахунковий строк є потреба в територіях під кладовища у понад 326,7 га.

Відповідно містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2019 р.) можливості розширення з дотриманням санітарно-захисної зони 300 м мають 3 ділянки (таблиця 55).

Таблиця 55. Проектне збільшення площі кладовищ

Кладовища	Місце розташування	Проектне збільшення площі, га
Краснопільське міське	Чечелівський район, вул. Поточна, 117-А	58,0
Діївка 2	Новокодацький район, вул. Мукачівська, 210	10,0
Ново-Ігреньське	вул. Данила Самойловича, 20-А (за межею міста)	170,0

На ділянці по вул. Мукачівська передбачене розміщення крематорію і колумбарію.

Розміщення і розширення Ново-Ігреньського кладовища належить до рішень генерального плану 1991 року як реалізація ідеї створення міського некрополя. Разом з розширенням цієї ділянки вважаємо доцільним розміщення в комплексі з традиційними похованнями ділянки крематорію та колумбарію.

Відповідно Рішення Дніпровської міської ради від 22.02.2023 №39/3 «Про надання дозволу на розроблення проекту внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» та Завдання на розроблення даного проекту, однією з цілей внесення змін є зміна функціонального призначення окремих територій міста з метою розміщення нових кладовищ традиційного поховання в межі міста 3 ділянках:

- » території в районі вул. Мукачівська, орієнтовною площею 30,79 га;
- » територія в районі колишнього селища Таромське, вул. Миколи Зерова, площею 50,40 га;
- » територія в районі вул. Андрія Сахарова, орієнтовною площею 183,63 га.

Загальна площа зазначених 3 ділянок проектних кладовищ складає близько **264,82 га**.

На даний час (станом на 01.01.2024) ділянка під кладовище «Діївка 2» вже використовується під традиційні поховання і має статус діючого кладовища.

В межі м. Дніпро є неосвоєною ділянка кладовища «Краснопільське міське», площею близько 58,0 га.

Тобто, загальна площа в межі 4 проектних кладовищ (резерв поховання на розрахунковий строк) становитиме близько 322,88 га.

При розрахунку на розрахунковий строк потреб в територіях під кладовища традиційного поховання прийнято показник розміру земельної ділянки одинарного захоронення у 3,3 м², відповідно п. 2.8 Наказу Мінрозвитку громад та територій від 26.09.2022 №174 «Порядок утримання кладовищ та інших місць поховання»

На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища традиційного поховання становить 333,47 га.

Враховуючи, що площа власне поховань становить близько 70% від площі кладовища (інші території будуть під дорогами, алеями, господарськими спорудами та будівлями, під захисними зеленими зонами по периметру кладовищ та зеленими насадженнями), потреба є дещо вищою і становить орієнтовно 476,4 га.

З урахуванням площі Ново-Ігреньського кладовища (орієнтовно 170,0 га), загальна площа проектних міських кладовищ в межі міста та за його межею становитиме сумарно (492,82 га), тобто задовольнить потребу міста (476,4 га) у територіях під кладовища традиційні поховання.

Таблиця 56. Проектні міські кладовища на розрахунковий строк

Кладовища	Місце розташування	Площа, га
	<i>в межі міста</i>	322,82
Краснопільське	Чечелівський район, вул. Поточна, 117-А	58,00
Ясне	Новокодацький район, вул. Миколи Зерова	50,40
Діївка 2	Новокодацький район, вул. Мукачівська, 210	30,79
Ігреньське	Самарський район, вул. Андрія Сахарова	183,63
	<i>за межею міста</i>	170,0
Ново-Ігреньське	вул. Данила Самойловича, 20-А (за межею міста)	170,0
Разом		492,82

8. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» Дніпро віднесене до історичних населених пунктів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 №318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», а також Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 №909 (п. 2) визначена необхідність розроблення науково-проектної документації для визначення, використання і збереження історичного ареалу міст, селищ та сіл, занесених до списку історичних населених пунктів.

Згідно діючої нормативної документації розробляється два види науково-проектної документації: «Історико-архітектурний опорний план, межі історичних ареалів міста»; «Зони охорони пам'яток архітектури та містобудування» у масштабі розроблення генерального плану.

Перелічена науково-проектна документація є складовою частиною, а не розділами генерального плану (внесення змін до генерального плану).

У 2019 році ТзОВ «Міжнародний центр культурної спадщини та культурних цінностей» (Київ) була розроблена науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план. Визначення меж, режимів використання, режимів регулювання забудови історичних ареалів м. Дніпро».

Згідно цієї науково-проектної документації, об'єкти, що репрезентують культурну спадщину міста Дніпра, представлені пам'ятками (об'єктами) архітектури, історії, археології та монументального мистецтва, природно-заповідного фонду.

Таблиця 57. Види і кількість об'єктів культурної спадщини

Види об'єктів культурної спадщини	Кількість
пам'яток історії та монументального мистецтва :	187
5- національного значення; 7 - місцевого значення	
з них підлягають виведенню з чинного переліку	63
археологічних пам'яток	18
з них підлягають виведенню з чинного переліку	12
Об'єкти природно-заповідного фонду:	
2- загальнодержавного значення; 6 - місцевого значення	8
пам'ятки архітектури:	
20 - національного значення, 128 – місцевого значення (4 об'єкти втрачено, але зі списків не вилучено	148
щойно виявлених об'єктів:	
об'єктів археології -20, об'єктів архітектури – 87, об'єктів історичних – 6	113
пропонованих об'єктів для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України:	
археологічні – 5, історичних – 27, архітектури - 109	141

У м. Дніпро відсутні історико-культурні заповідники та історико-культурні заповідні території.

Межі об'єктів природно-заповідного фонду не визначені.

На території міста, за ступенем історико-культурної цінності, визначені:

- ⌘ межі історичних ареалів;
- ⌘ території пам'яток історії;
- ⌘ території пам'яток археології;
- ⌘ території пам'яток архітектури та містобудування;
- ⌘ території об'єктів природно-заповідного фонду.
- ⌘ охоронна зона пам'яток архітектури;
- ⌘ зони охорони пам'яток археології;
- ⌘ зона регулювання забудови.

Режим використання територій в межах вищезазначених зон визначений в текстових матеріалах історико-архітектурного опорного плану.

Згідно з чинним законодавством ці території спеціально виділяються з метою захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток, комплексів (ансамблів). При визначенні номенклатури, меж і режимів використання територій зон охорони пам'яток керувались такими засадами: нові зони охорони пам'яток визначались згідно вимог державних будівельних норм і правил, виходячи з наявності в місті пам'яток архітектури й містобудування, а також пам'яток історії і монументального мистецтва, взятих на державний облік відповідно до чинного законодавства. При цьому також враховувалося територіальне розміщення тих об'єктів, що пропонуються для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Враховувались також території історичних кладовищ з пам'ятками історії, які розташовані на їх територіях, результати історико-містобудівного дослідження етапів територіального та планувального розвитку міста Дніпро.

При внесенні змін до генерального плану розвитку міста були враховані положення зазначеної науково-проектної документації. Охоронні зони пам'яток позначені на «Генеральному плані (основне креслення)», «Схемі існуючих планувальних обмежень», «Схемі проектних планувальних обмежень».

9. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ

Даним проектом внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра передбачається раціональне використання міської території. Планувальний розвиток передбачається за рахунок переважно внутрішніх територіальних ресурсів в існуючих адміністративних межах.

При площі забудованої території 25,8 тис. га місто має низькі показники щільності населення. Транспортна і інженерна мережі за умов їх недостатнього розвитку і довжини працює з перевантаженням і неефективно.

Місто знаходиться в оточенні переважно цінних і зрошуваних сільськогосподарських земель.

Внутрішні вільні від забудови, переважно заболочені і відкриті землі за умов вдосконалення функціонального зонування, виконання інженерної підготовки, розглядаються як головний резерв компактного розвитку міста.

З аналізу існуючого планування і сформованої планувальної структури очевидно, що основним їх недоліком є відсутність чітких глибинних правобережних підходів до мостів через р. Дніпро і, також, широтних і рокадних (вздовж русла Дніпра) розподільчих магістралей, які забезпечують більш рівномірне навантаження на мостові переходи і зовнішні виходи.

В зв'язку з цим в основу територіального упорядкування покладена ідея формування планувальних зон міста на основі реорганізації, нового будівництва і реконструкції міської вуличної мережі відповідно до сучасних вимог і перспективного розвитку міста.

Формування проектної планувальної структури підпорядковане вирішенню головних задач:

- » покращення еколого-містобудівних характеристик житлової зони міста;
- » забезпечення ефективними зв'язками нових ділянок житлово-громадської забудови з зоною загальноміського центру і місцями рекреації;
- » сприяння активізації містобудівних процесів в депресивних районах міста.

Запропоновані даним проектом зміни до генерального плану і уточнення його рішень полягають в визначенні найбільш пріоритетних і можливих, з точки зору реалізації, елементів планувального каркасу.

Відповідно до прийнятого рішення, роль такого планувального каркасу будуть виконувати головні осі функціональної діяльності міста –автомагістралі загальноміського значення.

Згідно з прийнятою планувальною структурою в даному проекті з метою раціонального використання міських земель і створення сприятливих умов проживання формуються наступні функціональні зони: *житлова зона; зона загальноміського центру; виробнича зона; рекреаційна зона.*

Зона загальноміського центру

Проектом розглядається як поліфункціональна структура і містить в собі зону історичного ядра вісью якого є пр. Дмитра Яворницького, а центром пл. Героїв Майдана, зону адміністративних будинків, торгово-комерційних установ, установ побутового обслуговування, рекреаційну зону.

Проектним рішенням передбачені основні заходи щодо організації функціонування загальноміського центру:

- ⌘ реконструкція історичного ядра зі збереженням основ структури і характеру сформованої забудови, дотриманням режимів історичних ареалів і комплексної охоронної зони культурної спадщини;
- ⌘ розширення зони загальноміського центру за рахунок освоєння територій вивільнених від виробничих підприємств, які розташовані в центральній історичній частині міста;
- ⌘ диференціація руху пішоходів і транспорту з виділенням зон вільних від автомобільного руху;
- ⌘ озеленення і санація внутрішніх квартальних територій.

Функціональний розподіл території центру: зона історико-архітектурна з виділенням пам'яток і їх зон охорони, ділова, комерційна зони, зона культурно-просвітницьких установ, зона житлової забудови, рекреаційна (бульвари, сквери, парки) – можуть бути конкретно визначені на наступних стадіях проектування (детальний план території).

По своїй містобудівній ємкості історично сформована частина міського центру не може задовольнити потреб як зона громадсько-ділової активності всього міста.

Проектом передбачається її розширення:

- ⌘ будівництво громадської забудови на ділянках меблевого комбінату, складських та інших малих підприємств розташованих між вул. Академіка Белелюбського та вул. Набережна Заводська;
- ⌘ освоєння під розміщення громадських і адміністративних закладів виробничої території по вул. Князя Ярослава Мудрого зі зміною цільового призначення земельних ділянок;
- ⌘ формування громадської зони по вул. Набережна Перемоги.

Крім того, в центральній частині міста передбачено близько 17,00 га територій перспективної зміни цільового використання ділянок непрацюючих виробничих та комунально-складських підприємств для розміщення житлово-громадської забудови.

Запропоновані заходи повинні виконуватися з урахуванням обмежень, визначених історико-архітектурним опорним планом міста.

Враховуючи планувальні особливості міста, пропонується розширення зони по напрямках запропонованої планувальної структури, а саме:

- ⌘ ву північному напрямку розміщення нового поліфункціонального центру в вздовж Слобожанського проспекту;

» у південному – уздовж вул. Запорізьке шосе в районі вул. Панікахи.

Периферійні зони поліфункціональних громадських центрів намічені вздовж західного крила першої лінії метрополітену і Набережної та перетині вул. Донецьке шосе з вул. Передова і вул. Березинською, в Самарському районі по вул. Роторна і 20-річчя Перемоги.

Житлова зона

При формуванні архітектурно-планувальної структури міста розміщення житлової забудови є основоформуючим. В даному проекті в якості основних факторів, що визначають вибір ділянок для житлового будівництва прийняті наступні:

- » вибір стратегічного напрямку розвитку міста;
- » наявність придатних для житлової забудови земель;
- » необхідність створення зручних зв'язків сельбищних зон з місцями прикладення праці, закладами обслуговування, рекреацією;
- » можливість забезпечення ділянок джерелами і мережами інженерного обладнання;
- » стан навколишнього середовища.

Об'єми нового житлового будівництва визначені даним проектом обумовлені наявною кількістю осіб, що перебувають на квартирному обліку, проектною чисельністю міста (1010.5 тис. осіб) та іншими чинниками.

Розвиток житлової зони передбачається за рахунок освоєння ділянок в існуючій межі міста на вільних землях, в кварталах вибіркової реконструкції і на ділянках промислових підприємств, спецтериторій, які не відповідають санітарним вимогам і землі, яких передаються в комунальну власність міста.

Усього в проекті внесення змін до генерального плану для розвитку сельбищної зони під багатоквартирне будівництво передбачено 164,1 га, під одноквартирне (садибне) будівництво 506,1 га.

Потребу в територіях під багатоквартирне житлове будівництво передбачається забезпечити за рахунок земель у межі міста.

По багатоквартирному житловому будівництву пропонується освоїти райони: в лівобережній частині міста – вздовж Мануйлівського проспекту, ділянка між вул. Біляєва – вул. Широка, по вул. Янтарній.

В правобережній частині міста основні ділянки багатоквартирної проектної забудови передбачені на територіях реконструкції промислових підприємств та спец територій з освоєнням під розміщення житлово-громадської забудови. Це ділянки по вул. Набережна Заводська, вул. Князя Ярослава Мудрого, вул. Надії Алексєєнко, вул. Богданова, просп. Олександра Поля.

Крім того, передбачається завершення будівництва в житловому масиві Парус та в житловому масиві по вул. Волинській.

В даному проєкті передбачені перспективи можливого освоєння (реконструкції) під розміщення сучасної багатоквартирної забудови в кварталах багатоповерхової житлової забудови застарілих серій. Це ділянки кварталів: по просп. Богдана Хмельницького, просп. Пилипа Орлика, в районі вул. Призаводська, просп. Лесі Українки та вул. Кавалерійська – в правобережній частині міста; квартали по Слобожанському просп., вул. Калиновій, просп. Петра Калнишевського – в Індустріальному та Амур-Нижньодніпровському районах та ділянка ділянка в Самарському районі.

На ці площадки розроблені детальні плани території: ДПТ «Старий Клочко» в Амур-Нижньодніпровському районі, ДПТ «Старий Клочко» в Індустріальному районі, ДПТ «вул. Осіння – вул. Старочумацька – проспект Петра Калнишевського» в Індустріальному районі, «Шиянка» в Самарському районі, ДПТ «просп. Богдана Хмельницького - вул. Василя Сліпака – вул. Матроська» в Шевченківському районі.

Вони віднесені до складу резервних. Площа резерву під розміщення багатоквартирного будівництва складає близько 203,1 га. Проектний житловий фонд станеть близько 1716,4 тис. м².

В районах існуючої одноквартирної (садибної) забудови є вільні від забудови землі, які потребують в одних випадках заходів по інженерній підготовці, витрат на розвиток вуличної мережі і інженерних комунікацій, в інших це ділянки ущільнення кварталів існуючої забудови.

Виходячи з загальної площі цих ділянок близько 506,1 га і прийнятих рішень по формуванню планувальної структури об'єми садибного житлового будівництва визначені в розмірі близько 850,4 тис. м².

Даним проєктом в центральній, північній, західній і східній планувальних зонах намічені території вибіркової реконструкції кварталів садибної забудови, які за рівнем інвестиційної привабливості мало чим поступаються ділянкам, що увійшли у розрахунок будівництва на розрахунковий строк.

Крім того, проєктом розглядається можливість розширення житлової зони за рахунок переведення кварталів садової та дачної збудови у райони одноквартирної (садибної) забудови з забезпеченням нормативів транспортної та інженерної інфраструктури нормативам садибної забудови відповідно п.6.1.49 та 6.1.50 ДБН .Б2.2-12:2019.

Також у даному проєкті зробена зміна функціонального використання окремих територій міста з метою урахування громадських інтересів та реалізації інвестиційних проєктів:

- в районі вул. Набережна Заводська (прибрано проєктний проїзд);
- в районі вул. Запорізьке шосе (близько 1,0 га зелених насаджень загального користування є нині існуючою громадською забудовою);
- в районі вул. Набережна Перемоги (близько 1,0 га проєктної громадської забудови переведено в зелені насадження загального користування);
- в районі вул. Макарова.(нині Зимівницька) – територія близько 0,36 га переведена з існуючої громадської забудови в існуючу виробничу забудову).

Промислова зона

На даний час місто Дніпро є потужним багатогалузевим промисловим центром країни.

Об'єкти промислової зони м. Дніпро зосереджені на лівому та правому берегах Дніпра: об'єднані в 27 промислових утвореннях: 13 лівобережних промислових зон і 14 правобережних. За межами міста, але пов'язані з ним технологічно розташовані підприємства промрайону Л-13 (Радгоспного) і частина підприємств промрайону П-4 (Південно-Західного).

У складі містобудівної документації «Місто Дніпропетровськ. Генеральний план» (затвердженої рішенням міської ради від 25.07.2007 №2/17) фахівців «Проектного інституту «Придніпровський Промбудпроект» (м. Дніпро) виконувався розділ «Планувальна організація виробничих територій м. Дніпропетровська».

За час реалізації генерального плану відбулися значні зміни в структурі територій промислових утворень, а також на невикористаних виробничих площах діючих підприємств на різних умовах землекористування розташувались малі підприємства, комерційні склади, бази та інші структури.

У складі даного проекту аналіз ефективності використання території промислової зони не передбачався. За оцінками діючого генерального плану в місті нараховується 553,0 га територій промислового призначення, які на теперішній час не використовуються.

Даним проектом пропонується залишити невикористані території переважно без зміни їх функціонального призначення для розвитку промисловості і складського господарства на перспективу, розміщення на цих територіях підприємств, які підлягають переносу з інших промислових майданчиків міста. Так на ділянку підприємства «Інтерпайп» розроблений детальний план території з розміщення індустріального парку та комплексу громадської забудови з формуванням зеленої зони.

Ділянки, які прилеглі до магістральних вулиць загальноміського значення, привабливі для розвитку зони громадського центру, будівництва проектною магістральної вуличної мережі тощо.

Резервом для розвитку переважно житлово-громадської забудови є ділянки підприємств, що підлягають виносу.

В центральній частині міста в історичній зоні розташовані поза промисловими утвореннями ряд промислових підприємств.

Ці підприємства знаходяться у безпосередній близькості до житлової забудови, в тому числі до багатоповерхових будинків і не мають витриманої нормативної санітарно-захисної зони, деякі розташовані в прибережній захисній смузі р. Дніпро.

Існує значний попит на земельні ділянки особливо в центральній частині міста і зараз складається такий стан, коли приватні інвестиції сприятимуть переміщенню підприємств на нові місця.

В цілому по місту Дніпро проектом внесення змін передбачено близько 668 га перспективної зміни цільового призначення ділянок промислових, транспортних та комунально-складських підприємств для розміщення житлово-громадської забудови як в рамках розрахунково строку, так і на віддалену перспективу.

Передбачені, також близько 508 га територій для розміщення підприємств, що виносяться з центральних районів і нових промислових, комунально-складських об'єктів, об'єктів транспорту. Резервні території за існуючими межами міста визначені з урахуванням затвердженої містобудівної документації окремих територій Дніпровського району.

Даним проектом виявлені та зафіксовані санітарно-захисні зони виробничих об'єктів, уточнені межі їх планувальних утворень, намічені еколого-містобудівні заходи щодо оздоровлення навколишнього середовища.

Рекреаційна зона

Включає зелені насадження, рекреаційні заклади та ландшафтно-рекреаційні зони (переважно в лісових масивах та вздовж р. Дніпро) з розміщенням в них перспективних рекреаційних закладів, фізкультурно-спортивних об'єктів, формування зон короткочасного відпочинку.

На розрахунковий строк озеленені зелені насадження загального користування (парки, сквери, сади і т.п.) матимуть площу 1730,87 га (при нинішніх 856,47 га).

В межах об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і допустимим рекреаційним навантаженням.

На основному кресленні позначено біля 350 га територій можливого формування рекреаційних зон короткочасного відпочинку, рекреаційних зон активного відпочинку, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних рекреаційних, спортивних і громадських об'єктів.

Результатом стане можливість покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення об'єктів для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

Для формування єдиної системи зелених насаджень та їх реконструкції на території м. Дніпро необхідно розробити «Схему перспективного озеленення території міста».

10. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Проектом передбачається збільшення території міста. На розрахунковий строк площа міста становитиме близько **42484,1 га**.

Збільшення території міста передбачається за рахунок включення в міську межу селище Авіаторське (**1512,3 га**), що було визначено містобудівною документацією «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» (затверджена рішенням сесії Дніпровської міської ради від 20.09.2017 №82/24).

Даною документацією на розрахунковий строк передбачається також більш ефективне використання територій в проектній межі міста (трансформація наведена у таблиці 59):

- ⌘ проектна багатоквартирна забудова – 138 га (66,2 га вільних територій (сільськогосподарські землі – городи), 71,8 га територій об'єктів, що виносяться (із них 66,8 га промислових об'єктів і 15 га громадської забудови (КЕЧ));
- ⌘ проектна садибна забудова на площі – 506,1 га (за рахунок сільгоспземель, із них 447,6 га в існуючій межі і 58,5 га на територіях, що приєднуються);
- ⌘ проектна громадська забудова на площі – 261,2 га (50,9 га територій недіючих промислових й інших підприємств та 210,3 га сільгоспземель);
- ⌘ нові території промислових та інших підприємств (резерв) - 508 га (за рахунок сільгоспземель переважно в санітарно-захисних зонах промислово-транспортних об'єктів);
- ⌘ проектні вулиці, проїзди - 62 га (за рахунок сільгоспземель);
- ⌘ проектні території кладовищ на площі 68 га (за рахунок сільгоспземель);
- ⌘ проектні зелені насадження загального користування – 874,4 га (за рахунок лісів, лісовкритих територій (802,8 га), відкритих земель без рослинного покриву (68,6 га) та колишніх виробничих територій (3,0 га)

Також трансформація територій передбачається відповідно Завдання на розроблення (таблиця 58):

- ⌘ проектні території кладовищ – 264,82 га за рахунок сільськогосподарських земель;
- ⌘ проектні території земель промисловості, технічної інфраструктури – 3,1 га за рахунок відкритих земель без рослинного покриву;
- ⌘ проектні вулиці (в червоних лініях) за рахунок відкритих земель без рослинного покриву;

Таблиця 58. Трансформація територій в межі м. Дніпро (га)

Функціональне використання земель	Трансформація земель в існуючій межі міста	
	збільшення	зменшення
громадська забудова	+2,0	
землі промисловості, технічної інфраструктури	+3,1	- 23,53
вулиці	+9,4	
кладовища	+264,82	
сільськогосподарські землі		- 239,13
відкриті землі без рослинного покриття		- 16,66
Усього	+279,32	- 279,32

Розподілення земель, які приєднуються, трансформація територій в існуючій межі міста та проектний розподіл територій м. Дніпро наведені в таблиці 59.

Таблиця 59. Існуюче та проектне розподілення території м. Дніпро (га)

Функціональне використання земель	Існуючий стан		Трансформація земель в існуючій межі міста		Проектний розподіл
	м. Дніпро	селище Авіаторське	« + »	« - »	
1. Забудовані землі:	25777,1	666,2			28213,59
багатоквартирна забудова	6580	0,0	138,0	0,0	6718,0
одноквартирна забудова	5141,6	61,8	506,1	0,0	5709,5
громадська забудова	4054,5	0,0	263,2	-15,0	4302,7
землі промисловості, технічної інфраструктури	3178,6	0,0	511,1	-77,43	3612,27
землі транспорту та зв'язку	2880,8	564,2	0,0	-56,8	3388,2
вулиці	3477,1	40,2	71,4	0,0	3588,7
землі відпочинку	108,4	0,0	0,0	0,0	108,4
кладовища	450,0	0,0	332,82	0,0	782,82
2. Незабудовані землі:	15194,7	846,1			14270,51
сільськогосподарські землі	2756,1	645,0	0,0	-1661,83	1739,27
ліси, лісовкриті території	3690,6	197,2	0,0	-802,8	3085,0
зелені насадження загального користування	856,5	0,0	874,4	0,0	1730,9
відкриті землі без рослинного покриття	191,5	2,3	0,0	-83,16	110,64
відкриті заболочені землі	310,6	0,9	0,0	0,0	311,5
внутрішні води	7295,5	0,7	0,0	0,0	7296,2
Усього	40971,8	1512,3			42484,1

11. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА

Передбачається подальший розвиток магістральної мережі. При трасуванні проектних магістральних вулиць, приймалося до уваги розміщення проектних майданчиків будівництва, інтенсивність руху на магістральних вулицях міста, планувальні міркування та рішення комплексної схеми транспорту м. Дніпро.

Передбачені проектом головні заходи по удосконаленню магістральної мережі спрямовані на покращення у цілому транспортної інфраструктури міста, вирішення існуючих транспортних проблем, забезпечення повноцінних існуючих та нових транспортних зв'язків між лівобережною та правобережною частинами міста.

Як було зазначено в аналізі існуючого стану магістральної мережі міста, без будівництва додаткових мостових переходів, до кінця розрахункового строку свій ліміт по пропускній спроможності вичерпають Центральний та Амурський мостовий перехід. Тому на розрахунковий строк передбачається будівництво проектного мостового переходу в створі вулиці Павлова.

Нижче, у таблиці, наведено орієнтовний перерозподіл машинопотоків на розрахунковий строк після зведення Павловського мостового переходу відповідно розрахунків Комплексної схеми транспорту міста.

Таблиця 60. Орієнтовний перерозподіл машинопотоків через мостові переходи на розрахунковий строк

Назва мостового переходу	Інтенсивність руху в приведених одиницях в одному напрямку без будівництва нових мостових переходів	Коефіцієнт використання пропускної спроможності без будівництва нових мостових переходів	Інтенсивність руху після зведення Павловського мостового переходу	Коефіцієнт використання пропускної спроможності на розрахунковий строк з будівництвом Павловського мостового переходу
Павловський	-	-	3000	0,84
Кайдацький	3900	0,87	3070	0,78
Амурський	3260	1,09	2380	0,79
Центральний	6700	1,5	5730	1,24
Усть-Самарський	1320	0,44	1320	0,44
Самарський	1130	0,76	1130	0,76
Південний	1540	0,51	1540	0,51

Після будівництва Павловського мостового переходу за підрахунками інтенсивність руху на Кайдацькому мостовому переході скоротиться приблизно на 20%, на Амурському мостовому переході скоротиться більше ніж на 25% (з урахування перерозподілу потоків з центрального мосту) та Центральному мостовому переході скоротиться приблизно на 15% (за рахунок перерозподілу на Павловський та Амурський мостовий перехід).

Крім існуючої мережі магістральних вулиць загальноміського значення (пр. Дмитра Яворницького, Січеславська набережна, Набережна Заводська, Набережна Перемоги, пр. Лесі Українки, пр. Сергія Нігояна, просп. Богдана Хмельницького, вул. Надії Алексєєнко, вул. Київська, вул. Криворізька, вул. Запорізьке шосе, вул. Каштанова) проект передбачає формування нових магістральних зв'язок загальноміського значення, головним призначенням яких буде розвантаження існуючих транспортних зв'язків між лівобережною та правобережною частинами міста та організація додаткових дублюючих транспортних зв'язків.

Магістральні вулиці загальноміського значення. Проектом передбачається будівництво проектних вулиць загальноміського значення регульованого руху. Нижче, у таблиці, наведений перелік всіх магістральних вулиць загальноміського значення із зазначенням їх основних характеристик.

Таблиця 61. Перелік магістральних вулиць загальноміського значення

<i>Назва вулиці</i>	<i>Ширина проїзної частини, метрів</i>	<i>Протяжність вулиці, км</i>	<i>Ширина в межах червоних ліній</i>
Проектна №1	18,0	5.5	45
Проектна №2	12,0	4,6	30
Проектна №3	18,0	8.2	40
Проектна №4	24.0	5,6	50
Проектна №5	18,0	4,9	40
Проектна №6	18,0	1,9	50
Проектна №7	18,0	3,2	35
Проектна №8	18,0	4,2	50
Проектна №9	18,0	5.8	35
Проектна №10	18,0	1.7	35

Проектні магістральні вулиці загальноміського значення проходять по наступних напрямках:

- ⌘ Проектна №1 проходить по балці на ділянці від вул. Запорізького шосе до вул. Архітектора Олега Петрова, далі по проектному тунелю з виходом на центральний мостовий перехід. Влаштування даної магістралі обумовлено необхідністю розвантаження в перспективі просп. Богдана Хмельницького, пари вулиць Грушевського та Січових Стрільців та частково розвантажить просп. Науки. Згідно розрахунків виконаних в комплексній схемі транспорту в перспективі без влаштування додаткових магістральних вулиць свій ліміт по пропускній спроможності вичерпають просп. Науки та просп. Богдана Хмельницького;
- ⌘ Проектна №2 проходить по Аптекарьській балці від вул. Криворізька до просп. Лесі Українки. Дана магістральна вулиця буде виконувати функцію правобережного підходу до проектного Павлівського мостового переходу;

- ⌘ Проектна №3 проходить від пр. Науки до вул. Проектної №4. Дана магістраль проходить частково по існуючому проспекту Пилипа Орлика, проїзну частину якого в перспективі передбачається реконструювати. Дана магістраль створить потужний широтний зв'язок в серединній частині міста та частково розвантажить пр. Лесі Українки, вул. Архітектора Олега Петрова та просп. Дмитра Яворницького;
- ⌘ Проектна №4 виконує функцію частини об'їзної дороги, яка підходить до Кайдацького мостового переходу. Проходження траси даної дороги на матеріалах генерального плану було відображено відповідно розробленого та затвердженого робочого проекту;
- ⌘ Проектна №5 проходить від вул. Криворізьке шосе частково по території південного машинобудівного заводу з виходом на вул. Енергетичну. Дана вулиця частково розвантажить вулиці Криворізьку та Незалежності. Дана магістраль створить потужний широтний зв'язок в південній частині міста та частково відведе транзитний потік, що рухається по Криворізькому та Запорізькому напрямку з серединної частини міста;
- ⌘ Проектна №6 є складовою частиною разом з існуючими вулицями та мостовими переходами східного півкільця. Дане півкільце дасть змогу відвести значну частину транзитного транспорту, що рухається по Слобожанському проспекту, Центральному мостовому переходу та через центр міста. Влаштування даної магістралі створить потужний зв'язок у східній частині міста, що пройде по території здебільше промислової забудови. Дана магістраль проходитиме: просп. Слобожанського – вул. Журналістів – вул. Дніпросталівська – вул. Олександра Оцуа - Проектний шляхопровід – Усть-Самарський мостовий перехід – вул. Німецька – вул. Гаванська – Південний мостовий перехід – проектна ділянка паралельно вул. Близнюківська – вул. Запорізьке шосе. Загальна протяжність даного півкільця становить 21,5 км, протяжність ділянок проектного будівництва становить 7,0 км;
- ⌘ Проектна №7 дана магістральна вулиця проходить на лівому березі та з'єднає між собою Кайдацький та Амурський мостовий перехід. Разом з вулицею Проектною №9 створює потужний широтний зв'язок в лівобережній частині міста. Дана зв'язка передбачається, що буде використовуватися здебільше для вантажного та транзитного транспорту;
- ⌘ Проектна №8 пройде в Самарському районі міста від Південного мостового переходу до виходу з міста, поза межами існуючої сельбищної території. Влаштування даної магістралі обумовлено проходженням об'їзної дороги через південний мостовий перехід;
- ⌘ Проектна №9 проходить від вулиці Олександра Оцуа до вул. Проектної №7. Дана магістраль є частиною широтної магістралі, що проходить в лівобережній частині міста;
- ⌘ Проектна №10 проходить по балці між вулицями Велика Діївська на Геологічна. Влаштування даної магістральної вулиці передбачено для відведення транзитного транспорту, що рухається в напрямку Києва, з територій існуючої житлової забудови.

Також необхідно передбачити зміни в містобудівній ситуації що склалась останнім часом, зокрема внесення змін щодо організації транспортного обслуговування проектних кладовищ:

- » в районі вул. Академіка Сахарова, розташованого на південно-східній околиці міста;
- » в районі вул. Мукачівська (передбачено обслуговувати транспортом по новій вулиці Проектна 15, яка намічена до будівництва між вул. Рясна та вул. Мукачівська);
- » по вул. Миколи Зерова, район селища Таромське знаходиться північніше автодороги Дніпро – Кам'янське в лісовій зоні.

Протяжність магістральних вулиць загальноміського значення регульованого руху на перспективу становитиме 223,0 км, з них будівництво вулиць 51,5 км. Щільність мережі вулиць загальноміського значення становить 0,85 км/км².

З метою збільшення пропускної спроможності та покращення умов безпеки руху проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на магістралях загальноміського значення (таблиця 62).

Таблиця 62. Реконструкцію проїзної частини на магістралях загальноміського значення

Вулиця, на якій передбачається провести реконструкцію проїзної частини	Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км	Примітка
Проспект Лесі Українки	2*8/2*12	3,6	По всій довжині. Рішення було обґрунтовано в комплексній схемі транспорту міста
Січеславська набережна	15-16/24	1,9	На ділянці між Амурським та Центральним мостовими переходами
Криворізька	12-13/18	3,6	По всій довжині. Частково виконуватиме функцію під'їзної магістралі до Павловського мостового переходу
Вітчизняна	8/16	1,6	На ділянці від Павловського мостового переходу до вул. Проектна 7
Проспект Пилипа Орлика	10-12/18	1,9	По всій довжині. Рішення було обґрунтовано в комплексній схемі транспорту міста
Роз'їзна, Романівська, Академіка Сахарова	7-9/18	7,4	По всій довжині
Червоногірська	8-10/16	1,9	По всій довжині

Вулиця, на якій передбачається провести реконструкцію проїзної частини	Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км	Примітка
Журналістів, Дніпросталівська, Олександра Оцуца	7-14/18	5,4	Створення разом з проектними магістралями східного півкільця.
Велика Діївська, Метробудівська	7-14/18	2.5	До вулиці Проектної №10
Михайла Лояна, Генерала Волівача, Миколи Зерова, Рясна, Ясенова, Андрійченка, Геологічна	7-14/18	8.6	Від вулиці Проектної №10. Створення обходу одноквартирної житлової забудови
Панікахі, бульвар Слави	12/18	4,2	

Загальна протяжність магістральних вулиць загальноміського значення, на яких передбачається провести реконструкцію проїзної частини становить 42,6 км.

На позарозрахунковий строк, за умови розроблення та виконання техніко-економічного обґрунтування, проектом передбачається влаштування системи магістральних вулиць загальноміського значення безперервного руху, які забезпечать безперервність руху транспортних потоків, достатню пропускну спроможність, швидкісний режим та безпечні умови руху транспорту і пішоходів і покращить екологічну складову в місті.

Основні пропозиції щодо влаштування вулиць загальноміського значення безперервного руху передбачені в меридіональному напрямку:

- ⊗ вихід на Харків, Донецьк – Слобожанський проспект – Центральний міст – вул. Проектна №1 - вихід на Запоріжжя (з тунелем під центральною частиною міста);
- ⊗ вихід на Харків, Донецьк - Донецьке шосе - Кайдацький міст – вул. Проектна №4 - вихід на Кривий Ріг.

Магістральні вулиці районного значення. Система магістралей районного значення на розрахунковий строк матиме подальший розвиток. Проектом передбачається будівництво 19 магістральних вулиць районного значення. Влаштування даних вулиць обумовлено планувальними міркуваннями, необхідністю обслуговування транспортним зв'язком проектних майданчиків будівництва та рішенням комплексної схеми транспорту м. Дніпро.

Основні магістралі районного значення:

- ⊗ на правому березі - проспект Олександра Поля, вулиця Робоча, проспект Свободи, проспект Героїв, вулиці Новоорлівська, Юрія Кондратюка, Велика Діївська (ділянка), Доблесна, Старий шлях, Високовольтна, Близнюківська;
- ⊗ на лівому березі – Зимових Походів, Любарського, Янтарна, Калинова, Передова, Моторна, Широка, Строчумацька, Чаплинська.

Таблиця 63. Перелік проектних магістральних вулиць районного значення

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній	Маршрут проходження
Проектна №11	12	2,2	30	Від вул. Автопаркова до вул. 20-річчя Перемоги. Обслуговування перспективної багатоквартирної забудови
Проектна №12	12	3,0	25	Від вул. Проектної №12 до вул. Німецька. Обслуговування перспективної багатоквартирної забудови
Проектна №13	12	1,3	35	Продовження вул. Данила Галицького до проспекту Свободи
Проектна №14	9	2,3	20	Від вул. Боженова до вул. Бориса Кротова та Новоукраїнська. Додатковий зв'язок для обслуговування існуючої садибної забудови
Проектна №15	12	2,1	25	Від вул. Ясенова до вул. Проектної №16. Зазначена ділянка передбачає будівництво шляхопроводу через залізничну лінію
Проектна №16	12	7,7	25	Продовження вул. Мукачівська вздовж залізничної лінії по існуючих вулицях садових товариств до вул. Київська
Проектна №17	12	4,8	25	Від вул. Мукачівська вздовж залізничної лінії до вул. Ближня та Проектна №18. Зазначена ділянка передбачена для розвантаження вуличної мережі існуючої садибної забудови
Проектна №18	12	3,2	30, 35	Від вул. Проектної №16 до вул. Київська
Проектна №19	18	4,5	40	Проходить від вул. Запорізьке шосе до проектної ділянки об'їзної дороги
Проектна №20	18	4,0	35	Проходить від просп. Івана Мазепи до вул. Данила Галицького
Проектна №21	12	3,2	30	Проходить від вул. Дніпро-сталівська до вул. Кільченська
Проектна №22	9	1,5	20	Додатковий зв'язок між вул. Строчумацька та вул. Магдалинівська
Проектна №23	12	3,2	30	Подовження вул. Холодильна до вул. Березинська
Проектна №24	12	1,9	25	Зв'язок між вул. Полтавським шосе та вул. Передова. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови
Проектна №25	9	1,9	20	Зв'язок між вул. Полтавське шосе та вул. Передова. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній	Маршрут проходження
Проектна №26	9	1,9	20	Зв'язок між вул. Полтавське шосе та вул. Передова через ділянки садових товариств
Проектна №27	9	1,9	25	Зв'язок вул. Передова та вул. Крайова. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови
Проектна №28	12	2,7	25	Подовження вул.і Академіка Павлова до вул. Рясна. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови
Проектна №29	9	0,9	25	Зв'язок вул. Лісова та вул. Проектна №28. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови
Проектна №30	9	2,5	25	Подовження вул. Водяна до вул. Старий Шлях. Для обслуговування кварталу нової одноквартирної забудови

Протяжність магістральних вулиць районного значення на перспективу становитиме 333,2 км, з них проектних 56,7 км Щільність мережі магістральних вулиць районного значення становить 1,25 км/км².

Проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на деяких магістральних вулицях районного значення (таблиця 64).

Таблиця 64. Реконструкцію проїзної частини на деяких магістральних вулицях районного значення

Вулиця, на якій передбачається провести реконструкцію проїзної частини	Існуюча/проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км	Примітка
Академіка Белелюбського, Ударників	9-10/12	4,5	По всій довжині
Водяна	6/9	1,2	По всій довжині
Старий шлях (ділянка)	6/9	2,5	Від вулиці Золотоосіння до вулиці М. Лояна
Фермерська, Білоруський пров.	5/9	1,5	По всій довжині
Князя Ярослава Мудрого	9-10/12	2,5	По всій довжині
Кожедуба	6/9	1,5	По всій довжині
Гайова, Сержанта Литвищенка, Академіка Корольова	8/12	3,7	По всій довжині
Передова (ділянка)	6/12	1,8	Від вулиці Вітчизняна до Донецького шосе
Щитова	5/9	2,5	По всій довжині

Вулиця, на якій передбачається провести реконструкцію проїзної частини	Існуюча/проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км	Примітка
Провулок Дмитренка	5/6	0,8	По всій довжині
Кадрова, Столярна	6/9	2,2	По всій довжині
Тернова, Таганрозька, Таврійський пров.	5/6	1,6	По всій довжині

Всього передбачається провести реконструкцію проїзної частини на 26,3 км магістральних вулиць районного значення.

Загальна довжина магістральної мережі міста Дніпро на кінець розрахунковий періоду становитиме 556,2 км, у тому числі магістралей загальноміського значення – 223,0 км, районного значення – 333,2 км. Щільність магістральної мережі на розрахунковий строк – 2,10 км/км².

Перетини в різних рівнях

Проектом передбачається влаштування нових транспортних розв'язок в різних рівнях. При визначенні місця розташування транспортної розв'язки бралось до уваги інтенсивність руху транспорту, категорії магістральних вулиць, що перетинаються, рішення комплексної схеми транспорту міста та пропозиції відповідних служб міста.

Нижче, у таблиці, наведені місця розташування транспортних розв'язок в різних рівнях.

Таблиця 65. Транспортні розв'язки в різних рівнях

Назва магістралей, що перетинаються	Категорія магістралей, що перетинаються	Примітка
Проектна №4, Сергія Нігояна, Скіфська	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом
Кайдацький шлях, проспект Свободи, Проектна 4	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв'язка повна
Проектна №3 та Проектна №4	Магістральні вулиці загальноміського значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом
Проектна №4 та Проектна №5	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом.
Проектна 4 та Проектна 18	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом.
Проектна 4 та Криворізьке шосе	Магістральні вулиці загальноміського значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом
Проектна №7 та Донецьке шосе	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна

Назва магістралей, що перетинаються	Категорія магістралей, що перетинаються	Примітка
Проектна №9 та О. Оцупа	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Проектна №1 та Виконкомівська	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв'язка повна
Проектна №5, Юності та залізнична лінія	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв'язка повна
Проектна №5 та Криворізьке шосе	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Запорізьке шосе та вул. Проектна 19	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв'язка повна
Проектна 19 та південна проектна об'їзна дорога міста	Зовнішня автомобільна дорога та магістральна вулиця районного значення	Розв'язка повна
Аеропортівська, південна проектна об'їзна дорога міста та залізнична лінія	Зовнішня автомобільна дорога та магістральна вулиця загальноміського значення	Розв'язка повна
Проектна 1 та Проектна 3	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Проектна 1 та Проектна 3	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Проектна 2 та Січеславська набережна	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна. Правобережна розв'язка Павловського мостового переходу
Донецьке шосе та Передова	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Реконструкція існуючої розв'язки
Донецьке шосе та Березинка	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючими передпроектними розробками

Проектом також передбачається влаштування 14 проектних шляхопроводів на перетині вуличної мережі з залізничною лінією. Влаштування шляхопроводів обумовлено тим, що через місто проходять траси міжнародних залізничних коридорів зі значною інтенсивністю руху поїздів. Будівництво шляхопроводів передбачено в створі наступних вулиць: Мукачівської, Павла Тушкана, Проектної №13, Академіка Белелюбського, Проектної №15, Проектної №28, Лісової, Золотоосіння, Проектної №9 (2 одиниці), Проектної №4, Іларіонівської, подовження вулиці Столярної до вулиці Курсантської (2 одиниці).

Крім транспортних розв'язок в різних рівнях та шляхопроводів, проект передбачає будівництво тунелю під центральною частиною міста з виходом до центрального мостового переходу. Траса проходження тунелю визначена передпроектними розробками, причому порівнюючи рішення попередніх робіт передбачено зміщення плану тунелю у східному напрямку (в сторону вул. Сергія Єфремова) шляхом збільшення радіусу кривої з 400 до 900 м, що дає можливість розмістити план тунелю в межах малоповерхової міської забудови з фундаментами на природній основі.

Організація дорожнього руху

Влаштування односторонніх вулиць обумовлено тим, що пропускна спроможність однієї смуги руху при двосторонньому регульованому русі становить 700-900 приведених одиниць, а пропускна спроможність однієї смуги руху при односторонньому русі становить 1000 - 1200 приведених одиниць. Також умови безпеки руху краще саме на односторонніх вулицях.

На розрахунковий строк передбачається створення системи вулиць з одностороннім рухом транспорту в основному в центральній частині міста, де розширити існуючі вулиці практично не можливо через історичну забудову, що склалася.

В центральній частині міста односторонніми пропонується робити вулиці з шириною проїзної частини до 12 метрів, тобто які мають повні чотири смуги руху. При двосторонньому русі організувати тимчасові стоянки автотранспорту на цих вулицях практично не можливо, а при односторонньому русі можна виділити крайню праву смугу під стоянку та залишитися, що найменше дві смуги для руху автотранспорту.

Односторонні вулиці мають працювати парами паралельних вулиць (одна вулиця забезпечує пропуск транспорту в одному напрямку, а друга вулиця в іншому напрямку). Відстань між вулицями, які пропонується зробити, як пару односторонніх вулиць має складати не більше ніж 300 метрів.

На розрахунковий строк пропонується залишити всі односторонні вулиці, які функціонують на даний момент, а також влаштувати ряд проектних односторонніх вулиць.

Нижче наведений перелік вулиць, які пропонується зробити односторонніми на розрахунковий строк.

Пропонується створити пару односторонніх вулиць Шевченка та Паторжинського на ділянці між вулицями Олеся Гончара та Воскресенська. Вулицю Шевченка пропонується зробити односторонньою в бік вул. Олеся Гончара, а вулицю Паторжинського односторонньою в напрямку вулиці Воскресенської. Вище зазначені вулиці проходять в широтному напрямку між проспектами Дмитра Яворницького та Лесі Українки, які за класифікацією відносяться до магістральних вулиць загальноміського значення. Впровадження одностороннього руху на цих вулицях розвантажить проспекти Дмитра Яворницького та Лесі Українки, полегшить тимчасове зберігання автотранспорту в центральній частині міста. Протяжність односторонньої ділянки на цих вулицях становитиме приблизно 3,9 км.

Намічено впровадження одностороннього руху на вулицях Володимира Вернадського та Сергія Єфремова на ділянці від площі Шевченка до проспекту Дмитра Яворницького. Вулицю Володимира Вернадського пропонується зробити односторонньою в напрямку від вул. Тараса Шевченка до вулиці Архітектора Олега Петрова, а на вулиці Сергія Єфремова намічено впровадження одностороннього руху в бік вулиці Тараса Шевченка.

Дані вулиці проходять в меридіональному напрямку та за класифікацією відносяться до житлових вулиць. Вулицю Сергія Єфремова можна також розглядати як пару односторонніх вулиць, разом з вулицями Олеся Гончара та Володимира Винниченка, які на даний момент є односторонніми. В районі Соборної площі намічено створення транспортного-пересадочного вузла, через який буде проходити значна кількість автобусних та тролейбусних маршрутів. Односторонні вулиці Володимира Вернадського та Сергія Єфремова та існуючі вулиці з одностороннім рухом Олеся Гончара та Володимира Винниченка полегшать роботу всього наземного транспорту в районі Соборної площі.

Передбачається влаштування одностороннього руху по вулиці Філософській, на ділянці від проспекту Лесі Українки до вулиці Юрія Савченко. Протяжність ділянки з одностороннім рухом становить 1,2 км. Її влаштування обумовлено прагненням створити пару вулиць з одностороннім рухом: вулиця Степана Бандери на даний момент одностороння на ділянці від проспекту Лесі Українки до вулиці Юрія Савченко в напрямку на південь, а вулицю Філософську пропонується зробити односторонню в протилежному напрямку на цій же ділянці.

Пропонується створити пару односторонніх вулиць проспект Науки та вулицю Севастопольська, на ділянці від вул. Марії Кюрі до вул. Архітектора Олега Петрова. На цій ділянці проспект Науки пропонується зробити одностороннім в напрямку до вул. Марії Кюрі, а вулицю Севастопольську пропонується зробити односторонньою напрямком до вул. Архітектора Олега Петрова. Продовження одностороннього руху по проспекту Науки до проспекту Дмитра Яворницького не можливо через те, що на ділянці між вул. Архітектора Олега Петрова та пр. Дмитра Яворницького, посередині проспекту Лесі Українки знаходиться бульвар, по якому ходить трамвай. На сьогоднішній день по вул. Севастопольської на ділянці між вулицями Марії Кюрі та Архітектора Олега Петрова проходять трамвайні колії в одному рівні з проїзною частиною, тому після влаштування одностороннього руху, автотранспорту необхідно буде дозволити проїзд автотранспорту по трамвайним коліям за умови додержання правил дорожнього руху. Протяжність ділянки з одностороннім рухом на вищезазначених вулицях становитиме 2,5 км.

Внести зміни в організацію дорожнього руху з влаштуванням одностороннього руху відповідно до пропозицій Департаменту патрульної поліції Управління патрульної поліції в Дніпропетровській області:

- » по вулиці Шевченка від вулиці Олеся Гончара до вул. Сікових Стрільців та по вулиці Паторжинського від вул. Сікових Стрільців до вул. Олеся Гончара;
- » по вул. Незалежності рух зробити одностороннім із залишенням однієї смуги лише для проїзду громадського транспорту;

- » по вул. Мечникова від вул. Воскресенської в напрямку вул. Андрія Фабра;
- » по вул. Героїв Крут від вул. Академіка Чермарьова в напрямку просп. Дмитра Яворницького

Загальна протяжність проектних вулиць з одностороннім рухом становитиме 11,0 км, а загальна протяжність всіх вулиць з одностороннім рухом на розрахунковий строк становитиме 28,6 км (з врахуванням існуючих односторонніх вулиць). Пропонується влаштовувати односторонні вулиці лише в центральній частині міста. Таке рішення обумовлено тим, що в периферійних частинах міста відсутні значні потоки автотранспорту, які не могли б бути пропущеними по двосторонніх вулицях.

Крім того, відповідно до пропозицій Департаменту патрульної поліції Управління патрульної поліції в Дніпропетровській в проекті передбачено:

- » впровадження світлофорного регулювання по вул. Космічна – обласна дитяча лікарня та вул. Полтавське шосе – вул. Белградська;
- » заборонити транзитний рух вантажного транспорту по вул. Бориса Кротова, вул. Новошкільна, вул. Дзеркальна, вул. Поточна від просп. Бориса Хмельницького до автодороги М-04. Даний захід передбачений в зв'язку з відсутністю пішохідних тротуарів вздовж вул. Поточна та вул. Новошкільна де проїзна частина вулиць впритул підходить до парканів житлових будинків;
- » встановити розподільче залізобетонне огороження та островці безпеки для пішоходів, в місцях регульованих та нерегульованих пішохідних переходів на розділювальній смузі проїжджої частини, що розділяє потоки зустрічних напрямків, з метою уникнення дорожньо-транспортних пригод (вул. Набережна Заводська, вул. Набережна Січеславська, вул. Набережна Перемоги, вул. Запорізьке шосе, просп. Слобожанський, вул. Маршала Маліновського та інші основні магістральні вулиці міста);
- » з метою збільшення пропускної спроможності на перехресті вул. Січеславська Набережна – вул. Ливарна у напрямку Центрального мосту, а також недопущення заторових ситуацій, передбачено влаштування додаткової смуги руху, а також додаткову смугу руху призначену праворуч на вул. Ливарну з вул. Набережна Січеславська;
- » розвантаження вул. Космічна шляхом заборони руху вантажного транспорту з боку Запорізького шосе у напрямку вул. Набережної Перемоги, перенаправивши вказаний потік на вул. Яснополянська, шляхом встановлення відповідних дорожніх знаків.

До кінця розрахункового строку пропонується залишити обмеження по руху вантажного транспорту на тих вулицях, на яких сьогодні рух вантажного транспорту обмежено.

Легковий транспорт

На перспективу передбачається приріст кількості автомобілів в місті. Оскільки існуючий загальний рівень автомобілізації в м. Дніпро вищий за середній рівень автомобілізації по Україні в цілому, то на перспективу щорічний приріст кількості автомобілів становитиме близько 1,6%. Цей показник було розраховано виходячи з динаміки приросту автотранспорту наведеному вище в аналітичній частині проекту. За 2003 по 2011 приріст становив 8,5% автотранспорту, а вже в період 2011 по 2019 роки становив 4%. Таким чином, враховуючи динаміку приросту автомобільного парку, було встановлене поступове падіння приросту кількості автотранспорту на розрахунковий строк, орієнтовно до 1,6 % на рік.

Таблиця 66. Рівень автомобілізації та кількість автомобілів по видах

Вид транспортного засобу	Існуючий стан		Розрахунковий строк	
	Всього	Рівень автомобілізації, автомобілів на 1000 осіб	Всього	Рівень автомобілізації, автомобілів на 1000 осіб
Легкові	23600	218,5	303150	300
	21000	зокрема приватними 195,4	зокрема приватними 287993	зокрема приватними 285
Вантажні	32550	30,3	52546	52,0
Автобуси	11500	10,7	12126	12,0
Всього	280050	259,3	366812	363

До кінця розрахункового строку кількість автотранспорту в місті зросте приблизно на 100 тис. одиниць. Найбільший приріст очікується серед вантажних автомобілів. В порівнянні з сьогоднішнім днем приріст кількості вантажівок становитиме приблизно 2,3% на рік.

У подальшому приватний автотранспорт мешканців міста передбачається повністю забезпечити місцями постійного зберігання, але для цього необхідно розробити окремий проект.

Легкові автомобілі власників, що мешкають в одноквартирній забудові, зберігатимуться на території цих земельних ділянок.

Таблиця 67. Орієнтовна кількість легкового індивідуального автотранспорту по видах забудови на розрахунковий строк

Вид забудови	Кількість населення, тис. осіб	Кількість легкового індивідуального автотранспорту, одиниць
Багатоквартирна	805,9	229 682
Садібна	204,6	58 311
Всього	1010,5	287993

Таблиця 68. Кількість місць для постійного зберігання індивідуальних автомобілів власників нової багатоквартирної забудови

Перелік площадок	Чисельність населення, тис. осіб	Кількість машино-місць	Територія, га
1. мікрорайон «Мануйлівський»	12,94	3822	9,55
2. вул. Беляєва – вул. Широка	6,90	1251	3,13
3. мікрорайон «Західний»	2,91	829	2,07
4. вул. Чорноліська	0,36	103	0,26
5. вул. Івана Багряного	1,83	522	1,30
6. вул. Довга Балка	2,45	698	1,75
7. вул. Янтарна	0,52	148	0,37
8. мікрорайон «Червоний Камінь»	2,59	738	1,85
9. вул. Колодязна	0,80	228	0,57
10. проспект Науки – вул. Академіка Баха	1,19	339	0,85
11. проспект Науки – вул. Миколи Гнатюка - вул. Армійська	0,99	282	0,71
12. вул. Князя Ярослава Мудрого («Олейна» - «Дніпромлин»)	6,28	1922	4,80
13. вул. Національної Гвардії (КЕЧ)	6,58	2007	5,01
14. вул. Академіка Белелюбського	4,77	1359	3,40
15. вул. Робоча – вул. Надії Алексеєнко	5,45	1553	3,88
16. пр. Олександра Поля – вул. Міського Лісу – вул. Леоніда Стромцова - вул. Незалежності	11,63	3447	8,61
ВСЬОГО	68,19	19248	48,11

Постійне зберігання індивідуальних автомобілів власників нового багатоквартирного будівництва відбуватиметься за наступною схемою:

- » на вільних територіях та територіях за рахунок винесення об'єктів – у багатоповерхових підземно-наземних гаражах та під прибудинковою територією;
- » на територіях за рахунок реконструкції – відкриті автостоянки та у цокольних поверхах житлових будинків.

Для нового багатоквартирного будівництва передбачено організація мережі гостьових стоянок загальною кількістю 2816 машино-місць.

Розрахункова кількість машино-місць на розрахунковий строк є укрупнена та була розрахована виходячи з перспективного рівня автомобілізації. Більш конкретне місце розташування багатоповерхових гаражів, тип гаражу, розрахунок кількості машино-місць, виконується на наступній стадії проектування при розробленні детального плану території з відповідними показниками населення та кількості одно- двох- та трьохкімнатних квартир в будинку, а також місця розташування території в зонах міста.

Для повного забезпечення мешканців багатоквартирної забудови місцями постійного зберігання автомобілів необхідно:

- » поступова реконструкція боксових гаражів та відкритих автостоянок під багатоповерхові гаражі;

- » будівництво підземних паркінгів, зокрема - в центральній частині міста (з використанням рельєфу);
- » будівництво багатопверхових гаражів при реконструкції промзон.

На подальших стадіях проектування необхідно розробити проект облаштування автостоянок для тимчасового зберігання легкових автомобілів, центральної частини міста.

Крім того, на в'їздах-виїздах до міста передбачено влаштувати перехоплюючі автостоянки (для тимчасового зберігання), до яких передбачено довести лінії міського транспорту. Зазначені автостоянки передбачені для зберігання легкових автомобілів мешканців прилеглих населених пунктів, які працюють в м. Дніпро. Кількість машино-місць та конкретні місця розташування автостоянок потребують розробки окремого проекту.

Розрахунок необхідної кількості заправочних колонок і АЗС
(розрахунковий строк).

Потрібна кількість АЗС: $N_{\text{існ}} = P \cdot K_t / q = 384330 \cdot 1,2 / 800 \approx 580$ колонок.

При потужності однієї АЗС у 6,0 колонок: $580 / 6 \approx 100$ АЗС

де, P – кількість автотранспорту в місті K_t – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q – показник кількості заправного парку на одну колонку

На сьогодні в місті функціонує 72 АЗС. Додатково до існуючих на розрахунковий строк слід звести ще 28 АЗС.

Розрахунок потрібної кількості станцій технічного обслуговування
(розрахунковий строк).

Потрібна кількість СТО: $N_{\text{існ}} = P_{\text{легк}} \cdot K_t / q = 384330 \cdot 1,2 / 400 \approx 1600$ постів.

При потужності однієї СТО - 10 постів: $1600 / 10 \approx 160$ СТО

де, K_t – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q – показник кількості автомобілів на один пост СТО (400 од.)

P – кількість автотранспорту в місті

На сьогодні в місті функціонує 125 СТО. Враховуючи кількість автотранспорту на розрахунковий строк, кількості існуючих СТО достатньо.

Місця розташування проектних АЗС та СТО показані на «Схемі міського та зовнішнього транспорту».

Для постійного зберігання легкових автомобілів в межах міста функціонують 199 гаражних кооперативів боксових гаражів та 215 відкритих автостоянок. По наявній інформації в місті налічувалось 40418 місць для постійного зберігання автотранспорту.

Проте, враховуючи ємність гаражних кооперативів та автостоянок, по яким не надано точної інформації та зважаючи на площу ГБК, загальна кількість місць постійного зберігання становить орієнтовно 75880 машино-місць. Близько 41,4 тис. одиниць легкового індивідуального транспорту зберігається на території садибної забудови. Забезпеченість місцями постійного зберігання автомобілів для мешканців багатоквартирної забудови становить біля 57%.

Будівництво паркінгів не виконувалось.

Необхідно розбудовувати систему багаторівневих паркінгів, не лише при новому будівництві, а й при реконструкції забудованих територій. Дане питання можливо вирішувати і розробляти програму розміщення паркінгів на території м. Дніпро.

Для повного забезпечення мешканців багатоквартирної забудови місцями постійного зберігання автомобілів необхідно:

- » поступова реконструкція боксових гаражів та відкритих автостоянок під багатоповерхові гаражі;
- » будівництво підземних паркінгів, зокрема - в центральній частині міста (з використанням рельєфу);
- » будівництво багатоповерхових гаражів при реконструкції промзон.

Міський пасажирський транспорт

У різні періоди проектування, починаючи з 50-60-х років минулого сторіччя, мережа громадського пасажирського транспорту м. Дніпро визначалась, як комплекс швидкісного позавуличного транспорту і мережі наземного пасажирського транспорту.

Розвиток магістральної вуличної мережі і підвищення її пропускної спроможності сприятиме розвитку й покращенню роботи міського пасажирського транспорту.

Згідно прийнятої структури розселення та розвитку магістральної вуличної мережі, а також з урахуванням основних напрямків тяжіння пасажирів, питома вага кожного з видів масового пасажирського транспорту на розрахунковий строк визначиться таким чином: метрополітен 26%; міська електричка 3%, тролейбус 12%; трамвай 17%; автобус та мікроавтобус 42%.

Загальний об'єм пасажирських перевезень збільшиться до 450,0 млн. пас. на рік. Загальна рухомість населення на масовому пасажирському транспорті прогнозується біля 445 поїздок на рік на одного мешканця.

Нижче, у таблиці 69, приведені основні орієнтовні показники роботи міського пасажирського транспорту на розрахунковий строк.

Таблиця 69. Орієнтовні показники роботи міського пасажирського транспорту на розрахунковий строк

Найменування показників	Од. виміру	Громадський пасажирський транспорт					
		Метрополітен	Міська електричка	Наземний, всього	зокрема		
					Трамвай	Тролейбус	Автобус та мікроавтобус
Протяжність мережі пасажирського транспорту в двух-путному обчисленні	км	35,0	25,7 ¹	490,0	58,0	107,0	485,8
Річний обсяг пасажироперевезень	млн.пас.	117,0	13,5	319,5	76,5	54,0	189,0
Частка обсягів пасажирських перевезень на громадському пасажирському транспорті	%	26	3	71	17	12	42
Річна рухомість населення	Поїздок на 1 мешканця	116	13	316	76	53	187

Проектом передбачається подальший розвиток мережі громадського транспорту. Далі наведено заходи щодо розвитку кожного виду громадського транспорту.

Метрополітен

Передбачається подальший розвиток мережі метрополітену. Відповідно до розробленого коригування проекту будівництва першої черги метрополітену в м. Дніпро в найближчій перспективі передбачається подовження існуючої лінії метрополітену від станції «Вокзальна» до Соборної площі. Додатково до існуючих станцій метрополітену проектом пропонується будівництво ще трьох: «Театральної», «Центральної» та «Музейної». Лінія запроектована вздовж проспекту Дмитра Яворницького. Ст. "Театральна" передбачена в районі перетину проспекту з вул. Столярова, ст. "Центральна" – на перетині з вул. Володимира Мономаха, ст. «Музейна» запроектована на Соборній площі.

Даним проектом передбачене подовження цієї лінії в напрямку Південного вокзалу (залізнична станція Дніпро-Лоцманська) та великих житлових масивів Перемога та Тополя. Всього по першій лінії метрополітену передбачено побудувати ділянку протяжністю 11,9 км від станції «Музейна» до станції «Тополя-1». Загальна протяжність першої лінії до кінця розрахункового строку становитиме 19,0 км; загальна кількість станцій - 14.

Для покращання транспортних зв'язків правобережної та лівобережної частини міста намічено будівництво другої лінії метрополітену з тунельною ділянкою між правим та лівим берегами р. Дніпро. Лінія пройде від станції «Шинна» до станції «Харківська». Загальна протяжність другої лінії до кінця розрахункового етапу становитиме 16,0 км; кількість станцій – 9.

¹ У таблиці наведена протяжність маршрутів міської електрички

Перша лінія: Покровська - Проспект Свободи - Заводська - Металургів - Метробудівників - Вокзальна – Театральна – Центральна - Музейна - Південний вокзал – Космічна - Проспект Героїв - Сокіл - Тополя-1.

Друга лінія: Шинна – Енергетична – Спортивна - Надії Алексєєнко – Василя Бабенка – Юрія Коцюбинського - пр. Слобожанський - Індустріальна – Харківська.

Пересадка з лінії на лінію влаштовується між станціями Коцюбинського та Центральна.

Таблиця 70. Відстані між станціями метрополітену

Найменування перегонів	Відстані між станціями
<i>Перша лінія</i>	
Проспект Свободи - Заводська	1,6
Заводська - Металургів	1,5
Металургів - Метробудівників	1,1
Метробудівників - Вокзальна	1,6
Вокзальна - Театральна	1,4
Театральна - Центральна	1,7
Центральна - Музейна	1,9
Музейна - Південний вокзал	2,0
Південний вокзал - Космічна	1,8
Космічна - Проспект Героїв	0,9
Проспект Героїв - Сокіл	0,9
Сокіл - Тополя-1	1,4
Всього:	19,0
<i>Друга лінія</i>	
Шинна – Енергетична	2,0
Енергетична – Спортивна	1,7
Спортивна – Надії Алексєєнко	2,0
Надії Алексєєнко – Василя Бабенка	2,1
Василя Бабенка – Коцюбинського	1,7
Коцюбинського – пр. Слобожанський	2,3
Пр.Слобожанський – Індустріальна	2,0
Індустріальна - Харківська	2,2
Всього:	16,0
Всього по мережі метрополітену:	35,0

Дані в таблиці 83 наведені у відповідності до затвердженого ТЕО. При розробленні проектів на наступних стадіях відстані між станціями та напрямок проходження ліній метрополітену може бути скориговано.

За прогнозом, загальний обсяг пасажироперевезень по двом лініям метрополітену на розрахунковий строк становитиме 117,0 млн. пасажирів. Загальна протяжність двох ліній метрополітену становитиме 35 км; загальна кількість станцій – 23.

Для обслуговування рухомого складу додатково до існуючого депо «Діївка» на кінець розрахункового строку передбачається будівництво нового електродепо в північно-східній частині міста у Байкальському промрайоні (в межах підприємства ВАТ «Мрія») на підключенні до ст. «Харківська» (друга лінія). На позарозрахунковий строк, при збільшенні протяжності першої лінії ще на два перегони (до житлового масиву Парус) передбачається будівництво другого депо у південно-східній частині міста на підключенні до ст. "Сокіл" (Промрайон Сокіл). Орієнтовна площа ділянок для розміщення електродепо метрополітену становить 10 - 15 га. Остаточне розташування площадок під будівництво нових депо буде визначено на подальших стадіях проектування.

Трамвай

З метою покращення економічної доцільності роботи трамвая, поліпшення маршрутної мережі на перспективу, на перспективу пропонується ліквідувати мало діяльні трамвайні маршрути.

Таблиця 71. Кількість рухомого складу на трамвайних маршрутах

Номер маршруту	Існуючий стан		Розрахунковий строк	
	Кількість рухомого складу	Інтервал руху, хв	Кількість рухомого складу	Інтервал, хв.
№5 Ж/м Західний –ДДУІЗТ	13	8,6	16	7-8
№12 Завод Металоконструкцій - Вул. Сікорського (продовження до площі Старомостова)	5	12-13	12	8-10
№16 Шинний завод - Вул. Сікорського (продовження до площі Старомостова)	4	13-14	14	9-11
№18 Пр. Свободи - вул. Юрія Магалецького	6	10-11	9	6-8

На даний момент загальна кількість рухомого складу на трамвайних маршрутах скоротилась через зношеність рухомого складу. Через це збільшився інтервал руху трамвая і значна частина населення почала використовувати альтернативу трамваю – маршрутні таксі.

Рішенням даного проекту пропонується збільшити кількість рухомого складу на основних трамвайних маршрутів. Це дасть змогу зменшити інтервал руху трамвая, внаслідок чого збільшиться пасажиропотік на трамваї, що, в свою чергу, призведе до зниження собівартості перевезення пасажирів.

Так, у якості невідкладних заходів пропонується збільшити кількість рухомого складу на наступних трамвайних маршрутах.

Зважаючи на те що мережа трамваю в м. Дніпро сформована, а площадки нового будівництва, що передбачені в межах міста, розміщені дисперсно на територіях, які ідуть під реконструкцію та мають незначну площу, вважаємо за доцільне не збільшувати протяжність мережі трамваю.

На розрахунковий строк розвиток трамвайної мережі не передбачається. Це обумовлено тим, що на сьогоднішній день прокладання проектної трамвайної мережі по існуючим магістралям в центральній частині міста та в районах садибної забудови, важко через щільну забудову, що історично склалася. Для прикладу в таких містах як Київ, Харків, Одеса проводять частковий демонтаж трамвайних колій в центральних районах та по найбільш завантажених магістралях і, таким чином, скорочують маршрутну мережу. В місті Дніпро практично неможливо відокремити трамвайні колії від основного потоку автотранспорту, а це зменшує пропускну здатність вуличної мережі. Так, пропозиції генерального плану передбачають лише оновлення та збільшення кількості рухомого складу та зменшення інтервалів руху на маршрутах до 3-5 хвилин.

Обсяги перевезень трамваєм в межах розрахункового строку прогнозуються на рівні 76,5 млн. пасажирів за рік, що становить 17% від загального обсягу пасажироперевезень. Загальна протяжність трамвайної мережі залишиться незмінною - 58,0 км, щільність мережі - 0,22 км/км².

Тролейбус

У зв'язку із розміщенням ділянок нової багатоквартирної та громадської забудови, розвитком виробничих територій проектом пропонується розбудова мережі тролейбусу за такими напрямками:

- ⌘ від існуючої лінії тролейбусу, в районі проектної станції метро "Тополя-1" по вул. Запорізьке шосе та вул. Авіаторська до аеропорту (рішення попередньої містобудівної документації) довжиною 5 км;
- ⌘ від бульвару Слави (існуюча лінія) по Південному мостовому переходу до вул. Проектна 11 довжиною 6,4 км;
- ⌘ від Слобожанського промвузла крізь Індустріальний промрайон, вздовж Лівобережного промвузла, по вул. Проектна 6 до Слобожанського проспекту довжиною 3,6 км;
- ⌘ по вул. Проектна 3 і Пилипа Орлика 2,0 км.

Даним проектом передбачена оптимізація тролейбусних маршрутів. Пропонується ліквідувати тролейбусний маршрут №18. Дана пропозиція обумовлена тим, що маршрут №18 практично повністю проходить паралельно тролейбусному маршруту №20, але маршрут №20 на відміну від маршруту №18 охоплює район з багатоповерховою забудовою Лівобережний 3.

Тому надалі пропонується залишити тролейбусний маршрут №20, а весь рухомий склад маршруту № 18 перевести на 20 маршрут.

Також пропонується ліквідувати тролейбусний маршрут №11, який проходить сполученням Ж/м Тополя 3 – вул. Панікахи - проїзд Гальченка – вул. Богдана Хмельницького – з-д Металовиробів. Дане рішення пояснюється тим, що цей маршрут мав перевозити працівників з сельбіщного району Тополя – 3 до промислової зони. В останні часи кількість працюючих в цій промисловій зоні значно скоротилося, тому кількість пасажирів, яку перевозить 11 маршрут може в повному обсязі перевести автобус або маршрутне таксі. Продовження функціонування даного тролейбусного маршруту не доцільно, як з точки зору транспортних підрахунків, так і з точки зору економічної доцільності.

З метою зменшення інтервалу руху та збільшення пасажирообігу на тролейбусних маршрутах проектом пропонується збільшення одиниць рухомого складу на деяких тролейбусних маршрутах. Нижче в таблиці 77 наведено перелік маршрутах на яких пропонується збільшення одиниць рухомого складу та очікуваний інтервал руху тролейбусів.

Таблиця 72. Маршрути, на яких пропонується одиниць рухомого складу та очікуваний інтервал руху тролейбусів

Номер маршруту	Маршрут проходження	Існуючий стан		І черга	
		Кількість рухомого складу	Інтервал руху в годину “пік”, хв	Кількість рухомого складу	Інтервал руху в годину “пік”, хв
7	Вул. Холодильна-вул. Європейська	3	20-21	9	7-8
15	Пл. Старомостова – Нижньодніпровський трубопрокатний завод	2	27-28	11	8-9
20	Вул. Європейська-ж/м Лівобережний 3	19	4	27	3-4

Збільшення кількості рухомого складу на тролейбусному маршруті №7 обумовлено тим, що цей маршрут проходить від (вул. Європейська) Європейська (центральна частина міста) через центральний міст по проспекту Слобожанський до вул. Холодильна (житловий район Юбілейний). Збільшення рухомого складу на маршруті №7 дасть змогу зменшити кількість маршрутних таксі, що призведе до зменшення транспортного навантаження на Центральний міст та проспект Слобожанський.

Додавання рухомого складу на тролейбусний маршрут №15 обумовлено тим, що цей маршрут забезпечує зв'язок між обома берегами Дніпра.. На сьогоднішній день цей маршрут обслуговує всього два тролейбусу, а за підрахунок на перспективу очікуваний пасажиропотік по цьому маршруту становитиме приблизно 8 тис. пасажирів в годину “пік” в одному напрямку. Тому на перспективу пропонується збільшити кількість рухомого складу на тролейбусним маршруті №15, що дасть змогу розвантажити амурський мостовий перехід від значної кількості маршрутних таксі та перевести весь розрахунковий пасажиропотік.

Збільшення рухомого складу на тролейбусному маршруті №20 обумовлено тим, що пропонується ліквідувати маршрут №18, який фактично є дублюючим маршрутом по відношенню до маршруту №20.

Всього за на розрахунковий строк передбачено влаштування 17,0 км нових ліній тролейбусу. Обсяг пасажироперевезень по мережі тролейбусу прогнозується на рівні 54,0 млн. пас. на рік. Протяжність ліній руху тролейбусу по осі вулиці становитиме 107,0 км. Щільність мережі тролейбусу відносно забудованої частини міста становитиме 0,41 км/км².

Автобус

При розробленні пропозицій по розвитку мережі автобусних маршрутів приймалося до уваги місцеві програми розвитку, проробка управління транспорту Дніпровської міської ради.

Через значну концентрацію маршрутів мікроавтобусів та велику кількість на маршрутах рухомого складу малої місткості перевантажується вулично-дорожня мережа, особливо в центральній частині міста та на мостові переходи.

За підрахунками, в середньому за рік один автобус великої місткості (з загальною ємністю більше 90 осіб) перевозить в 1,7 рази більше пасажирів, ніж автобус середньої місткості (загальна ємність до 50 осіб) та в 3,5 разів більше, ніж автобус малої місткості (загальна ємність до 20 осіб). Через зупинку фактично в одних і тих же місцях, приблизно однакову швидкість руху, завантаження вулично – дорожньої мережі автобусом малої та великої місткості приблизно однакове. Тому на перспективу пропонується збільшувати кількість автобусів саме великої місткості.

Для прикладу, один автобус великої місткості котрий перевозить 100 чоловік, займає 32 метрів проїзної частини (по 10 метрів інтервал безпеки спереду та позаду і 12 метрів довжина автобусу), а п'ять автобусів малою місткістю, котрі перевозять також 100 пасажирів займають 125 метрів проїзної частини (10 ділянок по 10 метрів інтервал безпеки спереду і позаду та 5 метрів довжина автобусу).

Пропонується залишити автобуси малої місткості на маршрутах, протяжністю до 10 км, при умові, що вони проходять на одному березі та обслуговують громадську забудову місцевого значення і сельбищну територію з садибною та малоповерховою забудовою. Автобуси середньої місткості планується залишити на маршрутах протяжністю до 15 км і які підвозять пасажирів з житлових масивів до центральної частини. В центральній частині міста пропонується залишити лише автобусні маршрути, які обслуговуються автобусами високою місткістю.

Автобусні маршрути в такому місці, як м. Дніпро, з населенням більше одного мільйону мешканців, мають підвозити пасажирів до інших видів транспорту з більшою провізною спроможністю (метрополітен, трамвай в меншій ступені тролейбус). Тому на першу чергу передбачається ліквідувати деякі довгі автобусні маршрути, розбивши їх на декілька коротких, залишивши за ними функцію лише по підвозу пасажирів до інших видів транспорту. Але, як наведено вище необхідно збільшити кількість рухомого складу на трамваї та тролейбусі.

До кінця розрахункового строку, доцільно зменшити кількість таксомоторних маршрутів в центральній частині міста та на зв'язках між правим та лівим берегом через те, що частина цих маршрутів дублює інші види транспорту, які мають велику провізну спроможність (трамвай та метрополітен).

Розвиток автобусної мережі передбачено на нових площадках садибної забудови, де використання інших видів транспорту з великою провізною спроможністю недоцільне, та в районах існуючої садибної та малоповерхової забудови для забезпечення нормативної транспортної доступності.

З метою оптимізації мережі на окремих ділянках передбачена ліквідація руху автобусу або перенесення на інші вулиці.

Загальна протяжність проектних ліній руху автобусу становитиме 105,5 км.; ділянок, де рух автобусу ліквідується – 5,5 км.

Протяжність мережі автобусу на розрахунковий строк становитиме 485,8 км. Щільність мережі автобусу становитиме 1,85 км/км². Хоча, згідно пропозицій генерального плану передбачається значне зростання довжини мережі, обсяг пасажироперевезень автобусом за підрахунками зросте не набагато і становитиме близько 189,0 млн. пасажирів на рік через невелику провізну спроможність цього виду транспорту.

Всього протяжність мережі наземного пасажирського транспорту м. Дніпро з урахуванням ділянок суміщення маршрутів на розрахунковий строк становитиме 490,0 км; щільність мережі – 1,9 км/км².

Міська електричка

Як альтернатива, на період будівництва метрополітену, внесенням змін до генерального плану намічено запуск Дніпровської міської електрички. Проектом передбачені два маршрути з перетином р. Дніпро по Амурському та Мерефо-Херсонському залізничним мостам.

Перший: ст. Нижньодніпровськ-Вузол – Південний вокзал (ст. Дніпро-Лоцманська) з подальшим проходженням до ст. Зустрічний. Орієнтовна довжина маршруту – 13,7 км.

Другий: ст. Нижньодніпровськ-Вузол – ст. Дніпро-Головний. Орієнтовна довжина маршруту – 12,0 км.

Основна ідея даного заходу - створити транспортний зв'язок через р. Дніпро швидкісним позавуличним транспортом до введення в дію другої лінії метрополітену з організацією підвозу пасажирів до пересадочних вузлів на інші види громадського транспорту.

Найбільш потужні пересадочні потоки очікуються на станції Дніпро-Головний, куди прибуває більше 80% всіх пасажирів Дніпровського залізничного вузла у приміському сполученні. Створення пересадочного вузла на залізничному вокзалі дасть змогу обслуговувати не лише міських, а й приміських пасажирів і влаштувати зручну пересадку між приміським та міським транспортом і міською електричкою. В зв'язку з тим що на станцію Дніпро – Головний очікується додаткове навантаження від міських пасажирів, необхідно передбачити додаткові маршрути та збільшення рухомого складу для обслуговування додаткових пасажиропотоків.

Впровадження Дніпровської міської електрички викличе потребу у влаштуванні під'їздів до ст. Зустрічний, організацію автобусних маршрутів до Південного вокзалу, ст. Зустрічний та ст. Нижньодніпровськ-Вузол.

Крім того, організація міських пасажирських перевезень залізницею потребує придбання спеціального рухомого складу, визначення місця його обслуговування, облаштування пасажирських платформ, коригування графіків руху пасажирських та вантажних поїздів по станціях та перегонах Дніпровського залізничного вузла, що можна визначити лише в ТЕО, яке має бути розроблене за участі відповідних профільних організацій із залученням фахівців Придніпровської залізниці.

До завершення будівництва другої гілки метрополітену через р. Дніпро, а особливо із введенням в дію станції метрополітену «Південний вокзал», пасажиропотік міської електрички може бути досить значним. Та, навпаки, з введенням в дію другої лінії метрополітену, пасажиропотоки на лінії міської електрички значно скоротяться та не будуть перевищувати 3% від загального обсягу пасажироперевезень по місту або 13,5 млн. пас. на рік. Загалом, очікуваний пасажиропотік можливо розрахувати тільки на стадії ТЕО.

Місця концентрації ДТП

У Дніпрі встановлено нові дорожні знаки на місцях концентрації ДТП у рамках виконання «Програми розвитку транспортного комплексу міста Дніпра на 2023 - 2027 роки». За результатами обстеження затверджено 3 місця концентрації ДТП: перехрестя просп. Олександра Поля – вул. Улянівська; перехрестя просп. Слобожанський – вул. Калинова; перехрестя вул. Набережна Заводська – вул. Юрія Кондратюка.

Також визначено ділянки концентрації ДТП по вул. Марії Лисиченко, вул. Криворізька, проспекту Сергія Нігояна, вул. Січеславська Набережна, вул. Незалежності.

Велосипедна інфраструктура

Багато городян користуються шеринговими електросамокатами навіть у листопаді, а велосипедами їздять цілий рік (особливо це продемонструвала карантинна зима 2020-2021, коли під час локдауну велокур'єри буквально рятували і бізнеси і городян). Тому питання упорядкування інфраструктури мікромобільності саме час. Міська влада давно декларувала, що наведе порядок у цій сфері, але вже настав час це робити. До того ж не «окремими клаптями», а підходячи до цього питання системно та за єдиними сучасними стандартами містобудування.

Тому місто зробило найважливіший крок у цьому напрямі та виступило замовником Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності Дніпра.

Для цього залучили фахівців, які мають великий досвід планування велосипедної інфраструктури., розробляють Концепцію з урахуванням найсучасніших світових трендів з огляду на проблеми, з якими зіткнулися міста по всьому світу.

У той же час команда ORESUND: транспортні рішення при розробці проекту заглядає вперед, фахівці розраховують велоконцепцію таким чином, щоб вона була актуальна на десятиліття вперед (бо ще 10 років тому ніхто не міг уявити в місті сотні електросамокатів).

До Дніпра всі міста розраховували і будували тільки веломережу, але у мікромобільного електротранспорту дещо інші потреби і важливо, щоб концепція, що створюється, враховувала цих користувачів, чисельність яких може швидко перевищити чисельність велосипедистів.

Саме розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності м. Дніпра відповість на запитання і городян, і операторів шерингу, та підрядників, які займаються ремонтом вулиць. Адже вони хочуть, щоб місто було зручним та безпечним для всіх, але не мають інструментів та інструкцій, щоб зробити його таким.

Місто планує реалізацію без бар'єрних пішохідних районів за принципом «хроногород», вело та пішохідної інфраструктури рекреаційних зон, безперешкодне поєднання районів міста для основних видів мобільності, стратегії мобільності міста.

Забезпечення пішохідних сполучень з урахуванням вимог щодо інклюзивності

На перспективу при проектуванні дорожньої мережі, автостоянок та гаражів необхідно обов'язково дотримуватись положень щодо інклюзивності визначених в ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

Крім того, на перспективу при реконструкції вуличної мережі необхідно передбачати облаштування пішохідних переходів пониженими бордюрами та тактильною плиткою.

12. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

1. ГІДРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ

Планувальні рішення щодо розвитку міста, здійснення житлово-громадського та інших видів будівництва, враховують комплекс заходів по інженерній підготовці та захисту територій:

- » захист від підтоплення;
- » розчищення русел рік і водойм, берегоукріплення;
- » протизсувні, протиерозійні заходи;
- » заходи на просадних ґрунтах;
- » рекультивація порушених територій.

Даний розділ розроблено відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 і підтверджує технічну можливість реалізації планувальних рішень.

На замовлення міського управління земельних ресурсів філіал інституту «Укркомунпроект» розробив і відкоригував «Детальну схему інженерного захисту м. Дніпропетровська від небезпечних геологічних процесів», в якій визначено і обґрунтовано комплекс заходів і споруд, які мають попереджувати або повністю ліквідувати небезпечні дії геологічних процесів на території міста. Основні рішення цієї схеми покладені в основу даного розділу.

В місті передбачено під містобудівні потреби освоєння території, на яких, згідно інженерно-геологічного обґрунтування є прояв небезпечних геологічних процесів: підтоплення, затоплення, ерозія з обвальними та зсувними явищами, просадка, а також території, які потенційно мають такі якості, де необхідно здійснити комплекс заходів з інженерної підготовки та захисту території.

Захист від підтоплення

Територія міста має значні площі, які підтоплюються. Це значно ускладнює містобудівне освоєння цих земель.

Основними причинами підтоплення є природні (розташування вулиць на понижених ділянках місцевості, опади, ерозія, водний режим річок, тощо) та техногенні (порушення умов стоку поверхневих вод різними видами будівництва, незадовільний стан природних дренажних систем, незадовільний стан мереж водопостачання та каналізації).

При рішенні цього питання необхідно прийняти до уваги такі фактори: глибину залягання водоносних пластів, водопровідні властивості ґрунтів, умови живлення і стоку ґрунтових вод, а також функціональне використання території: багатоквартирна або садибна забудова.

Використовувати дані території під забудову можливо лише після проведення заходів по зниженню рівня ґрунтових вод.

Для боротьби з високим рівнем ґрунтових вод рекомендується застосовувати, як спеціальні (влаштування дренажу, підсипку території), так і загального характеру (впорядкування поверхневого стоку, гідроізоляцію та ін.) заходи.

На нових ділянках забудови пропонується виконати ряд заходів з метою пониження рівня ґрунтових вод, а саме: влаштування дренажів та підсипку території під капітальну забудову.

Вибір схеми захисту від підтоплення повинен ґрунтуватися на матеріалах детальних інженерно-геологічних вишукувань та режимних спостережень, надаючи перевагу рішенням, що зводять до мінімуму експлуатаційні витрати та забезпечать максимальну надійність дорожнього покриття, інженерних мереж, підземних споруд.

Влаштування дренажів для капітальної забудови виконується з урахуванням норми осушення на глибину не менше 2,5 м, а для одноповерхової забудови не менше 1,5 м; для парків, скверів, стадіонів – не менше 1,0 м.

Склад заходів для захисту територій від підтоплення залежить від геологічних та гідрологічних умов, типу забудови та використання підземного простору. До складу таких заходів входить комплекс робіт по зниженню дії природних та штучних чинників підтоплення, підвищенню планувальних відміток території, підвищенню підлоги та гідроізоляції підземних споруд, улаштуванню дренажів.

Найбільш ефективним способом зниження рівня ґрунтових вод в даних умовах буде влаштування дренажу. Дренажні води рекомендується скидати у водні об'єкти (річку, канал, озеро, ставок). В дощову каналізацію можна скидати дренажні води при умові, що пропускна спроможність дощової каналізації визначена з урахуванням додаткових витрат води, яка надходить із дренажної системи. При цьому підпір з боку дренажної системи не допускається. Конструкція дренажу і місця скидання дренажу визначаються на подальших стадіях проектування при виконанні проекту спеціалізованим проектним інститутом.

Останнім часом в місті були підтоплені ґрунтовими і талими водами:

- ⊗ в Новокодацькому районі вулиці Мусоргського, Трохимових, Дмитра Бортнянського, Цвіточна, Павла Тушкана, Петра Наріжного, Повстанська, провулки Квітковий, Повстанський. Вирішення проблеми підтоплення району можливе тільки за умови створення комплексної системи захисту району.
- ⊗ в Амур-Нижньодніпровському районі вулиці Швидкісна, Грінченко, Виноградова, Василя Корнієнка, Магнітна, Незламна. Необхідно провести роботи по розчистці та підвищенню водопропускної спроможності дренажно-паводкових каналів та споруд, а також зменшити рівень ґрунтової води в районі вул. Магнітної.
- ⊗ в Самарському районі вулиці Оранжерейна, Азербайджанська, пров. Еріха Лясоти. Необхідно виконати розчистку русла р. Маячки на ділянці від гирла до вул. Курської (1 км).

Даним розділом пропонується виконати всі заходи по захисту вищеперерахованих ділянок. Крім того, рекомендовано проведення профілактичних заходів по ліквідації витоків з водоносних комунікацій, заборону скиду промислових і побутових стоків в яри.

Проектна ділянка кладовища традиційного поховання, що розташована в районі вул. Андрія Сахарова межує із штучними ставками із заходу та струмком зі сходу. З метою попередження негативного впливу на прилеглі існуючі водні об'єкти та перехвату потоків ґрунтових вод, що можуть надходити з території кладовища та поступати в існуючі ставки та струмок, слід передбачити будівництво спеціальної інженерної гідротехнічної споруди - протифільтраційного екрану з паралельним будівництвом супутнього дренажу.

Намічено влаштування протифільтраційного екрану загальною протяжністю близько 2,9 км. Конструкцію та параметри екрану та супутнього дренажу визначити на наступній стадії проектування.

Розчищення річок, каналів та водойм; берегоукріплення

Для оздоровлення річки Дніпро та її приток, для пропуску паводкових вод, створення необхідних глибин необхідно розчистити їх русла від мулу і болотної рослинності. Плязі необхідно благоустроїти. Водопропускні гідротехнічні споруди підлягають ремонту і реконструкції (8 од.).

З метою покращення санітарно-гігієнічного стану як самих річок, так і прилеглих до них територій необхідно виконати ряд заходів по регулюванню їх русел, а саме: розчистити русла від побутового та будівельного сміття, від мулу і наносів, від вологолюбної рослинності; на окремих ділянках русла струмків, розчистити, поглибити і спрямити. Заходи по розчистці русел струмків рекомендується виконувати регулярно, так як русла поступово замулюються і заростають вологолюбною рослинністю.

Вийнятий ґрунт при розчистці русел рекомендується розподілити по берегу так, щоб вздовж берега можна було розташувати посадку дерев та кущів.

Днопоглиблення русел дозволить знизити рівень ґрунтових вод в заплавах на 1,0 м, тому з'явиться можливість використовувати ці території для організації відпочинку населення.

Крім того, рекомендується провести вертикальне планування на таких територіях для організованого скиду поверхневих вод.

В прибережних територіях встановити прибережні захисні смуги, благоустроїти їх, не допускати скидів побутового і промислового сміття і стоків в русла і на заплавні території рік та струмків.

На території міста є ряд водойм, які потребують розчищення та благоустрою: «Гнилокиш», оз. Одинківка, оз. Капустяне, оз. Кас'янка, оз. Куряче, оз. Сага та інші і ряд дренажно-повенемих каналів – Кузнецовський, Карпенківський.

На території міста є заболочені та анофелогенні ділянки, де необхідно проведення протималярійних заходів.

Для ліквідації осередку малярії проводяться інженерно-меліоративні заходи. Наявність, кількість та поширення осередку малярії визначають малярійну характеристику території. При проектуванні інженерної підготовки слід скласти карти анофелогенних територій та водоймищ в радіусі до 5 км з характеристикою кожного осередку.

Комплекс протималарійних заходів включає: вертикальне планування та організацію поверхневого стоку; осушення заболочених територій та зниження рівня ґрунтової води; пропуск малих водотоків в трубах; засипку водоймищ, що не використовуються в містобудівництві; регулювання стоку; благоустрій берегів річок та водоймищ.

Інженерний захист берегів – це комплекс гідротехнічних споруд та інженерно-технічних заходів, що забезпечують захист об'єктів народного господарства та території житлової забудови від підтоплення, затоплення та інших небезпечних природних явищ.

Конструктивні рішення щодо укріплення річкових берегів і влаштування набережних приймають залежно від мети передбаченого використання ділянки й з урахуванням інженерної ділянки та інженерно-геологічних і гідрологічних умов берегової смуги.

На міських територіях берегоукріплювальні роботи проектується з урахуванням технічних і економічних вимог, але велике значення надається естетичним вимогам, оскільки набережні – це елементи міського середовища.

Влаштування набережної створить додатковий захист від затоплення повеневидами водами р. Дніпро. На проектний період пропонується влаштування набережної протяжністю біля - 4,8 км.

Протизсувні, протиерозійні заходи

У межі міста значні території вражені зсувами та обвалами (287,0 га), а також є зсувонебезпечні території (круті схили балок - 3028,0 га).

Для попередження зсувів, зниження тиску від зсувних ґрунтових мас і стабілізації схилів можливе проведення зміни рельєфу:

- ⦿ зменшення крутизни схилів;
- ⦿ вертикальним плануванням схилів за допомогою терасування і влаштування банкетів;
- ⦿ заміною слабких ґрунтів у підніжжя зсувних і зсувонебезпечних схилів;
- ⦿ переміщенням поверхневого шару ґрунту із зони активного тиску в зону пасивного та ін.

До складу заходів щодо зміни рельєфу, влаштування земляних банкетів входить вертикальне планування прилеглих територій, відкрита і закрита системи поверхневого стоку.

На окремих ділянках в межі міста необхідно виконати протизсувні заходи профілактичного характеру: виположення відкосів, відведення поверхневих вод, що приведе до стабілізації зсувних і зсувонебезпечних схилів.

Протизсувні заходи включають в себе: упорядкування поверхневого стоку, перехват потоків ґрунтових вод, запобігання природному контрфорсу зсувного масиву від руйнування, підвищення стійкості схилу механічними і фізико-хімічними засобами.

Перелік обвальних-зсувних ділянок на території м. Дніпро приведено вище у розділі «Існуючий стан» даного проекту. Це в основному території, які розташовані на схилах балок і ярів, а саме: балок Кам'януватої, Саженка, Євпаторійська, яр по вул. Дальній, яри ерозійного схилу р. Дніпро, балки Тунельна, Зустрічна, Красна, Красноповстанська, балка Запорізька (Войцехівська, Рибальська), Аптекарьська, Діївська, Сухий Яр, Діївські яри, Краснопільська яружно-балкова система, балки Зелена, Біла, Семергейка, урочище Козеро, балка Природна, яри селища Таромське.

Основні напрямки інженерного захисту території міста розроблені інститутом «Дніпрокомунпроект» і наведені в «Детальній схемі інженерного захисту м. Дніпропетровська від небезпечних геологічних процесів», які приймаються за основу для виконання в даному проекті.

По місту є ділянки, де спостерігаються ерозійні процеси та велика крутизна схилів. Процеси ерозійної діяльності мають прояв в період інтенсивних атмосферних опадів, де рекомендується виконати комплекс протиерозійних заходів організаційного і профілактичного характеру; круті схили балок рекомендується терасувати і закріпити посівом багаторічних трав і посадкою деревно-кущової рослинності.

Для запобігання утворенню умов для зсувів і обвалів схилів забороняється додаткове привантаження бровки і підрізка подошви схилів; присхилові ділянки балок і долин річок рекомендується не забудовувати, щоб не утворювати додаткове навантаження, а закріпити посадкою деревно-кущової рослинності.

До протиерозійних заходів на цих ділянках також необхідно віднести організоване відведення поверхневих вод. Загальна площа протиерозійних заходів на території міста на розрахунковий період складає 394,0 га.

Заходи на територіях з просадними ґрунтами

Згідно інженерно-будівельної оцінки території в межі міста можуть зустрічатися ділянки, які складені просадними ґрунтами I і II типу по ґрунтових умовах (леси, лесові суглинки).

При освоєнні таких територій під забудову як багатоповерхову так і садибну необхідно виконати ретельні інженерно-геологічні вишукування та дослідження ґрунтів.

При замочуванні основи під будівлі, складеної просадними ґрунтами, стійкість та експлуатаційна надійність будівель і споруд забезпечується водозахисними та конструктивними заходами, спрямованими на запобігання просадним властивостям ґрунтів, а саме:

- ⌘ в межах деформаційної зони чи її частини необхідно виконувати ущільнення тяжкими трамбівками, витрамбовку котлованів;
- ⌘ в межах всього просадного шару – виконувати глибинне ущільнення ґрунтовими палями, що попередньо замочені в нижніх шарах просадних ґрунтів;

- » прорізкою просадних ґрунтів основи фундаментів забивними, набивними та буро набивними палями, а також з використанням стовпів чи стрічки з ґрунтів, що закріплені хімічним, термічним чи іншим способом, а також заглибленням фундаментів;
- » виконувати вертикальне планування ділянки забудови, якісно заповнювати пазухи котлованів та траншей;
- » підвищенням міцності і загальної просторової жорсткості споруд, збільшенням їх піддатливості за допомогою гнучких та розрізних конструкцій, улаштуванням пристосування для вирівнювання конструкцій, а також використанням методів, що забезпечують нормальну роботу обладнання при деформаціях основи. Орієнтовна площа врахування і проведення протипросадних заходів на першу чергу на території міста складатиме для врахування при освоєнні нових територій забудови, орієнтовно, біля 302,0 га.
- » при улаштуванні водоакумулюючих споруд і водо несучих комунікацій виключити витікання води;

Рекультивація порушених територій

У межі міста є ряд порушених територій (кар'єри, несанкціоновані сміттєзвалища та ін.), які частково рекультивовано (близько 8 га).

Території кар'єрів, відвалів та інших порушених територій піддаються проведенню на них рекультивації поетапно: в першу чергу виконуються планувальні роботи, терасування та засипка, потім укладається шар рослинного ґрунту, посадка дерев і кущів, посів багаторічних трав. Такі території в основному використовуються для зон зелених насаджень.

Заходи по відновленню порушених територій вибираються залежно від інженерно-геологічних умов, виду використання і типів порушення (повне і часткове засипання глибоких ям і виробок, розрівнювання зритих місць, роботи по запобіганню подальшому руйнуванню порушених територій).

При проведенні рекультивації на всіх видах порушених територій необхідно проводити ретельне інженерно-геологічне та гідрогеологічне обстеження.

Порушені території після комплексу відбудовних робіт використовуються для створення зон зелених насаджень загального та обмеженого користування, спеціального призначення; промислових зон і зон зовнішнього транспорту; житлових районів і мікрорайонів; зон водо регулюючих гідротехнічних споруд; рибогосподарського і сільськогосподарського використання; водопостачання; комунально-складських зон.

При освоєнні порушених територій у межах населеного пункту необхідно враховувати: його планувальну структуру; доступність центрів трудового, побутового і рекреаційного тяжіння; планування та розвиток транспортних і інженерних комунікацій; візуальне сприйняття порушених ділянок у міському середовищі (композиційна єдність міського та природного середовища).

Крім вище перерахованих містобудівних чинників, необхідно враховувати також розміри порушень поверхні, фізичні і біологічні властивості ґрунтів, можливість застосування тієї або іншої технології відновлення території.

Для захисту від ерозії необхідно провести розширення та благоустрій мережі зелених насаджень, які проводяться за рахунок створення нових зон озеленення.

З метою зниження витрат на відновлення порушених територій і раціонального використання природних ресурсів проводиться функціональне зонування територій добування корисних копалин, з огляду при цьому на планувальну структуру і функціональні потреби населених місць, необхідність збереження продуктивності території й унікальних природних комплексів, а також поліпшення санітарно-гігієнічних умов.

Таблиця 73. Зведена таблиця основних заходів із захисту території, у га

	Найменування заходів	Невідкладні заходи	На розрахунковий строк
1	Інженерний захист території ж/м Тополя (балка Зустрічна)	265,0	
2	Інженерний захист території житлової забудови обмеженої вул. Незалежності, пр. Назарія Яремчука, вул. Вакуленчука (Рибальська балка)	115,0	
3	Інженерний захист території ж/м Сокіл-2 (Євпаторійська балка)	29,3	
4	Інженерний захист площадки резервуарів питної води по вул. Космічна (Тунельна балка)	5,8	
5	Ліквідація наслідків зсуву в районі вул. Сірко (Довга балка)		9,5
6	Ліквідація наслідків зсуву в районі вул. Куп'янської (Довга балка)	10,0	
7	Ліквідація наслідків зсуву в районі вул. Савурська (Довга балка)		10,0
8	Протизсувний захист схилів в районі вул. Саксаганська (Довга балка)		20,0
9	Протизсувний захист схилів на ділянці від вул. Архітектора Олега Петрова до вул. Паторжинського (Довга балка)		5,0
10	Протизсувний захист от підярку в районі вул. Бронетанкової (Довга балка)		3,9
11	Протизсувний захист житлової забудови по вул. Виконкомівська (Довга балка)	8,0	
12	Ліквідація наслідків зсуву в районі вул. Токарна (Аптекарьська балка)	3,5	
13	Протизсувні заходи по пров. Карла Роде (Аптекарьська балка)		5,0
14	Протизсувні заходи в районі вул. Троїцька балка, пров. Троїцька балка (Троїцька балка)	21,0	

	Найменування заходів	Невідкладні заходи	На розрахунковий строк
15	Протизсувний захист яру в районі вул. Переможна, 9-го Січня		10,0
16	Протизсувні заходи в районі вул. Гайдамацька, вул. Чорноземна (Діївська балка)	23,0	
17	Інженерний захист житлової забудови в районі вул. Василя Сліпака, Осипа Бодяньського, Грушева (балка Зустрічна)	19,0	
18	Протизсувний захист яру вздовж вул. Десантаї (пл. 178-км залізниці)		5,0
	Разом	499,6	3,9
19	Захист від підтоплення та затоплення житлової забудови по вул. Ізюмська, вул. Васильківська (Аптекарьська балка)	30,0	
20	Захист від підтоплення та затоплення житлової забудови по вул. Мандриківська	37,0	
21	Реконструкція дощового колектору Аптекарьського водостоку від автовокзалу до вул. Павлова з захистом прилеглої території від підтоплення і затоплення		10,0
22	Захист існуючої житлової забудови в АНД районі від підтоплення і затоплення	36,0	
23	Водопониження в селищі Чаплі		10,0
24	Ліквідація підтоплення вул. Здоров'я в Самарському районі		5,5
25	Водопониження в районі вул. Гідропаркова		2,0
	Разом	103,0	27,5

Виконання вище перерахованих заходів дозволить ліквідувати або попередити прояв небезпечних геологічних процесів, зберегти від руйнування території і використати в містобудівних цілях несприятливі території.

На даний час в Україні діє «Національна програма екологічного оздоровлення басейну р. Дніпра та поліпшення якості питної води», а тому в рамках цієї програми пропонується виконати дослідження щодо впровадження ряду заходів на території м. Дніпро у верхів'ї Дніпровського водосховища.

Об'єми та вартісні показники визначені орієнтовно та потребують уточнення на подальших стадіях проектування. Всі заходи з інженерної підготовки території показані на схемі «Інженерна підготовка та захист території».

Згідно інформації наданої Дніпровською міською радою департаментом благоустрою та інфраструктури міста з поділом по адміністративних районах (від 19.07.2019 №2/2-429) до «Програми економічного і соціального розвитку м. Дніпра на 2019 рік» включені такі об'єкти будівництва щодо інженерної підготовки та захисту території міста від підтоплення і затоплення та зсувних процесів:

Чечелівський район:

- » будівництво системи дощової каналізації по вул. Новошкільна, у районі будинків №№76,78,80;

Новокодацький район

- » будівництво магістрального водовідвідного каналу в Діївській заплаві від паводком-дренажного каналу «Діївський» до скидної канави в районі вул. Андрійченка.
- » нове будівництво стадіону пляжних видів спорту на базі Комунального підприємства «Молодіжне творче об'єднання» Дніпровської міської ради за адресою: вул. Набережна Заводська,53;
- » будівництво технопарку по вул. Набережна Заводська на ж/м Покровський;
- » захист території в районі буд. №7 по вул. Моніторна від підтоплення та затоплення, будівництво.

Амур-Нижньодніпровський район:

- » відновлення гідрологічного режиму природних водойм на території парку Кирилівка, будівництво;
- » відновлення сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Шпакової (плесо Шпакове Середнє), будівництво;
- » будівництво дренажного каналу між верхньою та нижньою частинами озера Куряче;

Об'єкти будівництва, не включені до Програми економічного і соціального розвитку м. Дніпра, по яких розроблено проектно-кошторисну документацію і пропонується включити до виконання на перспективу:

Шевченківський район:

- » інженерний захист схилу балки Тунельної у районі житлового будинку №19 по вул. Запорізькому шосе, будівництво (II черга).

Соборний район:

- » будівництво скверу по вул. Набережна Перемоги, у районі будинків №94, №96;
- » будівництво системи зливової каналізації по вул. Набережна Перемоги, у районі будинків №62А, №94, №104А;
- » будівництво системи зливової каналізації по бульв. Слави, у районі буд. №1;
- » будівництво системи зливової каналізації по вул. Володимира Вернадського, у районі будинку №33;
- » захист території від підтоплення та затоплення в районі вул. Мандриківська, від буд. №310 до буд. №12 по просп. Героїв, будівництво;
- » інженерний захист правого схилу Тунельної балки, у районі резервуарів питної води по вул. Космічна, будівництво;
- » будівництво комунікаційного колектору по вул. Південна, від вул. Паторжинського до вул. Шевченка;

- ⌘ будівництво споруд для збору та складування побутових відходів (з улаштуванням заглиблених контейнерів) на бульварній частині бульв. Слави;
- ⌘ будівництво споруд для збору та складування побутових відходів (з улаштуванням заглиблених контейнерів) на бульварній частині по вул. Січеславській Набережній;
- ⌘ інженерний захист території, обмеженої просп. Науки, просп. Дмитра Яворницького, вул. Горбистою та узв. Балашовським, будівництво.

Центральний район:

- ⌘ будівництво зливого колектору по вул. Князя Володимира Великого, на ділянці від вул. Європейська до вул. Михайла Коцюбинського.

Чечелівський район:

- ⌘ будівництво системи каналізування верхньої та нижньої зони селища Краснопілля;
- ⌘ ліквідація наслідків зсуву на правому схилі Аптекарьської балки, у районі вул. Токарна, 27, будівництво.

Новокодацький район:

- ⌘ будівництво системи зливної каналізації на ж/м Покровський та ж/м Червоний Камінь;
- ⌘ будівництво системи зливної каналізації та дренажу в районі вулиць Дмитра Бортнянського, Гулака-Артемовського, Квіткової;
- ⌘ будівництво захисту від підтоплення і затоплення в районі перехрестя вулиць Братів Трофімових та Юрія Кондратюка;
- ⌘ інженерний захист території яру в районі вул. Десантна, будівництво.

Амур-Нижньодніпровський район:

- ⌘ інженерний захист території ж/м Лівобережний 3 – будівництво дощової каналізації;
- ⌘ будівництво магістрального колектору по вул. Донецьке шосе, із скидом у р. Дніпро та улаштуванням очисних споруд;
- ⌘ водозниження та водовідведення на території, обмеженій вулицями Універсальною, Яхненківською, Янтарною, Солончаковою, будівництво.

Індустріальний район:

- ⌘ будівництво дощової каналізації по вул. Янтарна, у районі будинків №75А, №77А;
- ⌘ будівництво споруд для збору та складування побутових відходів (з улаштуванням заглиблених контейнерів) на бульварній частині просп. Миру;
- ⌘ будівництво споруд для збору та складування побутових відходів (з улаштуванням заглиблених контейнерів) на території скверу по вул. Квітки Цісик.

2. ДОЩОВА КАНАЛІЗАЦІЯ

Даним проектом розроблено принципову схему організації відведення та очищення поверхневих й дощових стоків, яка передбачає влаштування повної окремої системи каналізації з влаштування локальних комплексів очисних споруд дощової каналізації. В основу проектної схеми дощової каналізації прийнято планувальні рішення та існуючу мережу зливостоків, намічено реконструкцію та розширення існуючої дощової мережі з будівництвом нових головних та магістральних колекторів, до яких передбачено підключення колекторів із прилеглих вулиць та мікрорайонів. Також передбачено будівництво мереж дощової каналізації на території нової забудови, наміченої генеральним планом.

Всі існуючі випуски дощової каналізації підключаються в проекту мережу і подаються до проектних очисних споруд. Випуски очищених вод передбачені в річки Дніпро, Самара та інші водотоки.

Для територій промислових, автотранспортних підприємств, комунально-складських зон, автостоянок, гаражів, ринків, смітників і інших джерел забруднення, необхідно створити локальні відомчі системи водовідведення й очищення поверхневих і дощових вод різного ступеня складності в залежності від особливостей функціонального використання територій і водозбірної площі, з максимальною можливістю оборотного використання очищених дощових стоків. В разі неможливості оборотного використання стоків для виробничих потреб або поливу території, вони скидаються до міської мережі дощової каналізації з подальшим доочищенням на очисних спорудах.

Тривала експлуатація зливових мереж без капітального ремонту, недостатнє фінансування робіт з поточного утримання мереж, при постійному розкраданні ґрат та люків колодязів, привели до того, що колектори забиті побутовим та будівельним сміттям, змітанням з доріг, очищення їх дуже трудомістке. Існуючі зливозоки потребують прочищення. При неможливості прочищення злизової мережі, у місцях, де не дотримані ухили трубопроводів і порушена герметизація, необхідна повна реконструкція мережі з її перекладкою.

Особливу увагу необхідно приділити правильному регулюванню й організації поверхневого стоку на зсувонебезпечних ділянках та в районах з розповсюдженими яружно-балковими процесами. Відведення поверхневого стоку на таких ділянках передбачає влаштування з верхового боку нагірних канав і водозбірних лотків, які влаштовуються вздовж горизонталей перпендикулярно напрямку стоку та відводять їх в мережу дощової каналізації. Всі існуючі випуски стоків на схилах ліквідуються, колектори подовжуються до тальвегів балок. По тальвегам прокладаються головні колектори дощової каналізації, які відводять стоки у р. Дніпро. На гирлових ділянках головних колекторів, перед випуском стоків влаштовуються очисні споруди.

З огляду на дефіцит територіальних ресурсів передбачається будівництво очисних споруд закритого типу, із застосуванням індивідуальних проектів і спеціальних конструктивних рішень та впровадженням вискоєфективних передових технологій по очищенню стоків, що дозволить значно зменшити розміри цих споруд. Схема роботи споруд - звичайна.

На очисні споруди через ділильні камери подаються найбільш забруднені порції поверхневого стоку. Після очищення на очисних спорудах всі умовно чисті дощові води скидаються в водотоки.

Експлуатація, обслуговування і моніторинг таких споруд повинні бути постійними.

Для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації необхідно виконувати регулярне прочищення (як найменше один раз на рік) колекторів, дощоприймальних та оглядових колодязів, так, як при їх експлуатації відбувається накопичення значних відкладень. Також необхідно проводити регулярну розчистку на відкритій мережі дренажно-паводкових каналів.

На весь проектний період передбачається влаштування:

- ⌘ дощової каналізації – 405,0 км;
- ⌘ очисних споруд, зокрема локальних - 38 об'єкт.

Проектом передбачено здійснення заходів на найбільш проблемних ділянках щодо відведення поверхневого стоку:

- ⌘ закінчення будівництва аптекарського водостоку з підключенням до існуючого колектору 2,0х2,0 м по вул. Павлова -1,2 км та підключення колектору Ø 1000 мм по вул. Щепкіна до аптекарського водостоку;
- ⌘ перекласти дощовий колектор по вул. Светлова та подовжити його до колектору водостоку передбаченого по тальвегу балки Довгої – 1,125 км;
- ⌘ перекласти дощовий колектор 900 х 300 мм по вул. Князя Володимира Великого на ділянці від вул. Європейська до мосту № 2 по вул. Юрія Коцюбинського;
- ⌘ завершити будівництво дощового колектору по Печерському узвозу до вул. Набережна Перемоги -0,8 км;
- ⌘ завершити будівництво колектору Ø 1000 мм по вул. Євпаторійська, Космодромна до Євпаторійської балки - 0,2 км;
- ⌘ завершити будівництво скидальної частини дощового колектора та дренажу з очисними спорудами по тальвегу балки Зустрічна, згідно проекту інституту «Дніпрокомунпроект» – 5,0 км , очисні споруди – 1 об'єкт;
- ⌘ завершити будівництво колектору перетином 3,0 х 3,0 м по тальвегу
- ⌘ Діївської балки. Підключити водостік Ø 600 мм, що проходить по території електровозного депо метрополітену –1,0 м;
- ⌘ побудувати дренажно-паводковий канал вздовж Набережно-Заводської для підключення дощових колекторів житлових масивів Червоний Камінь, Покровський, Парус та Діївка з випуском стоку через очисні споруди – 1 об'єкт;
- ⌘ добудувати мережі дощової каналізації мікрорайонів Лівобережний 1,2,3, виконати підключення внутрішньо квартальних водостоків до магістральних колекторів, влаштувати очисні споруди – 2 об'єкти, дощова каналізація - 5,0 км;

- ⌘ добудувати дощову каналізацію по провулку Крушельницької на ділянці від вул. Терещенківська до школи – 0,5 м;
- ⌘ побудувати дощову каналізація на території житлового масиву Мануйлівський із скидом стоків в р. Дніпро через очисні споруди –5,0 км, очисні споруди – 2 об'єкти;
- ⌘ перекласти дощовий колектор Ø 1000 мм в районі Мануйлівський шляхопроводу –0,2 км;
- ⌘ перекласти дощовий колектор Ø 800 мм від вул. Артельної до вул. Олексія Тищика через територію заводу –0,5 км;
- ⌘ виконати заходи, розроблені інститутом «Дніпродіпроводгосп» відповідно проекту «Екологічний захист району парку «Дружба» - протоки Кринка»;
- ⌘ влаштування дренажно-повіневих каналів з розчищенням існуючих озер (Куряче, Карпенкове, Одинаковка, Ломівське плесо та ін.) для ліквідації заболочених ділянок;
- ⌘ влаштування очисних споруд в районі житлових масивів Західний та Перемога перед випуском стоку в р. Дніпро, очисні споруди – 2 об'єкти;
- ⌘ реконструкція скидного колектору в районі будинків №18-а,18-б по вул. Незалежності;
- ⌘ реконструкція випускного колектору по пров. Добровольців;
- ⌘ реконструкція колектору в районі будинку №1 по вул. Князя Володимира Великого;
- ⌘ перекладка та реконструкції мережі на житловому масиві Калинівський, вул. Козака Мамая, вул. Квартальній, вул. Гетьманській та по інших вулицях міста;
- ⌘ переулаштування дощоприймальних колодязів на монолітні ;
- ⌘ реконструкція вихідних оголовків на випусках дощових колекторів у р. Дніпро.

Також необхідно виконати інвентаризацію існуючих мереж і споруд дощової каналізації та передати їх на баланс експлуатуючої організації.

Даною містобудівною документацією розроблені тільки принципові рішення по відводі дощових і талих вод. Зважаючи на точність масштабу топографічної основи, розроблена схема дощової каналізації підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення відповідно до технічних умов експлуатуючих організацій та береться за основу на наступних стадіях проектування.

13. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА

1. ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Для вирішення схеми електропостачання виконано розрахунок електричних навантажень на розрахунковий строк (таблиця 74).

Електричні навантаження на господарсько-побутові та комунальні потреби населення підраховано за збільшеними показниками споживання електроенергії за рік на одну людину згідно норм ДБН Б 2.2-12:2019, як для будинків з електричними плитами. При цьому прийняті нормативи враховують електроспоживання житловими будинками, громадськими закладами, підприємствами побутового призначення, вуличним освітленням, водопостачанням, водовідведенням тощо.

Таблиця 74. Електричні навантаження господарсько-побутових та комунальних споживачів м. Дніпро

Найменування споживачів	Кількість населення	Річне споживання електроенергії	Загальне навантаження
	тис. осіб	млн. кВт×годин	тис. кВт
Житлова забудова з електроплитами	249,83	719,51	124,05
Житлова забудова без електроплит	760,67	1825,61	320,28
ВСЬОГО	1010,5	2545,12	444,33
зокрема по площадках нового будівництва:	85,78	233,23	40,42
Житлова забудова з електроплитами	57,0	164,16	28,30
Житлова забудова без електроплит	28,78	69,07	12,12

Будівництво нових житлово-громадських, комунальних об'єктів вимагає подальшого розвитку електричних мереж міста напругою 6 - 10 кВ, 35 кВ, 150 кВ та 330 кВ.

Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови м. Дніпро, у зв'язку зі ростом навантажень та для забезпечення надійного електропостачання споживачів міста в цілому та з урахуванням електропостачання нових ділянок забудови, що передбачені проектом пропонується проведення наступних заходів:

1. Реконструкція ВРП 150 кВ з встановленням СВ 150кВ та вимикача у розвилці 150кВ АТ№2, заміна вимикачів, що не відповідають струмам КЗ на Придніпровській ТЕС.

2. Для покриття зростаючих на розрахунковий строк навантажень необхідно виконати будівництво нових електропідстанцій та ліній електропередачі:

- » навантаження лівобережної частини міста покривається за рахунок дволанцюгової ПЛ-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Кільцева Лівобережна» та дволанцюгової відпайки від ПЛ-150кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ».

Для покриття зростаючих навантажень та запобігання перевантажень на вищевказаних ЛЕП пропонується побудувати ПС 330/150 кВ «Лівобережна» (2×250 МВА) в районі міста Підгородне. Живлення підстанції виконати комбінованою ЛЕП-330 кВ від Придніпровської ТЕС. Орієнтовна довжина лінії складе: 13 км у кабельному виконанні та 9 км двохланцюгової повітряної лінії. Необхідність будівництва підстанції викликана недостатньою пропускнуою здатністю існуючих живлячих ПЛ-150 кВ від Придніпровської ТЕС і недостатньою генерацією електричної потужності на шинах 150 кВ Придніпровської ТЕС у зв'язку зі зниженням участі блоків електростанції у виробітку електроенергії та граничним завантаженням автотрансформаторної потужності 330/150 кВ станції;

- ⌘ для збільшення пропускнуої здатності повітряних ліній та надійності електропостачання побудувати заходи ПЛ-150 кВ на ПС-330 кВ «Лівобережна» ЛЕП-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ»;
- ⌘ провести будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» (2×250 МВА) з підключенням у розріз ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Першотравнева». Будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» дозволить розвантажити ПЛ-150 кВ у правобережній частині м. Дніпро, а також підвищити надійність електропостачання існуючих споживачів південної частини міста;
- ⌘ провести будівництво ПС 150/6(20) кВ «Пролісок» (вул. Національної Гвардії, 17) та ПЛ-150кВ до підстанції, реконфігурація мережі Чечелівського району зі зміною класу напруги 6/10 кВ на 20 кВ;
- ⌘ провести будівництво ПС 150/10 кВ «Зимових походів» з двома трансформаторами потужністю 40 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-150 кВ «Амур-Ниждніпровська – Метизна»;
- ⌘ провести будівництво ПС 35/6 кВ ПС «Мирний» з двома трансформаторами потужністю 10 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-35 кВ «ДШЗ-1 – Газопровід».

3. Для забезпечення надійного зовнішнього електропостачання міста необхідно провести реконструкцію та модернізацію електропідстанцій та ліній електропередачі:

- ⌘ провести комплексну реконструкцію ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова», ПС 150/35/6 кВ «Очисні споруди», ПС 150/35/6 кВ «КЛ» (з розширенням земельної ділянки);
- ⌘ для збільшення пропускнуої здатності передбачити реконструкцію наступних ПЛ-330 кВ: «Південна – Першотравнева №1/2», «Придніпровська ТЕС – Першотравнева» та «Кам'янське – Першотравнева».

4. Розподіл електроенергії між споживачами передбачено по мережах напругою 6-10-0,4 кВ, для чого збудувати необхідну кількість розподільчих пунктів 6-10 кВ (РП-6-10 кВ), трансформаторних підстанцій 6-10/0,4 кВ (ТП-6-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ, 6 кВ, 0,4 кВ та мереж зовнішнього освітлення. Кількість, розміщення РП-6-10 кВ, ТП-6-10/0,4 кВ та траси ПЛ вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації.

5. Протягом всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології.

6. На ділянках нового багатоквартирного будівництва виконати демонтаж повітряних ліній 35 кВ, 150 кВ, що знаходяться на території цих ділянок, проклавши перед цим кабельні лінії відповідної напруги та пропускної здатності.

7. Для розроблення перспективної схеми розвитку електричних мереж міста на розрахунковий строк необхідне розроблення спеціального проекту з урахуванням положень «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро».

Також в місті була розроблена та затверджена Стратегія розвитку міста Дніпра «Стратегія Дніпра 2030», в якій серед іншого є пропозиція щодо зменшення споживання електроенергії завдяки впровадженню відновлювальних джерел енергії у комунальній інфраструктурі: сонячні панелі на дахах будівель, освітлення вулиць, зупинок та перехресть («розумне» світло).

2. ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Розвиток системи газопостачання м. Дніпро вирішується для нових споживачів, навантажень прийнятих до освоєння ділянок розміщення житлового будівництва. На базі природного мережного газу розглядається забезпечення таких категорій споживачів:

- ⌘ житлові будинки – на господарсько-побутові потреби;
- ⌘ джерела теплопостачання – як паливо для одержання розрахункового теплового потоку.

Норми питомих витрат природного газу для споживачів на господарсько-побутові потреби прийняті відповідно до вимог ДБН В.2.5-20-2018 «Газопостачання» з урахуванням наявності в квартирі:

- ⌘ багатоквартирної житлової забудови – газової плити і централізованого (центрального) гарячого водопостачання;
- ⌘ садибної забудови – газової плити і газового водонагрівача при відсутності централізованого гарячого водопостачання.

Приготування їжі в лікувально-оздоровчих закладах, дитячих дошкільних та шкільних закладах, підприємствах громадського харчування передбачено на базі використання електроенергії.

Результати розрахунків, орієнтовні величини річних витрат природного газу за умови 100% газифікації міста на кінець розрахункового строку, наведені в таблиці 88.

Виходячи з розміру паливного еквіваленту природного газу $E=1,16$, прийнятого у даному проекті за вихідний (основний) вид палива, маса умовного палива всього по місту на розрахунковий період складе близько 1684,10 тис. т.

Таблиця 75. Річні витрати природного газу на кінець розрахункового строку,
млн. м³/рік

Споживачі	Житлові будинки	Опалювальні установки одноквартирної забудови	Джерела центрального теплопостачання житлово-комунального сектору	Всього
Житловий фонд, заклади та підприємства обслуговування	105,50	292,96	1053,34	1451,80
Те ж по площадках нової забудови	5,45	34,48	105,99	145,90

Перспективний розвиток газифікації м. Дніпро з урахуванням газопостачання споживачів по ділянках розміщення багатоквартирної і садибної забудови намічується шляхом подальшої розбудови системи розподільчих газопроводів високого, середнього і низького тисків, з їх кільцюванням, для забезпечення сталого та надійного газопостачання споживачів, та будівництва нових ГРП, ШРП.

Для розвитку системи газопостачання міста, проектом пропонується будівництво 16 ГРП (ШРП) та прокладання приблизно 24,3 км розподільчих газопроводів високого та середнього тиску із застосуванням сучасних технологій та матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів.

Даним проектом рекомендовано проведення гідравлічного розрахунку та коригування існуючої схеми газопостачання міста у відповідності до нових навантажень та пропозиціями забезпечення стабільності експлуатації Схеми в цілому. При цьому, за основу коригування Схеми слід брати принципи економної, ефективної і безпечної подачі та споживання природного газу, а також заходи, направлені на скорочення його витрат на одиницю виробленої теплоти та продукції, на впровадження нових технологій, які дозволяють заміну природного газу, у т.ч. на інші види палива – відходи сировини, біогаз та ін.

Кількість проектних ГРП, ШРП та місця їх розташування, трасу проектних розподільчих газопроводів високого та середнього тиску з урахуванням реконструкції окремих ділянок мереж із збільшенням їх пропускної здатності та виносом з під плям нової забудови, уточнюються на наступних стадіях проектування за відповідними гідравлічними розрахунками, із залученням спеціалізованих проектних організацій.

3. ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Теплопостачання існуючого та нового багатоквартирного житлового фонду, закладів та підприємств обслуговування міста здійснюватиметься із використанням існуючих встановлених теплових потужностей котелень та Придніпровської ТЕС, а також будівництво нових джерел. Для садибної забудови і надалі передбачається індивідуальна система теплозабезпечення.

Розрахунки теплових потоків по видах споживання виконано відповідно до вимог нормативних матеріалів: ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» та даних по житловому фонду і розселенню населення м. Дніпро.

Теплові потоки для житлових та громадських будівель, які підлягають централізованому теплопостачанню, визначені згідно з прийнятою забезпеченістю:

- » багатоквартирної забудови – опаленням та гарячим водопостачанням;
- » підприємств та закладів обслуговування – опаленням, вентиляцією, гарячим водопостачанням.

За результатами розрахунків, орієнтовні величини необхідного теплового потоку для централізованого (центрального) теплопостачання багатоквартирного житлового фонду, закладів і підприємств обслуговування м. Дніпро, за умови 100% покриття потреб теплоспоживання на кінець розрахункового строку, наведено в таблиці 76.

Таблиця 76. Тепловий потік на розрахунковий строк, МВт

Споживачі	Опалення, вентиляція	Гаряче водопостачання	Всього
Багатоквартирний житловий фонд, заклади та підприємства обслуговування	1616,56	315,02	1931,58
те ж по площадках нової забудови	170,64	27,06	197,70

Розмір теплового потоку для житлово-комунального сектору, з урахуванням втрат теплоти в теплових мережах та витрат на власні потреби джерел теплоти на розрахунковий строк складуть 2124,74 МВт.

Розвиток існуючої системи теплових мереж обумовлюється потужністю визначених джерел та розміром додаткових навантажень нових споживачів, вимогами відповідних Технічних умов на підключення до централізованої системи з урахуванням фактору оптимізації собівартості житлово-комунальних послуг по об'єктах нового будівництва, як додаткового абонента.

Забезпечення рентабельного та надійного теплопостачання для об'єктів, що розглядаються на базі централізованого теплопостачання від існуючих джерел теплоти, подальша експлуатація яких підтверджується відповідним техніко-економічним розрахунком, потребує проведення їх модернізації з використанням котлоагрегатів сучасного типу, заміни морально застарілого малоефективного обладнання, впровадження енергозберігаючих технологій з урахуванням прогресивних розробок і рекомендацій. За сучасним напрямком підвищення рентабельності експлуатації як існуючих, так і нових джерел теплоти, пропонується і оснащення котелень установками прогресивних когенераційних технологій.

Теплопостачання нових об'єктів, що розташовані поза межами радіусу дії існуючих джерел теплоти, можливого додаткового підключення нових абонентів, пропонується через застосування модульних (дахових, блочних транспортних) котельнь, або з урахуванням вимог чинних нормативних матеріалів – систем поквартирного опалення, що дозволяє максимально уникати втрат теплової енергії, підвищити інтенсивність вводу до експлуатації закінчених будівництвом об'єктів.

Орієнтовно, для забезпечення необхідного теплового потоку на розрахунковий строк, необхідно побудувати 1 котельню та прокласти близько 5,5 км теплових мереж.

Із метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- і багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші). Так для теплонасосних установок (ТНУ) джерелом низькопотенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ, повітря. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами. Автономність запропонованого обладнання враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. На подальших стадіях проектування необхідно також розглянути можливість застосування у архітектурних рішеннях об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень.

Для виробництва теплової енергії на котельнях використовується природний газ. Велика кількість котельних малоефективні. Особливо це відноситься до тих котельних, де встановлені котли НІСТУ-5, Універсал та ін. з ККД 70-80%, які неефективно використовують дорогий природний газ. Заміна або реконструкція цих котлів надасть помітний внесок в економію природного газу.

За умови певної цінової політики на енергоносії, для окремої групи існуючих споживачів (багатоквартирні житлові будинки), доцільним може стати переоснащення існуючої системи теплопостачання на електричне опалення з акумулюванням теплової енергії.

Вибір варіанту системи теплопостачання об'єктів вирішується на подальших стадіях проектування за техніко-економічними розрахунками і обґрунтуванням, з урахуванням відповідних Технічних умов та інвестиційних пропозицій.

У затвердженій «Стратегії Дніпра 2030» є пропозиції щодо модернізації системи теплопостачання:

- модернізація Придніпровської ТЕС (очисні фільтри, рекультивація відстійників, використання альтернативного палива (SRF), теплові насоси на конденсаційній воді);

- ⌘ модернізація та переоснащення роботи котелень централізованого теплопостачання на альтернативне паливо (біопаливо);
- ⌘ впровадження нових котелень, які працюють від теплових насосів;
- ⌘ модернізація мереж.

Кількість джерел теплопостачання із розрахунку до наданих у проекті розмірів необхідного теплового потоку, місця їх розміщення, вибір основного обладнання, траси нових розподільчих тепломереж з урахуванням винесення існуючих мереж з-під плями нової забудови, конкретизуються на наступних стадіях проектування із залученням галузевих закладів.

4. САНІТАРНЕ ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЇ

Проектом внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра передбачено нове багатоквартирне та садибне будівництво. Санітарне очищення нових ділянок будівництва розглядається як складова частина загальної схеми санітарного очищення міста. Розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів та сміття з даних ділянок визначено відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 т. 11.2 та чинного рішення Дніпровської міської ради 28.07.2011 №25/25 від «Про затвердження норм утворення ТПВ для житлових будинків територіальної громади міста Дніпропетровська незалежно від форми власності та для підприємств невиробничої сфери» і надано в таблиці 77.

Загальний проектний об'єм утворених побутових відходів на розрахунковий період згідно з прогнозою чисельності населення надано в таблиці 77.

Таблиця 77. Розрахунок об'ємів утворення ТПВ на ділянках нового будівництва

Об'єкти утворення твердих побутових відходів	Розрахункова одиниця	Кількість споживачів	Середньорічна норма утворення ТПВ на розрахункову одиницю		Розрахунковий об'єм утворення ТПВ	
			кг	м³	тис. т/рік	тис. м³/рік
Житлові будинки упорядковані	1 мешк.	68200	281,0	2,01	19,2	137,1
Житлові будинки одноквартирної забудови	1 мешк	17150	460,0	2,42	7,9	41,5
Сміття з удосконаленого. покриття доріг, площ:		250000	5,0	0,008	1,3	2,0
Садові відходи від зелених насаджень	1 м² площі	410000	-	0,008	-	3,3
Разом					28,4	184,0

Таблиця 78. Проектний обсяг утворення ТПВ на розрахунковий строк

Об'єкти утворення твердих побутових відходів	Розрахункова одиниця	Кількість споживачів	Середньорічна норма утворення ТПВ на розрахункову одиницю		Розрахунковий обсяг утворення ТПВ	
			кг	м³	тис. т/рік	тис. м³/рік
Житлові будинки упорядковані	мешк.	805900	281,0	2,0	226,5	1620,0
Житлові будинки одноквартирної забудови	мешк	204600	460,0	2,42	94,1	495,1
Разом					320,6	2115,1
Великогабаритні відходи	10%				32,1	211,5
Сміття з удосконалених покриттів доріг та площ	1 м²	9000000	5	0,008	45,0	72,0
Садові відходи від зелених насаджень	1 м²	11000000	-	0.008	-	88,0
Разом					398,0	2487,0

На розрахунковий строк загальний прогнозований обсяг утворення твердих побутових відходів в межах міста Дніпро буде становити 8,8 млн. т. (55,0 млн. м³).

Розмір ділянки для захоронення проектних обсягів ТПВ м. Дніпро визначено за таблицею 11.3 ДБН Б.2.2-12:2019. При збереженні існуючих наразі концепції та технологічного регламенту управління відходами, для захоронення ТПВ необхідна ділянка у 270 га, що значно перевищує резервні потужності «Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний» (далі - Полігон).

З огляду на вищенаведене, існуюча наразі стратегія управління відходами, яка полягає в його збиранні та захороненні на ділянках Полігону має бути трансформована у відповідності до положень Закону України «Про управління відходами».

Основними принципами політики у сфері управління відходами наразі мають бути:

- » запобігання утворенню відходів;
- » «забруднювач платить» – утворювач (власник) відходів покриває витрати на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення та оброблення, включаючи витрати на створення та утримання об'єктів оброблення відходів;
- » територіальна наближеність - оброблення відходів здійснюється на найближчій споруді, установці, або в місці захоронення відходів;
- » формування конкурентного середовища у сфері управління відходами.

Впродовж короткострокового періоду реалізації рішень «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» зібрані та доправлені до Полігону відходи мають сортуватись на існуючих потужностях сміттесортувальної лінії з вилученням ресурсоцінних компонентів. Залишковий обсяг ТПВ підлягає захороненню на картах Полігону з паралельною реалізацією планових заходів щодо удосконалення його експлуатації.

Наразі до кінця 2024 року передбачалось будівництво та запуск 4-го пускового комплексу Полігону. Після введення в експлуатацію даного майданчика планувалось розпочати роботи з рекультивациі площин нині діючого 2-го пускового комплексу. Однак у 2022 - 2024 роках капітальні видатки за даними напрямками були тимчасово призупинені.

Беручи до уваги технічний стан площини 2-го пускового комплексу Полігону та ступінь її наповнення, наразі необхідно реалізувати основні технічні заходи, щодо підготовки до рекультивациі відпрацьованих ділянок карти: стабілізації та планування площин, вдосконалення технології дегазації з використання обробленої газової суміші як вторинного енергетичного ресурсу, тощо.

Подальша стратегія управління відходами має передбачати проектування, будівництво та експлуатацію підприємства та споруд промислової переробки твердих побутових відходів: сміттєпереробного підприємства, сміттесортувальних/сміттєпереробних модульних комплексів, піролізних установок, тощо.

Національна стратегія управління відходами визначає вилучення та повторне використання компонентів ТПВ як такі, що мають суттєві позитивні екологічні та економічні наслідки: скорочують обсяги відходів які мають бути знешкоджені на ділянці полігону, зменшують обсяги використання «первинної» сировини в процесі виробництва, ресурс якої є обмеженим, зменшують викид шкідливих речовин у навколишнє середовище. Конкретна схема переробки визначається виходячи з морфологічного складу відходів, бажаного вихідного продукту, тощо. Процес переробки є автоматизованим і відбувається в закритих модулях. Побічний продукт - газ, використовується як для опалення самого модуля, так і може бути джерелом енергопостачання.

У відповідності до таблиці 11.3 ДБН Б.2.2-12:2019 для сортування і промислового перероблення проектного річного обсягу ТПВ необхідна ділянка загальною площею 32,0 га. При цьому відходи від зелених насаджень загального користування повинні компостуватись у централізованих комплексах, а мешканці одноквартирної забудови мають реалізовувати програму домашнього компостування. Відходи дорожнього змету мають використовуватись при формуванні площин, засипці, тощо.

Влаштування комплексу промислової переробки ТПВ передбачене на земельній ділянці «Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний». Необхідність будівництва на території Полігону сміттесортувальних/сміттепереробних комплексів була визначена попередніми розробками «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» і є нагальною. Згідно з розробленим ПрАТ «Інститут Дніпрокомунпроект» проектом 2-ї черги 1-го ПК передбачено сміттесортувального/сміттепереробного комплексів потужністю 350/100 тис. т/рік. Розміщення окремих сміттесортувальних/ сміттепереробних ліній також можливе в промислових та комунально-складській зонах в межах населеного пункту.

Навіть за найкращих умов сортування та рециклінгу частина відходів має бути захоронена на Полігоні або переробляється термічними методами. В разі забезпечення до 2030 році перероблення п'ятдесяти відсотків ТПВ із загального обсягу їх утворення, як того вимагає «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року», розмір земельної ділянки для знешкодження залишкового обсягу відходів має значно зменшитись, а в разі застосуванні після сортування ТПВ технології глибокого пресування залишків відходів, термін експлуатації полігону може бути подовжено у 2-3 рази.

Розвинені країни з інноваційними економічними системами активно уникають утилізації побутових відходів методом захоронення або спалювання, оскільки дані процеси нерентабельні та завдають шкоди екосистемі. Як ефективний та перспективний спосіб комерційно вигідної переробки ТПВ наразі можна розглядати піроліз.

Даною технологією забезпечується знешкодження та знищення різних видів відходів з дотриманням високого рівня екологічної безпеки. Застосування піролізних установок поки не набуло широкого поширення в Україні. Устаткування вимагає значних первинних капіталовкладень, але дає відчутний економічний та екологічний ефект в процесі експлуатації. Дана технологія полягає в термічному розкладанні відходів у піролізному котлі без доступу кисню. В кінцевому результаті цей процес дозволяє отримати твердий вуглецевий залишок – піровуглець, і легкі сполуки - піролізний газ. Пірогаз утилізують на спеціальних турбінах для отримання електричної енергії, а також застосовують для нагрівання гарячої води, що подається в житлові приміщення. Піровуглець зазвичай брикетують як енергоефективний матеріал або використовують як основу для водовугільного палива.

До інших ефективних напрямків реалізації піровуглецю відноситься виробництво активованого вугілля, різних видів гуми, пластмаси, барвників. Процес піролізу може протікати при різному температурному режимі: за температури не вище 800°C - низькотемпературний піроліз, та у температурному діапазоні 1200-1400°C - високотемпературний піроліз. Перевага другого способу полягає у відсутності необхідності проводити попереднє сортування сировини зі сміття, що надходить в котел, оскільки особливість його роботи допускає використання низькоякісного матеріалу. Отже, технологія піролізу дає можливість стовідсоткової переробки та повного знищення твердих побутових відходів, включно з органічними без утворення та викидів в атмосферу шкідливих летючих речовин (діоксинів, золи та інші) з отриманням теплової енергії та продуктів переробки, які затребувані на ринку.

Вибір стратегії керування відходами та відповідних ділянок для розміщення об'єктів поводження з ТПВ здійснюється на подальших стадіях розробки містобудівної документації та після виконання техніко-економічних розрахунків з урахуванням можливості приєднання об'єктів до відповідних інженерних мереж та влаштування санітарно-захисної зони 500 м. згідно з вимогами ДСП №173-96.

Збирання побутових відходів пропонується здійснювати в пересувні «євроконтейнери» які встановлюються на спеціально відведених та облаштованих майданчиках. Конструкція контейнерів має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ, яке здійснюється власниками відходів у відповідності до чинного законодавства. Кількість та сумарний об'єм контейнерів визначаються наступними стадіями проектних робіт. У спеціально відведених місцях передбачено встановлення контейнерів для великогабаритних відходів.

Для збирання відходів, які можуть бути використані для повторного перероблення пропонується відновлення та розвиток мережі пунктів приймання вторинної сировини. Необхідна кількість пунктів приймання вторинної сировини визначається схемою санітарного очищення міста. Ділянка облаштовується згідно з положеннями п.11.2 ДБН Б.2.2-12:2019.

Вивезення рідких відходів передбачається спецавтотранспортом на міські каналізаційні очисні споруди за діючою схемою. Істотне зменшення об'єму рідких відходів, що підлягає вивезенню, очікується із здійсненням максимального охоплення міста мережею централізованого водовідведення.

Поводження з безпритульними тваринами здійснюється у відповідності до «Правила утримання тварин в домашніх умовах та поведження з домашніми тваринами на території міста Дніпра» (рішення міської ради від 13.04.2017 №72/19). Органи місцевого самоврядування обрали для цього європейські методи і практику контролю безпритульних собак і котів, які реалізовує КП «Зооконтроль».

На окремій земельній ділянці пропонується розташовування термічного утилізатора з кремаційною піччю, яка має бути обладнана системою очищення димових газів. Кремація тварин може здійснюватися комунальним підприємством з дотриманням європейських стандартів безпеки для довкілля. Земельна ділянка має розташовуватись за межами пункту тимчасового утримання тварин з дотриманням нормативних розмірів СЗЗ - 300 м. Площа земельної ділянки згідно п.11.2.5 ДБН Б.2.2-12:2019 має складати 0,2 га.

Клімат м. Дніпро є помірно-континентальний та типовий для клімату степового півдня України - сухостеповим. Внаслідок глобальних кліматичних змін на Землі, він набуває характеристики типового середземноморського клімату, з прохолодною, дощовою зимою та спекотним, сухим літом.

В зв'язку з цим, гостро стоїть необхідність запровадження нових інноваційних тенденцій сортування та збирання твердих побутових відходів, як складової частини заходів з адаптації до змін клімату. Проектом пропонується подальший розвиток системи підземного збирання ТПВ.

Це безпечний, екологічний та гігієнічний спосіб збирання та тимчасового зберігання відходів. Оскільки ТПВ зберігаються на глибині, низька температура ґрунту перешкоджає розвитку бактерій. Окрім цього, даний спосіб задовольняє підвищені санітарно-гігієнічні вимоги, дозволяє суттєво економити місце в умовах ущільненої забудови і не завдає шкоди її архітектурній привабливості.

Пропонується розглянути застосування двох систем підземного збирання відходів: підземні контейнерні системи з зовнішнім підйомним пристроєм та систему підземних контейнерів з власним підйомним механізмом. Обидві запропоновані системи дають можливість запровадити дієву схему роздільного збирання відходів. Конструкція контейнерів з зовнішнім підйомним пристроєм запобігає навмисному втручанню ззовні і розкиданню сміття, а відповідно, і забрудненню території довкола.

Основна частина контейнеру, в якій накопичується сміття, знаходиться під землею. Кожен такий контейнер оснащується лазерним датчиком заповнення сміттям та GPRS- модемом для диспетчеризації логістики. Це дозволяє вчасно реагувати на наповненість контейнерів та оптимізувати логістику вивозу відходів. Контейнери обладнані системою пожежогасіння на випадок займання сміття. Завдяки своїм розмірам (1500 x 1500 x 2520 м) і навантаженню, конструкція контейнеру сприяє пресуванню відходів, і таким чином збільшується об'єм збору сміття на встановленому майданчику.

Залізобетонний прямок виготовляється з бетону класу С25/30 за міцністю на тиск, W6 – за водонепроникністю, F100 – за морозостійкістю (згідно ДСТУ Б В.2.6-156:2010, ДБН В.2.6-98:2009). Зверху залізобетонного прямоку встановлюється платформа безпеки, що витримує навантаження до 150 кг (масу людини). При підйомі контейнера платформа механічно закривається, що запобігає потраплянню у прямок людей, тварин та різноманітних предметів. При вертикальному встановленню контейнера зверху платформи спрацьовують запобіжники, і контейнер опускається на дно прямоку.

До недоліків даної системи підземних контейнерів необхідно віднести складність експлуатаційного обслуговування, наявність у обслуговуючої фірми спеціальної машини обладнаної маніпулятором, вимоги до відсутності підземних та надземних комунікацій на місці установки контейнерної системи, достатньо високу вартість.

Запропонована конструкція системи підземних контейнерів з власним підйомним механізмом дозволяє використовувати стандартні контейнери обсягом 1,1 м³ та сміттєвози обладнанні ліфтами з заднім завантаженням. Дані підземні контейнерні системи відмінно вирішують проблеми нестачі вільного простору при проектуванні житлових та торговельних комплексів. Вони запобігають несанкціонованому доступу до ТПВ, як правило мають антивандальну конструкцію. Підземна контейнерна система складається з залізобетонного підземного бункеру в якому розміщується підймальна платформа. На платформу встановлюється сміттєві контейнери. Електропостачання електроприводу підйомника передбачається від ВРУ освітлення вулиць. Відведення випадкових стоків з залізобетонного бункеру передбачається здійснювати в каналізаційну мережу. До недоліків даної системи необхідно віднести облаштування спеціального підземного боксу з бетону для встановлення у нього підйомного механізму майданчика, вимоги до відсутності підземних комунікацій на місці установки контейнерної системи, наявність можливості підключення зовнішнього джерела живлення.

У відповідності до вимог ДБН Б.2.2-5:2011 при розміщенні підземних контейнерних систем для збирання ТПВ необхідно передбачити можливість зручного проїзду для спецавтотранспорту та розворотних майданчиків.

На підземних і наземних контейнерних майданчиках необхідно забезпечити для маломобільних груп містян безбар'єрний доступ хоча б до одного з контейнерів. Згідно з п.2.9 «Державних санітарних норм і правил утримання територій населених місць» місця розташування контейнерних майданчиків визначаються у складі проектів будівництва житлових та громадських споруд з дотриманням вимог п.2.8 та п.2.10 щодо нормативних відстаней від стін будівель.

Зважаючи на те, що ринок поводження з твердими побутовими відходами є одним з найбільших в світі, та з огляду на започаткування державної стратегії комплексної цифрової трансформації економіки країни, для міста нагально необхідним стає розвиток цифрових технологій у галузі управління відходами з впровадженням смарт-технологій і обладнання.

Це може бути виробництво «SMART-систем» для збирання відходів («розумний контейнер»), оснащення автопарку спеціалізованим програмним забезпеченням та датчиками («розумний смітєвоз»), що дозволить оптимізувати логістичні зв'язки, зменшити тривалість перевезень та заощадити паливо. Необхідно використовувати робототехніку для сортування відходів; запроваджувати інтелектуальні системи переробки і утилізації ТПВ, впроваджувати мобільні додатки та програмне забезпечення для організації системи обліку і аналітики. Для міста доцільно розробити електронні мапи точок збирання опакowania з-під використаних різноманітних товарів широкого вжитку. Мапи дадуть змогу побачити, які саме матеріали приймаються у конкретному пункті та надати прийнятний варіант логістичного маршруту.

На даний час актуальною для м. Дніпро є здійснення управління відходами від руйнувань. Даний термін, з докладним переліком компонентів цього типу відходів, введено постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 №1073. Узагальнено – це уламки пошкоджених/зруйнованих об'єктів, а також матеріали і предмети, які були всередині або поряд із такими об'єктами в момент пошкодження та які повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не можуть у подальшому використовуватися за місцем їхнього утворення чи виявлення. Цією ж постановою визначені операції з поводження з відходами від руйнувань, а саме:

- ⦿ первинне розчищення територій (збирання відходів від руйнувань, зокрема, за можливості сортування окремих компонентів);
- ⦿ транспортування відходів від руйнувань від місця їх утворення до визначених об'єктів поводження з відходами або місць тимчасового зберігання;
- ⦿ остаточне (після виконання робіт із демонтажу пошкоджених/ зруйнованих об'єктів) розчищення та прибирання територій;
- ⦿ зберігання відходів від руйнувань на місцях тимчасового зберігання або на інших об'єктах поводження з відходами (до їх утилізації чи видалення);
- ⦿ перероблення відходів від руйнувань та/або їх знешкодження;
- ⦿ утилізація відходів від руйнувань (використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів);
- ⦿ видалення відходів від руйнувань, включно із захороненням на визначених об'єктах поводження з відходами.

Після сортування необхідно відокремити групи матеріалів, які можуть бути використані повторно (скло, метал, пластик, бетон, тощо), та тих, що не підлягають переробці і потребують утилізації (наприклад, термдеформовані елементи теплоізоляції фасаду). Також під час сортування необхідно вилучити небезпечні відходи — азбест, електроніку, вибухові речовини, щоб мінімізувати негативний вплив на довкілля.

Наступний за сортуванням крок — це зменшення об'єму відходів від руйнувань, які можуть бути використані повторно, за допомогою спеціальних машин та механізмів (дробарки, подрібнювачі). Отримані обсяги можуть застосовуватись в новому будівництві, приміром, для засипання котлованів, під дороги; під час виробництва будівельних матеріалів, тощо.

Вторинне використання відходів руйнації значно зменшить навантаження на Полігон, чи інше визначене місце поводження з відходами, та створить додаткові робочі місця.

Проблема утилізації небезпечних відходів електричного та електронного обладнання, яке міститься у військовій техніці, має вирішуватись органами місцевого самоврядування разом з компетентними установами, виходячи з наявних технологій.

Основні заходи щодо управління відходами для міста Дніпро на розрахунковий строк:

- ⌘ формування та реалізація політики у сфері управління відходами;
- ⌘ забезпечення розроблення і виконання стратегій, планів, програм у сфері управління відходами;
- ⌘ забезпечення всіх районів міста централізованим планово-регулярним санітарним очищенням;
- ⌘ забезпечення дотримання планового виконання проектно-будівельних робіт, щодо розвитку підприємства «Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний»;
- ⌘ проектування і будівництво підприємств та споруд промислової переробки твердих побутових відходів у відповідності до обраної стратегії розвитку технологій у сфері управління відходами;
- ⌘ реалізація стратегії управління «відходами від руйнувань»;
- ⌘ розвиток дієвої системи роздільного збирання ТПВ;
- ⌘ запровадження та розвиток рециклінгу - як ключового елементу циркулярної економіки;
- ⌘ збільшення відсотку вторинної переробки паперу, скла, пластику до світових показників;
- ⌘ впровадження і розвиток цифрових рішень у сфері управління відходами;
- ⌘ впровадження геоінформаційної системи у сфері управління відходами, як модуля геоінформаційної системи громади.

Першочерговими заходами в рамках стратегії управління відходами є:

- ⌘ розроблення та затвердження місцевого «Плану управління відходами м. Дніпра» в розвиток положень «Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року»;
- ⌘ коригування спеціалізованої схеми санітарного очищення міста (після затвердження даного проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра»);

- ⌘ збільшення кількості майданчиків для збору ТПВ з контейнерами, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;
- ⌘ влаштування майданчиків з підземними контейнерними системами для збирання відходів, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;
- ⌘ впровадження системи роздільного збирання ТПВ для домогосподарств одноквартирної забудови із можливістю компостування органічних відходів на території домогосподарств;
- ⌘ планове оновлення парку сміттєвозів та контейнерного господарства;
- ⌘ влаштування майданчиків з контейнерами для великогабаритних відходів;
- ⌘ розбудова мережі спеціалізованих комунальних пунктів прийому вторинної сировини із застосуванням прес-компакторів;
- ⌘ встановлення автоматів для збирання пластикових та алюмінієвих пляшок в місцях тимчасового масового зосередження людей;
- ⌘ організація ділянки для розміщення та введення в експлуатацію термічного утилізатора загиблих тварин;
- ⌘ проведення ефективної інформаційної кампанії для формування у містян навичок відповідального ставлення до екології довкілля: зменшення обсягів ТПВ від домогосподарств, роздільного збирання ТПВ, компостування органічних відходів, запобігання виникненню стихійних звалищ шляхом використання тільки тих контейнерних майданчиків, які визначаються схемою санітарного очищення міста;
- ⌘ надання публічного доступу до узагальнених даних у сфері управління відходами та інформування громадськості про управління відходами.

Управління відходами в м. Дніпрі забезпечується органом місцевого самоврядування згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами з метою забезпечення кожному утворювачу відходів надання якісних послуг з управління відходами.

14. ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА

Враховуючи відсутність планового інвестування в капітальне будівництво (в першу чергу стосується інвестування в житлове будівництво), є значна складність визначення площадок (або їх частин) житлового будівництва, які будуть освоюватися на першому етапі.

Тому важливим є визначення пріоритетних заходів і обсягів інвестицій щодо сталого функціонування інженерно-транспортної інфраструктури міста).

Транспорт

Таблиця 79. Пріоритетні заходи по транспорту

Перелік заходів	Одиниця виміру	Кількість
1. Будівництво вулиць:		
‣ Проектна №4	км	5,6
‣ Проектна №5	км	4,9
‣ Проектна №9	км	5,8
2. Будівництво транспортних розв'язок	од.	5

Водопостачання

Пріоритетними заходами, загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання, визначені планом заходів, спрямованих на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал» визначено:

- реконструкція фільтрів Кайдацької насосно-фільтрувальної станції.
- реконструкція фільтрів Ломівської насосно-фільтрувальної станції.
- реконструкція машинного залу Кайдацької насосно-фільтрувальної станції із застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем (в т.ч. проектування) .
- реконструкція двох кабельних ліній 3х240 ПС «Заводська до КНФС (в т.ч. проектування), 2,5 км.
- капітальний ремонт двох кабельних ліній 3х240 ПС «Заводська» до КНФС.
- реконструкція двох кабельних ліній 6кВ мережі електропостачання ВНС 5, (в т.ч. проектування), 7,6 км .
- реконструкція НСВ №4 із застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем (в т.ч. проектування) .
- реконструкція водогону Ø1000 мм по вул. Донецьке шосе від Ломівської НФС до водопроводу Ø530 мм в районі котельні по вул.. 8 Березня, 32.
- реконструкція дюкеру 2 Ø800 мм вздовж Кайдацького мосту від водогону Ø1400 мм по вул. Набережна Заводська до водогону Ø1000 мм з Ломівської НФС.

- ⌘ реконструкція водогонів 2 Ø1200 мм по вул. Квартальна від НСВ №5 до вул. Шинної, 25.
- ⌘ кільцювання водопроводу по вул. Незламна з водопроводом по вул. Передова;
- ⌘ реконструкція водогону Ø1000 мм по вул. Донецьке шосе від Ломівської НФС до просп. Мануйловський (Воронцова).
- ⌘ проектування та будівництво дюкеру 2 Ø800 вздовж Південного мосту з метою закриття водозабору ПДГРЕС та поліпшення водопостачання житлових масивів Придніпровськ та Ігрені

Каналізація

Заходи загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи каналізації, визначені планом заходів, спрямованих на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал» визначені як пріоритетні:

- ⌘ реконструкція будівлі решіток з заміною обладнання на південній станції аерації (ПСА).
- ⌘ реконструкція 4-ох кабельних ліній 6 кВ мережі електропостачання НСВ-1, 5,6 км.;
- ⌘ реконструкція насосної станції водовідведення №69 з заміною обладнання із застосування енергозберігаючих технологій;
- ⌘ реконструкція 2-ох кабельних ліній 10 кВ мережі електропостачання ЛСА (зокрема проектування), 6,4 км;
- ⌘ реконструкція насосної станції водовідведення №5 з заміною обладнання із застосування енергозберігаючих технологій (зокрема проектування);
- ⌘ реконструкція 2-ох кабельних ліній 6 кВ мережі електропостачання НСВ-53 (зокрема проектування), 0,5 км.
- ⌘ Визначені як перспективні:
- ⌘ проектування та будівництво колектору по тальвегу Червоноповстанської балки по вул. Шевченка кут вул. Виконкомівської з метою розвантаження мереж та ліквідації НСВ №3, НСВ №4, НСВ Держуніверситету та ін.;
- ⌘ проектування та будівництво колектору проектування та будівництво самопливного колектору по вул. Січеславська Набережна від НСВ №1 до порталу «Дніпро» з метою ліквідації НСВ №1, НСВ №6, НСВ №8;
- ⌘ будівництво 2-х напірних колекторів від НС №58 по вул. Павла Вирського до просп. Слобожанський, 0,67км.;
- ⌘ реконструкція напірних каналізаційних колекторів 2Ø500мм від НСВ №52 до прос. Слобожанський на перетині з вул. Вільхового Лісу, 2,2км.;
- ⌘ заміна напірних каналізаційних колекторів 2Ø250мм від НСВ №11 до НСВ №5 (ЦСА).

Санітарне очищення

Першочерговими заходами загальноміського значення, щодо покращення санітарного очищення міста є:

- ✧ коригування спеціалізованої схеми санітарного очищення міста (після затвердження даного проєкту внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра»);
- ✧ завершення робіт по введенню в експлуатацію сміттесортувальної станції та ділянки 4-го пускового комплексу підприємства «Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний»;
- ✧ проведення тендерних закупівель обладнання для подрібнення побутових відходів та відходів із зон зелених насаджень, організація їх переробки з отриманням вторинної сировини;
- ✧ розбудова мережі пунктів прийому вторинної сировини;
- ✧ влаштування майданчиків для збору ТПВ з контейнерами, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;
- ✧ проведення ефективної інформаційної кампанії для формування у містян навичок відповідального ставлення до екології навкілля: зменшення обсягів ТПВ від домогосподарств, роздільне збирання ТПВ, запобігання виникненню стихійних звалищ шляхом використання тільки тих контейнерних майданчиків, які визначаються схемою санітарного очищення міста.

Гідротехнічні заходи

Таблиця 80. Невідкладні заходи з інженерної підготовки та захисту території

Назва заходів	Одиниця виміру	Кількість
Протизсувні заходи	га	499,6
Протиерозійні заходи	га	190,0
Захист від затоплення (намив, підсипка території)	га	70,0
Захист від підтоплення	га	103,0
Берегоукріплення (з влаштуванням набережних)	км	2,4
Благоустрій пляжів	га	10,0
Рекультивация порушених територій	га	30,0
Розчистка русел рік і струмків	км	14,0
Благоустрій водойм	га	130,0

15. ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ «ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА»

Планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження генеральних планів (внесення змін до генеральних планів) населених пунктів, планів зонування територій (внесення змін до планів зонування) і детальних планів територій (ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»)

Детальний план уточнює положення генерального плану (внесення змін до генерального плану) та визначає планувальну організацію і розвиток території (с. 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Згідно п. 3 ст. 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у разі відсутності плану зонування або детального плану територій, передача земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичними та юридичними особами для містобудівних потреб забороняється.

Тому, для реалізації рішень даного проекту необхідно:

- ⌘ виконати (або відкоригувати відповідно рішень проекту) детальні плани земельних ділянок житлової забудови (відповідно ДБН Б.1.1-14:2012);
- ⌘ виконати «План червоних ліній житлових та магістральних вулиць»;
- ⌘ виконати «Схему перспективного озеленення території міста»;
- ⌘ розробити «Проект встановлення межі міста» та провести інвентаризацію земель міста;
- ⌘ розробити «Схему існуючої та перспективної організації виробничих територій м. Дніпро» (виконується спеціалізованим інститутом);
- ⌘ виготовити нову топографічну зйомку території міста у системі координат УСК-2000 (у масштабі 1:2000; 1:5000);
- ⌘ впровадити геоінформаційну систему ведення містобудівного кадастру та геопорталу м. Дніпро, визначити структуру та технічний регламент роботи містобудівного кадастру, технічних вимог до програмного і апаратного забезпечення

ІІІ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
1	Населення	тис. осіб	1000,6 ¹	1010,5
2	Територія, усього	га	40971,8	42484,1
	у т.ч. житлова забудова, всього	га	11721,6	12427,5
	- багатоквартирна забудова	га	6580,0	6718,0
	- одноквартирна (садибна) забудова	га	5141,6	5709,5
	громадська забудова, всього	га	4054,5	4302,7
	землі промисловості, технічної інфраструктури	га	3178,6	3612,27
	землі транспорту та зв'язку	га	2880,8	3388,2
	вулиці	га	3477,1	3588,7
	землі відпочинку	га	108,4	108,4
	кладовища	га	450,0	782,82
	зелені насадження загального користування	га	856,6	1730,9
	сільськогосподарські землі	га	2850,0	1739,27
	— у т.ч. садові ділянки	га	995,3	995,3
	ліси	га	3690,6	3085,0
	відкриті землі без рослинного покриву	га	191,5	110,64
	відкриті заболочені землі	га	310,6	311,5
	акваторії	га	7295,5	7296,2
3	Житловий фонд	тис. м ²	23584,4	22205,5
		кількість квартир	400927	434275
	Розподіл житлового фонду за видами забудови			
	- багатоквартирний	тис. м ²	17138,9	18970,2
		кількість квартир	321950	348968
	- одноквартирний (садибний)	тис. м ²	6445,5	7235,3
		кількість квартир	78977	85307
	середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /людину	23,6	25,9
	Вибуття житлового фонду, всього	тис. м ²		148,5
	непридатного	тис. м ²		8,8
	придатного у зв'язку з реконструкцією	тис. м ²		139,7
4	Нове житлове будівництво, всього	тис. м ²		2769,6
		кількість квартир		36166
	- багатоквартирне	тис. м ²		1919,2
		кількість квартир		29079

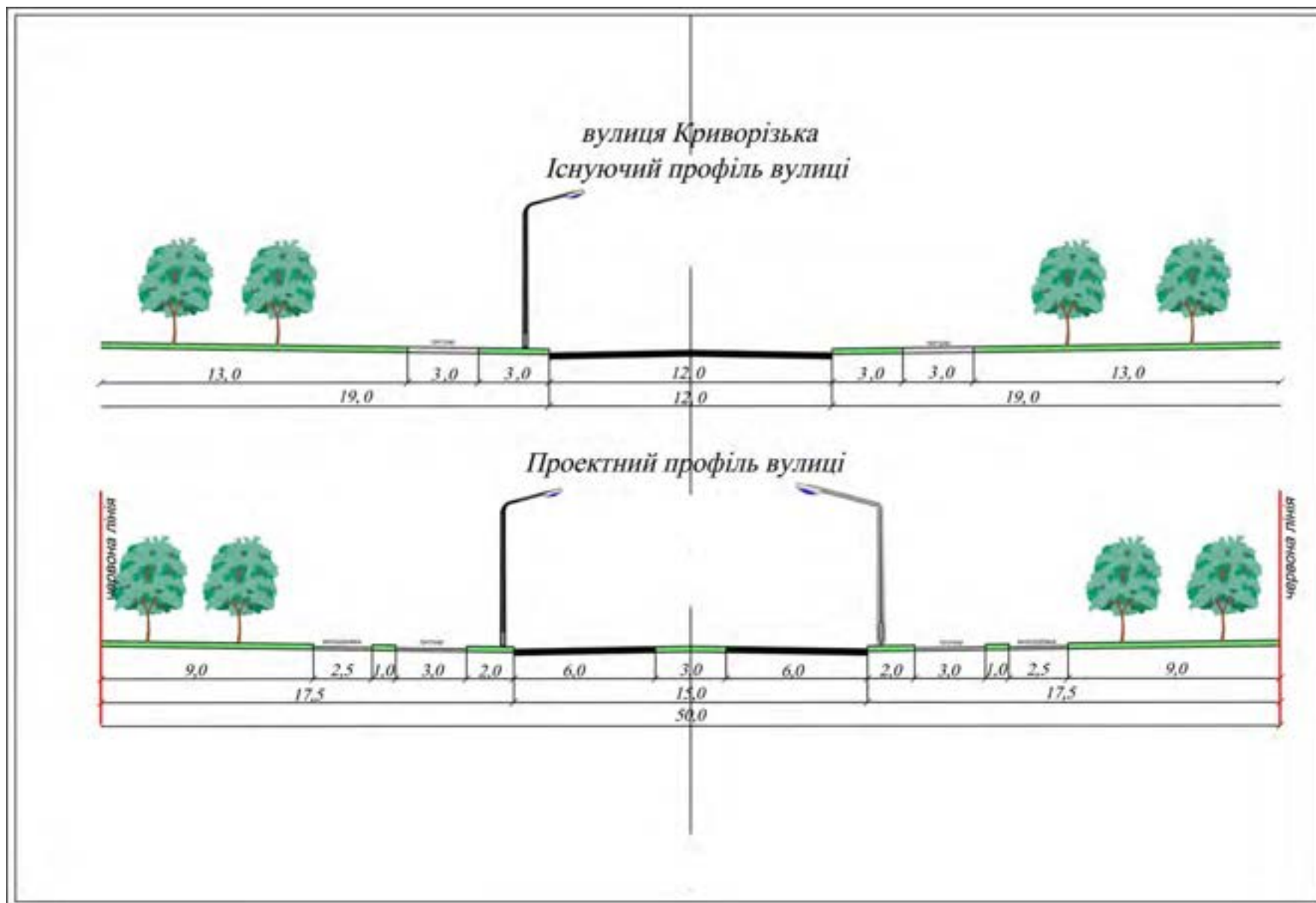
¹ Дані по чисельності населення є станом на 01.01.2019

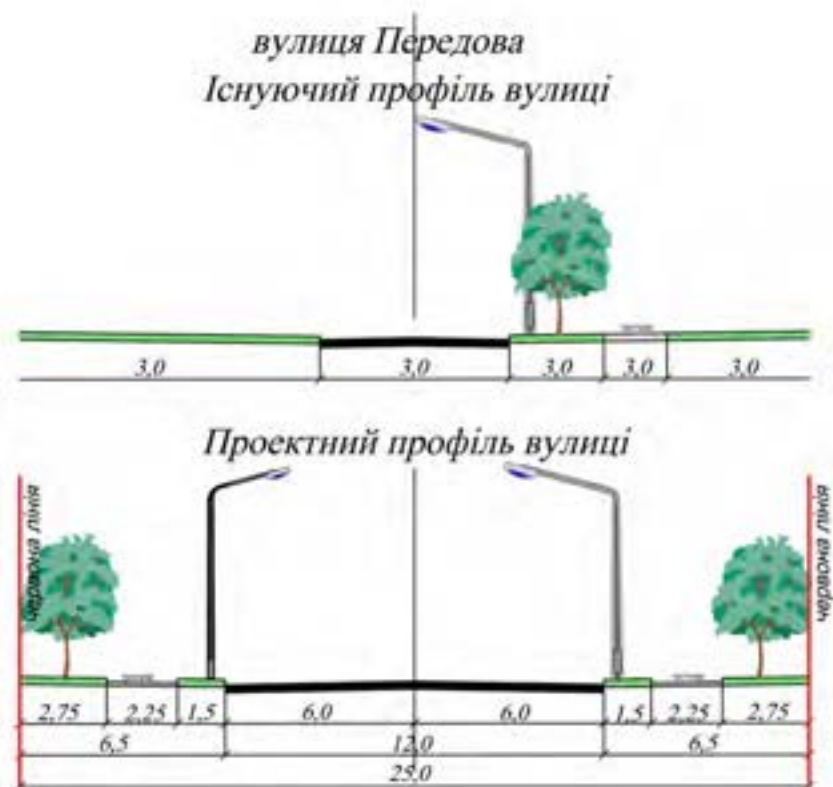
	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
	- одноквартирне (садибне)	тис. м ²		850,4
		кількість квартир		7087
5	Об'єкти громадського обслуговування:			
	дитячі дошкільні заклади, всього	місць	30128	58612
	загальноосвітні школи, всього	місць	108106	122255
	пожежні депо, всього	об'єкти	8	19
		автомобілі	17	81
6	Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту			
	Загальна довжина магістральних вулиць і доріг, всього	км	448,0	556,2
	- загальноміського значення	км	171,5	223,0
	- районного значення	км	276,5	333,2
	Щільність магістральних вулиць і доріг, всього	км/км ²	1,95	2,10
	- загальноміського значення	км/км ²	0,75	0,85
	- районного значення	км/км ²	1,20	1,25
	Довжина мережі метрополітену	км	7,1	35,0
	Довжина мережі міської електрички	км	—	25,7
	Довжина мережі наземного пасажирського транспорту у двопутному обчисленні:	км	390,0	480,0
	- трамваю	км	58,0	58,0
	- тролейбусу	км	90,0	107,0
	- автобусу	км	385,8	485,8
	Щільність мереж наземного пасажирського транспорту	км/км ²	1,7	1,9
	Загальний рівень автомобілізації, з них:	на 1 тис. осіб	265	380
	— легковими автомобілями	на 1 тис. осіб	220	317
	з них легковими індивідуальними автомобілями	на 1 тис. осіб	205	295
	— вантажними автомобілями	на 1 тис. осіб	34	51
	— автобусами	на 1 тис. осіб	11	12
	Кількість місць зберігання легкових автомобілів	тис. машино-місць	75,9	98,0

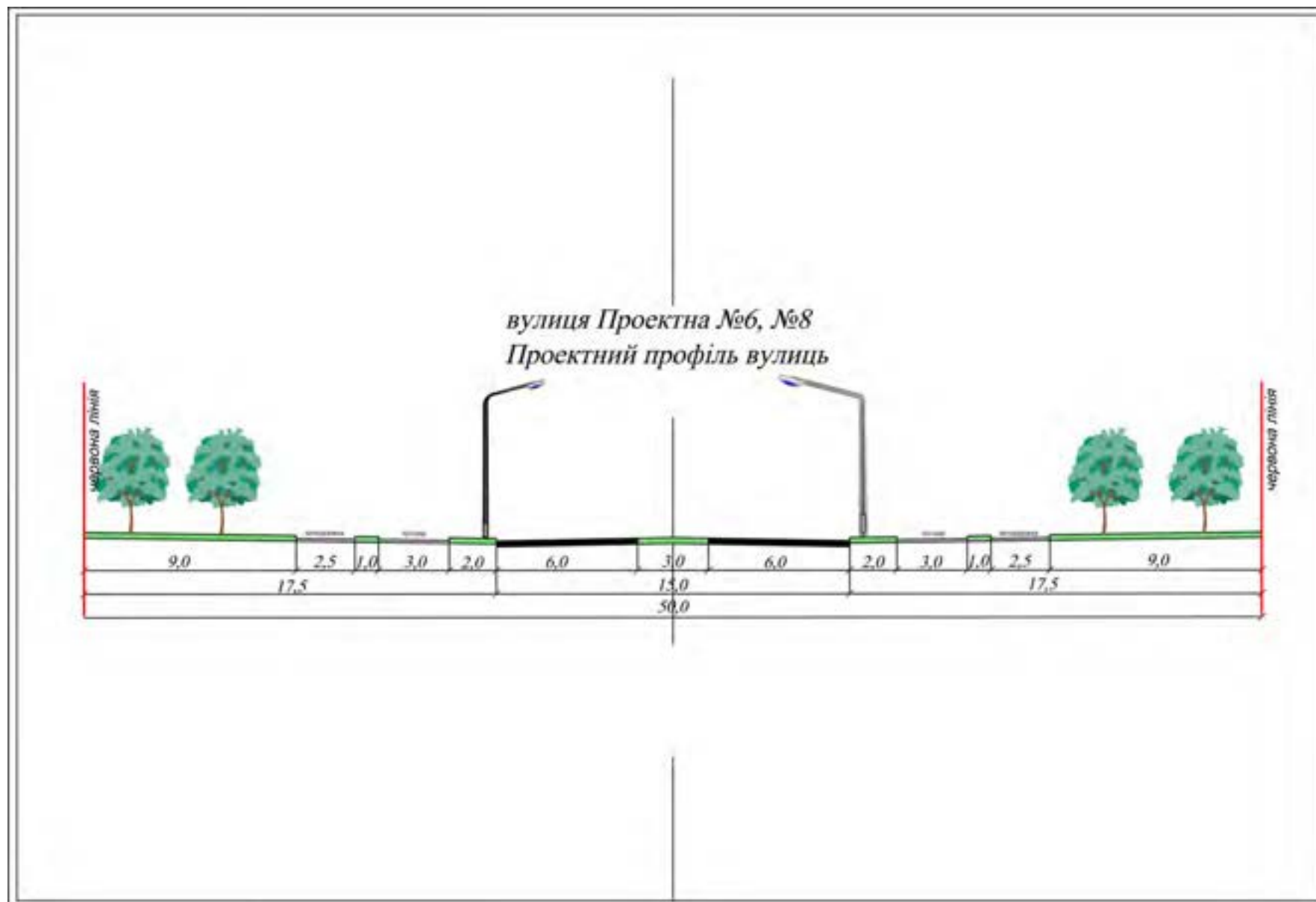
	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
7	Інженерне обладнання:			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води	тис. м³/добу	273,9	600,0
	Витрати води на поливання/миття міських територій	тис. м³/добу	—	96,0
	Потужність головних споруд питного водопроводу	тис. м³/добу	350,0	600,0
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис.м³/добу	191,24	656,0
	Сумарна потужність очисних споруд	тис. м³/добу	535,4	656,0
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт×годин на рік	д.в.	2545,12
	Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт	3131,8	4231,6
	Теплопостачання			
	Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт	3818,55	3818,55
	Подача тепла, усього	МВт	1694,19	1931,58
	Газопостачання			
	Споживання газу, усього	млн. м³/рік	810,3	1421,8
8	Інженерна підготовка та захист території			
	Захист від підтоплення	га	771,0	2960,0
	Берегоукріплення з улаштуванням набережних	км	24,9	29,7
	Гідротехнічні водопропускні споруди (капремонт)	об'єкт	8	8
	Благоустрій пляжів	га	23,0	38,2
	Регулювання (розчищення) русел річок та струмків	км	9,0	27,0
	Розчистка водойм	га	85,0	425,0
	Протизсувні заходи	га	134,6	690,0
	Протиерозійні заходи	га	112,0	394,0
	Рекультивация порушених територій	га	8,0	75,0
	Дощова каналізація	км	560,0	965,0
	Очисні споруди дощової каналізації	об'єкт	—	38
9	Санітарне очищення території			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього	тис. т/рік	389,0	398,0
	Сміттесортувальний / сміттепереробний комплекси			
	— кількість	одиниць	—	1

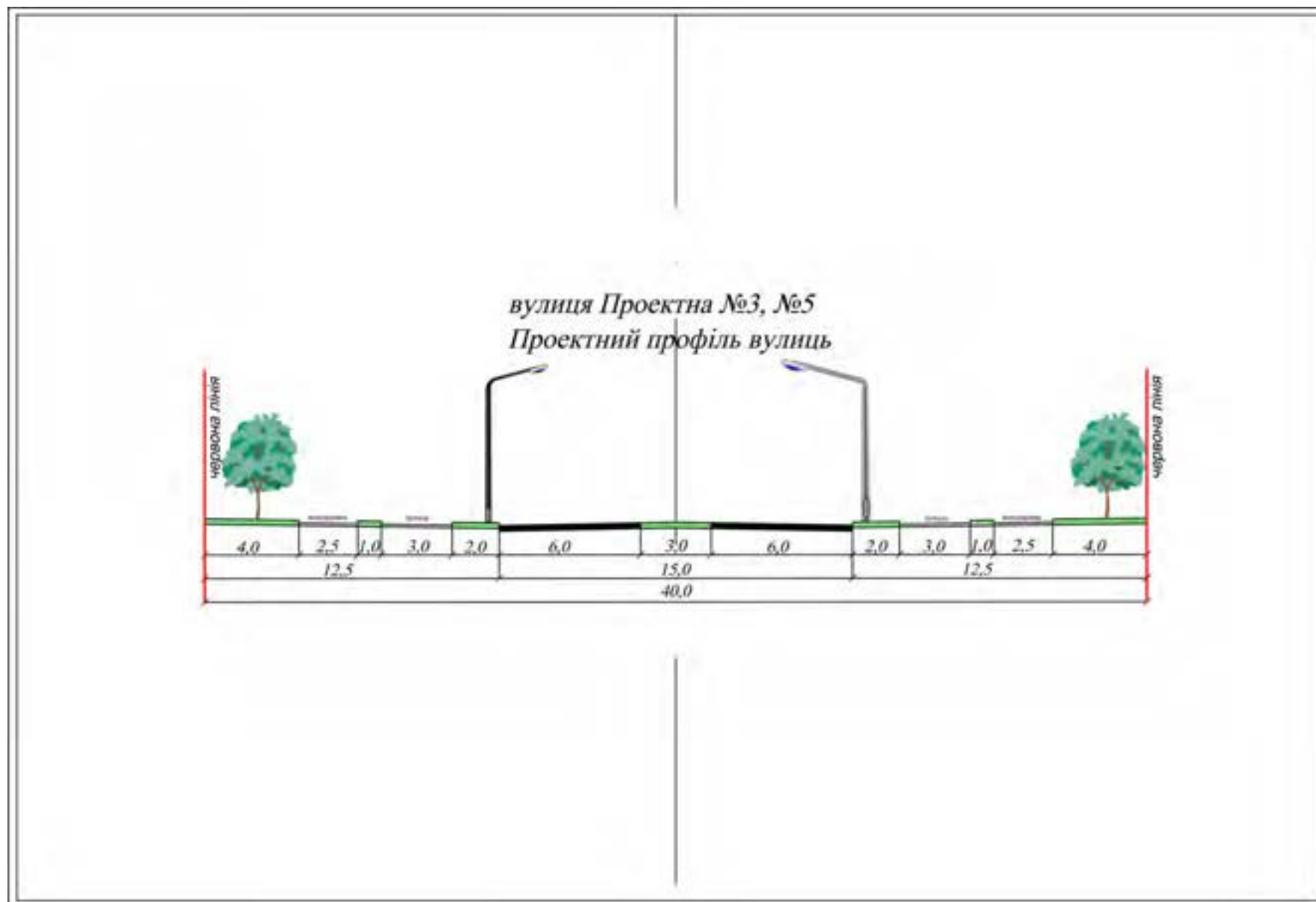
	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
	– потужність загальна	тис. т/рік	—	350
	Полігони			
	– кількість	одиниць	1	1
	– площа	га	131,5	131,5

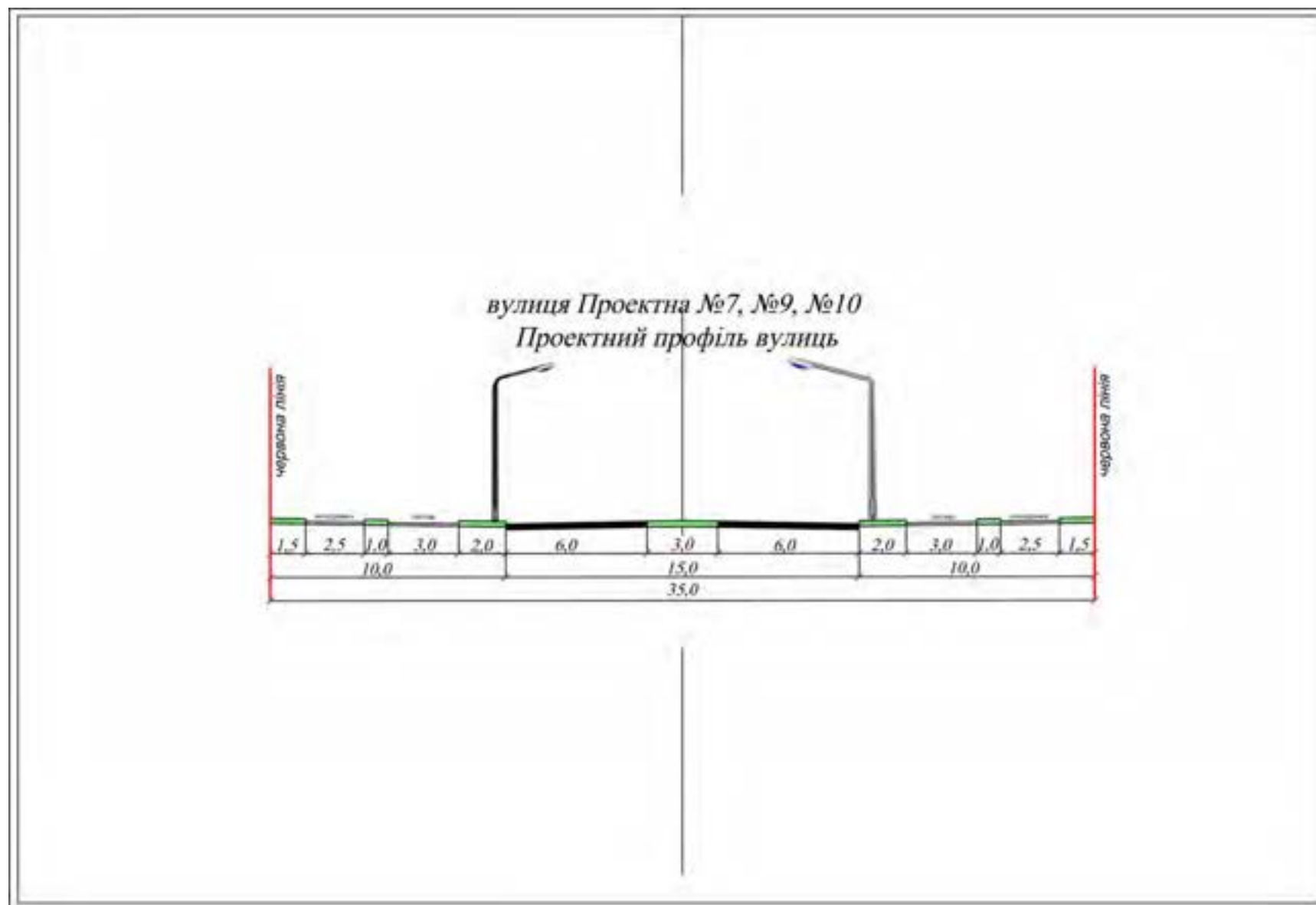
IV. ПОПЕРЕЧНІ ПРОФІЛІ ВУЛИЦЬ

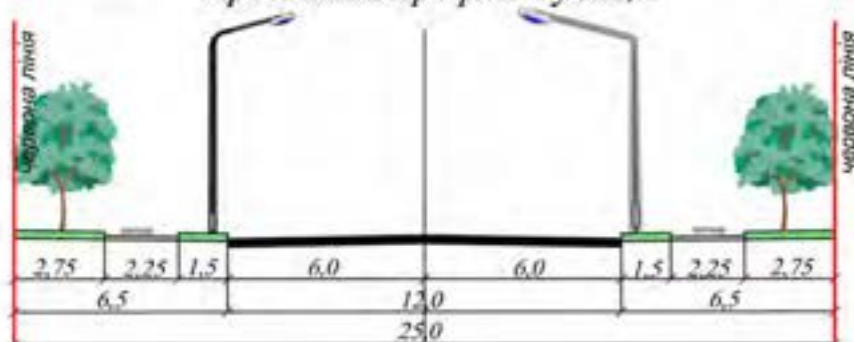

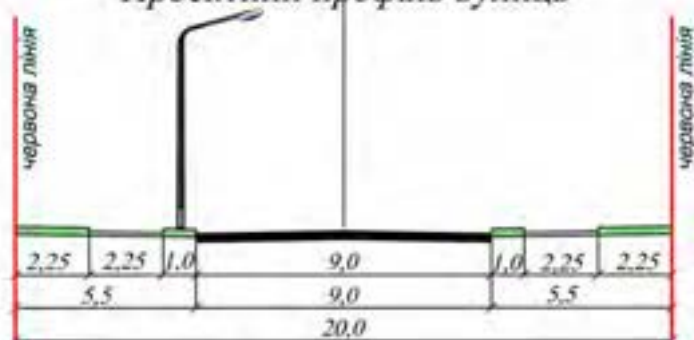

вулиця Проектна №12, №15, №16, №17, №24, №28
Проектний профіль вулиць

вулиця Проектна №14 №22, №25, №26
Проектний профіль вулиць

V. ДОДАТКИ (документи та зменшені графічні матеріали)